**Gheorghe Sarău * Maria Sarău *
Daniel Samuel Petrilă**

DICŢIONAR DE ABREVIERI ROMÂNEŞTI ȘI STRĂINE

Gheorghe Sarău * Maria Sarău * Daniel Samuel Petrilă

DICŢIONAR DE ABREVIERI ROMÂNEŞTI ȘI STRĂINE

EDITURA NICO

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SARĂU, GHEORGHE
Dicţionar de abrevieri româneşti şi străine / Gheorghe Sarău, Maria Sarău, Daniel Samuel Petrilă, Târgu-Mureş : Editura Nico, 2016
1. Băciuţ, Nicolae (ed.)

ISBN 978-973-1728-71-5

Coperta de Nicolae Băciuţ

Editura NICO
Târgu-Mureş, str. Ilie Munteanu nr. 29
Apărut 2016
Copyright© Gheorghe Sarău 2016
Toate drepturile rezervate
Tehnoredactare Sergiu Paul Băciuţ
Format 16/61x86, coli tipo 9

Tiparul executat la INTERMEDIA GROUP Târgu-Mureş,
Str. Revoluţiei Nr. 8
România

Cuvânt înainte

Dicţionarul de abrevieri româneşti şi străine cuprinde abrevieri utilizate ori apărute în tipărituri din România, în general, până în anii 1990 - 1991. În urmă cu treizeci de ani, doi tineri absolvenţi filologi ai Universităţii bucureştene, *Gheorghe* şi *Maria Sarău*, au purces la consemnarea unor abrevieri pe fişe şi la colectarea lor, în vederea elaborării unui dicţionar de abrevieri, acestora alăturându-li-se, cu doi ani în urmă, şi tânărul masterand *Daniel Samuel Petrilă.* Poate că reînnoirea ideii de a se publica această contribuţie lexicografică i se datorează celui din urmă, care a stăruit pe lângă profesorul său, *Gheorghe Sarău*, să nu arunce fişele deja îngălbenite, căci merită, spunea el, un mic efort de a le verifica, completa şi culege. În felul acesta, echipa s-a moblizat şi, iată, autorii pot oferi o imagine a abrevierilor utilizate în spaţiul geografic românesc până spre anii menţionaţi (În treacăt fie spus, nu a avut acelaşi „noroc" un alt corpus de fişe, realizate de *Gheorghe Sarău* şi de fosta lui profesoară din facultate, regretata *Olga Murvai*, pentru un dicţionar similar, de abrevieri în limba maghiară, utilizate în perioada comunistă, ce au aşteptat în zadar un potenţial cercetător, cunoscător al limbii maghiare, ce să fi fost interesat să valorifice fişele într-un fel sau altul – ca o lucrare de licenţă, de pildă, ori care să-i fi motivat pe cei doi cercetători să nu renunţe la ele, cum, de altfel, s-a şi întâmplat, în cele din urmă).

Fişele din ***Dicţionarul de abrevieri româneşti şi străine*** cuprind abrevieri excerptate din peste 80 de lucrări lexicografice, din mass media, din tipărituri ale vremii, înţelegând, aici, perioadele interbelică şi comunistă, consemnându-se domeniile de proveniență a fişelor: agronomie (*agr.*), biologie (*biol.*), chimie (*chim.*), fizică (*fiz.*), geografie (*geogr.*) matematică (*mat.*), militar (*milit.*), muzică (*muz.*) etc.

(v. *Lista cu abrevierile utilizate ca indicaţii suplimentare în Dicţionar*). Aşadar, ne aflăm, cumva, în faţa unei opere restituite, dacă avem în vedere informaţia reperată şi structurată, îndeobşte, până în decembrie 1989. Se cuvine menţionat faptul că abrevierile inserate în *Dicţionar* au fost definite aşa cum au fost reperate, păstrându-se, aşadar, echivalările identificate şi extrase din sursele disponibile - sintagme care, în traducerile originale, respectă sau nu exact termenii constitutivi ai abrevierilor/ ai părţilor de cuvinte abreviate – sau chiar, de multe ori, reproducându-se (între paranteze pătrate sau rotunde) descrierile şi definiţiile pentru abrevierile în cauză, aşa cum ele au fost excerptate din sursele utilizate, indiferent de limbă (din acest motiv, pe alocuri, informaţia pare a fi livrată într-o manieră descriptivă, uneori redundantă, alteori însoţită de detalii ce ţin de intimitatea „istorică" a structurii definite prin abrevieri). Este de precizat şi faptul că – acolo unde a existat - am lăsat informaţia şi în limbile maghiară sau germană, avându-se în vedere că sursele utilizate din România au inclus şi lucrări lexicografice în aceste limbi. Pe de altă parte, atunci când abrevierile sunt definite în limbi de largă circulaţie (engleză, franceză, germană, italiană, spaniolă) şi nu am identificat, în paralel, echivalentele lor româneşti, am preferat să nu le oferim echivalarea în limba română, căci demersul nostru nu are un asemenea scop (de a insera echivalarea lor, de a inculca o anumită interpretare, definiţie, a sintagmelor abreviate), misiunea noastră fiind doar de a oferi designul abrevierilor şi echivalărilor lor în momentul şi în contextul definit.

Ca tehnică de abordare, ne-au servit şi lucrările similare, ulterioare, elaborate de fosta noastră profesoară - neobosită cercetătoare şi azi - *Maria Dumitrescu*, de numele căreia se leagă o serie de contribuţii de această factură, date la iveală atât pentru domeniul limbii ruse, cât, mai cu seamă, şi pentru cel românesc. Aproape an de an, ilustra rusistă, prof.

univ. dr. *Maria Dumitrescu,* s-a dedicat, cu câţiva ani înainte de Revoluţia din 1989, domeniului lexicografic românesc, cuvintelor recente şi abrevierilor intrate în limba română. Stau mărturie, de pildă, două serii lexicografice ale autoarei, de mare importanţă pentru limba română, pe de o parte, „*D.A.L.R.*-ul" (*Dicţionar de abrevieri ale limbii române*, Bucureşti: Semne, 2000, 120 p; v. şi*:* ediţiile progresiv îmbogăţite: *Dicţionar de abrevieri ale limbii române D.A.L.R. – 1990-2002*, Botoşani: Agata, 2002; *Dicţionar de abrevieri ale limbii române D.A.L.R. – 2003-2007*, Bucureşti: Editura Semne, 2009, 218 p.), iar pe de altă parte „D.C.R.-urile" (*Dicţionar de cuvinte recente,* pentru materiale din anii 1990-2009, cu ediţii: 1999, 2000, 2002-2006, 2008-2009, apărute prin grija Editurilor „Agata" din Botoşani şi „Semne" din Bucureşti). Ar fi de dorit ca abrevierile regăsite în cele două mari surse (în prezentul *Dicţionar* şi, deopotrivă, în cele trei contribuţii similare ale profesoarei *Maria Dumitrescu*) să facă obiectul unor cercetări lingvistice, iar abrevierile să fie – la rândul lor – extrase, revizuite, îmbogăţite şi incluse în posibile ediţii de profil, cuprinzătoare şi aduse la zi. Până atunci, vă oferim, cu modestie, contribuţia noastră, care – posibil – va fi utilă din mai multe perspective. Bucureşti, 5 iulie 2016

Autorii

Lista cu abrevierile utilizate ca indicaţii suplimentare în *Dicţionar*

aeronaut. - aeronautică
agr. – agronomie, agricultură
americ. – american
arheol. - arheologie
astrl. - astrologie
astron. - astronomie
autom. – automatic; automatizări
av. – aviaţie
biol.- biologie
chim.- chimie
com. – comerţ
el. – element; electric
el. chim. - element chimic
engl. – lb. Engleză
f. - fondat
filat. – filatelie
fiz. – fizică
fiz. nucl. – fizică nucleară
fiziol. - filiziologie
genet. – genetic
geod. – geodezie
geogr. - geografie
imun. - imunologie
inform. - informatică
înf. – înfiinţat
lat. – lb. latină
lb. – limbă
lingv. – lingvistică
log. - logică
mar. – marin, maritim
mat. - matematică
meteor. – meteorologie
metr. – metrologie
milit. - militar
muz. – muzică
ocean. - oceanografie
peior.- peiorativ
poligr. – poligrafie
psih. - psihologie
publ. – publicaţii
radiol. - radiologie
reg. – regiune
rel. - religie
silv. – silvicultură
tele. – telecomunicaţii
transm.- transmisiuni
unit. - unitate
zoot. - zootehnie

A

a 1. ar [unitate menţinută temporar împreună cu SI, adoptată în 1879, utilizată pentru exprimarea suprafeţei terenurilor agricole; 1 a = 1 dam^2 = 10^2 m^2]. **2.** atto [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-18}]. **3.** azimuth, azimut (*geod, mar.*).
A 1. Austria (*înreg. autom.*). **2.** notaţie literală pentru sunetul *la* (*muz.*). **3.** simbol în logică pentru judecata universal-valabilă. **4.** amper [unitate SI fundamentală pentru mărimile: *intensitatea curentului electric* şi *tensiune magnetomotoare*]. **5.** simbol pentru *arie* (*mat.*).
Å Ångström [unitate de măsură a lungimii, egală cu 10^{-8} cm; unitate menţinută temporar împreună cu SI; 1 Å = 0,1 nm = 10^{-10}].
A° absolute temperature [temperatură absolută, ; *fiz.]*.
a.a. ad acta (*lat.*).
a., A. anno (*lat.*).
A.A. *v. AA*
AA 1. astazoabazie (*psih.*). **2.** Apărare Antiaeriană (*milit.*). **3.** Acizi aminaţi, aminoacizi. **4.** Agence Anatolie [Agenţia oficială a guvernului turc]. **5.** Auslandsabteilung [filială din străinătate a unei firme sau organizaţii; Germania, Austria]. **6.** Auswärtiges Amt [Ministerul Afacerilor Externe – RFG]. **7.** Partidul Ai'a Api [*înf.* 1981, Polinezia Franceză].
A.A.A. *v. AAA*
AAA 1. [asocierea tulburărilor afazice, apraxice, agnozice; *psih.*]. **2.** acetoacetanilide, acetoacetanilidă (*chim.*).
A.A.A.A. *v. AAAA*
AAAA 1. [sindromul celor 4 A: asociaţia anormală, afectivitatea modificată, ambivalenţa ideativă şi autismul; *psih.*]. **2.** Association Advertising Agencies [Asociaţia agenţiilor de publicitate (din America)].
AAAAW Anti-Aircraft Artillery Automatic Weapons [arme/ mijloace artileristice antiaeriene automate; *milit.*].
AAAL American Academy of Arts and Letters [Academia americană de arte şi litere].
AAAS American Association for the Advancement of Science [Asociaţia americană pentru propăşirea ştiinţei].
AAB [pseudonimul lui Alexandru A. Bădărău, profesor, publicist şi om politic român, 1859-1927].

AABC American Amateur Baseball Congress [Congresul amatorilor americani de baseball].
AAC 1. Anno ante Christum (*lat.*). **2.** anti-aircraft cannon [tun antiaerian, *milit.*].
AACM Association for Advancement of Creative Musicians [Asociaţia pentru Perfecţionarea Muzicienilor Creatori; Chicago, 1965].
AADA American Academy of Dramatic Arts [Academia Americană de Arte Dramatice].
A.A.D.F.I. [Asociaţia instituţiilor financiare destinate dezvoltării].
AAE American Association of Engineers [Asociaţia Americană a Inginerilor].
AAF 1. Amplificator de audiofrecvenţă. **2.** Asociaţia Artiştilor Fotografi [din România].
AAFC All American Football Conference.
AAM air-to-air [rachetă/ proiectil tip "aer-aer"; *milit.*].
A.A.N. Adunarea Atlanticului de Nord.
AAO ascorbic acid oxidase [oxidază de acid ascorbic; *chim.*].
AAP aminoantipyrine [aminoantipirină; *chim*].
AAPSO *v. A.A.P.S.O.*
A.A.P.S.O. Afro-Asian People's Solidarity Organization [Organizaţie de Solidaritate a Popoarelor Afro-Asiatice; organizaţie internaţională nonguvernamentală *înf.* în 1957, ca for de legătură între popoarele Africii şi Asiei privind dezvoltarea economică, socială, culturală şi pentru coordonarea luptei împotriva imperialismului, colonialismului, neocolonianismului, rasismului]; v. şi: *OSPAA*
AAS 1. Acta Apostolicae Sedis. **2.** Anti-Aircraft Service [Serviciu al Apărării Antiaeriene; Anglia; *milit.*].
AASF Annales Academiae Scientiarum Fennicae [Serie B, Helsinki].
AASL American Association of School Librarians [Asociaţia americană a bibliotecarilor şcolari].
AAT Apărarea Antiaeriană a Teritoriului.
AATTA Arab Association of Travel and Tourists Agencies [asociaţie turistică arabă].
AAU Amateur Athletic Union [SUA].
AAUP American Association of University Professors [Asociaţia americană a profesorilor universitari].
AAUW American Association of University Women [Asociaţia americană a femeilor universitare].
ab. about [aproximativ, circa].
Ab alabamium, alabamiu (*chim.*).
AB Alba.

ab'n abbreviation, abreviere.
ABB Asea Brown Boveri Ltd.
ABC 1. American Broadcasting Corporation [soc. radio din SUA, *f.* în 1953]. **2.** Argentina, Brazilia, Chile. **3.** atomic, bacteriological, and chemical [atomic, bacteriologic/ biologic şi chimic; *milit.*]. **4.** Australian Broadcasting Co. [*înf.* în 1932]. **5.** automatic binary computer [maşină de calculat automată binară; *mat.*]. **6.** [fibra artificială din acetobutiratceluloză].
ABC-TV American Broadcasting Corporation [post TV din SUA].
A.B.D.A. Australian-British-Dutch-American.
A.B.I.T. *v. ABIT*
ABIT Oameni de afaceri americani pentru comerţ internaţional [grup].
abl. ablativ.
ABM anti-ballistic missile [rachetă antibalistică; *milit.*].
abr. abreviere, abreviat.
abs absolut.
abt about [aproximativ, circa].
ABTA Association of British Travel Agents [Asociaţia Agenţiilor Turistice Britanice].
A.B.W.H. Anderson, Bruford, Wakeman, Howe [4 membri ai grupului YES].
abz abatiză.
a.c. 1. alternating current [curent alternativ; *el.*]. **2.** anni currentis (*lat.*); anul curent.
A. c. author's correction [corectura autorului].
Ac Actinium, actiniu.
ac. acid (*chim.*).
AC 1. acţiuni de corporaţie. **2.** alternating current [curent alternativ; *el.*]. **3.** anticorpi. **4.** cyanic acid [acid cyanic]. **5.** automatic computer [calculator automat].
A.C. (SMHCT) La Sociedad Mexicana de Historia de la Ciencia y de la Tecnología.
A.C.A. Asociaţia crescătorilor de albine [din România].
A.C.A.B.Q. Comitetul Consultativ al ONU pentru Chestiuni Administrative şi Bugetare [*înf.* prin rezoluţia Delegaţiei Generale a ONU, în 13 februarie 1946].
acad. academician.
A.C.A.P. Agence Centrafricane de Presse [agenţie naţională de presă a Imperiului Centrafrican, *înf.* în 1974].
ACARDA Asociaţia Culturală a Românilor din Anglia.
ACAST Advisory Committee on the Application of Science and Technology to Development.

ACB [pseudonimul scriitorului Anton C. Bacalbaşa, 1865-1899].
acc. according to [în conformitate cu/ conform cu/ în concordanţă cu].
A/cc aircraft carrier [(vas) purtător de avioane (portavion); *engl., mar., av.*].
ACC Allied Control Council.
ACCC American Council of Christian Churches.
accy. Accordingly în consecinţă.
ACD 1. Acid-Citrat-Dextroză. **2.** Aircargo Club Deutschland. **3.** Apelul Creştin-Democrat [partid, fondat în 1980, în Olanda].
ACE 1. Auto Club Europa. **2.** Association Conseillers Européens. **3.** Army Corps of Engineers [Corpul de Geniu al Armatei; SUA]. **4.** automatic computing engine [maşină automată de calculate].
ACEEE American Council for an Energy-Efficient Economy.
ACEX Administraţia de Cercetări şi Explorări Geologice.
ACF [club automobilistic din Franţa].
Acft C aircraft carrier [portavion/ (vas) purtător de avioane].
ACG agregat autopropulsat de cosit şi greblat pe pantă (*agr.*).
a. Chr. ante Christum (*lat.*).
ach antichimic.
A.C.H. Antrepriza Construcţii Hidrotehnice [Olteniţa].
A.C.I. *v. ACI*
ACI 1. Agence Congolaise d'Information [agenţie naţională de presă din Republica Populară Congo, *înf.* în 1961]. **2.** Alianţa Cooperatistă Internaţională [organizaţie internaţională a cooperativelor de consum, *înf.* în 19 august 1895 la Londra]; v. şi: *CICOPA*.
A.C.I.M. Antrepriza de construcţii, instalaţii, montaj [Botoşani].
ACIN Asociaţia cineaştilor din R.S. România.
ACL 1. [Club automobilistic din Luxemburg]. **2.** Atlantic Container Line.
ACLALS Association for Commonwealth Literature and Language Studies.
ACM Piaţa Comună Arabă.
ACNOE Asociaţia Comitetelor Naţionale Olimpice Europene.
A.C.P. [Ţări în curs de dezvoltare din] Africa, Zona Caraibilor şi Pacificului.
ACP Agence Congolaise de Presse [Zair].
ACR 1. Automobil Club Român [*înf.* la 5 aprilie 1904]. **2.** airfield control radar [sistem radar de aerodrom pentru dirijarea circulaţiei aeriene; *av.]*.
Act. Actinium, actiniu (*chim.*).
A.C.T.C. Agenţia Centrală Telegrafică Coreeană [Chungang Tongsin, agenţie oficială de presă a R.P.D. Coreene, *înf.* în 25 decembrie 1946, la Phenian].
ACTG Ajutorul Comunal al Tinerilor contra Gangsterilor.
A.C.T.H. *v. ACTH*

ACTH adreno – cortico – trophic – hormone; adrenocorticotrophic hormone; adrenocorticotropina [hormon corticotrop; hormon secretat de hipofiza anterioară, izolat în 1942 de fiziologul american de origine chineză, Li Choh Hao, şi de bioloaga americană Miriam Elisabeth Simpson Evans; *genet.*].
ACU Alto-Cumulus (*meteor.*).
a/d *v. a.d.*
a d. 1. a dato (*lat.*). **2.** avoirdupois [sistem englezesc de măsură pentru greutăţi (1 funt/ livră a.d. = 453,59 g)], scris şi a/d].
ad. adâncime.
A.D. *v. AD*
A.D. Anno Domini (*lat.*).
AD 1. Adunarea Deputaţilor. **2.** Acţiunea Democratică/ de orientare social-democrată [*înf.* în 1941, în Venezuela]. **3.** Adunarea Democratică [partid politic în Cipru, *înf.* în 1976]. **4.** antidepresive.
ADA air defence area [raion de apărare antiaeriană; *milit.*].
ADAC 1. Allgemeiner Deutscher Automobil Clube [club automobilistic din R.F. Germania]. **2.** Avion à decollage et atterrissage courts *v. STOL*
A.D.A.R. Asociaţia Deţinuţilor Anticomunişti Români.
ADAS Administraţia Asigurărilor de Stat.
ADAV Avion cu Decolare şi Aterizare Verticale.
ADAW Abhandl. der Deutschen [Berliner] Akad. der Wissenschaften [Klasse für Sprachen, Literatur und Kunst].
ADB 1. African Development Bank [Banca de Dezvoltare Africană; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 5 august 1963, sub egida Comisiei ONU pentru Africa (îşi începe activitatea în iulie 1966); Sediul: Adidjan]. **2.** Allgemeine Deutsche Biographie. **3.** Asian Development Bank [Banca de Dezvoltare Asiatică; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 4 decembrie 1965 (îşi începe activitatea la 19 decembrie 1966); Sediul: Manila].
ADC 1. acetat de dezoxicorticosteronă [hormon cortico-suprarenal cu rol în metabolismul hidromineral]. **2.** Air Defence Command [Comandamentul apărării antiaeriene].
ADCA Allgemeine Deutsche Credit-Anstalt.
add Adde [adaugă] [pe reţete medicale].
Add. addenda [adaos, completare, anexă].
ADDC Antibody dependent cell mediated cytotoxicity [Citotoxicitate mediată celular anticorp-dependentă].
ADE Air Density Explorer [satelit ştiinţific american].
ADETEM Asociaţie franceză de marketing.
ADF acid adenozin-difosforic *var: ADP.*

A.D.H. *v. ADH*
ADH 1. alcohol dehydrogenase [dehidrogenaza alcoolului; *chim.*]. **2.** hormonul antidiuretic retrohipofizar/ antidiuretic hormone.
A.D.I. 1. Academia Diplomatică Internaţională [instituţie neguvernamentală, *înf.* la Paris, în 1926, sub auspiciile Ligii Naţiunilor. Nicolae Titulescu este o vreme vicepreşedintele A.D.I.; Sediul: la Geneva]. **2.** Agenţia pentru Dezvoltare Internaţională [organism al Departamentului de Stat al SUA, *înf.* în 1961].
A.D.I.R.I. Asociaţia de Drept Internaţional şi Relaţii Internaţionale [din R.S. România] [organizaţie obştească *înf.* în martie 1966, la Bucureşti].
adj. adjectiv.
ADK Alianţa Democratică din Kosovo [ex-Iugoslavia].
ad lib. ad libitum (*lat.*).
adm. administraţie.
A.D.M. Asociaţia Democrată Mongolă.
ADMK Anna Dravida Munnetra Kazhagam [partid *înf.* în 1972, în India].
adn adunare (*milit.*).
A.D.N. *v. ADN*
ADN 1. Allgemeiner Deutscher Nachrichtendienst [agenţie de presă în R.D.G, *înf.* la Berlin, în 1946; din 1953, agenţie de stat]. **2.** acidul dezoxiribonucleic [realizat în biosinteză artificială în 1956 de savantul american Arthur Kornberg] *v. DNA*. **3.** Alianţa/ Acţiunea Democratică Naţională/ Naţionalistă [*înf.* în 1979, în Bolivia; de extremă dreaptă].
ADO air defence officer [ofiţer din apărarea antiaeriană; *milit.*].
ADOS Asociaţia Donatorilor Onorifici de Sânge [din România, *înf.* în febr. 1990].
A.D.P. *v. ADP*
ADP *v. ADF*.
ADP 1. Administraţia Domeniului Public. **2.** acid adenozindifosforic.
ADPA Anatoxina difterică purificată şi adsorbită pe fosfat de aluminiu.
ADPR Asociaţia Detectivilor Particulari din România.
A.D.R.I. Asociaţia de Drept Naţional şi Relaţii Internaţionale [*înf.* la Bucureşti, în 15 martie 1966].
ads advertisements [anunţuri, reclame].
ADS 1. Acţiunea dinamic specifică a elementelor. **2.** Agência de Representações Dias da Silva [Portugalia; agenţie de presă particulară]. **3.** air defence system [sistem de apărare antiaeriană; *milit.*].
ad-tiv administrativ(ă).
ad-tor administrator.
ad-ţia administraţia.
adv. adverb.

Adv. advisor [consilier, consultant].
advmt. [anunţ, reclamă].
AE Atmosphere Explorer [satelit ştiinţific american].
AEC Atomic Energy Commission [Comisia pentru energie atomică/ nucleară].
A.E.C.L. Atomic Energy of Canada [companie].
AEG Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft [R.F.G.].
A.E.I. ***v. AEI***
AEI 1. Agência Europeia de Imprensa [agenţie de presă, particulară, din Portugalia]. 2. Asociaţia Economică şi Intercooperatistă [Scânteia, jud. Ialomiţa].
A.E.I.C. Asociaţia Europeană de Istorie Contemporană [*înf.* în 1969, cu sediul la Strasbourg].
A.E.L.S. *v. AELS*
AELS Asociaţia Europeană a Liberului Schimb [formată din Elveţia, Austria, Suedia, Norvegia, Finlanda şi Islanda şi *înf.* la 4 ianuarie 1960, din iniţiativa Marii Britanii, prin semnarea Convenţiei de la Stockholm]; v. şi: *E.F.T.A.*
AELT [Asociaţia vest-europeană pentru cercetări şi utilizări de materiale de teledetecţie spaţială].
AEM Applications Explorer Mission [program american de cercetări de aplicaţii cu sateliţi *Explorer* specializaţi].
aemu absolute electromagnetic unit [unitate electromagnetică absolută; *engl., el.*].
A.E.N. Armata de Eliberare Naţională [din Vietnamul de Sud].
A.E.P. *v. AEP*
AEP 1. American Electric Power. **2.** Armata de Eliberare a Palestinei.
AEQ Aequalis (egal) [în prescripţiile medicale].
A.E.R.E. Atomic Energy Research Establishment [Centrul de Cercetări pentru Energia Nucleară; Anglia].
AES Agricultural Experiment Station [Staţiune Agricolă Experimentală; *agr.*].
A.E.S.C. Asociaţia Economică de Stat şi Cooperatistă.
A.E.S.C.L. Asociaţia Economică de Stat şi Cooperatistă Legumicolă.
aesu absolute electrostatic unit [unitate electrostatică absolută; *el.*].
A.E.T. Asociaţia pentru Electronică şi Telecomunicaţii [*înf.* în 1990, la I.P.B.].
af audio frequency [audiofrecvenţă; *tele.*].
a.f. anni futuri (*lat.*).
Af Africa.
AF Air France.

A.F.A. audio-frequency amplifier [amplificator de audiofrecvenţă/ de frecvenţă sonoră; *, tele.*].
AFAS Association Française pour l'Avancement de Science.
AFB Academia de Arte Frumoase din Bucureşti.
AFC Academia de Arte Frumoase din Cluj.
AFDJ Administraţia Fluvială a Dunării de Jos.
A.F.D.P.R. Asociaţia Foştilor Deţinuţi Politici din România.
AFEF American Football European Federation [Milano, 1982].
AFESD Arab Fund for Economic and Social Development [Fondul Arab pentru Dezvoltare Economică şi Socială; organizaţie internaţională guvernamentală *f.* în 1968 de Liga Statelor Arabe; îşi începe activitatea în 1973 şi are sediul în Al Kuwait].
AFI 1. Academia de Arte Frumoase din Iaşi. **2.** Amplificator de frecvenţă intermediară.
afl. afluent.
A.F.L. *v. AFL*
AFL American Federation of Labor [Federaţia Americană a Muncii].
A.F.L. - C.I.O. American Federation of Labor - Congress of Industrial Organizations [Federaţia Americană a Muncii – Congresul Sindicatelor Industriale; uniune sindicală din S.U.A, de orientare oportunistă, reformistă, *înf.* în 1955 prin fuzionarea celor două mari centrale sindicale. Liderii lor au jucat rol hotărâtor în sciziunea (din 1949) a Federaţiei Sindicale Mondiale şi în crearea *C.I.S.L.* (*v.*)].
AFM 1. Air Force Medal [*engl.* Medalia Aviaţiei Militare; Anglia; scris şi: *A.F.M.*]. **2.** Sindicatul Muzicienilor din S.U.A.
AFN American Forces Network.
A.F.P. *v. AFP*
AFP Agence France Presse [Agenţie principală de presă din Franţa, cu sediul la Paris, *înf.* în 1944, ca succesoare a agenţie *Havas*].
A.F.R. *v. AFR*
AFR Asociaţia Filateliştilor din România.
AFRASEC Organizaţia afro-asiatică de cooperare economică [*înf.* în decembrie 1958, la Cairo].
AFSA Agenţia de securitate a forţelor armate [*înf.* de Departamentul Apărării al SUA în 1949].
AFSATCOM Air Force Satellite Communications System [proiect de sateliţi militari de telecomunicaţii nefinalizat].
AfslPh Archiv für Slavische Philologie.
AFTA Australian Federation of Travel Agents [Federaţia Australiană a Agenţiilor Turistice].
Ag Argint.

AG 1. Aktiengesellschaft. **2.** Argeş.
A.G.C.P.A.M. Asociaţia Generală a Crescătorilor de Păsări şi Animale Mici.
AGER Asociaţia Generală a Enigmiştilor din România.
AGERPRES Agenţia Română de Presă [*înf.* în 1949, la Bucureşti].
Agfa Aktiengesellschaft für Anilinfabrikation [R.F.G.].
A.G.I. *v. AGI*
AGI 1. Anul Geofizic Internaţional [în intervalul de timp 1 iunie 1957-31 decembrie 1958, prelungit apoi până la 31 decembrie 1959, în care 60 de mii de cercetători din 66 de ţări au prezentat studii şi comunicări ştiinţifice privind ultimele progrese în domeniul geofizicii; AGI a fost precedat de API, ca formă de colaborare internaţională, şi continuat de AISC]. **2.** Agenzia Giornalistica I [agenţie de presă italiană, particulară].
AGI *v. IGY.*
A.G.I.R. *v. AGIR*
AGIR Asociaţia Generală a Inginerilor din România [Bucureşti, *înf.* în ianuarie 1990; fostă "Societatea Politehnica"].
AGL Acizi graşi liberi.
agr. agricultură.
Agr. agricultural [agricol; scris şi: *agr.]*.
Agrl. Engr. Agricultural Engineer [inginer agricol; *, agr.*].
Agron. agronomie.
AGSL Satellite launching ship [navă de lansare a sateliţilor, *nav.*].
AGTCAR Asociaţia Gospodăriilor Ţărăneşti şi Cooperativelor Agricole din Rusia.
A.G.V.P.S. Asociaţia Generală a Vânătorilor şi Pescarilor Sportivi.
Ah 1. aciditate hidrolitică (*agr.*). **2.** ampere-hour [amperoră; *el.*].
AHC Allied High Commission.
Ahm ampere-hour meter [amperormetru; *el.*].
AHPL A Hardware Programming Language [program evoluat folosit în informatică].
A.H.R. Asociaţia Hotelierilor din România [Bucureşti, 1990].
AHRR Asociaţia Artiştilor din Rusia Revoluţionară.
AI Alianţa Independenţilor [*înf.* în 1936 în Elveţia].
AIA Academia Internaţională de Astronautică [sau: *IAA*].
AIAA [Societatea americană de promovare a preocupărilor pentru cercetări teoretice şi aplicative în domeniul exploatărilor spaţiale *înf.* în 1930].
A.I.A.M. Academia Internaţională de Artă Modernă.
A.I.A.P. Asociaţia Internaţională de Arte Plastice [*înf.* în 1954; sediul la Paris].
A.I.B.A. *v. AIBA*

AIBA Association Internationale de Boxe Amateur [Asociaţia Internaţională de Box Amator].
A.I.C.C.F. Asociaţia Internaţională a Congresului Căilor Ferate [*înf.* la 13 decembrie 1884; reconstituită sub denumirea aceasta la 15 septembrie 1919].
A.I.C.F.T.U. Conferinţa Internaţională a Sindicatelor Libere.
A.I.C.I. Asociaţia Inventatorilor, Cercetătorilor şi Inovatorilor din România [*înf.* în februarie 1990 la Ploieşti].
A.I.D. *v. AID*
AID Asociaţia Internaţională pentru Dezvoltare [instituţie de credit, *înf.* în 1960, administrată de B.I.R.D.; sediul: la Washington]; v. şi: *IDA*; *B.I.R.D.*
A.I.D.C. Consiliul Asiatic pentru Dezvoltarea Industrială [inaugurat în septembrie 1966].
A.I.D.P. Asociaţia Internaţională de Drept Penal [*înf.* în 1924, cu sediul la Paris, înlocuind Uniunea Internaţională de Drept Penal, *f.* în 1889 şi desfiinţată în anul 1914].
AIDS [Maladie, care distruge sistemul de apărare imunitar al organismului, semnalată în S.U.A.; siglă după iniţialele englezeşti ale bolii numită "sindromul de deficienţă imunitară" sau *SIDA*].
A.I.E.A. *v. AIEA*
AIEA International Atomic Energy Agency [Agenţia Internaţională pentru Energie Atomică; organism interguvernamental, autonom, specializat al Naţiunilor Unite, cu sediul la Viena. Adunarea Generală a ONU aprobă înfiinţarea A.I.E.A. la 26 octombrie 1956, agenţia fiind constituită juridic la 29 iulie 1957; după alte surse: *înf.* în 26 aprilie 1957 şi îşi începe activitatea la 29.10.1957] *v. IAEA.*
A.I.E.C.E. Asociaţia Institutelor Europene de Conjunctură Economică [*înf.* la 25 octombrie 1957].
AIEF Association Internationale des Etudes Françaises.
AIEP Asociaţia Internaţională a Experţilor Filatelişti.
A.I.E.S.E.C. Asociaţia Internaţională a Studenţilor în Ştiinţe Economice şi Comerciale [fondată în 1948, la Viena; în 1990: afiliate 600 de universităţi din 69 ţări].
AIESEP Association Internationale des Écoles Supérieures d'Éducation Physique.
AIEST Association Internationale des Experts Scientifiques de Tourisme.
AIF Agenzia Internationale Fides [agenţie de presă din Vatican, *înf.* în 1926].
AIH Asociación Internacional de Hispanistas.
AIIE American Institute of Industrial Engineers [Institutul american al inginerilor din industrie].

A.I.I.R. Asociaţia Inventatorilor şi Inovatorilor din România [fondată în august 1974].
A.I.J.D. Asociaţia Internaţională a Juriştilor Democraţi [*înf.* în octombrie 1946 la Paris].
AIJP Asociaţia Internaţională a Jurnaliştilor Filatelişti.
AILC Association Internationale de Littérature Comparée.
AILLS Association Internationale des Languages et Littératures Slaves.
A.I.M. *v. AIM*
AIM Agência de Informação de Moçambique [agenţie oficială de presă din Mozambic, *înf.* în 1975].
A.I.O.E.C. Asociaţia Ţărilor Exportatoare de Minereu de Fier [organizaţie interguvernamentală constituită la 12 octombrie 1975, cu sediul la Londra].
A.I.P. v. *AIP*
AIP Agence Ivoirienne de Presse [agenţie oficială de presă din Coasta de Fildeş, creată în 1961].
AIPO Institutul american Gallup.
A.I.P.S. v. *AIPS.*
AIPS Association Internationale de la Presse Sportive [Asociaţia internaţională a presei sportive].
AIR All India Radio [societate radio din India, *înf.* în 1930].
A.I.S. Asociaţia Internaţională de Sociologie [*înf.* la 11 septembrie 1949, la Oslo; Are sediul la Montréal - Canada].
AISA Army Intelligence Support Activity.
AISC Anul Internaţional al Soarelui Calm [1 ianuarie 1964-31 decembrie 1965]; v. şi: *AGI*; *API.*
A.I.S.E. Asociaţia Internaţională de Ştiinţe Economice [*înf.* la Paris, în 1949].
A.I.S.J. Asociaţia Internaţională de Ştiinţe Juridice [creată la 19 iulie 1950, la Londra, sub titulatura *Comitetul internaţional de drept comparat*; denumirea datând din 1955]; v. şi: *IALS.*
AISLLI Asociazione per gli Studi di Lingua e Letteratura Italiane.
AISSEE Asociaţia Internaţională de Studii Sud-Est Europene [*înf.* la Bucureşti, în 24 aprilie 1963].
A.I.S.M. Asociaţia Internaţională de Semnalizări Maritime [*înf.* la 1 iulie 1957; sediul la Paris].
A.I.S.P. Asociaţia Internaţională de Ştiinţe Politice [*înf.* la Paris, în 1949; din septembrie 1968 *Asociaţia română de ştiinţe politice* este membră a A.I.S.P.].
A.I.S.S. Asociaţia Internaţională de Securitate Socială [creată la Bruxelles, la 4 octombrie 1927].

A.I.S.S.E.E. Asociaţia Internaţională de Studii Sud-Est Europene [organism ştiinţific neguvernamental, creat din iniţiativa României, în 23 aprilie 1963, la Bucureşti, având scop promovarea studiilor din sud-estul european în domeniul ştiinţelor umaniste].
A.I.T. Alianţa Internaţională de Turism [creată în 1898 sub denumirea *Liga Internaţională a Asociaţiilor Turiştilor din Luxemburg,* cu sediul la Geneva; în 1919, adoptă denumirea *A.I.T.*].
A.I.T.A. Asociaţia Internaţională pentru Transporturi Aeriene [*înf.* în aprilie 1945, la Havana; are sediul la Montreal - Canada]; v. şi: *I.A.T.A.*
A.I.U. Asociaţia Internaţională a Universităţilor [*înf.* la Nisa, în 1950; are sediul la Paris].
A.J. Asociaţia Juriştilor.
AJ antijamming [măsuri pentru înlăturarea paraziţilor/ bruiajului; scris şi: *A-J*; *tele.*].
AJF Amplificator de joasă frecvenţă.
AJPh The American Journal of Philology [Baltimore, 1880].
A.K.E.L. *v. AKEL*
AKEL Partidul Progresist al Oamenilor Muncii [din Cipru; *înf.* în 1926 sub denumirea – până în 1941 – de Partidul Comunist din Cipru].
AKFM Antonkon'ny Kongresin'ny Faholevantenan'i Madagasikara [Partidul Congresului pentru Independenţa Madagascarului, *înf.* în 1958, în Madagascar].
AKGW Abhandl. der Königl. Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen.
AKI Agence Khmère d'Information [Kampuchea].
AKP Agence Khmere de Presse [agenţie oficială de ştiri a guvernului din Kampuchea Democrată, *înf.* în 1951].
a. l. air line [linie aeriană; attacking line (*sport*: linia de atac)].
Al Aluminiu.
AL 1. amendment list [lista corecţiilor]. **2.** Acta Linguistica.
Ala Alanină [aminoacid].
A.L.A.C.L. Asociaţia Latino-Americană a Comerţului Liber [grupare economică latino-americană, *înf.* la 18 februarie 1960, din iniţiativa Comisiei Economice a ONU pentru America Latină prin "Tratatul de la Montevideo", semnat în februarie 1960; Sediul: la Montevideo - Uruguay]; v. şi: *ALALC*.
ALADI Asociación Latino-Americana de Integración [Asociaţia Latino-Americană de Integrare; asociaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 16.02.1960; îşi începe activitatea în 1961; până în 1980 s-a numit Asociaţia Latino-Americană a Liberului Schimb; sediu: Montevideo].
alc. alcoholum [alcool].

A.L.A.L.C. Asociaţia Latino-Americană a Comerţului Liber/ a Liberului Comerţ.
A.L.A.P. Agrarnaja programma social-demokratij v pervoj russkoj revoljucij [1905-1907].
ALCOA Aluminium Company of America [companie].
ALCOR [Sindicatul Liber şi Independent al Lucrătorilor de la reprezentanţele străine din România].
ALDHU La Asociación Latinoamericana de Derechos Humanos [Asociaţia Latino-Americană pentru Drepturile Omului].
ALEB [Abreviere numismatică folosită la unele monede romane bătute la Alexandria].
alf. alfabet, alfabetic.
ALFA American Army Test Alpha (*psih.*).
ALFAL Asociación de Lingüística y Filología de América Latină.
alg algebră.
ALH Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae [Budapest, 1952].
A.L.I.D.E. Asociaţia Latino-Americană a Instituţiilor pentru Finanţarea Dezvoltării [organizaţie internaţională neguvernamentală, *înf.* la 24 ianuarie 1968; sediul: la Lima - Perú].
alim. alimentar.
ALM alimente, de alimente (*milit.*).
Alni alloyed nickel steel [oţel aliat cu nichel; *met.*].
Alnico alloyed nickel-cobalt steel [oţel [aliaj] nichel-cobalt; *met.*].
ALR Atlasul Lingvistic Român.
A.L.R.M. Micul Atlas Lingvistic Român.
ALRO [Abreviere pentru "Aluminiul românesc" produs la combinatul Slatina, în forme de bare].
alt. altitudine.
A.L.S. Armata Libanului de Sud.
a.m. 1. above-mentioned [mai sus-menţionat]. **2.** ante-meridien.
ante meridian, înainte de amiază (*lat.*).
A-m ampere-minut [amper-minut; *fiz.*].
A/m *amper pe metru*, unitate SI derivată, pentru mărimea *intensitatea câmpului magnetic.*
A/m^2 *amper pe metru pătrat*, unitate SI derivată, pentru mărimea *densitatea curentului electric.*
Am America; americium(m); amoniu.
A.M. 1. Associate Member [membru asociat, membru corespondent]. **2.** ante meridien;
AM air mail [poştă aeriană].

AMA 1. American Army [forţele de uscat americane]. **2.** American Marketing Association [Asociaţia Americană de Marketing].
amal. amalgam, amalgamare.
AMATECI Agence Mauritanienne de Télévision et de Cinéma [post TV guvernamental din Mauritania].
amb. autoambuscadă.
AMB tratat de limitare a rachetelor anti-rachetă.
AMBJ Abreviere pe reţetele medicale pentru "ambalaj".
A.M.B.M.O. Asociaţia Mediteraneană pentru Biologie şi Oceanografie [*înf.* în 1964].
AMC Aparat(ură) de măsură şi control.
A.M.C.P.R. Asociaţia Meseriaşilor şi Comercianţilor Particulari din România [*înf.* la 11 februarie 1990, la Bucureşti].
AMD Ambulanţă divizionară (*milit.*).
AMDS Autoatelier montare, demontare autovehicule de luptă şi sudură (*milit.*).
AMEX Agencia Mexicana de Noticias [agenţie de presă, particulară, din Mexic].
AMF Acid adenozin-monofosforic; v. şi: *AMP*.
AMFORT Association Mondiale pour la Formation Professionelle Touristique.
AMIAB Atelierul de Multiplicare al Institutului Agronomic "N. Bălcescu" din Bucureşti.
AMICB Atelierul de Multiplicare al Institutului de Construcţii din Bucureşti.
AMIISP Atelierul de Multiplicare al Institutului de Învăţământ Superior din Piteşti.
AMIISS Atelierul de Multiplicare al Institutului de Învăţământ Superior din Sibiu.
AMIMP Atelierul de Multiplicare al Institutului de Mine din Petroşani.
AMIPB Atelierul de Multiplicare al Institutului Politehnic din Bucureşti.
AMIPI Atelierul de Multiplicare al Institutului Politehnic "Gh. Asachi" din Iaşi.
AMIPT Atelierul de Multiplicare al Institutului Politehnic "Traian Vuia" din Timişoara.
AML-60 blindate.
AML-90 blindate.
A.M.P. *v. AMP*
AMP 1. Asociaţia Mondială de Psihiatrie [*înf.* în 1961]. **2.** Acta Musei Porolisensis [Zalău]. **3.** adenozinmonofosfat. **4.** Agence Mauritanienne de Presse [agenţie de presă oficială din Mauritania, *înf.* în 1975].

AMP *v. AMF.*
AMPA Agence Malienne de Presse et Promotion [agenţie oficială de presă, *înf.* în 1977 în Mali].
AMPc adenozin monofosfat cialic/ sistemul adenozinmonofosfat ciclic [mesager chimic elaborat intracelular; *genet.*].
AMPL Abreviere militară pentru "amplasament".
AMPS Atmosphere, Magnetosphere and Plasma in Space.
A.M.P.T.C. Compania arabă pentru Transporturi petroliere maritime.
AMR Ajutorul Muncitoresc Român.
AMSAT Radio Amateur Satellite Corporation.
AMSJ Auto Moto Saver Jugoslavije [club automobilistic din R.S.F. Iugoslavia].
AMSS Automatic Master Sequence Selection [dispozitiv de comandă a avionului după un program dat; *av.*].
AMTEX Air Mass Transformation Experiment [experienţă japoneză din iernile 1974-1975 în insulele din SV Japoniei].
amu atomic mass unit [unitate de greutate/ masă atomică].
an above-named [mai sus-amintit/ indicat); scris şi: *a/n*].
An Atheneu [element chimic, denumit şi Einsteiniu].
an. anexă, anexe.
AN 1. Acţiunea Naţională [*înf.* în 1961 în Elveţia]. **2.** Agência Nacional [Brazilia]. **3.** Alianţa Naţională [Anguilla]. **4.** Alianţa Naţională [coaliţie electorală, *f.* în 1981, în Trinidad-Tobago]. **5.** autor necunoscut.
A.N.A. *v. ANA*
ANA 1. Anatolian News Agency [agenţie de presă turcă, *f.* în 1920]. **2.** Aden News Agency [agenţie de presă oficială din R.D.P.Y, *înf.* în 1970]. **3. ANA** ana partes aequales [la fel din fiecare, în părţi; cantităţi egale; *med.*] *v. AA.* **4. ANA** Athenagence [agenţie de presă, particulară, din Grecia, *înf.* în 1896].
A.N.A.P. Asociaţia Naţională a (micilor) Producători [Cuba].
Anat. anatomie.
A.N.C. Congresul Naţional African sau *Natal Native Congress* [*Congresul din Natal al Indigenilor*; cea mai veche mişcare de eliberare naţională din Africa, *înf.* la 8 ianuarie 191
ANCP Agência Noticiosa Oficial Portuguesa [Agenţie de informaţii portugheză, creată în 1975].
AND 1. Adunarea Naţională Democratică [1976, în Senegal]. **2.** Constelaţia Andromeda.
A.N.E.F. *v. O.N.E.F.*
A.N.E.F. Academia Naţională de Educaţie Fizică [viitorul stadion „Republica"].

A.N.F. 1. Arhiva Naţională de Filme [*înf.* în 1957]. **2.** Agencia de Noticias Fides [agenţie de presă, particulară, din Bolivia].
ANG 1. Atelierele Navale Giurgiu. **2.** Agencia Noticiosa da Guiné Bissau.
A.N.H.R. Asociaţia Naţională a Handicapaţilor din România [*înf.* la Arad, în ianuarie 1990].
ANI Adunarea Naţională a Independenţilor [*înf.* în 1978, în Maroc].
ANL 1. analiză, analitic (*milit.*). **2.** Ante-Nicene Christian Library [Edinburgh; *rel.*].
ANM arme de nimicire în masă.
AnnIPho Annuaire de l'Institut de Philologie et d'histoire orientales et slaves [Bruxelles].
ANOP Agência Noticiosa Oficial Portuguesa [agenţie oficială de presă din Portugalia, *înf.* în 1975. Va fi urmată, în 1982, de Noticias de Portugal].
A.N.P. *v. ANP*
ANP 1. Adunarea Naţională Populară [China]. **2.** Algemeen Nederlands Presbureau [agenţie de presă particulară, *înf.* 1934, Olanda].
ANPE Agenţia naţională pentru utulizarea forţei de muncă [Franţa].
ANPI Associazione Nazionale Partigiani d'Italia [Asociaţia Naţională a Partizanilor Italieni].
ANPP Adunarea Naţională a Puterii Populare.
ANRD Adunarea Naţională a Reprezentanţilor Districtuali [Panama].
ANRP Adunarea Naţională a Reprezentanţilor Populari [China].
ANS 1. activitate nervoasă superioară (*psih.*). **2.** Agencia Naticiosa Saporiti [Argentina].
ANS-1 Astronomical Nederlands Satellite [satelit astronomic (UV şi X) olandez, lansat la 30 august 1974].
ANSA Agenzia Nazionale Stampa Associata [agenţie de presă italiană, *înf.* în 1945, cu sediul la Roma].
ant. antenă.
ANTA 1. Agence Nationale d'Information Taratra [agenţie oficială de presă *înf.* în 1977 în Madagascar]. **2.** Australian National Travel Association [Asociaţia Naţională Australiană pentru Turism].
ANTEL Administración Nacional de los Servicios de Telecomunicaciones [post radio, guvernamental din Uruguay, *înf.* în 1974].
antic. antichitate.
antrop. antroponim(e).
antu alfa naftil tiourea [substanţă cu acţiune rodenticidă; *agr.*].
a.n.w. actual net weight [greutate netto reală].
ANWB Koninklijke Nederlandsche Toeristenbond [club automobilistic din Olanda].
Anz. WA Anzeiger der Wiener Akademie der Wissenschaften.

A.N.Z.U.S. *v. ANZUS*
ANZUS *v.* Australia, New Zealand, United States of America Treaty [Tratatul dintre, Australia, Noua Zeelandă şi S.U.A.; organizaţie internaţională guvernamentată, creată la 01.09.1951, prin Tratatul de securitate iniţiat de SUA, semnat la la San Francisco; îşi începe activitatea la 29. 04.1952 (după unii: 29 iunie 1952); sediul: Canberra].
a.o. and others [şi alţii].
AO Arhivele Olteniei.
AOC Anno orbis conditae.
A.O.S. Asociaţia Oamenilor de Ştiinţă din R.S. România [organizaţie *înf.* în 1956 la Bucureşti, afiliată la Federaţia Mondială a Oamenilor de Ştiinţă].
ap. appendix [anexă, completare].
A.P. *v. AP*
AP 1. Apărarea Patriotică [organizaţie de masă ilegală, creată de P. C. Român, în 1941, având caracter antifascist, antihitlerist. Sarcinile organizaţiei vor fi preluate în 1948 de instituţiile specializate: Crucea Roşie, Casa Centrală a I.O.V.R, F.I.A.P. etc.]. **2.** Associated Press [Presa Asociată; agenţie de presă din SUA, *înf.* în 1848, cu sediul central la New York]. **3.** Atlantic Pact [Pactul Atlantic]. **4.** Acţiunea Populară [*înf.* în 1956, în Peru]. **5.** Alianţa Populară [fondată în 1976, în Spania, prin unificarea a 5 partide de centru]. **6.** Alianţa Populară [*înf.* în 1956, în Islanda].**7.** American patent [patent American].
AP 20S/ AP 21/ AP 10/ AP 10E aspiratoare.
A.P.A. *v. APA*
APA Austria Presse-Agentur [Nachrischten-agentur; agenţie austriacă de ştiri, *înf.* în 1946].
APASE Atelierul de poligrafie al Academiei de Studii Economice din Bucureşti.
APAW Abhandl. der Preussischen Akad. der Wissenschaften [Philosoph.-hist. Klasse].
APC Apărare civilă (*milit.*).
APEC All Purpose Electronic Computer [Anglia].
Apemin ape minerale.
A.P.E.M.P. Asociaţii ale producătorilor şi/ sau exportatorilor de materii prime [organizaţii internaţionale create în scopul concertării acţiunilor ţărilor producătoare şi exportatoare de materii prime pentru realizarea unor venituri echitabile şi stabile din valorificarea acestora pe piaţa internaţională. Ex: O.P.E.C. (ţiţei); C.I.P.E.C. (cupru); A.I.O.E.C. (minereu de fier); I.B.A. (bauxită) etc.].

API 1. [scară aerometrică pentru indicarea densităţii derivatelor petroliere]. **2.** American Petroleum Institute. **3.** Anii Polari Internaţionali [între 1882-1883 şi 1932-1933]; v. şi: *AGI*; *AISC*.
A.P.I.C. Compania arabă de investiţii petroliere.
APIMONDIA «Apicultura Mondială» [Federaţia Internaţională a Asociaţiilor de Agricultură; organizaţie non-guvernamentală, cu statut special consultativ F.A.O, iar din 1972 statul special din partea ECOSOC. România ocupă primul loc în lume în acordarea de asistenţă tehnică, utilaje şi instalaţii agricole].
A.P.I.U. Air Photographic Interpretation Unit [unitate de interpretare aerofotografică; *milit.*].
A.P.L. *v. APL*
APL 1. Administraţia Portului Liber [Sulina]. **2.** a programming language [inform, limbaj de programare de nivel înalt].
APLS Administraţia Portului Liber Sulina.
APN 1. Agentstro Peciati Novosti [Agenţia de Presă "Novosti", din URSS, *înf.* în 1961]. **2.** Apărare naţională (*milit.*).
APO Organizaţia Acvatică a Productivităţii.
APOC Anglo-Persian Oil Company.
APODETI Uniunea Populară Democratică Timoreză [în Timorul de Est].
ar. arabă.
ARAGAZ pentru produsul "aragaz**",** care ar proveni din *Astra Română* + *gaz* [v. şi alte posibile etimologii: ARAGAZ < **A**sociaţia **R**omâno-**A**mericană de distribuire a **gaz**ului; ARAGAZ < **A**utonomia **R**omână **a** **Gaz**ului].
ARAMCO Arabian-American Oil Company [Compania arabo-americană de petrol; "societate americană pentru exploatarea petrolului (în Arabia Saudită)"].
ARC 1. Adunarea pentru Republică în Caledonia [fondată în 1978; coaliţie [electorală] în Noua Caledonie]. **2.** American Red Cross [Crucea Roşie Americană]. **3.** antireticular citotoxic [serul lui Bogomoleţ].
Arcade Arctic Auroral Density [program de colaborare franco-sovietic pentru efectuarea de cercetări geofizice cu obiecte şi rachete de sondaj].
ARCANT Arctica-Antarctica [experienţă sovietică de geodezie spaţială, cu participare franceză].
Arch. CEO Archivum Europae Centro-Orientalus [Budapest].
Arch. glott. Archivio glottologico italiano [Roma, 1873].
Arch. Ling. Archivum Linguisticum [Glasgow].
ARCOM Antrepriza Română de Construcţii-Montaj [Bucureşti].
Arcomsat Arab Communications Satellite [proiect de satelit de telecomunicaţii în orbita geostaţionară pentru ţările Ligii Arabe].

ARCOS All Russian Cooperative Society Limited [societate comercială anglo-sovietică de la Londra].
AREMA (Partidul) Avangarda Revoluţiei Malgaşe [*înf.* în 1976].
ARENA 1. Aliança Renovadora Nacional [partid politic în Brazilia]. **2.** Asociaţia Republicană Naţionalistă [*înf.* în 1981, în El Salvador].
ARER Autoatelier pentru reparaţii electrice şi radio (*milit.*).
ARF Amplificator de radiofrecvenţă.
A.R.F.S. Asociaţia Română "Frontierele Ştiinţei" [*înf.* în 1990].
arg. argou, argotic.
Arg. Arginină [aminoacid].
arh. arhaism.
arheol. arheolog(ie).
arhit. architect(ură).
A.R.I. *v. ARI*
ARI 1. Constelaţia Aries ["Berbecul"]. **2.** Ajutorul Roşu Internaţional *v. M.O.P.R.*
A.R.I.A. *v. ARIA*
ARIA 1. Agenţia Română de Impresariat Artistic [v., anterior, exista *OSTA*]. **2.** Autoatelier pentru repararea şi întreţinerea acumulatoarelor (*milit.*).
ARICB Atelierele de reprografie ale Institutului de Construcţii din Bucureşti.
A.R.L.U.S. *v. ARLUS*
ARLUS Asociaţia Română pentru Legăturile de prietenie cu Uniunea Sovietică [asociaţie cu caracter obştesc, *înf.* în noiembrie 1944, sub conducerea P.C.R., cu sediul central la Bucureşti, în scopul întăririi prieteniei dintre România şi URSS].
A.R.M.C.T. Antrepriza Reparaţii Montaj Centrale Termice [Bucureşti].
Armn airman [*engl. av.* în SUA/ soldat].
ARN acid ribonucleic [realizat în biosinteză artificială în 1955 de savanţii americani M. Gr
Manago şi Severo Ochoa; ARN-m (mesager); ARN-r (ribozomal); ARN-t (transfer)].
ARN *v. RNA*
ARNM Acid ribonucleic mesager (*genet.*; scris şi: *ARNm*].
ARNR Acid ribonucleic ribozomal [scris şi: *ARNr*].
ARNT Acid ribonucleic de transport [scris şi: *ARNt*].
ARO autoturism [de teren] românesc.
AROMAR Ascociaţia Română de Marketing [*înf.* în 1971].
arp 1. arpeggio (*muz.*). **2.** aeroport (*milit.*).
ARP Agence Rwandaise de Presse [agenţie oficială de presă din Rwanda].
arpt airport [aeroport].
arr. arrival [sosire].

arrvl *v. arr.*
A.R.S.P. Asociaţia Română de Ştiinţe Politice [for ştiinţific obştesc, cu caracter ştiinţific, *înf.* în 1968 la Bucureşti].
A.R.S.R. Academia Republicii Socialiste România [Nucleul îl constituie "Societatea Litera Română", *înf.* în 1866, care, în 1867, se transformă în "Societatea Academică Română", iar din 1879 în "Academia Română"].
art. 1. articol. **2.** artilerie.
ARTA Agenţia Română de Tranzacţii Artistice [prima agenţie particulară de impresariat artistic, *înf.* în 1990, la Bucureşti, după Revoluţie; Anterior: OSTA, ARIA].
ARTAP [Cooperativa] "Arta Aplicată".
ARTC Air route traffic control [Dirijarea traficului avioanelor pe căile de comunicaţii Aeriene; S.U.A.].
artic. articulaţie.
artif. artificial.
ARTIND [Galeriile de] artă industrială.
As Arsen (*chim.*).
A.S. *v. AS*
AS 1. Asociaţia Sportivă. **2.** antisubmarin (*mar.*). **3.** Asociaţia Slaviştilor [din RSR].
A.S.A. *v. ASA*
ASA 1. American Standards Association [Asociaţia Americană pentru Standardizare]. **2.**
Asociaţia Sportivă Armata Tg. Mureş [în fotbal debutează în 1962].
ASA-800 Agregatul de sudură autopropulsat.
A.S.A.S. *v. ASAS*
ASAS Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice [constituită în 14 noiembrie 1969, la Bucureşti, *agr.*].
Asb. apostilb [1 asb = 1 candelă/m^2] [unitate fotometrică secundară de măsură a strălucirii].
ASBORA Asociación Boliviana de Radiodifusoras.
ASBU Arab States Broadcasting Union [Uniunea de Radiodifuziune a Statelor Arabe].
A.S.C. *v. ASC*
ASC 1. arterioscleroza cerebrală. **2.** Asociaţia Studenţilor Comunişti. **3.** automatic selectivity control [controlul automat al selectivităţii, *tele.*].
ASD *v. MRC.*
ASDE Airport Surface Detection Equipment [echipament de aeroport pentru detectarea (observarea) la nivelul solului].
A.S.E. *v. ASE*

ASE 1. Academia de Studii Economice. **2.** Agenţia Spaţială [vest] Europeană [v. şi *ESA*].
A.S.E.A.N. *v. ASEAN*
ASEAN Association of South East Asian Nations [Asociaţia Statelor din Asia de Sud-Est; organizaţie internaţională guvernamentală, regională, *f.* de către Filipine, Indonezia, Malaysia, Singapore şi Thailanda, la 08.08.1967, cu sediul la Bangkok, pentru dezvoltarea cooperării politice şi economice între statele membre, pentru înlăturarea rămăşiţelor sistemului colonial].
asf and so forth [*engl.* şi aşa mai departe].
asf. *v. a.s.o.*
ASG Academia "Ştefan Gheorghiu".
asgd. assigned: destinat.
ASIIT Asociaţia Ştiinţifică a Inginerilor, Inventatorilor şi Tehnicienilor [anterior ASIT].
ASIT Asociaţia Ştiinţifică a Inginerilor şi Tehnicienilor [devenită, după Revoluţie, ASIIT] *v. ASIT.*
asl above sea level [deasupra nivelului mării].
A.S.L.-P. Administraţia de Stat Loto-Pronosport.
AslPh Archiv für slavische Philologie [Berlin].
ASM 1. Asociaţia pentru Muzica Contemporană [U.R.S.S.]. **2.** Asociaţia Sportivă a Muncitorilor din Tg. Mureş [în toamna lui 1945 devine: Dermagand, iar în 1947 îşi schimbă numele în RATA. În toamna lui 1949 devine *Locomotiva*, în 1955 *Energia*, în 1958 devine: C.S.Tg. Mureş].
ASME American Society of Mechanical Engineers [Societatea americană a inginerilor mecanici].
ASMI Airdrome surface movement indicator [staţie radar de aerodrom pentru urmărirea obiectelor fixe şi mobile din zona aerodromului].
ASMT asortiment.
Asn Asparagină [aminoacid].
a.s.o. and so on [şi aşa mai departe] *v. asf.*
ASO Aviation Supply Office [Oficiul de aprovizionare a aviaţiei; *av.* SUA].
Asoc. Asociaţie.
Asp Acid aspartic [aminoacid].
A. sp. Amperspiră
ASPAC Asian and Pacific Council [Consiliul Asiei şi Pacificului; organizaţie interguvernamentală regională, *înf.* la 14 iunie 1966; sediul: la Bangkok].
ASR Asociaţia Sportivă «Recolta».
ASROC Antisubmarine Rocket [Armă antisubmarină americană reprezentând o combinaţie între rachetă şi torpila antisubmarină].
A.S.R.Y.C. Compania arabă pentru construcţii şi reparaţii navale.

ASSES Annales Societatis Scientiarum Estonicae in Soecia [Stockholm].
Assn association [asociaţie,].
A.S.S.P. *v. ASSP*
ASSP Academia de Ştiinţe/ Studii Social-Politice "Ştefan Gheorghiu" [a R.S.R.; desfiinţată în 19 ianuarie 1990].
ASSR Autonomnaia Sovetskaia Soţialisticeskaia Respublika [Republica Sovietică Socialistă Autonomă (sau R.S.S.A.)].
AST 1. air and surface transport [transport aerian şi terestru]. **2.** Analecta Sacra Tarraconensia [Barcelona; *rel.*].
A.S.T.D. Societatea Americană pentru Învăţământ şi Dezvoltare.
A.S.T.I. Agenţia pentru Ştiinţă şi Tehnologie Industrială [Japonia].
ASTO Arab Satellite Telecommunication [din 21 ţări membre, cu sediul la Ryad].
ASTP Proiect de experiment "Apollo-Somz" [denumire sovietică: *EPAS*].
astr. astronomie.
ASTRA Asociaţiunea Transilvană pentru Literatură Română şi Cultura Poporului Român [organizaţie culturală a românilor din Transilvania, *înf.* la 23 octombrie/ 4 noiembrie 1861, având un principal rol cultural şi politic în lupta de eliberare naţională a românilor transilvăneni. Preşedinţi: Andrei Şaguna, Timotei Cipariu, George Bariţiu, Andrei Bârseanu].
astron. astronautică.
ASUB Atomatic submarine [submarin cu propulsie atomic; scris A-sub].
ASV Africa de Sud-Vest v. şi*: SWA.*
a.t. 1. ampere-turn [amperspiră; *el.*]. **2.** apparent time [timp (astronomic) real].
At. Astatiniu (*chim.*).
A.T. 1. Anti Tanc (*milit.*). **2.** Ape teritoriale (*mar.*).
ata presiune absolută.
A.T.A. *v. ATA*
ATA 1. Agjensia Telegrafike Shqiptare [Agenţia Telegrafică Albaneză; *înf.* în 1944]. **2.**
Auxiliary Transport Aviation [*av.* Marea Britanie: Aviaţia auxiliară de transport]. **3.** Air Transport Association [Asociaţie de Transport Aerian; SUA].
ATAA abr. milit: "Autotun antiaerian".
ATAC Air Transport Association of Canada [Asociaţia de Transport Aerian a Canadei].
A.T.A.R. Asociaţia Teatrelor de Amatori din România.
ATB Agenţia Telegrafică Bulgară.
ATC Air Traffic Control [controlul traficului aerian; *av.*].
ATDA Augmented Target Docking Adapter (*astron.*).

ATEM [Agenţie din Moldova Sovietică].
ATF *v. ATP.*
at. ht. "atomic heat" [căldură atomică].
A.T.I.A.S. *v. ATIAS*
ATIAS Agenţia/ Asociaţia de Turism şi Impresariat Artistic pentru [Tineret şi] Studenţi.
ATIS Automatic Terminal Information Service [serviciu automat de informare a aeronavelor în regiunea terminală de control].
atl atelier (*milit.*).
ATL August Treboniu Laurian (*pseud.*).
A.T.L.B. Asociaţia Tineretului Liber din Bucureşti.
A.T.L.R. Asociaţia Tineretului Liber din România [*înf.* în ianuarie 1990].
atm atmosferă normală [unitate în general nerecomandată care, conform Rezoluţiei 4 a celei de-a 10-a CGPM din 1954, rămâne admisă pentru presiunea de referinţă de 101 325 Pa; Nu face parte din SI].
A.T.M. *v. ATM*
ATM 1. Academia Tehnică Militară. **2.** Asociaţia Oamenilor de Teatru şi Muzică [Asociaţia Oamenilor de Artă din Instituţiile Teatrale şi Muzicale din R.S.R.].
A.T.P. *v. ATP*
ATP *v.* **1.** acid adenozintrifosforic; adenozintrifosfat [izolat de Lohmann în anul 1928] *v. ATF.* **2.** Agence Tchadienne de Presse [agenţie de presă din Ciad].
ATPA Anatoxină tetanică purificată şi adsorbită (*med.*).
atr. anul trecut.
ATRIA [steaua nautică] Triangulis Australis [Triunghiul Austral].
ATRP Asociaţia de turism "România Pitorească".
ATS 1. Agence Télégraphique Suisse [Agenţie Telegrafică elveţiană]. **2.** Alexandru T. Stamatiad [*pseud.* poetului; 1885-1956]. **3.** Application Tehnology Satellite [sateliţi americani de aplicaţii tehnologice, destinaţi testării de aparate şi echipamente pentru sateliţii de telecomunicaţii şi meteorologice]. **4.** atmosferă suprapresiune; simbol pentru "presiune relativă".
ATS-6 [satelit american de telecomunicaţii geostaţionar].
ATS-6 *v. PSSC.*
A.T.S.R.N.U. Asociaţia Tineretului şi Studenţilor din România pentru Naţiunile Unite.
Au Aur (*chim.*).
Åu Ångström unit [Ångström; *fiz.*].
AUAT autoatelier (*milit.*).
AUBF Analele Universităţii Bucureşti [seria: Filosofie].
AUBI Analele Universităţii Bucureşti [seria: Istorie].

AUBM Analele Universităţii Bucureşti [seria: Matematică].
a.u.c. ab urbe condita (*lat.*).
AUC Ab Urbe Condita (de la întemeierea oraşului [Roma], 753 î.e.n.); v. şi: Anno Urbis Conditae [anul de la întemeierea Romei].
AUCM Analele Universităţii din Craiova [Seria: Matematică, Fizică-Chimie].
aug. august.
AUI Analele Universităţii "Al. I. Cuza" din Iaşi.
AUII Analele ştiinţifice ale Universităţii "Al. I. Cuza" din Iaşi [Seria: Istorie].
AUIL Analele ştiinţifice ale Universităţii "Al. I. Cuza" din Iaşi [Seria: Literatură].
AULLA Australasian Universities Language and Literature Association.
AUPR "autopropulsor" (*milit.*).
A.U.R. Alianţa pentru Unitatea Românilor [*înf.* în 1990].
AUR Constelaţia Auriga ["Vizitiul"].
a.u.s. actum ut supra (*lat.*).
aus autoservice (*milit.*).
aut. 1. automobil. **2.** autonom(ă). **3.** autor.
AUT Analele Universităţii din Timişoara.
AUTM Analele Universităţii din Timişoara [Seria: Ştiinţe matematice].
aux auxiliar (*milit.*).
a.v. a vista (*it.*).
av. aviaţie.
AVA aparat de ventilaţie artificială [pentru adulţi].
avdp avoirdupois [sistem englezesc de măsură pentru greutăţi [1 funt/ livră avdp = 453,59
ave *v. Ave.*
Ave. avenue [stradă, prospect, cale, bulevard, drum, alee].
AVF Amplificator de videofrecvenţă.
avg. avangardă (*milit.*)
AVGAS aviation gasoline [benzină de avion; *av.*].
AVIBAC Întreprinderea Avicolă de Stat Bacău.
AVICEN centrala pentru producţia avicolă.
AVNOJ Consiliul Antifascist de Eliberare Naţională [ex-Iugoslavia].
avoir avoirdupois [sistem englezesc de măsură pentru greutăţi] [1 funt/ livră = 453,59 g].
AVP Agence Voltaïque de Presse [agenţie de presă din Burkina Fasso (fostă: Volta Superioară), *înf.* în 1963].
avr. avarie; avariat.
AVTUR aviation turbine fuel (*av.*) [combustibil pentru turboreactor].
AWACS Airborne Warning and Control System [SUA].
AWEFA American Wind Energy Association.
awn atomic weight unit [unitate atomică de greutate].

AXAF Advenced X-Ray Astronomical Facility [satelit vest-german de astronomie x].
AYOC Automaticeskaia Universalinaia Orbitalinaia Stanţia [Staţie Orbitală Ur Automată].
A.Z.A.P. *v. AZAP*
AZAP Agence Zaïre-Presse [agenţia naţională de presă a Zairului, *înf.* în 1957].
A.Z.T. *v. AZT*
AZT azidotimidina; azotimidină.

B

b 1. barn [unitate specială folosită în fizica nucleară pentru a exprima secţiunile eficace, menţinută temporar împreună cu SI; 1 b = 100 fm² = 10^{-28} m²]. **2.** cer senin [acoperit mai puţin de ¼] [în notaţia Beaufort; *mar.*].
B 1. Belgia. **2.** Bor (*chim.*). **3.** lăţimea navei (*mar*). **4.** Notaţie literală pentru sunetul *si* bemol (*muz.*). **5.** simbol pentru *bel* (*metr.*).
B. 1. balboa [unitate monetară din Panama]. **2.** bar [unitate de presiune atmosferică sau acustică; *fiz.*]. **3.** boliviano [unitate monetară din Bolivia].
B-2 Stealth bombardier strategic ultrasecret [S.U.A.].
b. & c. black and colours [negru şi color; *poligr.]*.
B. & C. bakery and cookery [(de) brutărie-bucătărie].
b. &. e. beginning and end(ing) [începutul şi sfârşitul].
B.&.W. black and white [negru şi alb; *poligr.]*.
Ba Bariu (*chim.*).
B.A. 1. Bachelor of Arts [licenţiat în litere]. **2.** British Academy [Academia britanică].
B.A.A. British Astronomical Association [Asociaţia astronomică britanică].
B.A.C. *v. BAC*
BAC British Aircraft/ Aerospace Corporation/ Company [Corporaţie britanică constructoare de avioane].
Bach. bachelor [licenţiat].
B.A.D. 1. Banca Africană de Dezvoltare [*înf.* în august 1963; sediul: la Abidjan, în Coasta de Fildeş]. **2.** Banca Asiatică de Dezvoltare [*înf.* în noiembrie 1966; sediul: la Manila, în Filipine].
BADEA Banque Arabe pour la Développement Économique en Afrique [Banca Arabă pentru Dezvoltare Economică în Africa; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 18 februarie 1974 (îşi începe activitatea la 16 septembrie 1974). Este integrată, în 1977, băncii SAAFA; sediul: Khartoum].
BAEC British Atomic Energy Corporation [Corporaţia britanică pentru energia nucleară].
B. Agr. Bachelor of Agriculture [Licenţiat în agronomie].
B.A.I.A. Banca pentru Agricultură şi Industrie Alimentară.
B.A.L. British Airways Limited/ Căile de comunicaţii aeriene britanice [companie cu răspundere limitată].

Ban. Banat.
BAO Bachelor of Obstetrics [licenţiat în obstetrică].
B. Ar. Bachelor of Architecture [licenţiat în arhitectură].
bar 1. *bar* [unitate instituită în 1948, menţinută temporar împreună cu SI; 1 bar = 0,1 MPa = 100 kPa = 1000 hPa = 10^5 Pa]. **2.** barrel/ baril [măsură de capacitate pentru lichide: MB = 163,65 l; SUA = 119 l].
B. arch. Bachelor of Architecture [Licenţiat în arhitectură].
B. Arch. *v. B. Ar.*
BARSR Biblioteca Academiei Republicii Socialiste România [Bucureşti].
B.A.S. Bachelor of Agricultural Science [licenţiat în ştiinţe agricole].
BAS Bulletin of the Atomic Scientists (SUA) [Buletinul oamenilor de ştiinţă din domeniul fizicii nucleare].
B.A.Sc. *v. B.A.S.*
BASc. Bachelor of Applied Science [licenţiat în ştiinţe aplicate].
BASF Badische Anilin-und Soda-Fabrik [R.F.G.].
BAT Biroul de Asistenţă Tehnică [al O.N.U.].
BATM Baza pentru Aprovizionare Tehnico-Materială.
BB betablocante [medicamente].
BBA Bachelor of Business Administration [Licenţiat în administraţia afacerilor].
BBAE Bulletin of the Bureau of American Ethnology [Buletinul biroului american de etnologie].
BBC 1. British Broadcasting Company/ Corporation [Societate radio din Marea Britanie, *înf.* în 1922]. **2.** Brown, Boveri and Companie.
BBL baril.
B.C. 1. Bachelor of Chemistry [licenţiat în chimie]. **2.** Bachelor of Commerce [licenţiat în ştiinţe comerciale].
BC Bacău.
bc cer parţial noros [acoperit ¼ - ¾ , în notaţia Beaufort; *mar.*].
B.C.A.S. British Compressed Air Society [Societatea britanică pentru utilaje de aer comprimat].
B.C.C.F. British Cast Concrete Federation [Federaţia britanică pentru beton turnat].
BCE Bachelor of Civil Engineering [Licenţiat în inginerie civilă/ construcţii].
BCEAO Banca Centrală a Statelor din Africa de Vest [sediul: în Senegal].
BCEP British Chemical Engineering and Process [Societatea britanică de tehnică şi procese chimice].
BCF Salt sub condiţie falsă [instrucţiune maşină a limbajului de programare ASSIRIS].
B.C.G. *v. BCG*

BCG bacillus Calmette-Guérin [*med.* bacilul Calmette-Guérin; Vaccinul biliat preparat de Calmette şi Guerinvaccinul contra tuberculozei; din 1921 se administrează pentru vaccinarea preventivă a noilor-născuţi contra TBC, iar la noi este introdus din 1926].
BCGA British Cotton Growing Association [Asociaţia britanică a bumbacului].
BCH. B. CHIR. Bachelor of Surgery [Licenţiat în chirurgie].
B. CHEM. E. Bachelor of Chemical Engineering [Licenţiat în chimie industrială].
B.C.I.E. Banca Americii Centrale pentru Integrare Economică [instituţie bancară interguvernamentală creată la 8 mai 1961 de către El Salvador, Guatemala, Honduras şi Nicaragua, la care s-a asociat şi Costa Rica; sediul: la Tegucigalpa, în Honduras].
bck back [înapoi, invers].
B.C.L. Bachelor of Civil Law [licenţiat în drept civil: *engl.*].
BCLC Bullétin du Cercle Linguistique de Copenhague.
B.C.M. British Consular Mail [poşta consulară britanică].
BCO banco.
B.C. - OM brăzdare (*agr.*).
B. Comm. Bachelor of Commerce [licenţiat în ştiinţe comerciale].
BCON British Commonwealth of Nations [Comunitatea britanică de naţiuni].
B.C.P. benzylchlorophenol [benzilclorofenol; *chim.*].
BCP British Civil Police [Poliţia Civilă Britanică].
BCPA British Commonwealth Pacific Air Lines [Compania britanică aeriană din Oceanul Pacific].
B.C.P.E. British College of Physical Education [Colegiu britanic de educaţie fizică].
BCPL Basic Combined Programming Language [limbaj de programare].
BCR boală cronică respiratorie [la galinacee]; v. şi: ASD, MRC.
BCRA Biroul central de informaţii şi de acţiune [al Rezist. franceze între 1941-1943].
B.C.S. 1. Bachelor of Chemical Science [licenţiat în chimie]. **2.** Bachelor of Commercial Science [licenţiat în comerţ].
BCS Biblioteca Centrală de Stat [a R.S.R.; Bucureşti, scris şi *B.C.S.*].
B.C.S.A. British Constructional Steelwork Association [Asociaţia britanică pentru studiul construcţiilor din oţel].
BCŞ Baza de Cercetări Ştiinţifice.
bct. 1. bucătărie. **2.** Salt sub condiţie adevărată [în limbajul de programare ASSIRIS].
BCU Biblioteca Centrală Universitară.

BCUB Biblioteca Centrală Universitară din Bucureşti.
B.D. Bachelor of Divinity.
BD bază de date.
Bd ft board foot *silv.* talpa/ baza scândurii; (SUA) măsură standard pentru materiile lemnoase [1/12 picior cubic = 2,36 dm^3].
bd ft. Board foot (1 bd ft = 2,359 dm^3 - sist. *americ.*).
BDA 1. Bund Deutscher Architekten. **2.** Bundesvereinigung der Deutschen Arbeitgeberverbände.
BDD bază de date distribuită.
BDF 1. Salt sub condiţie falsă cu decrementare [instrucţiune în limbajul de programare ASSIRIS]. **2.** Bundesverband des Deutschen Güterfernverkehrs. **3.** Bund Deutscher Familien.
B.Di. Bachelor of Didactics [licenţiat în ştiinţe pedagogice].
BDI Bundesverband der Deutschen Industrie.
BDJ Bund Deutscher Jugend.
BDKJ Bund der Deutschen Katholischen Jugend.
B.D.M.C. *v. BDMT*
BDMT Blocul Democraţiei Muncitoreşti-Ţărăneşti [*înf.* în 1925].
BDS Biroul de Documente Secrete.
BDT Salt sub condiţie adevărată cu decrementare [în limbajul de programare ASSIRIS].
BDZV Bund Deutscher Zeitungsverleger.
Be Beriliu (*chim.*).
Bé grad Baumé (*fiz., tehn.*).
B.E. 1. Bachelor of Education [licenţiat în ştiinţe pedagogice]. **2.** Bachelor of Engineering [inginer diplomat].
BE Beacon Explorer [sateliţi ştiinţifici americani; sateliţi ionosferici cu radiofar, plasaţi pe orbite polare mijlocii].
BEA British European Airways (corporation) [Compania britanică de transport aerian pentru Europa; *av.*].
B.E.A.C. British European Airways Corporation [Compania britanică de transport aerian pentru Europa].
B.E.C. Biroul Electoral Central [la alegerile din 20 mai 1990, aflat în Bucureşti, str. Oneşti, nr. 2, sect. 1].
B.Edn. *v. B.E.*
B.E.E. Bachelor of Electrical Engineering [licenţiat în electrotehnică].
B.E.I. Banca Europeană de Investiţii.
bel. below [mai jos/ sub].
B.E.L. Bachelor of English Literature [licenţiat în literatura engleză].
Belf. The Queen's University of Belfast [Universitatea Regală din Belfast].
b.e.m.f. back electromotive force [tensiune contraelectromotoare; *el.]*.

Benelux *v. BENELUX*
BENELUX [Belgique, Nederland, Luxembourg; uniune vamală, transformată ulterior în uniune economică cu evidente elemente general-politice, între Belgia, Olanda şi Luxemburg; în 1958 aderă la C.E.E.].
B. Eng. A. Bachelor of Agricultural Engineering [licenţiat în mecanică agricolă].
B. Eng. *v. B.E.*
BEP Brevet de Învăţământ Profesional.
B.E.P.C. British Electrical Power Convention [Convenţia britanică pentru energie electrică].
B.E.R.D. v. *BERD*
BERD Banca Europeană pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare.
BEWAG Berliner Elektrizitäts-Werke-Aktien-Gesellschaft [Berlinul Occidental].
b.f. *v. B.F.*
B.F. 1. Bachelor of Finance [licenţiat în finanţe]. **2.** Bachelor of Forestry [licenţiat în silvicultură]. **3.** board foot [talpa/ baza scândurii; *silv.]*.
B.F.A. Bachelor of Fine Arts [doctor în arte frumoase].
B.F.A.S. British Fine Arts Society [Societatea britanică de arte frumoase].
B.F.S.A. British Fire Services Association [Asociaţia britanică a serviciilor de pompieri].
BFTh Beiträge zur Förderung der Theologie [Gütersloh] [*rel.*].
BGP blendă, galenă, pirită.
BH Bihor.
BHC *v. HCH.*
B.H.R.A. British Hydromechanics Research Association [Asociaţia britanică pentru cercetări hidromecanice].
Bi Bismut (*chim.*).
B.I.A.R. Birou de Informaţii şi Ajutor pentru România [*înf.* în ianuarie 1990 la Paris].
bibl. bibliografie.
B.I.C.E. Banca Internaţională de Colaborare Economică [*înf.* la 22 octombrie 1963 şi a început să funcţioneze la 1 ianuarie 1964; sediul: la Moscova].
b.i.d. bis in die [de două ori pe zi; *lat., med.*].
B.I.D.T. Buletin de Informare şi Documentare Tehnică [pentru materiale de construcţii].
B.I.E. Biroul Internaţional al Expoziţiilor [organizaţie internaţională guvernamentală *înf.* în 1931 la Paris] *v. IEB.*
B.I.H. Biroul internaţional al orei [*înf.* în 1912, pe lângă Observatorul din Paris].

B.I.I. Banca Internaţională de Investiţii [la care participă Bulgaria, Cehoslovacia, R.D.G, R.P. Mongolă, Polonia, România, R.P. Ungară şi URSS; sediul: la Moscova; a început să funcţioneze de la 1 ianuarie 1971].
bil. bilingv.
BILNC Biroul Învăţământului în Limbile Naţionalităţilor Conlocuitoare [în *MEI*].
BIM Biroul Internaţional al Muncii.
B.I.M.C.O. *v. BIMCO*
BIMCO Baltik and International Maritime Conference [Conferinţa Maritimă Internaţională şi Baltică; *înf.* în 1905, cu sediul la Copenhaga, în Danemarca; actuala denumire datează din 1927].
bimo by moment [aşteptaţi! imediat!; *tele.]*.
b.i.n. bis in noctus [de două ori pe noapte; pe reţetele medicale].
BINAC Binary Automatic Computer [calculator binar automat; *mat.*].
Biochim. biochimie.
Biol. biologie.
BIOS Basic Input/ Output Service.
B.I.P.M. *v. BIPM*
BIPM Bureau International des Poids et Mesures [Biroul Internaţional de/ pentru Măsuri/ Mărimi şi Greutăţi; organism interguvernamental *înf.* prin *Convenţia Metrului*, semnată la Paris, la 20 mai 1875, de 17 state, cu prilejul ultimei Conferinţe Diplomatice a Metrului, modificată în 1921; sediul: Paris; Sèvres; este un laborator permanent de cercetări în domeniul metrologiei, a cărui activitate este îndrumată de *CIPM* şi de *CGPM*].
B.I.P.O. British Institute of Public Opinion [Institutul britanic de constatare a opiniei publice].
B.I.R.D. *v. BIRD*
BIRD International Bank for Reconstruction and Development [Banca Internaţională de Reconstrucţie şi Dezvoltare, *înf.* la la Washington, în 27 decembrie 1945, odată cu F.M.I.; cunoscută şi sub denumirea de Banca Mondială; România este membră din 1972) [Hotărârea creării datează din iulie 1944, statutul BIRD intră în vigoare la 27 decembrie 1945, însă Banca şi-a început practic operaţiunile la 25 iulie 1946], v. şi: *IBRD*
B.I.R.E. 1. British Institution of Radio Engineers [Institutul britanic al inginerilor radio]. **2.** Bulletin d'Informations pour les Roumains en Exil [Buletin de Informare pentru Românii din Exil; 1947 - 1 martie 1990].
BIRF Biochemical Research Foundation [Fundaţia de cercetări biochimice, din SUA].
Birm. Birmingham University [Universitatea Birmingham, din Marea Britanie].

BIS Bank for International Settlements [Banca pentru Reglementări Internaţionale; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* în 1930; Sediul: Basel (Elveţia)].
BIT 1. bi(nary digi)t cifră binară [1 bit = cantitatea de informaţie ce se obţine prin opţiunea pentru una din două alternative echiprobabile; unitate de măsură a cantităţii de informaţie din teoria lui Shannon; *psih.*]. **2.** Buletin de Informare Tehnică. **3.** Bureau International du Travail.
BITEJ Bureau International pour le Tourisme et les Échanges de la Jeunesse.
B.I.T.S. Biroul Internaţional de Turism Social [*înf.* la 7 iunie 1963; sediul: la Bruxelles].
B.J.A.T.M. Baza Judeţeană pentru Aprovizionare Tehnico-Materială.
BJR Bulletin of John Rylands Library [Manchester; *rel.*].
BKP Beiträge zur Klassischen Philologie [Meisenheim; *rel.*].
B.L. 1. Bachelor of Law [licenţiat în drept]. **2.** Bachelor of Letters [licenţiat în litere]. **3.**
Bord Leher (*mar.*).
B/L Bill of Lading [conosament, fraht; *ec.]*.
B.L.A. Bachelor of Liberal Arts [licenţiat în umanistică].
BLA Braşovul Literar şi Artistic (*publ.*).
BLE Bulletin de Littérature Ecclésiastique [Touluse; *rel.*].
B.L.F.E. Brotherhood of Locomotive Firmen and Enginemen [Sindicatul fochiştilor şi mecanicilor de locomotivă din S.U.A.].
BLI Bandă laterală independentă (*radiotehn.*).
B. Litt. Baccalaureus Litteraturae [licenţiat în litere; *lat.*].
B.L.M. [sindromul] buco-linguomasticator.
B.L.S. Bachelor of Library Science [licenţiat în biblioteconomie].
BLS 1. Benevolo lectori salutem! [salut latin pe inscripţii]. **2.** Berne-Lätschberg-Simplon [administraţie feroviară elveţiană]. **3.** Bureau of Labor Statistics [Oficiul de statistică al Ministerului Muncii (din SUA)].
BLU bandă laterală unică [procedeu de transmisie în radiotehnică].
B.M. Bachelor of Medicine [licenţiat în medicină].
BM [Board Measure] 1 BM = 2,359 m^3.
BMAT Beginning of Morning Astronomical Twilight [începutul crepusculului astronomic de dimineaţă; *astr.*].
BMC 1. British Motor Corporation [Corporaţia de automobile britanică]. **2.** British Metal Corporation [Corporaţia Metalurgică Britanică].
B.M.C.I. British Mosquito Control Institute [Institutul britanic al luptei împotriva ţânţarilor].
BMCT Beginning of morning civil twilight [începutul crepusculului civil de dimineaţă; *astr.*].

B.M.E. Bachelor of Mining Engineering [licenţiat în tehnică minieră].
B. Mech. E. Bachelor of Mechanical Engineering [licenţiat în construcţii de maşini].
B. med. Bachelor of Medicine [licenţiat în medicină].
B. Met. Bachelor of Metallurgy [licenţiat în metalurgie].
BMEWS Ballistic Multipurpose Early Warning System [sateliţi militari americani pentru cercetarea globală strategică; înştiinţare şi alarmare timpurie (avans pe min.) despre pericolul atacului nuclear cu rachete].
B.M.I. British Ministry of Information [Ministerul Britanic al Informaţiilor].
B.M.M. 1. Baza Maritimă Militară. **2.** British Mercantile Marine [Marina Comercială Britanică].
B.M.T. British Mean Time [timpul mediu britanic].
B.M.Ţ. *v. BMT*
BMT Blocul Muncitoresc - Ţărănesc [organizaţie politică legală de masă, *înf.* în 1925 din iniţiativa şi sub conducerea P.C.R.; în 1933 activitatea organizaţiei este interzisă].
B. Mus. "British Museum" [Muzeul britanic].
BMW Bayerische Motorenwerke [Uzinele constructoare de maşini din Bavaria; marcă de motocicletă şi automobil din R.F. Germania; companie în München].
BMWE Brotherhood of Maintenance of Way Employees [Sindicatul muncitorilor rutieri, din S.U.A.]
BN 1. Banatske novine (*publ.*). **2.** Bistriţa-Năsăud.
BNA Basel Nomina Anatomica [terminologie anatomică acceptată la Basel, în Elveţia, în 1895).
BNA British North America (posesiunile britanice în America de Nord].
B.N.B. British National Bibliography [Bibliografia naţională britanică].
B.N.D. Blocul Naţional - Democrat(ic) [coaliţie politică antihitleristă, constituită la 20 iunie 1944, la iniţiativa PCR, reunind PCR, P.S.D, P.N.Ţ. şi P.N.L. pe baza unei platforme care prevedea înlăturarea dictaturii militaro-fasciste şi instaurarea unui regim democratic; în octombrie 1944 îşi încetează activitatea].
BND Bundesnachrichtendienst [R.F.G.].
BNJ Byzantinisch-Neugriechische Jahrbücher [Athen; *rel.*].
B.N.R. 1. Banca Naţională a R. S. România. **2.** British Naval Representative [reprezentant al marinei militare britanice; *mar.*].
B.O. 1. Bachelor of Oratory [licenţiat în retorică]. **2.** bad order [indicaţie incorectă].

BOAC British Overseas Airways Corporation/ Company [Societatea/ compania britanică de linii aeriene externe; Corporaţia Britanică a Comunicaţiilor Aeriene Transoceanice].
BOB 1. Biroul Organizaţiei de Bază. **2.** Berner Oberland Bahnen [administraţie feroviară elveţiană].
BOCAZ 25 Cazan fabricat în Botoşani [de 25 000 Kcal/h].
BOD Biochemical oxigen demand-BOD [Cerere biochimică de oxigen], v. şi: *CBO*.
B. Of. Buletinul Oficial.
Bol. Bolivia.
Bomex Barbados Oceanographic and Meteorological Experiment.
BONAC [Organizaţia de radio şi televiziune a ţărilor nealiniate].
BOO [Constelaţia BOÖTES, „boarul"].
BOPA Botswana Press Agency [agenţie de presă oficială din Botswana, *înf.* în 1981].
BOPD Barrels of Oil Per Day [barili de petrol pe zi; unitate de măsură].
BOR 1. Biserica Ortodoxă Română (*rel.*). **2.** Buletinul Oficial al Patriarhiei Române [an I: 1883].
Bot. botanică.
B.O.T. Board of Trade [*MB*: Ministerul Comerţului; *SUA*: Consiliul de Comerţ].
bp birth-place [locul naşterii].
B.P. 1. Bachelor of Painting [licenţiat în pictură]. **2.** Bachelor of Philosophy [licenţiat în filozofie].
b.p.d. barrels per day [barili pe zi; unitate de măsură].
B. Pd. Bachelor of Pedagogy [licenţiat în pedagogie].
B.P.D. *v. BPD*
BPD Blocul Partidelor Democratice [coaliţie electorală de forţe politice democratice, *înf.* în 17 mai 1946, cu prilejul alegerilor parlamentare, din care făceau parte: P.C.R, P.S.D, P.N.L, P.N.Ţ, Frontul Plugarilor, Partidul Naţional Popular; îşi încheie activitatea în februarie 1948 când se constituie o nouă coaliţie a forţelor politice democrate, Frontul Democraţiei Populare].
B.P.E. Bachelor of Physical Education [licenţiat în educaţie fizică].
BPG *v. BGP*.
b.p.h. barrels per hour [barili pe oră; unitate de măsură].
B. Phil. Bachelor of Philosophy [licenţiat în filosofie].
BPH [pseudonimul lui Bogdan Petriceicu Haşdeu].
bpl. *v. bp*.
BPP Biblioteka pisarzów polskich.

B.P.R.S. Brief Psychiatric Rating Scale [scală imaginată de Overhall şi de Gorham în 1962, în aprecierea simptomatologiei psihiatrice, îndeosebi în depresii].
BPT Biblioteca pentru toţi.
BPTY Biuletyn Polskiego Towarzystwa Jezykoznawczego
Bq *becquerel*, unitate SI derivată pentru mărimea *activitate* [a unui radionuclid].
Br Brom (*chim.*).
BR Brăila.
B.R.C.E. Banca Română de Comerţ Exterior [*înf.* în 1968, specializată în relaţiile de plăţi şi de credit cu străinătatea, având însă şi funcţia de bancă comercială de stat].
BRCS British Red Cross Society [Societatea Britanică de Cruce Roşie].
BRD Bundesrepublik Deutschland [R.F.G.].
BRD-20 [utilaj de sudură].
B.R.I. Banca Reglementelor Internaţionale [*înf.* în 1930 la Haga, pentru reglementarea datoriei germane; a contribuit apoi la promovarea cooperării băncilor centrale ale ţărilor aderente; sediul: la Basel, în Elveţia].
BRI Buletinul Român de Informatică.
Brit. britanic(ă).
BRM 1. brevi manu. **2.** baraj de mine (*milit.*).
BRRD Bruiaj radio (*milit.*).
BRRL British Radio Relay League [Liga britanică a radiofoniştilor amatori pentru unde scurte].
BRT Brutto Register Tonne.
B.S. 1. Bachelor of Science [licenţiat în ştiinţe]. **2.** Bachelor of Surgery [licenţiat în chirurgie].
BSA Bibliographical Society of America [Societatea bibliografică din America].
BSAA British South American Airways [Companie de Transporturi aeriene britanice pentru America de Sud].
B. Sc. Bachelor of Science [licenţiat în ştiinţe].
BSC Baccalaureus Scientiae [primul grad academic în Facultatea de Ştiinţe britanică].
B. Sc. Min. Bachelor of Science in Mining [inginer de mine licenţiat].
B. Sc. Tech. Bachelor of Technical Science [licenţiat în ştiinţe tehnice].
BSE 1. Bolşaia Sovetskaia Enţiklopediia [Marea enciclopedie sovietică]. **2.** Broadcasting Satellite for Experimental purposes [primul satelit japonez de teledifuzie directă a programelor de televiziune].
BSF bromsulfaleină *v. BSP*.

bsh bushel/ buşel [unitate de măsură pentru grâne; MB = 36,36 l; SUA = 35,24 l; *milit.*].
bshs *v. bsh.*
BSI 1. Biroul Socialist Internaţional [denumit de V. I. Lenin "cutie poştală"]. **2.** British Standards Institution [Institutul britanic de standarde].
BSL Bulletin de la Société de Linguistique (de Paris), 1868.
B.S.M.E. Bachelor of Science of Mining Engineering [licenţiat în ştiinţe tehnice de mine].
BSOS Bulletin of the School of Oriental Studies.
BSP *v. BSF.*
BST British Summer Time [timp britanic de vară].
BT Botoşani.
B.T.A. *v. BTA*
BTA 1. Bălgarska Telegrafna Aghenţia [Agenţie telegrafică bulgară, *înf.* în 1898]. **2.**
Boot Trades Association [*M.B.*; Asociaţia comerţului cu încălţăminte].
BTB-202 Bitoxibacillin (*agr.*).
B.T.C. Bachelor of Textile Chemistry [licenţiat în chimia textilă].
BTC basic training center [SUA: Centru de pregătire militară de bază].
B.T.E. Bachelor of Textile Engineering [doctor în construcţii de maşini textile].
B. Th. Bachelor of Theology [licenţiat în teologie].
BthU British thermal unit [unitate britanică de măsură pentru căldură: = 0,252 Kcal].
btl. batalion (*milit.*).
b.t.-m. baza tehnică-materială.
b.t.-m. a s. baza tehnică-materială a societăţii.
Bt. S. baterie de serviciu (*milit.*).
B.T.T. Biroul de Turism pentru Tineret.
BTT bank telegraphic transfer [transfer bancar telegraphic; *ec.*].
B.T.U. *v. BTU*
BTU British Thermal Unit [unitate de măsură pentru energia calorică (= 0,252 Kcal), care se foloseşte în aprecierea valorii nutritive a nutreţurilor]; v. şi: *BThU.*
B.t.u./ft British thermal units per cubic foot [unităţi calorice britanice pe picior cubic].
BTuh British thermal units per hour [unităţi calorice britanice pe oră].
B.t.u./lb British thermal units per pound [unităţi calorice britanice pe livră].
B.t.u./sec British thermal units per second [unităţi calorice britanice pe secundă].

B.t.u./sq. ft British thermal units per square foot [unităţi calorice britanice pe picior pătrat].
B.t.u./sq. ft/min. British thermal units per square foot per minute [unităţi calorice britanice pe picior pătrat pe minut].
BTU/SQ. FT/°/HR British thermal unit per square foot per degree of temperature difference per hour [unităţi calorice britanice pe picior pătrat şi pe grad de diferenţă de temperatură pe oră].
B.t.u./ sq. in. British thermal units per square inch [unităţi calorice britanice pe incie pătrată/ ţol pătrat].
bu. bushel [buşel; unitate de măsură pentru grâne; MB = 36,36 l; SUA = 35,24 l].
BUBrM Buletinul Universităţii din Braşov [Seria: Matematică].
buc. bucată.
BUC. Bucureşti.
Bucov. Bucovina.
bul. buletin (*milit.*).
Buna butadiene and natrium [cauciuc sintetic pe bază de butadienă şi sodiu; *chim.*].
BUP British United Press [Presa britanică unită; agenţie].
bus. *v. bu.*
Bus. Mgr. Bussiness Manager [director comercial, director al firmei].
BV Braşov.
BVAC Butler vector analog computer [computer analog Butler (cu vectori)].
BVF [contraspionajul vest-german].
BVM Batalion de vânători de munte (*milit.*).
BWI British West Indies [Indiile de vest britanice].
BWIA British West Indies Air Lines [companie de transporturi aeriene britanice; Liniile aeriene din Indiile de vest britanice].
BWT British winter time [timp britanic de iarnă].
BZ 1. Buzău. **2.** Byzantinische Zeitschrift [Leipzig/ München, 1892]. **3.** S.T.L. psihochimică.
BZSl Byzantinoslavica.

C

c *centi*, prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-2}.
C 1. cer noros [în notaţia Beaufort]. **2.** C *coulomb*, unitate SI derivată pentru mărimile: *cantitatea de electricitate*, *sarcină electrică/* **C.** [culomb] Coulomb [1 C = $3x10^9$ unităţi electrostatice], *metr.*. **3.** Carbon (*chim.*). **4.** coulomb [citit: "culomb"] [unitate de măsură în sistemul MKSA pentru sarcina electrică]. **5** notaţie literală pentru sunetul *do*. **6.** semn de măsură în 4 timpi şi de 2 timpi [în forma ¢]. **7.** simbol pentru mulţimea numerelor complexe. **8.** °**C** *grad Celsius*, unitate SI derivată pentru mărimea: *temperatură Celsius.*
C-12 Combină autopropulsată pentru recoltarea cerealelor păioase (*agr.*).
ca. circa (*lat.*) *v. cca.*
Ca Calciu (*chim.*).
C.A. 1. Central America [America Centrală]. **2.** Corp de armată (*milit.*).
CA 1. canal de aducţiune (*agr.*). **2.** Chemical Abstracts.
C.A.A. *v. CAA*
CAA 1. Central African Airways Corporation [*M.B.*: Corporaţia transporturilor aeriene din Africa Centrală]. **2.** Civil Aeronautics Administration [în SUA: Administraţia aviaţiei civile]. **3.** Control automat al amplificării.
CAASF Canadian Army Active Service Force [Forţele armate regulate canadiene].
CAC Current Abstracts of Chemistry and Index Chemicals [1960].
C.A.C.M. Piaţa Comună a Americii Centrale [grupare integraţionistă din America Centrală, *înf.* la 13 decembrie 1960].
c.a.d. cash against documents [*ec.*: plata în numerar pe bază de documente].
CAD 1. Congresul Acţiunea Democratică [*înf.* în 1971 în Trinidad – Tobago]. **2.** proiectare asistată de calculator.
CAE 1. Constelaţia Caelum ["dalta"]. **2.** Comunitatea Africii de Est [grupare economică din E Africii].
CAEC Canadian Atomic Energy Commission [Comisia canadiană pentru energia nucleară].

CAENEX Complex Atmosphere Energetics Experiment [experiment între 1970-1975].
CAER Consiliul de Ajutor Economic Reciproc [organizaţie internaţională guvernamentală de cooperare economică între ţările socialiste din Europa, deschisă şi participării altor state, *înf.* la 5/23/ 25? ianuarie 1949, la Moscova; ţările semnatare (Bulgaria, Cehoslovacia, Polonia, României, Ungaria şi URSS, li s/au adăugat Albania şi RDG (în 1950) şi Mongolia, în 1962], *v. şi SEV.*
c.a.f. 1. cont, assurance, fret (*fr.*) [cost, asigurare, navlu] *v. C.I.F.* **2.** cost and freight [preţ cu închiderea valorii şi frahtului; costul transportului (în contul vânzătorului), *com.*].
C.A.F. *v. CAF*
CAF 1. Confederaţia Africană de fotbal. **2.** Corporaţia Andină pentru Dezvoltare. **3.** Canadian Armed Forces [Forţele armate canadiene]. **4.** Cazane de apă fierbinte. **5.** Control automat al frecvenţei.
CAGCMB Centrala Antrepriză Generală Construcţii Montaj - Bucureşti.
CAGIB Centrala Antrepriză Generală de Construcţii Industriale Bucureşti.
CAI pseudonimul scriitorului CAION [n. 1882 - m.1918].
CAIO Concurs de Atelaje Internaţional Oficial (pentru seniori).
CAJ Christliche Arbeiter-Jugend.
cal 1. *calorie*, unitate în general nerecomandată, care nu face parte din SI; Au fost dinstinse 3 tipuri: **2.** *caloria* "la 15°C". **3.** caloria "IT" [Internaţional Table] şi **4.** caloria "termochimică".
calc. calcul, calculare, calculaţie; calculat.
calit. calitate.
C Am *v. C.A.*
CAM 1. Constelaţia Camelopardalus ["cămila"]. **2.** Conventional Attack Missile [rachetă, varianta convenţională a rachetei Pershing].
CAMA centralized automatic message accounting [sistem automat de evidenţă centralizată a informaţiilor].
CAMEO Chemically Active Materials Ejected in Orbit [experienţă cu racheta purtătoare a satelitului *Nimbus* G (23 octombrie 1978)].
CAMS Computer-Assisted Measurement System [sistem de măsurare cuplat cu un computer (calculator)].
Can. canalul.
CAN Centrala Autentică Naţionalistă [*înf.* în 1980, în Guatemala].
CANA Caribbean News Agency [agenţie de presă semioficială, *înf.* în 1976, în Barbados].
c. and *f.* cost and freight [cost şi navlu] [clauză prevăzută în contractele de comerţ exterior, conform căreia preţul datorat de cumpărător acoperă costul mărfii şi navlul].

CANFOR Canadian Force (*milit.*) trupele canadiene, armata canadiană.
cant. canton.
CAO Clubul Atletic Oradea [fostă echipă de fotbal].
CAP 1. Cooperativa Agricolă de Producţie. **2.** control automat al fazei. **3.** Constelaţia Capricornus. **4.** Consiliul apărării (*milit.*). **5.** caporal. **6.** Catabolite-Activator-Protein [proteină (dimer) care intervine în reglarea pozitivă a operonului; *genet.*]. **7.** certificat de aptitudine profesională. **8.** Comitetul pentru Apărarea Republicii [1974, San Marino].
cap. 1. capitală. **2.** capitol.
capac. capacitate.
CAPIR Conferinţa Asociaţiunilor de Profesionişti Intelectuali din România [Bucureşti].
CAR 1. Constelaţia Carina ["carena"]. **2.** pseudonimul lui C.A. Rosetti. **3.** Casa de Ajutor Reciproc.
C.A.R.D.E. Canadian Armament Research and Development Establishment [Institutul canadian de cercetări şi dezvoltare în domeniul armamentului].
CARE Cooperative for American Remittances to Europe.
CARICOM 1. Caribbean Community and Common Market [Piaţa Comună şi Comunitatea Caraibilor; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* în 1973, înlocuind Asociaţia Caribiană a Liberului Schimb; sediu: Georgetown]. **2.** Conferinţa ministerială a ţărilor membre ale Pieţei Comune Caraibiene.
CARME Centrul de Aplicare şi de Cercetare Microscopică Electronică [Bordeaux].
C.A.R.P. Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor.
CARP-4 Combină autopropulsată pentru recoltarea porumbului ştiuleţi depănuşaţi (*agr.*).
C.A.R.P.O. Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor [din] Oradea.
CARSR Consiliul Apărării Republicii Socialiste România.
C.A.S. *v. CAS*
CAS 1. constelaţia Cassiopeia. **2.** canal acustic submarin (*mar.*).
CASF Canadian Active Service Force [Forţele armate active canadiene].
CAT capsulă tehnologică (*astron.*).
C.A.T.B. Canadian Air Transport Board [Oficiul canadian de transporturi aeriene].
CATC 1. Commonwealth Air Transport Council [Consiliul Uniunii Britanice al Commonwealthului pentru transporturi aeriene]. **2.** Combinatul de Articole Tehnice din Cauciuc [Jilava].
C.A.T.T. Compania Autonomă de Turism pentru Tineret.
CAU Clubul Atletic Universitar.
cav. cavitate.

CAV cavalerie.
CAVB Confederaţia Africană de Volei(bol).
C.B. central battery [baterie centrală; central office / centrală (schimbător) telefonic(ă) cu baterie centrală, *tele.*].
CBA Campionatele Balcanice de Atletism.
CBAT Central Bureau for Astronomical Telegrams [Biroul central pentru telegrame astronomice].
C-battery baterie de polarizare a grilei (*tele.*).
CBC Canadian Broadcasting Co/ Corporation [Corporaţia/ compania canadiană de radiodifuziune, *înf.* în 1936].
CBCC Chemical-Biological Coordination Center [Centrul de coordonare chimico-biologic din S.U.A.].
cbcm cubic centimetre [centimetru cub].
C.B.D. *com.* cash before delivery [plata anticipată, plata mărfii înainte de livrare].
C.B. exchange schimbător/ centrală telefonic(ă) cu baterie centrală (*tele.*).
CBE central battery exchange [centrală/ telefonică/ cu baterii (*tele.*).
cbft cubic foot [picior cubic; 1 cbft = 28,3 dm^3].
C.b.i. Consorţiu bancar internaţional.
C.B.I. *v. CBI*
CBI 1. Central Bureau of Information [Biroul central de informaţii]. **2.** Confederaţia Industriei Britanice.
cbm cubic metre [metru cub].
C.B.O. *v. CBO*
CBO 1. cererea biochimică de oxigen (*zoot.*). **2.** cerere biologică de oxigen *v. BOD.* **3.** consum biochimic de oxigen (*pesc.*).
C.B.P. Calculator de buzunar programabil.
C.B.S. central battery signalling [semnalizare cu baterie centrală/ semnalizare la staţia bateriei centrale/ apel la bateria centrală; *tele.*].
CBS Columbia Broadcasting System [SUA: Compania de radiodifuziune "Columbia"; sistem de televiziune inventat de inginerul american Peter Carl Goldmark, în 1945].
CBS-TV Columbia Broadcasting System [post TV din SUA].
C.B.T. *v. CBT*
CBT 1. cargobot (*marin.*). **2.** central battery telephone [telefon al bateriei centrale, *tele.*].
cc. 1. centuries (secole). **2.** chapters [capitole].
C.C. *v. CC*
CC 1. capacitate de câmp pentru apă (*agr.*). **2.** cernoziomuri cambice (*agr.*). **3.** Comitetul Central. **4.** Cupa Cupelor. **5.** Corps Consulaire.
cca. circa *v. ca.*

CCA 1. citozină-citozină-adenozină (*genet.*). **2.** CCA = Casa Centrală a Armatei [şi denumirea sub care s-a afirmat, între 1950-1961, clubul sportiv militar, numit, din 1961, "Steaua"].
CCAE Congressional Committee on Atomic Energy [Comitetul Congresului pentru energie atomică, din S.U.A.].
CCAL Centrul de Calcul (*milit.*).
CCC clorură de clorcolină.
CCD 1. Civil Censorship Detachment [Secţia/ Detaşamentul de Cenzură Civilă]. **2.** pseudonimul scriitorului Cristobald [*n.* 1905]. **3.** Casa Corpului Didactic.
CCDM Comité Consultatif pour la Définition du Mètre [Comitetul Consultativ pentru Definiţia Metrului (*înf.* în 1952); este subordonat *CIPM*].
CCDS Comitetul Consultativ pentru Definiţia Secundei [*înf.* în 1956; este subordonat *CIPM*].
C.C.E. *v. CCE*
CCE 1. Cupa Campionilor Europeni/ Cupa Campioanelor Europene. **2.** Comitetul Consultativ de Electricitate [fondat în 1927], subordonat CIPM. **3.** Centrul de Calcul Electronic.
C.C.E.-M.I.E.E.I. Centrul de Calcul Electronic al Ministerului Industriei Electrotehnice, Electronice şi Informatice.
CCEMRI Comitetul Consultativ pentru Etaloanele de Măsurare a Radiaţiilor Ionizante [*înf.* în 1958; este subordonat CIPM].
C.C.E.S. Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste [organ central de partid şi de stat].
C.C.H. Combinatul de Celuloză şi Hârtie [Suceava].
C.C.I. *v. CCI*
CCI Chambre de Commerce International [Camera de Comerţ Internaţională, *înf.* în 1920; reuneşte camere de comerţ naţionale din diferite ţări; Sediul: la Paris].
CCIO Concurs Complet Internaţional Oficial [pentru seniori, *echit.*].
CCIR Comitetul Consultativ Internaţional de Radiocomunicaţii/ al Radioului.
C.C.I.T. *v. CCITT*
CCITT 1. Comitetul consultativ internaţional al telefonului şi telegrafului. **2.** Camera de Comerţ şi Industrie a Judeţului Timiş.
CCK colecistokinina.
CCM Chama Cha Mapinduzi [Partid revoluţionar în Tanzania].
CCM Comitetul Consultativ pentru Masă şi mărimile înrudite [*înf.* în 1980; subordonat CIPM].
ccm cubic centimetre [centimetru cub].
CCN Consiliul Consultativ Naţional [în Iordania].

CCNR Central Commission for Navigation on the Rhine [Comisia centrală pentru navigaţie pe Rin].
CCNY College of City of New York [Colegiul oraşului New York].
C.C.O. *v. CCO*.
CCO consum chimic de oxigen/ cerere chimică de oxigen (*pesc.*).
CCP Comitetul Consultativ de Fotometrie [*v. CCPR*]. Este subordonat CIPM (*v.*).
CCPP Centrul de Cercetări pentru Protecţia Plantelor [Bucureşti, *înf.* la 1 octombrie 1967; *agr.*].
CCPR Comitetul Consultativ de Fotometrie şi Radiometrie [anterior lui 1971 s-a numit *CCP*, *înf.* fiind în 1933. Între 1930-1933, de problemele de fotometrie s-a ocupat *CCE*; Este subordonat *CIPM*].
C.C.P.T. Centrul de Cercetări pentru Problemele Tineretului.
CCR Consiliul Comandamentului Revoluţiei [în IRAQ].
ccs cubic centimetres [centimetri cubi].
CCS Consiliul Central al Sindicatelor (1953-1966, ulterior U.G.S.R.], v. şi: *CCS, CGM, UGSR*.
CCSITPV Centrul de Cercetare Ştiinţifică şi Inginerie Tehnologică pentru Pompe şi Ventilatoare.
C.C.S.I.T.R.O.A. Centrul de Cercetare Ştiinţifică şi Inginerie Tehnologică pentru Rulmenţi şi Organe de Asamblare [Braşov].
CCSITT v *ICPT*
C.C.S.I.T.U.M. Centrul de Cercetare Ştiinţifică şi Inginerie Tehnologică pentru Utilaj Minier.
CCT Comitetul Consultativ de Termometrie [fost *CCTC*, subordonat *CIPM*].
CCTC Comitetul Consultativ de Termometrie şi Calorimetrie [*înf.* în 1937, devenit apoi *CCT*. Este subordonat *CIPM*].
CCTV closed circuit television [televiziune în circuit închis].
CCU Comitetul Consultativ de Unităţi [*înf.* în 1964. A înlocuit *Comisia Sistemului de Unităţi*, care fusese instituită în 1954 de CIPM. Este subordonat *CIPM*].
CCV Corpul Cavaleriei.
cd 1. candela ["lumânarea nouă"], unitate SI fundamentală pentru *intensitatea luminoasă.* **2.** cord (cord; măsură = 3,63 m^3), *silv.*
Cd Cadmiu (*chim.*).
C.D. *v. CD*
CD 1. Control Data. **2.** Convergenţa Democratică [alianţă electorală, creată în 1982, din Columbia]. **3.** Compact-Disc. **4.** Corps Diplomatique [Corpul Diplomatic].

CDB Caribbean Development Bank [Banca de Dezvoltare a Caraibilor; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 18 octombrie 1969 (îşi începe activitatea la 26 ianuarie 1970); Sediu: Bridgetown].
C.D.E. Comunitatea Defensivă Europeană [proiectul unei org. propus de Franţa, respins în 1954 de Adunarea Naţională franceză].
cdf cost and freight [*com.* cost şi fraht].
cd. ft. cord-foot [*silv.*; cord-picior (măsură pentru volume = 0,453 m^3)].
CDG pseudonimul lui Const. Dobrogeanu Gherea.
c.d.h. cable distribution head (*tele.*) cutie terminală de trecere [de cablu]; scris şi *C.D.H.*
C.D.I. *v. CDI*
CDI 1. canal de distribuţie intergospodărească (*agr.*). **2.** Comisia de Drept Internaţional a O.N.U. [*înf.* în 1947].
CDIA Centru de Documentare şi Informaţii al Asigurărilor.
CDIO Concurs de Dresaj Internaţional Oficial [pentru seniori, *echit.*].
cdl-ft candle-foot [*fiz.* picior-candelă (unitate de măsură pentru iluminat)].
cdm 1. decimetru cub [*engl.* cubic decimetre]. **2.** comandament (*milit.*).
cd/m^2 *candelă pe metru pătrat*, unitate SI derivată, pentru mărimea *luminanţă.*
CDN Canada [indicativ la autovehicule].
CDPT Centrul de Documentare şi Publicaţii Tehnice/ propagandă tehnică pentru materiale de construcţii.
CDPT-MTTc Centrul de Documentare şi Publicaţii Tehnice - Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor.
C.D.R. Comitete de Apărare a Revoluţiei [Cuba].
CDS 1. canal distribuitor de sector sau grup de sector (*agr.*). **2.** Centrul de Documentare Ştiinţifică al Academiei [al R.S.R., *înf.* în 1964]. **3.** Centrul Democratic şi Social [Portugalia]. **4.** Centrul Democraţilor Sociali [*înf.* în 1976, în Franţa].
Cdt. 1. comandant. **2.** comandament.
C dy candy [candy; măsură indiană pentru greutăţi = 355,6 kg].
Ce Ceriu (*chim.*).
C.E. 1. Campionatele Europene. **2.** common era [era noastră].
C.E.-119 S. calculator.
C.E.A. Comisia Economică a Naţiunilor Unite [UN] pentru Africa [organ regional subsidiar al ECOSOC, creat la 29 aprilie 1958; sediul: la Addis Abeba, în Ehiopia] *v. ECA.*
C.E.E.A.C. Comunitatea economică a statelor din Africa Centrală.
C.E.C. Casa de Economii şi Consemnaţiuni [instituţie bancară specializată în relaţiile cu populaţia, *înf.* în 1864, sub denumirea de *Casa de Depuneri şi*

Consemnaţiuni, reorganizată prin decretele din 1 septembrie 1948 şi 7 octombrie 1949].
CECN Centrul European de Cercetări Nucleare.
CECO *v. E.C.S.C.*
C.E.C.O. Comunitatea Europeană a Cărbunelui şi Oţelului [organizaţie internaţională guvernamentală cu sediul la Bruxelles, monopol suprastatal vest-european în domeniul cărbunelui şi al siderurgiei/ metalurgiei, una din cele trei entităţi ale Comunităţilor Europene alături de C.E.E. şi EURATOM; Ia fiinţă, la 18 aprilie 1951, prin semnarea Tratatului internaţional, la Paris, însă îşi începe activitatea în 1952; din anul 1967 conducerea fuzionează cu cea a C.E.E. = Comunitatea Economică Europeană].
CECS Comisia Europeană pentru Cercetarea Spaţială.
C.E.D. Comisia Europeană a Dunării [organism *înf.* prin Tratatul de la Paris (30 martie 1856), din care făceau parte Austria, Franţa, Marea Britanie, Prusia, Rusia, Sardinia şi Turcia. După Convenţia adoptată la Paris, în urma elaborării Statutului definitiv al Dunării („Conferinţa internaţională a Dunării", 23 iulie 1921), au intrat în componenţa ei şi reprezentanţii Franţei, Italiei, Marii Britanii şi României, iar din noiembrie 1930 şi Germania].
CED-550 turbocompresorul [Electrotimiş].
CEDAO Comunitatea economică a statelor din Africa de Vest.
CEDOR Centrul [Internaţional] Demografic/ de Demografie O.N.U. - România [inaugurat la 28 august 1974, la Bucureşti, cu prilejul Conferinţei Mondiale a Populaţiei; desfiinţat în timpul dictaturii].
C.E.E. *v. CEE*
CEE Comunitatea Economică Europeană [Piaţa Comună]; grupare închisă, ca organizaţie internaţională guvernamentală a unor state capitaliste cu caracter integraţionist (Franţa, R.F.G, Italia, Olanda, Belgia, Luxemburg, Anglia, Irlanda, Danemarca şi alte state asociate), numită şi "Piaţa Comună"), ce a luat fiinţă la 25 martie 1957, prin semnarea Tratatului de la Roma, începându-şi activitatea de la 1 ianuarie 1958, când intră în vigoare, în sediul său de la Bruxelles].
CEEC Committee for [of] European Economic Cooperation [Comitetul de cooperare economică europeană].
CEECO Convention of European Economic Co-operation [Convenţia pentru cooperare economică europeană].
C.E.E./ O.N.U. *v. CEE/ ONU*
CEE/ ONU Comisia Economică a O.N.U. pentru Europa [organ regional subsidiar al ECOSOC, *înf.* la 28 martie 1947]; v. şi: *ECE.*
C.E.I. *v. CEI*

CEI Comisia Electrotehnică Internaţională [afiliată la ISO, *înf.* în 1906, în Philadelphia - SUA], *v. şi IEC*
CEIF Council of European Industrial Federations [Consiliul Federaţiilor Industriale Europene].
CEIL Combinatul pentru Exploatarea şi Industrializarea Lemnului.
CEILIF Centrala de Exloatare şi Întreţinere a Lucrărilor de Îmbunătăţiri Funciare [anterior anului 1974: *CEILIFGA*, *agr.*].
CEILIFGA Centrala de Exploatare şi Întreţinere a Lucrărilor de Îmbunătăţiri Funciare şi Gospodărirea Apelor [*înf.* în 1971; în 1974 îşi schimbă denumirea în *CEILIF*, *agr.*).
cemf counter-electromotive force [tensiune contraelectromotoare], *el.*
CEN Constelaţia Centaurus.
Cen. Am. *v. C.A.*
Cent Afr. Central Africa [Africa Centrală].
Cent Aus Central Australia [Australia Centrală].
centig. centigrade [*fiz.* centigrad] [scală de 100˚ temperatură].
C.E.N.T.O. *v. CENTO*
CENTO Central Treaty Organization [Organizaţia Tratatului Central; organizaţie internaţională guvernamentală/ bloc (alianţă) politico-militară, cu sediul la Ankara, *înf.* 24 februarie 1955, în scopul apărării comune şi dezvoltării economice a statelor membre ale „Pactului de la Bagdad" (Irak, Turcia şi Anglia, la care aderă ulterior Pakistanul şi Iranul); se reorganizează la 20 august 1959 (Turcia, Anglia, Pakistanul şi S.U.A.); Organizaţia şi-a încheiat activitatea la 27 septembrie 1979, prin autodizolvare; „Alături de *N.A.T.O, SEATO* şi *ANZUS, CENTO* constituie un sistem de blocuri politico-militare/.../"].
CENTROCOOP Uniunea Centrală a Cooperativelor de Consum [de producţie achiziţii şi desfacerea mărfurilor], *înf.* în 1950, cu sediul la Bucureşti.
C.E.O.E. Confederaţia Organizaţiilor Întreprinderilor Spaniole.
CEP Constelaţia Cepheus.
C.E.P.A.L. *v. CEPAL*
CEPAL Comisia Economică a Naţiunilor Unite pentru America Latină şi Caraibe/ zona Caraibilor [„Hotărârea înfiinţării a fost adoptată în februarie-martie 1948, funcţionând ca o comisie temporară a ONU, iar din 1951 ca o comisie regională permanentă"].
CEPECA Centrul de Perfecţionare a Cadrelor de Conducere din Economie şi Administraţia de Stat/ „a cadrelor de conducere din întreprinderi", de pe lângă Academia de ştiinţe politice "Ştefan Gheorghiu", *înf.* în 30 sept. 1971], v. şi: *C.P.C.C.M.*

CEPES Centrul European [al UNESCO] pentru Învăţământ Superior [Bucureşti].
CEPT Conférence Européenne de Postes et Telecommunications.
C.E.R. Confederaţia Etnică a Romilor [constituită sâmbătă, 5 mai 1990].
C.E.R.N. *v. CERN*
CERN Comité Européen pour la Recherche Nucléaire [Centrul European al Cercetărilor Nucleare, *înf.* în 1954, la Geneva, sub auspiciile UNESCO], v. şi: *EONR*
C.E.S. *v. CES*
CES 1. Consiliul Economic şi Social [al O.N.U., creat pentru cooperare economică şi socială internaţională], v. şi: *ECOSOC*. **2.** Canal de evacuare secundară (*agr.*). **3.** coeficient de epuraţie sanguină sau "clearance" (*med.*). **4.** Cerinţe Educaţionale Speciale.
C.E.S.A.V. Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest [grupare economică creată la 31 mai 1975, în urma Tratatului de la Lagos, în vigoare intrând la 4 noiembrie 1976; sediul în Volta Superioară].
CESREC Centrul de studii şi cercetări privind Europa contemporană [*înf.* în 1985, Milano].
CESSYS Societatea Tineretului şi Studenţilor din Europa Centrală şi Răsăriteană.
C.E.T. *v. CET*
CET 1. Central European Time [ora Europei Centrale]. **2.** Centrala Electrică şi de Termoficare [Bucureşti]/ Centrala electrotermică. **3**. Constelaţia Cetus ["balena"].
CET-500 [împreună cu CIFA-102 **1.** primele maşini electronice de calcul româneşti date în folosinţă la 13 februarie 1965], v. şi: *CIFA-102*. **2.** *CET-500* [maşină electronică de calcul, construită în 1965 de Institutul de Fizică Atomică din Bucureşti].
c.f. căi ferate.
C.F. Căi Ferate.
cf cost and freight [preţ de cost şi fraht; preţul transportului (în contul vânzătorului); scris şi *c.f.*; *com.*].
cf. 1. confer (*lat.*) *v. cfr.* **2.** conform.
Cf Californiu (*fiz., chim.*).
CF cubic foot [picior cubic; 1 CF = 28,3 dm^3].
CFA 1. Căile Ferate Algeriene. **2.** Communauté financière africaine.
CFC cloro-fluoro-carbon.
CFCH Combinatul de Fibre, Celuloză şi Hârtie [Suceava].
CFF 1. Căile Ferate Federale [elveţiene]. **2.** Căile Ferate Forestiere.
cfh cubic feet per hour [picioare cubice pe oră].

CFI 1. Controlul Financiar Intern. **2.** Corporaţia Financiară Internaţională [organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 24 iulie 1956; instituţie specializată a ONU, afiliată la *BIRD*; Sediul: Washington], v. şi: *IFC*
CFM 1. Căile Ferate din Maroc. **2.** cubic feet per minute [picioare cubice pe minut, scris şi: *cfm*].
CFP 1. Combinatul Fondului Plastic. **2.** Concentrarea Forţelor Populare [*înf.* în 1977, în Ecuador].
C.F.P.C.I.H.T. Centrul de Formare şi Perfecţionare a Cadrelor din Industria Hotelieră şi Turism.
CFR 1. Căile Ferate Române. **2.** Catedra de Filologie Rusă.
cfr. confer (*lat.*) *v. cf.*
cfs cubic feet per second [picioare cubice pe secundă].
C.F.S. *v. CFS*
CFS 1. Cahiers Ferdinand de Saussure [Caietele lui „Ferdinand de Saussure"]. **2.** Combinatul de Fibre Sintetice [Câmpulung Muscel, Iaşi, Săvineşti, Vaslui].
CFSL Chess Federation of Sri Lanka [Federaţia de şah din Republica Sri Lanka = Ceylon].
C.F.S.N. Consiliul Frontului Salvării Naţionale.
Cft cubic foot [picior cubic; 1 cft = 28,3 dm^3].
cg centigram [1 cg = 0,01 g].
CGB Comenduirea Garnizoanei Bucureşti.
C.G.C.T. Compania Generală de Construcţii Telefonice [din Franţa].
Cge fwd carriage forward [transport neplătit/ contra ramburs; *com.*].
Cge pd carriage paid [transportul plătit (anticipat); *com.]*.
CGIL Confederazione Generale Italiane del Lavoro.
cgm centigram(me) centigram.
C.G.M. *v. CGM*
CGM Confederaţia Generală a Muncii [organizaţie de masă cu caracter profesional, *înf.* la Congresul General al Sindicatelor Unite din România (ianuarie 1945; a funcţionat sub această denumire până în 1953, ca – între 1953-1966 – să fie redenumită ca CCS - Consiliul Central al Sindicatelor, ulterior devenind U.G.S.R.], v. şi: *CCS, CGT, U.G.S.R.*
CGP Congresul General Popular [*înf.* în 1976 în Libia; continuator al Uniunii Socialiste Arabe, creată în 1971].
CGPM Conferinţa Generală de Măsuri şi Greutăţi [constituită din delegaţi ai tuturor statelor membre ale Convenţiei Metrului, cu întruniri o dată la patru ani].
cgr. centigrad.
CGS 1. Consiliul Central al Sindicatelor [*înf.* în 1953], v. şi: *C.G.M.* **2.** centimetru, gram, secundă [sistem de unităţi de măsură, care nu face parte

din SI, bazat pe cele trei unităţi fundamentale; sunt cunoscute sistemele: CGS electrostatic, CGS electromagnetic şi CGS Gauss].
C.G.T. *v. CGT*
CGT Confédération Générale du Travail [Confederaţia Generală a Muncii – Franţa].
Ch. 1. chain [lanţ, ruletă (măsură de lungime, egală cu 66 picioare = cca 20 m)]. **2.** chaldron [chaldron; măsură de capacitate, de regulă pentru cărbuni = 1,66 m^3 = cca 750 kg].
CH 1. coeficient de hidroscopicitate (*agr.*). **2.** Complex hotelier. **3.** Confederatio Helvetica (*lat.*).
CHA Constelaţia Chamaeleon ["cameleonul"].
chal. *v. Ch.*
Ch. D. Doctor of Chemistry [doctor în chimie].
chd. *v. Ch.*
Ch E Chemical Engineer [inginer chimist].
chem E *v. Ch E.*
chev Chevrolet [automobil american].
chim. chimie.
CHIO Concurs Hipic Internaţional Oficial [pentru seniori].
chir. chirilic.
C.H.M.P. hidrocentrale de mică putere.
chn 1. chain. **2.** lanţ, ruletă (măsură de lungime = 66 picioare = cca 20 m),
CHP Charter Party [contract de navlosire; *mar.*].
ChQ The Church Quarterly Review [London; *rel.*].
c-hr candle-hour [oră-lumânare; *fiz.]*.
CHR The Catholic Historical Review [Washington DC; *rel.*].
Chr. Christus.
C.H.U. *v. CHU*
CHU centigrade heat unit [unitate metrică de căldură (1,8 BTU); *fiz.*].
Ci curie [unitate specială, adoptată în 1964 şi menţinută temporar împreună cu SI, folosită în fizica nucleară pentru a exprima activitatea radionuclizilor].
C.I. 1. coeficientul intelectual/ de inteligenţă (*psih.*) *v. Q.I.* **2.** Contrainformaţii [compartiment în fostul DSS]. **3.** cubic inch [ţol (incie) cub].
C.I. standard coeficient standard de inteligenţă (*psih.*) *v. C.I.*
C.I.A. *v. CIA*
CIA 1. Central Intelligence Agency [Agenţia Centrală de Investigaţii, din SUA; organism special al administraţiei americane pentru investigaţii (strângere, interpretare şi evaluare a informaţiilor, cât şi pentru activităţii de

subversiune), *înf.* în 1934; este reorganizată în 1947 şi la începutul lui 1976]. **2.** Centrala Industrială de Automobile [Piteşti].
C.I.A.M. *v. CIAM*
CIAM Congrès Internationaux d'Architecture Moderne [Congresul Internaţional de Arhitectură Modernă; fondat în 1928].
C.I.A.V. Comisia Internaţională de Sprijin şi Verificare/ Control [Nicaragua].
CIB Counter Intelligence Branch [Direcţia de contrainformaţii - SUA].
CIC 1. Codex Iuris Canonici. **2.** Counter Intelligence Corps [Serviciul de contrainformaţii, SUA]. **3.** Chambre Internationale de Commerce [Camera Internaţională de Comerţ; organizaţie internaţională neguvernamentală, *f.* în 1920; Sediul: Paris]. **4.** Combinatul de Îngrăşăminte Chimice (Turnu Măgurele).
CICOPA Comitetul Internaţional al Cooperativelor de Producţie şi Agricole [din cadrul Alianţei Cooperatiste Internaţionale], v. şi: *ACI*
C.I.C.R. *v. CICR*
CICR Comitetul Internaţional al Crucii Roşii [fondat în 1863, la Geneva, sub denumirea „Comitetul internaţional şi permanent pentru ajutorare a militarilor răniţi"].
ci-cu cirro-cumulus [cirro-cumulus (nori), *meteo*].
C.I.D. *v. CID*
CID 1. Comisia Internaţională a Dunării [organism *înf.* prin Tratatul de la Versailles (în 21 iunie 1919) şi Convenţia adoptată de Conferinţa internaţională a Dunării (23 iulie 1921). Funcţionează până la 12 septembrie 1940, când este desfiinţată prin Convenţia de la Viena; v. apoi, prin semnarea, la Belgrad, în 19 august 1948, Convenţia Relativă la Regimul Navigaţiei pe Dunăre], v. şi: *CED*
CIDALC Comité International pour la Diffusion des Arts et des Lettres par le Cinéma.
CIDIM National Music Committee IMC-UNESCO.
CIE Comisia Internaţională de Iluminat.
CIEPS Conseil International de l'Education Physique et Sportive.
C.I.E.T.C. Centrala Industrială pentru Electronică şi Tehnică de Calcul.
c.i.f. cost, insurance, freight [preţ de cost, asigurare şi fraht; *com.*], v. şi: *C.I.F.*
C.I.F. Cost, Insurance, Freight [cost, asigurare, navlu (transport de marfă); termen comercial care impune furnizorului „de a asigura transportul de mărfuri pe cale maritimă către un port de destinaţie şi să furnizeze cumpărătorului documentele necesare pentru a obţine mărfurile de la transportator"; „include în preţ, la vânzare, costul mărfurilor, costul

transportului [navlul] şi al asigurării de transport şi predă mărfurile la destinaţie într-un anumit port".
C.I.F. *v. C.A.F.*
CIF curenţi de înaltă frecvenţă.
CIFA-102 [maşină electronică de calcul, realizată de IFA - Bucureşti în 1965], v. şi: *CET-500.*
C.I.J. *v. CIJ*
CIJ Cour International de Justice [Curtea Internaţională de Justiţie (Haga)].
CIM [Convenţia Internaţională cu privire la Transportul de Mărfuri pe Căile Ferate; 1933].
C.I.M.A.C. Centrala Industrială Mecanică şi de Articole Casnice.
CINCCENT Commander-in-chief, Allied Forces, Central Europe [Comandant Superior al Forţelor Armate Aliate din Europa Centrală - NATO].
CINCHAN Commander-in-Chief, Allied Air Forces Channel [Comandant Superior al Forţelor Aeriene Aliate (din zona Canalului Mânecii)].
CINOR Centrul de Informatică şi Organizare [Bucureşti].
C.I.O. *v. CIO*
CIO 1. Congress of Industrial Organizations [Congresul Organizaţiilor din Industrie]. **2.** Comité International Olympique [Comitetul Internaţional Olimpic, *înf.* la 23 iunie 1894]. **3.** Consum imediat de oxigen.
C.I.O.E.R. Comitetul de Iniţiativă şi Organizare al Elevilor din România [*înf.* în ianuarie 1990, devenit apoi O.L.R.].
CIOR Comitetul Internaţional al Crucii Roşii.
CIOS Centrul pentru Încercarea şi Omologarea Soiurilor (*agr.*).
CIP Congresul Întregului Popor [*înf.* în 1960, în Sierra Leone].
C.I.P.A. Centrul pentru Instruirea Personalului Aeronautic.
C.I.P.C. Comisia Internaţională de Poliţie Criminală *v. O.I.P.C.*
C.I.P.C.I. Centrala Industriei Pielăriei, Cauciucului şi Încălţămintei.
C.I.P.E.E.T. Centrala Industrială de Producere a Energiei Electrice şi Termice.
CIPM Comitetul Internaţional de Măsuri şi Greutăţi [compus din 18 membri, aparţinând unor state diferite; se întruneşte anual].
CIPN Confecţii, Încălţăminte, Prestări Neindustriale [Bucureşti].
C.I.R. Combaterea Incendiilor în România
CIR Constelaţia Circinus ["compasul"].
CIRCE Composition des Irregularites de la Couche E [experienţă franco-sovietică (decembrie 1971), constând din 3 lansări de rachete de sondaj].
cir. m. circular mil [mil circular; unitate de măsură pentru cercul cu diametrul de 0,02539 mm; 1 cir. mil = $5{,}067 \cdot 10^{-4}$ mm^2].
C.I.R.O.A. Centrala Industrială de Rulmenţi şi Organe de Asamblare.

CIS 1. Comisia Internaţională de Sericicultură *v. ISC* . **2.** Counter-Intelligence Service [Serviciul de Contrainformaţii - SUA].
C.I.S.A. Confederaţia Internaţională a Sindicatelor Arabe [organism sindical *înf.* în 1954/ [1956?] prin afilierea majorităţii centralelor sindicale naţionale din ţările arabe; sediul: la Cairo].
C.I.S.C. *v. CISC*
CISC Confederaţia Internaţională a Sindicatelor Creştine [*înf.* în 1920; în 1968 devine C.M.C.], *v. C.M.C.*
CISJ Comitetul Internaţional al Sporturilor pentru Tineret.
C.I.S.L. *v. CISL*
CISL Confederaţia Internaţională a Sindicatelor Libere [uniune sindicală *înf.* în decembrie 1949, la Londra, în urma sciziunii din Federaţia Sindicală Mondială (din ţări care au părăsit *F.S.M*, sub influenţa social-democraţiei de dreapta din Anglia, SUA, Franţa, Olanda, Belgia ş.a.); Sediul: la Bruxelles].
CISL *v. ICFTU.*
CISM Centru de Înalte Studii Militare.
ci-st cirro-stratus [meteo; (nori) ciro-stratus].
C.I.S.T. Centrul Internaţional de Informare Ştiinţifică şi Tehnică [*înf.* la 27 februarie 1969; sediul: la Moscova].
CIT 1. Compagnia Italiana Turismo [Compania Italiană de Turism]. **2.** curent de înaltă tensiune.
C.I.T.C. Comisia Interguvernamentală pentru Tehnica de Calcul [încheiată în urma unei Convenţii semnate la 23 decembrie 1969 între R.P.B, R.S.C, R.D.G, R.P.P, R.P.U. şi URSS. În 1973 aderă România şi Cuba. Sediul: la Moscova].
CITCE Comité International de Thermodynamique et de Cinétique Électrochimique.
C.I.T.C.F. Comitetul Internaţional al Transportului pe Căi Ferate [creat la Viena, în 1902, ca organ al administraţiilor de căi ferate care au aderat la *C.I.V.* sau/ şi la *C.I.M.*].
CITEX Combinatul Textil [Cisnădie].
C.I.T.U. Council of Irish Trade-Unions [Consiliul Sindicatelor din Irlanda].
CIV [Convenţia Internaţională cu privire la Transportul de călători şi bagaje pe căile ferate, 1933].
C.I.Z.P.Z. Centrala Industriei Zahărului şi Produselor Zaharoase.
CJ Cluj.
C.J.A.K. Clubul Judeţean de Automobilism şi Karting.
C.J.C.E.S.M. Comitetul Judeţean de Cultură şi Educaţie Socialistă Mehedinţi.
C.J.E.F.S. Consiliu Judeţean pentru Educaţie Fizică şi Sport.
CJM Codul Justiţiei Militare.

C.J.O.P. Consiliul Judeţean al Organizaţiei Pionierilor.
CJPD Casa Judeţeană a Personalului Didactic.
C.J.P.F.S.N. Consiliul Judeţean Provizoriu al Frontului Salvării Naţionale.
C.J.P.U.N. Consiliul Judeţean Provizoriu de Uniune Naţională.
CJT curent de joasă tensiune.
CJTA Consiliul Judeţean pentru Turism şi Alpinism.
C/kg coulomb pe kilogram [unitate SI derivată pentru mărimea: *expunere* [radiaţii x şi γ].
c.l. citato loco (*lat.*).
cl centilitru [1 cl = 0,01 l].
Cl Clor (*chim.*).
cl. clove [unitate de măsură în Anglia pentru greutăţi. Pentru unt sau brânză = 3,628 kg, iar pentru lână = 3,175 kg].
C.L.A. Combinatul de Lianţi şi Azbociment.
C.L.Ap. *v. CLAP*
CLAP Consiliul Local de Apărare (*milit.*)
C.L.A.S.C. Confederaţia Latino-Americană a Sindicatelor Creştine [organizaţie regională a C.M.M., reunind centrale sindicale naţionale din America Latină de sub influenţa partidelor democrat-creştine].
C.L.B. Centrul de Librării Bucureşti.
C.L.C. *v. CLC*
CLC 1. calcul (*milit.*). **2.** Comandant de cursă lungă.
CLDC Centrul de Librării şi Difuzare a Cărţii.
CLILF Centrul de Lingvistică, Istorie Literară şi Folclor din Iaşi.
CLLE Catedra de Limbă şi Literatură Engleză.
CLLF Catedra de Limba şi Literatura Franceză.
CLLG Catedra de Limbi şi Literaturi Germanice.
CLLR Catedra de Limba şi Literatura Română.
CLLRs Catedra de Limbă şi Literatură Rusă.
CLM Colectivul de Limbi Moderne.
CLMCC Colectivul de Limbi Moderne şi Corespondenţă Comercială (la ASE).
CLN 1. coloană (*milit.*). **2.** Consiliul Legislativ Naţional [Panama].
CLR Colectivul de limba română.
CLRm Colectivul de limbi romanice.
CLRs Colectivul de limba rusă.
CLRSS Catedra de Limba Română pentru Studenţi Străini.
CLS Catedra de Limbi Slave.
C.L.T. *v. CLT*
CLT 1. Compagnie Libanaise de Télévision [*înf.* în 1959, în Liban]. **2.** code language telegram [telegramă codificată].

c.m. 1. circular mil [mil circular; unitate de măsură pentru cercul cu diametrul de 0,02539 mm; 1 c.m. = $5{,}067 \cdot 10^{-4}$ mm^2,]. **2.** metric carat [carat internaţional = 200 mg]. **3.** *v. cir.m.*
C.M. *v. CM*
C/m² coulomb pe metru pătrat [unitate SI derivată pentru mărimea: *deplasare electrică*].
C/m³ coulomb pe metru cub [unitate SI derivată pentru mărimea: *sarcina* [*electrică*] *volumică*].
cm centimetru [1 cm = 0,01 m].
Cm Curiu (*fiz., chim.*).
cm² centimetru pătrat (1 cm^2 = 0,001 m^2).
cm³ centimetru cub (1 cm^3 = 0,000 001 m^3).
CM 1. Campionatul Mondial. **2.** Concediu medical. **3.** central meridian [meridian central; *astr.*]. **4.** soluri cernoziomoide (*agr.*). **5.** Classica et Mediaevalia [Kopenhagen; *rel.*]. **6.** construcţii-montaj.
C.M.A. *v. CMA*
CMA 1. Consiliul Mondial al Alimentaţiei. **2.** [Constelaţia] Canis Major ["Câinele Mare"].
CMA 2 Complex mecanizat de abataj tip CMA.2.
CMA-2-T complex minier.
C.M.A.K. Clubul Municipal de Automobilism şi Karting.
CMAP Consiliul Militar Administrativ Provizoriu [Ethiopia].
CMAS Confédération Mondiale des Activités Subaquatiques.
cmc 1. centimetru cub. **2.** carboximetilceluloză.
CMC Congresul Muncitoresc Ceylonez [Sri Lanka, 1940].
CMD Şeful misiunii diplomatice [abreviere pe automobile].
C.M.E. Conferinţa Mondială a Energiei [organizaţie neguvernamentală *f.* la 11 iulie 1924; sediul: la Londra].
CMEA Council for Mutual Economic Assistance [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc].
CMF 1. camuflare, camuflaj (*milit.*). **2.** Canadian Military Forces [Forţele Armate Canadiene].
ČMF Časopis pro Moderni Filologii [Praga, 1911].
CMIK Choson Minchuchui Inmin Konghwaguk.
CMIK *v. RPDC.*
CMIPB Centrul de Multiplicare al Institutului Politehnic din Bucureşti.
CMJ Centrul Militar Judeţean.
cmm cubic millimetre [milimetru cub].
C.M.M. Confederaţia Mondială a Muncii [organizaţie sindicală internaţională, reprezentând noua denumire a *Confederaţiei Internaţionale a Sindicatelor Creştine* (*C.I.S.C.*), între 1920-1968; sediul: la Bruxelles].

CMN Consiliul Militar Naţional [Republica Surinam].
cmp 1. centimetru pătrat. **2.** campanie (*milit.*).
C.M.P. *v. CMP*.
CMP Consiliul Mondial al Păcii [organizaţie internaţională neguvernamentală, în Ungaria, creată în 1949]. 2.
C.M.R. *v. CMR*
CMR 1. Congresul Mondial Românesc. **2.** Convenţia referitoare la contractul de transport internaţional de mărfuri pe şosele; 1965].
CMRN 1. Comitetul Militar de Redresare Naţională [Mauritania]. **2.** Comitetul Militar de Redresare Naţională [Guineea]. **3.** Comitetul Militar de Redresare Naţională [din Republica Centrafricană].
cm/s centimetres per second [centimetri pe secundă].
C.M.S. *v. CMS*
CMS 1. Congresul Mondial al Slovacilor. **2.** centre-of-mass system [sistem (de coordonate) al centrului de masă; *fiz.*]. **3.** Consiliul Militar Suprem [Nigeria].
CMSN Comitet Militar de Salvare Naţională [care a înlocuit, în Mauritania, CMRN, la 6 aprilie 1979].
CMT Consiliul Militar de Tranziţie [Sudan].
CMTT Comisia Mixtă pentru Transmisiuni de Televiziune.
CMZ Compania Maritimă Zaireză.
C.N. Campionatul Naţional.
C/N case of need [în caz de nevoie].
CN soluri cenuşii (*agr.*).
C.N.A. 1. Agenţie Cipriotă de Presă. **2.** Consiliul Naţional African. **3.** Consiliul Naţional al Apelor.
CNAP Comitetul Naţional pentru Apărarea Păcii [din R.S. România].
C.N.A.P.D. Comitetul Naţional de Acţiune pentru Pace şi Dezvoltare [Belgia].
CNAU Consiliul Naţional African Unificat [*înf.* în 1971, în Zimbabwe].
C.N.C. *v. CNC*
CNC 1. Constelaţia „Cancer". **2.** Consiliul Naţional al Cinematografiei [reperat şi ca CNC].
C.N.C.R. Consiliul Naţional Central Român [Arad, 30 octombrie 1918].
CNCS Consiliul Naţional al Cercetării Ştiinţifice.
C.N.D. *v. CND*
CND 1. Campania pentru Dezarmare Nucleară. **2.** Comisia Naţională de Demografie [organ al Consiliului de Stat]. **3.** Consiliul Naţional al Dezvoltării [organism consultativ din Niger, *înf.* în 1974].
CNEFS Consiliul Naţional pentru Educaţie Fizică şi Sport; *v. UCFS.*

CNES 1. Centre National d'Études Spatiales [Centrul Naţional Francez de Studii Spaţiale. **2.** Centre National d'Études Spatiales - Guyannais.
CNEXO Centre National d'Exploitation des Oceans.
C.N.F. *v. CNF*
CNF Consiliul Naţional al Femeilor [*înf.* în 1957].
CNFRSR Consiliul Naţional al Femeilor din RSR *v. UFDR.*
CN-I Clubul Ni-In [Clubul celei de-a Doua Camere; în Japonia].
C.N.I. *v. CNI*
CNI 1. Centrala Naţională de Informaţii [poliţia secretă a regimului militar din Chile, *înf.* în iunie 1977 [1974?], substituind *DINA* (*v.*); este desfiinţată oficial în 1990]. **2.** Centre National Independent [Franţa].
CNI-I Congresul Naţional Indian - Indira [*înf.* în 1978].
C.N.I.M.S. Comisia Naţională pentru Industria Mică şi Servicii.
CNI-S Congresul Naţional Indian - Sharad [*înf.* în 1981, în India].
CNIT Consiliul Naţional al Inginerilor şi Tehnicienilor [din R.S.R.].
CNMIS Comisia Naţională pentru Mică Industrie şi Servicii.
CNN [pseudonimul publicistului C. N. Negoiţă, *n.* 1905].
CNOM Consiliul Naţional al Oamenilor Muncii [din R.S. România].
CNOP Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor.
CNP Congresul Naţional al Poporului [*înf.* în 1957. în Guyana].
CNR 1. Canadian National Railways [Căile Ferate Naţionale Canadiene]. **2.** Consiliul Naţional al Revoluţiei [constituit în 1973 în Republica Populară Benin]. **3.** Consiliul Naţional al Revoluţiei [în Republica Democratică şi Populară Burkina Fasso (fostă Republica Volta Superioară)].
C.N.R.C. Consiliul Naţional Român Central [organ politic al românilor din Transilvania, pentru lupta de unitate a românilor].
C.N.R.E. Comitetul Naţional Român de Eliberare.
CNRI Comitetul Naţional Român de Iluminat.
C.N.R.S.. *v. CNRS*
CNRS Centre National de la Recherche Scientifique [Centrul Naţional de Cercetare Ştiinţifică (al Franţei)].
C.N.Ry. Canadian Northern Railways [Căile Ferate din Canada de Nord].
CNSI Consiliul Naţional al Ştiinţei şi Învăţământului [organism constituit la Congresul Ştiinţei şi Învăţământului din noiembrie 1985, cu sarcina de a asigura dezvoltarea şi modernizarea învăţământului, integrarea lui cu cercetarea ştiinţifică şi cu producţia].
C.N.S.L.R. Confederaţia Naţională a Sindicatelor Libere din România.
C.N.S.T. *v. CNST*
CNST Consiliul Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnologie [reorganizat în 1971; din anul 1985 devine Comitetul Naţional pentru Ştiinţă şi Tehnologie, organ de partid şi de stat, care avea „sarcina de a asigura înfăptuirea unitară a

politicii partidului şi statului în domeniul ştiinţei şi tehnologiei, pentru promovarea progresului ştiinţific şi tehnic în toate sectoarele vieţii economice şi sociale"].
CNT Canadian National Telegraph [Telegraful Naţional Canadian].
CNU Clubul Nautic Universitar.
C.N.U.R. Consiliul Naţional al Unităţii Române.
C.N.V.N. Consiliul Naţiunilor Unite pentru Namibia [creat în 1967 de către Adunarea Generală a O.N.U.].
c/o care of.
Co Cobalt (*chim.*).
CO coeficient de ofilire (*agr.*).
CoA coenzima de acetilare [descoperită şi descrisă de Fritz Albebert Lipmann, între 1945-1952].
COBOL Common Business Oriented Language [Limbaj algorithmic/ de programare, utilizat în aplicaţiile cu caracter economic].
C.O.C.O.M. *v. COCOM*
COCOM Comitetul de/ pentru Coordonare a Controlului Multilateral al Exporturilor (de înaltă tehnologie, destinate ţărilor răsăritene); „Comitetul de Coordonare a Controlului Comerţului Est-Vest"; „Comitetul Grupului de Coordonare în domeniul exportului, tehnologiilor de vârf occidentale"].
c.o.d. cash on delivery [plata la livrare; (plată prin) ramburs; scris şi *CoD*; *com.]*.
C.O.D. Concise Oxford Dictionary [Dicţionarul Oxford (compendiu)].
C.O.D.A.N. *v. CODAN*
CODAN Carrier-Operated-Devices-Anti-Noise [„eliminator de zgomot cu purtătoare pilot"; „dispozitive antiparaziţi la receptoare cu semnale modulate în amplitudine"; *tele.*].
CODATA Committee on Data for Science and Technology.
CODC Canadian Oceanographic Data Centre [Centrul Canadian de Prelucrare a Cercetărilor Oceanografice].
C.O.E.-S. Consiliul Organizării Economico-Sociale [organ de partid şi de stat].
C.O.I. Central Office of Information [Oficiul central de informaţii; în *MB*].
COINS computerised information system [sistem informaţional bazat pe calculator].
col. în colaborare cu...
Col. Colonel.
COL *v. COL*
COL **1.** Constelaţia Columba ["Porumbelul"]. **2.** Commissione Organizzatrice Locale [Italia].

Colombe Collecte d'Observation Météorologiques par Ballons Equilibrées [program francez de cercetări meteo cu baloane captive, lansat în 1965].
com. 1. comună. **2.** comunicaţie (*milit.*). **3.** comunicare, comunicat.
C.O.M. *v. COM*
COM 1. Constelaţia Coma Berenices ["Părul Berenicei"]. 2. Comitetul Oamenilor Muncii [organ de conducere colectivă a unităţilor socialiste de stat din R.S.R.].
COMECON Council of Mutual Economic Aid [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc].
COMISCO Comité International Socialiste Consultatif [Comitetul Conferinţelor Socialiste Internaţionale; centru organizatoric al unor partide social-democrate pentru promovarea legăturilor dintre ele, în intervalul 1946-1951; COMISCO a pregătit crearea Internaţionalei Socialiste (1951)].
comit. comitatul.
COMMONWEALTH Comunitatea Britanică de Naţiuni.
comp. component(ă).
COMP 1. "Compus" (*med.*). **2.** companie.
COMT catecoloximetiltransferaza.
CONACyT Consejo Nacional de Ciencia y Tecnología.
CONC. concentrat (*med.*).
ConCom Convingeri comuniste [revistă a C.U.A.S.C. din Centrul Universitar Bucureşti].
CONCOR contra corrosion [anticoroziv; *met.]*.
conf. confecţii.
Conf. Conferenţiar.
CONF. "confer" [apropie, compară].
confl. confluenţă.
C.O.N.I. Centrul/ Comitetul Olimpic Naţional al Italiei.
conj. conjuncţie.
cons. consemnat.
constr. construcţie, construcţii.
cont. contabilitate.
contemp. contemporan(ă).
conv. convorbire.
ConvLit Convorbiri literare [Revistă literară *f.* de Societatea "Junimea" din Iaşi, la 1 martie 1867].
coord. coordonare, coordonator.
COOTEX ORADEA Cooperativa Textilă Oradea.
Co-P *av.* co-pilot [copilot, pilot secund].
cop. copertă.

COPEI Comitetul de Organizare Politică Electorală Independentă [*înf.* în 1946, în Venezuela = Partidul Social Creştin].
COQ coque [fierbe!] [abreviere pe reţete].
C.O.R. Comitetul Olimpic Român [*înf.* în 1914].
cordless P.B.X. schimbător fără cordoane [cu chei; *tele.*].
cos. cosinus [trigonometrie].
C.O.S. Combinatul de Oţeluri Speciale [Târgovişte].
COSATU Congresul Sindicatelor Sud-Africane.
COSEC Coordinating Secretariat of National Unions of Students.
cosh hyperbolic cosine [cosinus hiperbolic; *mat.*].
COSIG Corpi Sanitari Internazzionali Garibaldini [Corpurile Sanitare Internaţionale Garibaldine (al Forţelor Voluntare de Prim Ajutor de Urgenţă)].
COSPAR Comittee on Space Research [Comitetul pentru Cercetări Spaţiale; comitet special al *I.C.S.N.* (*v.*), creat în octombrie 1958. În 1963, aderă şi R.S. România. Sediul: la Paris].
C.O.Ş. Casa Oamenilor de Ştiinţă [din Piaţa Cosmonauţilor, în Bucureşti].
cot. cotangentă [trigonometrie].
COTAL Confederaciòn de Organizaciones Turísticas de la América Latina.
cotg. cotangentă.
COTM cotangentă hiperbolică (*mat.*).
c.p. căsuţă poştală.
C.P. 1. căsuţă poştală. **2.** Cerc Polar. **3.** Combinatul Poligrafic.
C.-P. Carte Pilot (*mar.*)
C-P Combină pentru recoltarea porumbului [tipuri: C-6P, C-8P, C-3P] (*agr.*).
CP 1. cal-putere [unitate de măsură a puterii egală cu 75 kgh/m/s, adică cu 0,730 kW]. **2.**
canal provizoriu (*agr.*). **3.** capacitate de producţie. **4.** Codul Penal. **5.** creatin-fosfat.
CP *v. hp.*
C.P.A. *v. CPA*
CPA Cour Permanente d'Arbitrage [Curtea Permanentă de Arbitraj, *înf.* prin convenţiile adoptate la Conferinţele de la Haga din 1899 şi 1907, în scopul rezolvării diferendelor internaţionale prin arbitraj internaţional].
C.P.A.D.M. Cooperativa de Producere, Achiziţii şi Desfacerea Mărfurilor.
CPAL Canadian Pacific Air Lines [Transporturi Aeriene Canadiene în zona Oceanului Pacific].
CPAN Consiliul Provizoriu al Apărării Naţionale [în Ghana].
CPB 1. Combinatul Poligrafic Bucureşti. **2.** [pseudonimul publicistului român Const. Popescu-Bălteni, 1883-1944].

CPC 1. Codice de Procedură Civilă. **2.** Centrul de Producţie cinematografică.
C.P.C. (B). Centrul de Producţie Cinematografică [Bucureşti].
C.P.C.C.M. Centrul de Perfecţionare a Cadrelor şi Consultanţă în Management [în locul *CEPECA*; *înf.* în 22 ianuarie 1990].
C.P.C.M. Comitetul Permanent Consultativ al Maghrebului [grupare economică subregională africană, compusă din Algeria, Libia, Maroc, Tunisia, *înf.* în 1964. În septembrie 1970 Libia se retrage; sediul: la Tunis].
CPCP Comitetul pentru Problemele Consiliilor Populare.
CPCS Combinatul Poligrafic "Casa Scânteii".
C.P.D. *v. CPD*
CPD 1. Casa Personalului Didactic. **2.** comparare zecimală [instrucţiune în limbajul de programare *ASSIRIS*].
C.P.E. Comitetul Politic Executiv [al C.C. al P.C.R.; până în 22 decembrie 1989; scris şi: *C.P.Ex.*.
C.P.Ex. Comitetul Politic Executiv.
CPG canal principal de gospodărie (*agr.*).
c.p.h. candle-power hours [candele pe oră; *fiz., el.]*.
CPh 1. cal-putere-oră. **2.** Classical Philology [Chicago; *rel.*].
c.p.i. cuts per inch [numărul de curse pentru avans de un ţol; *maş.]*.
CPJ Consiliul Popular Judeţean.
C.P.J.I. Curtea Permanentă de Justiţie Internaţională [creată de Societatea Naţiunilor după primul război mondial; îşi desfăşoară activitatea între 1922-1939].
CPK creatinfosfokinază.
Cpl. complet [de echipament; *milit.*].
C.P.L. *v. CPL*
CPL 1. Partidul Comunist Lituanian. **2.** Combinatul de Prelucrarea Lemnului. **3.** Combined Programming Language [limbaj de programare, propus în 1963 la Cambridge, London].
CPLS Colectivul de Pedagogie şi Limbi Străine.
c.p.m. counts per minute [citiri pe minut].
CPMB Consiliul Popular al Municipiului Bucureşti.
CPN capcană (*milit.*).
C.P.O.S.L. Comitetul Provizoriu de Organizare a Sindicatelor Libere [în judeţul Bacău].
CPP 1. Codice de procedură penală. **2.** Concentrat de proteină de peşte.
C.P.P.D. Concertarea Partidelor Pentru Democraţie [din Chile].
CPR Cosmopress [agenţie de presă din Elveţia, *înf.* în 1934].
cps. counts per second [citiri pe secundă].
c.p.s. cycles per second [cicli pe secundă, hertzi; *el.]*.

C.P.S. Consiliul Politic Superior (al Armatei R.S. România).
cpt. căpitan.
CPU 1. Congresul Poporului Ugandez [partid de guvernământ *înf.* în 1960 în Uganda; între 1971-1980 a fost interzis]. **2.** central processing unit [bloc central de prelucrare (la computere)].
C.P.U.N. Consiliul Provizoriu de Unitate Naţională [constituit în februarie 1990, în România].
C.P.U.S.T.A.L. Congresul Permanent de Unitate Sindicală a Oamenilor Muncii din America Latină [organism sindical cu caracter consultativ al organizaţiile sindicale din ţările Americii Latine, creat în 1964].
CPZ 1. centipiez (*fiz.*). **2.** clorpromazină.
CQ come quik [apel general; pentru toţi; *tele,*].
CQD 1. come quick, danger. **2.** semnal de pericol [catastrofă; *tele,*].
cr. currentis (*lat.*).
Cr Crom (*chim.*).
CRA Constelaţia Corona Austrina ["coroana australă"].
CRB Constelaţia Corona Borealis ["coroana boreală"].
C.R.C. Crucea Roşie Cehoslovacă.
C.R.C.C.C.C.R. Centrul Republican de Creşterea Cabalinelor şi Calificarea Cailor de Rasă [*înf.* în 1972; *zoot.*).
C.R.C.M. Consiliul Reunit al Colectivelor de Muncă [din Tiraspol].
C.R.C.S. Comitetul pentru Relaţii Culturale cu Străinătatea [Phenian].
C.R.E. *v. CRE*
CRE European Rectors' Conference [Conferinţa Rectorilor Europeni - Geneva].
C.R.E.D. Consensús pour la Roumanie Européenne et Democratique [*înf.* în decembrie 1989].
CREL Cahiers Roumains d'Études Littéraires [Bucureşti].
CRF 1. cortico releasing factor; corticotropin releasing factor (*genet.*). **2.** Crucea Roşie Franceză.
CRG Cooperative Republic of Guyana [Republica Cooperatistă Guyana], *v. RCG.*
CRH corticoliberina.
C.R.I. *v. CRI*
CRI 1. Curierul Recreaţiilor Intelectuale [revistă enigmistică din România, în perioada interbelică]. **2.** Crucea Roşie Internaţională [organizaţie internaţională formată din Comitetul Internaţional al Crucii Roşii (*C.I.C.R.* şi Liga Societăţilor de Cruce Roşie)].
CRICT Centre for Research into Innovation, Culture and Technology.
Criş. Crişana.

CRM 1. crose-reacting material [material care reacţionează încrucişat; *genet.*]. **2.** [pseudonimul filozofului şi psihologului român Const. Rădulescu-Motru, 1870-1944; wikipedia spune: 1868-1957].
Crolux Croitorie de lux.
Cropast Crop Forecasting System [„operaţie americană de anticipare a recoltelor cerealiere prin modelarea pe calculator electronic, pe regiuni şi zone, a procesului de creştere şi maturizare, până la coacere, după datele de ambianţă"].
CRP Cyclic AMP-Receptor Protein *v. CAP*.
C.R.P.Z. Casa de Retrageri şi Pensiuni a Ziariştilor [Bucureşti, 1931-1943].
C.R.R.S.A. Centrul Republican de Reproducţia şi Selecţia Animalelor (*zoot.*).
crt. curent.
CRT Constelaţia Crater ["cupa"].
CRU Constelaţia Crux ["Crucea Sudului"].
CRV Constelaţia Corvus ["corbul"].
Cs Cesiu (*chim.*).
CS 1. [substanţă toxică de luptă cu acţiune iritant-lacrimogenă trecătoare, introdusă după 1961 în dotarea armatei SUA, utilizată în timpul războiului din Vietnam]. **2.** Caraş-Severin. **3.** Communication Satellite [satelit japonez geostaţionar experimental, lansat la 15 decembrie 1977]. **4.** Conseil de Sécurité.
C.S.A. *v. CSA*
CSA 1. Confederaţia Sindicală Africană [organizaţie sindicală continentală, *înf.* în 1962, la Dakar]. **2.** Comitetul de Stat al Apelor. **3.** Confederaţia Sindicală Africană.
CSA *v. ČSA*
ČSA Československé aerolinie [Societatea Cehoslovacă de Transporturi Aeriene].
CSAD Československá automobilová doprava [Întreprinderea cehoslovacă de transporturi auto].
ČSAV Československá Akademie Věd [Academia Cehoslovacă de Ştiinţe].
CSB Combinatul de Sticlă Bucureşti.
C.S.C. Combinatul Siderurgic Călăraşi.
CSCA Comitetul de Stat pentru Cultură şi Artă.
C.S.C.E. Conferinţa pentru Securitate şi Cooperare în Europa.
C.S.C.F. Curtea Superioară de Control Financiar [organ al Consiliului de Stat].
CSCK Československý červený kříž" [Crucea Roşie din Cehoslovacia].
CSCO Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium [Paris, *rel.*].
CSD Československé Státni Dráhy [Căile Ferate Cehoslovace].

C.S.D.E.S. Consiliul Suprem al Dezvoltării Economice şi Sociale [organ de partid şi de stat].
C.S.E. *v. CSE*
CSE 1. Centre for Science and Environment. **2.** Consiliul Suprem Electoral [Nicaragua].
C.S.E.A.L. Comitetul de Stat pentru Economia şi Administraţia Locală [organ central al administraţiei de stat, *înf.* în 1969, „care asigură coordonarea unitară a activităţii comitetelor executive ale consiliilor populare în realizarea politicii partidului şi statului în domeniul economiei locale"].
c/sec. cycles per second [cicli pe secundă, hertzi; *el.*] .
C.S.E.N. Comitetul de Stat pentru Energie Nucleară [organism central al administraţiei de stat].
C.S.G. Combinatul Siderurgic Galaţi.
CSH Combinatul Siderurgic Hunedoara.
C.S.I. *v. CSI*
CSI 1. Comisia Sericicolă Internaţională [*înf.* la 11 iunie 1948, la Alès, în Franţa. Din 1959 aderă şi România. Sediul: la Alès]. **2.** Comitetul Sindicatului Învăţământ.
CSIE Concursul Internaţional de Sărituri pe Echipe [pentru seniori, la echitaţie].
CSIO Concurs Internaţional Oficial de Sărituri pentru seniori [Echitaţie].
C.S.I.O.S. *v. CSIOS*
CSIOS Comisia de Stat pentru Încercarea şi Omologarea Soiurilor [*înf.* în 1953, *agr.*].
CSIT Comité Sportif International de Travail [Comitetul Sportiv Internaţional Muncitoresc].
CSIW Concurs Internaţional de Sărituri pentru "Cupa Mondială" pentru seniori [Echitaţie].
C.S.L. Complexul de/ pentru Seminţe [de] Legume.
CSM Consiliul Superior Militar [în Ciad].
CSMS [Formaţie de fotbal din Iaşi].
CSN centisten (*fiz.*).
C.S.O.P. Conferinţa Spaniolă a Organizaţiilor Patronale.
C.S.P. *v. CSP*
CSP 1. Comisia de Stat a Planificării [*înf.* la 1 iulie 1948, ca organ guvernamental central de planificare a economiei naţionale; din 1952 devine *Comitetul de Stat al Planificării*, de pe lângă Consiliul de Miniştri]. **2.** Consiliu Suprem al Poporului [în R.D.P. a Yemenului].
C.S.R. *v. CSR*

C.S.R. 1. Cortex glandulae suprarenalis [glandă corticosuprarenală]. **2.** Consiliu Superior al Revoluţiei [Madagascar]. **3.** Česká Socialistická Republika [Republica Socialistă Cehă, sau: *RSC*]. **4.** Combinatul Siderurgic Reşiţa.
CSS Centrul de Ştiinţe Sociale.
CSSA Conseil Superieur du Sport en Afrique [Consiliul Superior al Sportului în Africa].
C.S.S.L. Canada Steamship Lines [transporturile navale canadiene].
CSSM Clubul Sportiv Satu Mare.
ČSSR Československá Socialistická Republika.
CSŞ Clubul Sportiv Şcolar.
c.s.t. critical solution temperature [temperatura critică a soluţiei; *chim.]*.
c. st. centistoke [centistoke (unitate de măsură)].
C.S.T. *v. CST*
CST 1. central standard time [timp standard central (de la meridianul/ longitudinea 90ºV la meridianul/ longitudinea 105ºV)]. **2.** [tip de satelit de telecomunicaţii canadian].
CSTV Československý svaz tělesné výchový [Uniunea Cehoslovacă de Cultură Fizică].
CSU 1. Christlich-Soziale Union. **2.** Combină pentru recoltat porumb siloz tractată (*agr.*). **3.** Consiliul Suprem al Uniunii [Emiratele Arabe Unite].
c.t. cum tempore (*lat.*).
ct. caratul metric [1 ct = 200 mg (pentru diamante, perle fine, pietre preţioase)].
ct carat [carat; 0,2053 g].
CT 1. central time [timp central (de la meridianul/ longitudinea = 90˚ V la meridianul/ longitudinea = 105˚V)]. **2.** Constanţa.
cta constantă (*fiz., mat.*).
C.T.A. Centrala de Transporturi Auto.
C-TA Constanţa.
C.T.C. *v. CTC*
CTC 1. Controlul Tehnic de Calitate. **2.** Centrala Oamenilor Muncii din Cuba.
C.T.C.I. Classification Type pour le Commerce International.
C.T.G. Comandamentul Trupelor de Grăniceri.
ctg. 1. cotangentă [trigonometrie]. **2.** contingent (*milit.*).
cth. cotangenta hiperbolică.
CTI Color Television Inc. [firmă americană].
ČTK Československá Tisková Kancelář [Agenţia Naţională de Presă a R.S. Cehoslovace, *înf.* în 1918].
ctl cental [chintal; 45,36 kg].

CtLM Catedra de Limbi Moderne.
ctnh hyperbolic cotangent [cotangentă hiperbolică; *mat.]*.
C.T.O. 1. Central Telegraph Office [Oficiul Telegrafic Central]. **2.** Organizaţia de Turism din Caraibe.
ctr. control (*milit.*).
CTS relaţie [valutară].
CTS *v. PSSC.*
CTS-1 Canadian Technology Satellite [primul satelit artificial sincron canadian, experimental, de telecomunicaţii domestice, lansat la 17 ianuarie 1976].
C.T.U. centigrade thermal unit [unitate de măsură metrică pentru căldură].
cty catty: măsură de greutate în ţările Extremului Orient [625 g].
Cu Cupru (*chim.*).
CU 1. capacitate utilă pentru apă (*agr.*). **2.** Convergenţa şi Unitatea alianţă electorală în 1979, în Spania].
cu. cm. cubic centimetre [centimetru cub].
CUF cumuliformis ["nori"] (*meteor.*).
cu. ft. cubic foot [picior cub].
cu. in. cubic inch [ţol/ incie cub].
cu. m. cubic metre [metru cub] *v. cu. mm.*
cu. mm cubic millimetre [milimetru cub].
cu.-nb. cumulo-nimbus [cumulo-nimbus (nori); *meteo]*.
cu.-st. cumulo-stratus [cumulo-statos (nori); *meteo,*]..
CUST [Norii] Cumulo-Stratus (*meteor.*) [scris şi: *Cu-St*].
CUT Centrala Unitară a Oamenilor Muncii [Chile].
cuv. 1. cuvânt. **2.** cuvier (*şt. nat.*).
cu. yd. cubic yard [yard cub].
CV Covasna.
CVN Constelaţia Canes venatici ["câini de vânătoare"].
CWC country whence consigned [ţara din care soseşte transportul; *trans.*]..
CWS Church World Service.
cwt centweight [hundredweight], unitate de măsură: MB = 50,802 kg; SUA = 45,359 kg; 1 cwt = 50,796 kg].
CWT central winter time [timp central pentru anotimpul iernii (de la meridianul/ longitudinea = 90˚ la meridianul/ longitudinea = 105˚)].
C.Z. [sistem de] clasificare zecimală.
CZ [soluri] cernoziomuri (*agr.*).
CZCS Coastal Zone Color Scanner [radiometru multispectral cu 6 canale, pentru determinarea concentraţiei în clorofilă, repartiţiei sedimentelor, salinităţii şi poluării; *aeronaut.*].
C.Z.U. clasificare zecimală universală.

cyc. cycles per second [cicli pe secundă, hertzi; *el.*].
CYG Constelaţia Cygnus [“lebăda”].
Cys Cisteină [aminoacid].
CYs cubic yards [yarzi cub].
CYZI Abreviere numismatică pe unele monede romane bătute la Cyzicus.

D

d 1. zi [unitate pentru timp folosită împreună cu SI]. **2.** simbol pentru prefixul "deci" [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-1}]. **3.** burniţă sau ploaie fină [în notaţia Beaufort]. **4**. pescajul navei (*mar.*).
D 1. simbol pentru *debye* (*metr.*). **2.** notaţie literală pentru sunetul *re* (*muz.*). **3.** deuteriu (*fiz., chim.*). **4.** înălţimea de construcţie [după societăţile de clasificare; *mar.*].
d/a documents accepted.
da deca-; "de zece ori" [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{1}; *metr.*].
DA dopamina.
DA Department of the Army [Ministerul Armatei - în SUA].
DAAD Deutscher Akademischer Anstauschdienst.
DACL Depression Adjective Check List [inventar complex de semne ale depresiei; *psih.*].
dact. dactilografiat.
dag 1 dag = 100 g [decagramul].
dal decalitru [unitate de măsură pentru volum, egală cu zece litri].
dam decametru [unitate de măsură pentru lungime, egală cu zece metri].
dam^2 decametru pătrat [denumit la noi şi *ar*]; 1 dam^2 = 100 m^2.
dam^3 decametru cub [1 dam^3 = 1000 m^3].
DAM detaşament de asigurare a mişcării.
DAPAC Danger Areas in the Pacific [publicaţie care cuprinde zonele minate şi drumurile de evitare din Oceanul Pacific; v. şi*: NEMEDRI*].
das decastere [decaster; = 10 m^3].
DAS Deutscher Automobilschutz.
Dats 1 [Mechanically De-spun Antene Test Satellite; satelit militar geosincron american (USAF) pentru experimentarea unui sistem de antenă contrarotativă; Lansat: 1 iulie 1967].
D.A.V. Decolare-Aterizare Verticală (*milit.*).
DAV. Davidson (*şt. nat.*).
dB decibel [simbol pentru *decibel;* unitate de măsură a nivelului de presiune acustică; *metr.*].
DB Dâmboviţa.
D.B.D. Partidul Ţărănesc Democratic [din R.D.G.].
DBED dibenziletilendiamină (*chim.*).

dbel decibel [prefix *deci-*].
DBJR Deutscher Bundes-Jugendring.
DBM Deltion Biblikon Meleton [Atena; *rel.*].
DBS [pseudonimul scriitorului Dimitrie Bolintineanu].
DBSR [Compania (engleză) de căi ferate Dunărea-Marea Neagră, care a început exploatarea liniei Constanţa-Cernavodă la 4 octombrie 1860].
D.B.S.T. Double British Summer Time [timp dublu britanic de vară].
dbt. debit (*comerc.*).
DBTG Data Base Task Group [grup orientat pe studiul bazelor de date, care funcţionează în cadrul CODASYL-ului].
d.c. da capo (*it.*).
DC devize convertibile.
DCA hormon corticosuprarenal *v. ADC.*
D.C.B. Dark Cutting Beef [carne închisă şi lipicioasă; *zoot.*].
DCC 1.dispozitiv de comandă-control. **2.** Deutscher Camping-Club.
D.C.D. *v. DCD*
DCD Direcţia Centrală de Dispecerat [creată de guvernele R.P.B, R.S.C, R.D.G, R.P.P, R.S.R, R.P.U. şi URSS, la 25 iulie 1962; sediul: la Praga].
DCE Decaisne (*şt. nat.*).
DCI denumire chimică internaţională.
D.C.I.A.C.P.A. Direcţia de Control Industrial al Asigurării Calităţii Produselor Aeronautice.
d.c.i.c.m.m. din ce în ce mai mult.
D.C.M. *v. DCM*
DCM 1. disfuncţie cerebrală minimă. **2.** deviaţia compasului magnetic (*mar.*).
DCS Direcţia Centrală de Statistică.
dct. decoct [decoctum; *farm.*].
DCT [pseudonim al scriitorului Dimitrie Constantinescu-Teleor; 1858-1920].
d.d. de dato (*lat.*).
DD *v. drd.*
DDAC Digital Differential Analyser Computer [calculator de analiză diferenţială digitală, numerică].
D.D.D. *v. DDD*
DDD 1. dat, donat, dedicat [pentru dedicaţii religioase; *lat.*]. **2.** dezinfecţie, dezinsecţie, deratizare. **3.** [insecticid, produs secundar în D.D.T.].
D.D.E. detalii şi devize de execuţie.
DDM Direcţiunea Dunării Maritime.
D.D.P. Direcţia Domeniului Public.

DDP 1. Diferenţă de potenţial (*electr.*). **2.** [pseudonim al scriitorului D. D. Pătrăşcanu, 1872-1937].
D.D.R. *v. DDR, R.D.G.*
DDR 1. Deutsche Demokratische Republik [R.D.G.]. **2.** [pseudonimul literatului şi criticului de teatru român Dimitrie D. Racoviţă, 1868-1892].
DDT diclordifeniltricloretan/ diclor-difenil-tricloretan, diclordifeniltriclorometilmetan/ Diclor-Difenil-Triclor-metilmetan [insecticid universal preparat în 1933 de chimistul şi biologul elveţian Paul Hermann Müller (1899-1965); substanţă insecticidă de contact, cu acţiune remanentă].
DE Direcţia Economică [în *MEI*].
D.E.A. Drug Enforcement Agency [Agenţia de Luptă contra Drogurilor - în SUA].
dec. decembrie.
dec. decoct (*farm.*).
ded. deducţie.
DEFA Deutsche Film-Aktiengesellschaft [apoi: Deutsche Filmatellier; RDG].
DEG 1. Degeer (*zool.*). **2.** dietilenglicol [solvent].
deg. c/ft degrees centigrade per foot [grade Celsius pe picior].
DEHOGA Deutscher Hotel-und Gaststättenverband.
DEJ Dejeau (*zool.*).
DEL Constelaţia Delphinus ["delfinul"].
DELIF Direcţia pentru Exploatarea Lucrărilor de Îmbunătăţiri Funciare (*agr.*)., *v. DZIF*
D.E.M. detector electromagnetic [de debit].
DEMAG Deutsche Maschinenfabrik-Aktiengesellschaft [R.F.G.].
D.E.M.K.E. [Uniunea Culturală din Ungaria de Sud].
D. Eng. Doctor of Engineering [doctor în ştiinţe tehnice].
denum. denumire.
dep. departament.
D.E.P. Direcţia Expedierii Presei.
depart. departamentul.
DEPB Direcţia de Expediere a Presei Bucureşti.
Depl. deplasament (*mar.*).
DEPOL Police Department [Departamentul Poliţiei].
depr. depresiune.
des. desinit [abreviere latină uzitată în descrierea manuscriselor: "desinit" = [se] sfârşeşte].
det. 1. detur ["eliberează; să se elibereze"; pe reţete medicale; *farm.*). **2.** decoctum ["fiertură"; pe reţete medicale; *farm.*].

DET distrofie endemică tireopată (*med.*).
DEX Dicţionarul explicativ al limbii române.
D.F. Doctor of Forestry [doctor în silvicultură].
DFA Air Defense Force [Forţele Apărării Antiaeriene - în SUA; *milit.*].
DFAE Departamentul Federal de Justiţie şi Poliţie [din Elveţia].
DFB Deutscher Fuβball-Bund.
D.F.D. *v. DFD*
DFD Dark Firm Dried.[carne închisă şi tare; *zoot.*].
D.F.D.T. difluordifeniltricloretan [insecticid; *zoot.*].
DFFB Deutsche Film-und Fernschakademie.
dfl. defluire (*milit.*).
DFP diisopropil-fluoro-phosphate [diizopropilfluorofosfat; *chim.*].
dg decigram [unitate de măsură pentru masă, egală cu a zecea parte dintr-un gram].
D.G. 1. Dei gratia (*lat.*). **2.** deviaţia girocompasului (*mar.*).
D.G.A. Direcţia Generală a Agriculturii.
D.G.A.S. Direcţia Generală a Arhivelor Statului.
D.G.A.T.M. Direcţia Generală de Aprovizionare Tehnico-Materială.
D.G.B. Uniunea Sindicatelor Vest-Germane.
DGCM Direcţia Generală Construcţii-Montaj.
DGCMB Direcţia Generală Comercială a Municipiului Bucureşti.
D.G.E.I.F. Direcţia Generală Economică de Îmbunătăţiri Funciare.
D.G.P. Direcţia Generală a Penitenciarelor.
D.G.P.D.P. Direcţia Generală a Poştelor şi Difuzării Presei.
dgr. decigram.
D.G.S. Direcţia Generală de Securitate [din Spania].
D.G.T.O. Direcţia Generală de Tehnică Operativă [din fostul DSS].
DGV 1. Direcţia Generală a Vămilor. **2.** Deutscher Genossenschaftsverband.
dgz. degazare (*milit.*).
DGZ Deutsche Girozentrale.
DHB Deutscher Handball-Bund.
DHPR dihidropteridin-reductază (*genet.*).
DHU dihidrouracil (*genet.*).
dial. dialect.
DIAM disc amovibil (*inform.*).
d.i.c. drept internaţional contemporan.
DIC Dreptul Internaţional Contemporan.
DICAZ Dispecerat-Cazare.
DIE Direcţia Informaţii Externe [în fostul DSS].
dil. diluat.

DILTP Direcţia Învăţământului Liceal şi Tehnic-Profesional [în *MEI*].
dim. 1. dimidius ["pe jumătate"; pe reţetele medicale; *farm.*]. **2.** dimineaţă. **3.** diminutiv; v. şi*: dimin.* **4.** diminuendo (*muz.*).
D.I.M. Districtul Ins[urance] Marshall.
dimin. diminutiv; v. şi*: dim.*
D.I.N. *v. DIN*
DIN Deutsche Industrie-Norm(en) [sau: Das ist Norm; standard industrial german].
DINA Direcţia Naţională de Informaţii [Chile]; v. şi: *C.N.I.*
DIOP diisoctilftalat (*chim.*).
DIP Dreptul Internaţional Privat.
DIPA Deutsche Jugend-Presse-Agentur.
DIPPG Direcţia Învăţământului Preşcolar, Primar şi Gimnazial [în *MEI*].
dir. 1. direcţie. **2.** director, directoare.
dis. 1. dosis ["doză"; pe reţete medicale; *farm.*]. **2.** dissolvatur, dissolvantur [pe reţetele medicale; *farm.*].
DISCS Direcţia Învăţământului Superior şi Cercetării Ştiinţifice [în *MEI*].
DIST distilată [pe reţete medicale; *farm.*].
distr. districtul...
DIT diiodotirosină.
div. 1. divide ["împarte"; pe reţetele medicale; *farm.*]. **2.** divergenţă (*med.*).
D.J. *v. DJ*
DJ 1. Dolj. **2.** Disc Jockey.
D.J.P.Tc. *v. DJPTc*
DJPTc Direcţia Judeţeană de Poştă şi Telecomunicaţii.
DJU utriusque juris doctor.
DKFZ Centrul vest-german de cercetări cancerologice.
DKP Deutsche Kommunistische Partei.
DKW [marcă de motocicletă].
D.L. *v. DL*
d-l domnul.
dl decilitru [unitate de măsură pentru volum, egală cu a zecea parte dintr-un litru; 1 dl = 0,1 l].
DL 1. devize libere. **2.** Decret-Lege. **3.** doză letală [mortală].
d-le! domnule! [scriere *peior.*].
DLF 1. Development Loan Fund [Agenţia Guvernamentală a S.U.A, creată în 1958]. **2.** Deutschlandfunk.
DLM doza letală minimă (*med.*).
D.L.O. Dead-Letter Office [oficiul pentru scrisori neînmânate adresanţilor].
DLRM Dicţionarul Limbii Române Moderne.
DLZ Deutsche Literatur-Zeitung [Berlin, 1879].

dm decimetru [unitate de măsură pentru lungime, egală cu a zecea parte dintr-un metru].
dm^2 decimetru pătrat (1 dm^2 = 0,1 m^2).
dm^3 decimetru cub (1 dm^3 = 0,001 m^3).
DM 1. drept maritim. **2.** Deutsche Mark [marca vest-germană].
DMA dolus, malus, abesto (*lat.*).
DMAE dimetilaminoetanol (*psih.*).
DMB detaşament mobil de baraje (*milit.*).
DMCP dimetilciclopenten (*chim.*).
DME 1. Direct Measurements Explorer [satelit geofizic american]. **2.** Distance Measuring Equipment [dispozitiv utilizat în aeronavigaţie care permite cunoaşterea distanţei şi a poziţiei].
D. Met. Doctor of Metallurgy [doctor în metalurgie].
DMH dix-millième d'heure [unitate de măsură a timpului, valorând 0,36 secunde, utilizată în măsurarea travaliului].
D.M.I. *v. DMI*
DMI 1. Direcţia Monumentelor Istorice. **2.** Drept Militar Internaţional ["dreptul războiului"].
DML doză minimă letală; doză minimă de toxină microbiană care provoacă moartea (*med.*).
DMM doză minimă mortală [numărul minim de germeni care, inoculaţi, provoacă moartea; *med.*].
dmp. decimetru pătrat.
DMR 1. doză minimă reactivă [numărul minim de germeni care, inoculaţi, provoacă leziuni specifice; *med.*]. **2.** dimercaptopropanol [dimercaprol].
DMS 1. Dis manibus sacrum (*lat.*). **2.** Şcoala de Muzică pentru Copii [URSS].
DMSP Defence Meteorological Satellite Program/ Project [„program militar american de supraveghere meteo globală din orbite pentru asigurarea meteorologică a bombardierelor strategice şi navelor maritime, a sateliţilor Big Bird"].
DMSS Defence Meteorological Satellite System [Sateliţi meteo americani "suport" pentru programul militar Big Bird, la dispoziţia forţelor militare aeriene americane].
DMT doza maximă tolerabilă (*med.*).
DN Drum[ul] Naţional.
d-na doamna [scriere *peior.*].
DNA acidul dezoxiribonucleic [desoxyribo-nucleic-acid].
DNA *v. ADN*.
DNB dinitrobenzen (*chim.*).
DNC dinitro-ortocresol [insecticid] v. şi: *DNOC*, *DOC*.

DNCB dinitroclorbenzen (*chim.*).
DND difosfopiridinucleotid.
DNF dinitrofenol [insecticid].
DNFB dinitrofluorobenzen (*chim.*).
DNH Piastru DÔNG NGÂN [simbolul monedei vietnameze DONG].
DNM [pseudonimul publicistului constănţean D. N. Mincev; *n.* 1905].
DNOC *v. DOC*, *DNC.*
Dobr. Dobrogea.
DOC 1. Direcţia Organizare şi Control [în *MEI*]. **2.** Dezoxicorticosteron (*med.*), v. şi: *DNC*, *DNOC.*
DOCA *v. DCA*, *v. ADC*.
Doc. Eng. Doctor of Engineering [doctor în ştiinţe tehnice].
Dodge Department of Defense Gravitygradient Experiment [satelit militar american, experimental, stabilizat prin gradient gravitaţional, lansat la 1 iulie 1967].
DOE 1. Department of Energy [Departamentul Energiei al SUA]. **2.** doza optimă economic (*agr.*).
DOG Deutsche Olympische Gesellschaft.
DOK Deutsches Olympisches Komitee.
dol dolce (*muz.*).
DOM Republica Dominicană [în codificarea automobilistică internaţională].
DOMAIN Distributed Operating Multi-Acces Interactive Network [model de calculator personal de capacitate mare].
DOMSAT Domestic Satellite [satelit american de telecomunicaţii naţionale domestice pe antene mici].
DONM Direcţia pentru Organizarea şi Normalizarea Muncii.
DOOM Dicţionarul Ortografic, Ortoepic şi Morfologic [al limbii române].
DOPA dioxifenilalanină (*chim.*).
DOR Constelaţia Dorado ["dorada" = peşte].
dos. dosis ["doză"].
DOS Disc Operating System.
DOTI Department of Trade and Industry [Ministerul Comerţului şi Industriei - din S.U.A.].
D.P. displaced persons.
D.P.A. Deutsche Press Agentur [agenţie oficioasă de ştiri din R.F.G, creată în 1949, cu sediul la Hamburg].
DPG difenilgnanidină.
DPI Direcţia Personal şi Învăţământ [în *MEI*].
DPMB Direcţia de Poştă a Municipiului Bucureşti.
D.P.M.O.S. Direcţia pentru Problemele Muncii şi Ocrotirilor Sociale.

DPN difosfopiridinnucleotid (*chim, biol.*).
dr doctor [în ştiinţe].
dr. drept, pe dreapta.
Dr. drept.
DR Deutsches Reich.
d-ra domnişoara [scriere *peior.*].
DRA Constelaţia Draco ["dragonul"].
Dr. agr. doctor agronomiae (*lat.*).
dr. ap. dram apothecarus [dram farmaceutic = 0,0355 dl].
dr. av. dram avoirdupois [dram comercial = 1,7718 g].
Dr. Chem. Doctor of Chemistry [doctor în chimie].
drd. doctorand *v. DD.*
DREV Dicţionarul Limbii Române pentru Elevi.
Dr. habil. Doctor habilitatus.
dr. h. c. honoris causa (*lat.*).
DRIFOT Direcţii Regionale de Îmbunătăţiri şi Organizarea Teritoriului [1966-1969; *agr.*], v. *DZIF*
Dr. j. u. juris utriusque (*lat.*).
Dr. jur. doctor juris (*lat.*).
DRK Deutsches Rotes Kreuz.
Dr. med. doctor medicinae (*lat.*).
Dr. med. dent. doctor medicinae dentariae (*lat.*).
Dr. med. vet. doctor medicinae veterinariae (*lat.*).
Dr. med. univ. doctor medicinae universae (*lat.*).
DRNA desoxyribonucleic-acid (*med.*); v. şi: *ADRN, ADN, DNA*.
Dr. pharm. doctor pharmaciae (*lat.*).
Dr. phil. doctor philosophiae (*lat.*).
Dr. phil. nat. doctor philosophiae naturalis (*lat.*).
Dr. rer. mont. doctor rerum montanarum (*lat.*).
Dr. rer. oec. doctor rerum oeconomicarum (*lat.*).
Dr. rer. pol. Doctor rerum politicarum (*lat.*).
Dr. rer. techn. doctor rerum technicarum (*lat.*).
DRO Organizaţia Revoluţionară a Dobrogei.
DRS Direcţia Regională Silvică.
Dr. sc. techn. doctor scientiarum technicarum (*lat.*).
Dr. sc. nat. doctor scientiarum naturalium (*lat.*).
d-ta dumneata [scriere *peior.*].
Dr. theol. doctor theologiae (*lat.*).
dr. tr. dram troy [drahmă de control al greutăţilor (= 4 g)].
DRV [pseudonim al medicului şi publicistului român Dr. Pavel Vasici, 1806-1881].

d.s. daylight saving [prelungirea zilei cu ajutorul orarului de vară (pentru a se economisi energie electrică)].
ds decistere [1/10 dintr-un metru cub (decister)].
DSA 1. Direcţia Secretariat-Administrativă [în *MEI*]. **2.** detaşament de salvare-avarii (*milit.*).
DSAP Defense System Application Program [program militar american vizând „supravegherea cu sateliţi mici pentru surprinderea evenimentelor militare pe teritoriile statelor care dispun de forţe strategice importante" şi pentru cunoaşterea situaţiei meteo locale].
D.S.A.P.C. Direcţia de Sistematizare, Arhitectură şi Proiectarea Construcţiilor [Maramureş].
DSB 1. Deutscher Sport-Bund. **2.** Dànske statsbanerne [Căile ferate ale statului danez].
D. Sc. Doctor of Science [doctor în ştiinţe].
DSC [The] differential scanning calorimetry.
DSE detaşament de salvare-evacuare.
DSG distrugător (*milit.*).
D.S.I. *v. DSI*
DSI [organizaţie de stat din Turcia pentru lucrări hidrotehnice].
DSIR Department of Scientific and Industrial Research [Departamentul pentru Cercetări Ştiinţifice şi Industriale (din Marea Britanie)].
D.S.M.B. Direcţia Sanitară a Municipiului Bucureşti.
DSN 1. Decisten. **2.** detur suo nomine [eliberare sub numele propriu, indică conţinutul!; formulă din reţete].
DSO [ordin militar de cavalerie englez].
D.S.P. *v. DSP*
DSP 1. Defence Support Program [sateliţi americani militari pentru supravegherea şi descoperirea timpurie (alertă avansată) a lansărilor de rachete nucleare pe traiectorii periculoase]. **2.** procesoare de semnal digital.
DSS Departamentul Securităţii Statului [componentă a *M.I.* până la Revoluţie].
DSSAES Direcţia Ştiinţelor Sociale, Activităţi Educative şi Sportive [în *MEI*].
D.S.M. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders [Manual de diagnostic şi statistică a bolilor psihice, redactat de Asociaţia Americană de Psihiatrie].
D.S.T. *v. DST.*
DST 1. decister (*silv.*). **2.** Drepturi Speciale de Tragere [activ internaţional de rezervă, denumit şi "aur-hârtie", creat şi emis în cadrul *F.M.I.*]. **3.** Dexamethasone Supression Test [testul de supresiune la dexametazonă; *psih.*].

D.S.U. *v. DSU*
DSU 1. Deutsche Soziale Union [Uniunea Socială Germană, în R.D.G.]. **2.** Deutsche Studenten Union.
DTA [the] differential thermal analysis.
DTPA acid dietilentriaminpentaacetic (*chim.*).
DTB Federaţia de Tenis Vest-Germană.
DThC Dictionnaire de Théologie Catholique [Paris, *rel.*].
DTG distrugător (*mar.*).
DTIN detaşament înaintat; scris şi: *Dt. In.* (*milit.*)
DTR dentur ["să se elibereze; dă", abreviere pe reţete].
DU Demokratische Union.
D.U.I. Drept umanitar internaţional ["Dreptul de la Geneva"; îşi are izvoarele în Convenţia de la Geneva din 1864].
DUJ 1. Dujardin (*zool.*). **2.** Doctor utriusque juris.
DUKW [autovehicul amfibiu de transport].
DUP 1. Partidul Democratic Unionist [din Sudan]. **2.** Dupouchel (*zool.*)
DUR Duroi (*bot.*).
Durh Universitatea Durham [din Marea Britanie].
DUV Duvernoy (*zool.*).
DVD împărţire zecimală [instrucţiune în limbajul de programare *ASSIRIS*].
DVP Demokratische Volkspartei.
Dvs. Dumneavoastră.
D.V.U. Uniunea Populară Germană [de dreapta, R.F.G.].
d.w. deadweight cargo [încărcătură mai mare decât tona cu 1,13 m^3; (*mar.]*.
dwt pennyweight [măsură de greutate = 1,55 g].
DZIF Direcţii Zonale de Îmbunătăţiri Funciare [între 1957-1959; apoi domeniul îmbunătăţirii funciare intră în sfera: *ORIF, DRIFOT, IPA, ISPIF, ICAR, ISCH, ICPA, IELÎF, DELIF, CEILIFGA, CEILIF; agr.*].
DZV dezactivare (*milit.*).
Dy Disprosiu (*chim.*).
dyn dină, dynă [unitate de măsură CGS, adoptată oficial în 1948, egală cu 10^{-5} N].

E

e 1. aer umed [fără precipitaţii, în notaţia Beaufort; *mar.*). **2.** simbol pentru baza logaritmilor naturali [e = 2,718…], *mat.* **2.** simbol pentru sarcina electrică elementară [e = $1{,}602 \cdot 10^{-19}$ C], *fiz.*
E 1. Einsteiniu (*fiz., chim.*). **2.** Est. **3.** exa [prefix SI cu factor de multiplicare 10^{18}]. **4.** notaţie literală pentru suntetul *mi.* **5.** simbol pentru judecata universal-negativă.
°**E** grad Engler (*fiz., tehn.*).
E la N Est la Nord.
E la S Est la Sud.
Ea [orizont] eluvial albic (*agr.*).
EAA European Athletic Association.
EABA European Amateur Boxing Association/ Européene Associations de Boxe Amateur.
EACL Societatea de stat pentru energie atomică a Canadei.
EADF Eastern Air Defense Force [Armata de est pentru apărarea antiaeriană].
EADI Electronic Altitude Director Indicator [indicator electronic de direcţie şi altitudine].
EAES European Atomic Energy Society [Societatea europeană pentru energie nucleară].
EAF East African Fiber [boală parazitară numită şi theilerioză].
EAl Editura Albatros [Bucureşti].
EAL Eastern Air Lines [Transporturile aeriene orientale - în SUA].
EAM 1. Electrically Accounting Machine. **2.** Ellinikó/ Ethniko Apeleftherotikó Métopo [Frontul Naţional de Eliberare; organizaţie de rezistenţă grecească, de factură marxistă, creată în 1943, contra ocupaţiei germane].
EAN European Article Number.
EANDRO Electrically Alterable New Destructive Read-Out Store [számítógépi információráról típus].
EAO Estado d'Africa Oriental [fostă colonie portugheză în Africa, numită şi Mozambic].
EAP 1. East Africa Protectorate [denumirea fostei posesiuni engleze Kenya, între 1895-1920]. **2.** East African Peste [boală contagioasă la porcine,

numită şi "pesta de Kenya"]. **3.** Experimental Aircraft Program [avion britanic de vânătoare].
EAPROM Electrically Alterable Programmable ROM.
EAROM Electrically Alterable ROM.
EARSEL Association Européene de Laboratoires de Télédetection [reuniune a 50 de laboratoare de teledetecţie vest-europene, din 11 ţări, în 1977, pentru cercetări oceanografice].
EARSR Editura Academiei Republicii Socialiste România [Bucureşti].
EAT East African Time [Timpul Africii de Est].
EATS European Air Transport Service [serviciul de transporturi aeriene pentru Europa].
E.A.U. Emiratele Arabe Unite [*v. IAM*].
EAW Elektro-Apparate Werke [întreprindere în R.D.G.].
EBA Ekonomik Basin Ajansi [agenţie particulară de presă din Turcia].
E.B.H.C. convorbire redusă (*tele.*).
EBR Eficacitate biologică relativă (*med.*).
EBU European Broadcasting Union [Uniunea Europeană de Radiodifuziune] *v. UER.*
EBV European Badminton Union.
e.c. exempli causa (*lat.*).
ec. economie, economic.
ECA 1. Economic Commission for Africa [Comisia Economică ONU pentru Africa; organism regional subsidiar al Consiliului Economic şi Social al ONU, fondat în 1958, cu sediul la Addis Abeba]; v. şi: *CEA*. **2.** Economic Cooperation Administration for ERP [European Recovery Program].
E.C.A.F.E. Economic Commission for Asia and the Far East [Comisia economică pentru Asia şi Orientul Îndepărtat/ Extremul Orient [organism regional subsidiar al ECOSOC, creat la 28 martie 1947. Sediul: la Bangkok, în Thailanda].
ECC Error Check and Correction/ Error Correcting Code.
ECCA Empresa Consolidada Cubana de Aviación [companie de zbor cubaneză].
ECE Economic Commission for Europe [Comisia Economică pentru Europa (a O.N.U.); organism subsidiar al Consiliului Economic şi Social al ONU, fondat în 1947; Sediul: Geneva]; v. şi: *CEE.*
ECG 1. electrocardiogramă *v. EKG.* **2.** electrocorticografia, electrocorticogramă.
ECGB East Coast of Great Britain [Coasta de Est a Marii Britanii].
E Ch English Channel [Canalul Mânecii].
ech. echipă (*milit.*).

ECH etilciclohexan (*chim.*).
ECHA The European Council for High Ability.
ECITO European Central Inland Transport Organization [Organizaţia transporturilor pe ape interioare din Europa Centrală].
ECL Emitter Cupled Logic.
E.C.L.A. *v. ECLA*
ECLA Economic Commission for Latin America [Comisia Economică pentru America Latină (a Naţiunilor Unite); organism regional subsidiar al al ECOSOC (al Consiliului Economic şi Social al ONU), *f.* în 25 februarie 1948; Sediul: Santiago de Chile].
E.C.L.O. [Centrul F.A.O. pentru intervenţii de urgenţă împotriva lăcustelor].
ECM European Common Market [Piaţa Comună Europeană].
ECMA Europeam Computer Manufacturing Association.
ECNR European Council for Nuclear Research [Consiliul European pentru Cercetări Nucleare].
ECO European Coal Organization [Organizaţia Europeană a Cărbunelui].
ECOSOC Economic and Social Council [of the United Nations] - Consiliul Economic şi Social al O.N.U.; unul dintre organele principale ale Organizaţiei Naţiunilor Unite, alcătuit din membri ai Organizaţiei, aleşi de Adunarea Generală pe trei ani], v. şi: *CES*.
ECOWAS Economic Community of West African States [Comunitatea Economică a Statelor Vest Africane; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 28 mai 1975 (îşi începe activitatea în 1976); Sediul: Lagos].
E.C.P. [aparat pentru] educaţie, cultură şi propagandă (*milit.*).
ECR Editura Cartea Românească [Bucureşti].
ECREA European Conference of Radiotelegraphy Experts for Aeronautics [Conferinţa europeană a experţilor în radiotelegrafia aeronautică].
ECS-2 Experimental Communications Satellite [satelit lansat la 22 februarie 1980 cu o rachetă japoneză].
E.C.S.C. European Coal and Steel Community [Comunitatea europeană a cărbunelui şi oţelului = *CECO*].
ECT edge crush test.
ECU European Currency Unit.
ECUK East Coast of United Kingdom [Coasta de Est a Regatului Unit].
E.C.W.A. *v. ECWA*
ECWA Economic Commission for Western Asia [Comisia Economică ONU pentru Asia de Vest; organism regional subsidiar al Consiliului Economic şi Social al O.N.U. (ECOSOC), fondat în iunie 1974 (în locul Oficiului Economic şi Social al ONU de la Beirut), sediul: Bagdad].

E.D. 1. energie digestibilă (*zoot.*). **2.** Doctor of Engineering [doctor în ştiinţe tehnice].
E-D Ego-Defense [apărarea Eului; *psih.*].
ed. 1. edidit (*lat.*). **2.** ediţie, editat, editare.
Ed. editio (*lat.*).
ED Editura Dacia [Cluj-Napoca].
Ed. in Ch. Editor-in-Chief [redactor principal].
ed. ster. stereotyped edition [ediţie stereotipă].
EDA Enles Dimokratiki Aristera [Uniunea Democratică de Stânga, *înf.* în 1951, în Grecia; între 1967-1974 este în ilegalitate; *magh.*: Egyesült Demokratikus Baloldal, (görög párt-koalíció)].
EDC 1. Component-detoxifiant al endotoxinelor. **2.** European Defence Community [Comunitatea europeană pentru apărare].
E.D.E.K. *v. EDEK*
EDEK Partidul Socialist din Cipru [*înf.* în 1969].
EDF 1. European Defence Force [Forţe Armate Europene - N.A.T.O.]. **2.** [pseudonim al ziaristului Emil D. Fagure, 1875-1946].
Edit. Editura.
EDM. Edmond.
EDMR echipament de depănuşare (*agr.*).
EDP 1. Editura Didactică şi Pedagogică [Bucureşti, de pe lângă Ministerul Educaţiei]. **2.** elektronic data processing [számítógépi adatfel-dolgózás].
EDS Exchangeable Disc Store [cserélhető számítógépi lemezéstárdó].
EDT Eastern Daylight Time [timpul fusului pentru Est].
EDTA [acid etilendiaminotetraacetic; antidot în otrăvirile profesionale cu plumb].
EDTN etildiamintetraacetonitril (*chim.*).
EDW Edwards (*zool.*).
E.E. English ell [măsură de lungime pentru postavuri = 114,2 cm].
EE Editura Eminescu [Bucureşti].
EEC 1. European Economic Council [Consiliul Economic European]. **2.** European Economic Community [Comunitatea Economică Europeană], v. şi: *CEE*
EEG electroencefalografie; electroencefalogramă.
EEPRON Electrically Erasable Programmable ROM [törölhető tartalmú programozhatógépi tár].
EER Editura Enciclopedică Română.
EEROM Electrically Erasable ROM [törölhető tartalmú számítógépi tár].
EES European Exchange System [sistemul de schimburi comerciale pentru Europa – în SUA].
EET East European Time [Timpul pentru Europa de Est].

EEUU [siglă pentru "Estados Unidos" = Statele Unite ale Americii, în *sp.*].
E.F. *v. EF*
EF 1. Editura Facla [Timişoara]. **2.** French ell [măsură de lungime pentru postavuri (137,1 cm)]. **3.** European Fund [Fondul Financiar European; Európai Pénzügyi Alap].
EFC European Forestry Commission [Comisia Europeană pentru Silvicultură].
E.F.E. *v. EFE*
EFE 1. Agencia EFE [Agenţie de presă din Spania, cu sediul la Madrid]. **2.** Editorial Falange Española [Agenţie de presă spaniolă].
EFI European Flight Information [Serviciul de Informaţii de Aeronavigaţie pentru Europa].
EFL Emitter Follower Logic [emitterkövető logika].
EFP Electronic Field Production [helyszíni videoműsor készítés].
EFS Educaţie Fizică şi Sport [revistă].
E.F.T.A. European Free Trade Association [Asociaţia Europeană a Liberului Schimb, formată din Elveţia, Austria, Suedia, Norvegia, Finlanda şi Islanda; organizaţie internaţională guvernamentală regională, *f.* la 4 ianuarie 1960 „din iniţiativa Marii Britanii, prin semnarea Convenţiei de la Stockholm" (îşi începe activitatea la 3 mai 1960); Sediul: la Geneva; în alte surse se mai spune: „grupare economică post-europeană cu caracter monopolist-statal, *înf.* în noiembrie 1959, la iniţiativa Marii Britanii, ca replică la *Comunitatea Economică Europeană/.../* pentru extinderea comerţului între statele membre*"*] *v. A.E.L.S.*
EGA Echanced Graphics Adapter [számítógépi színesképvezérlő kártya].
EGE Az Erdélyi Gazdasági Egylet [Societatea Economică Ardeleană; din 1933 devine EMGE]
EGO [satelit geofizic al SUA].
EGRS Electronic and Geodetic Ranging Satellite [satelit artificial de navigaţie al SUA].
EGYOSZ Az Erdélyi Gyáriparosok Szövetsége [Asociaţia Industriaşilor Ardeleni, *înf.* 1940]
EGYPTAIR [Agenţia de transport aeriană a Egiptului].
EIB Editura Institutului Biblic [şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, Bucureşti].
EICO Electronic Instrument Co. [USA-híradástechnikai márkanév].
EIN European Institutes of Navigation (Institutele Europene de Navigaţie).
EISA Extended Industry Standard Architecture [standard arhitectural în *inf.*].
EIT Erdélyi Irodalmi Társaság [Societatea Literară Ardeleană, *înf.* în 1888 la Cluj]

EJ 1. Editura Junimea [Iaşi]. **2.** exajouli.
EJF European Jazz Federation [Federaţia Europeană de Jazz].
EJU European Judo Union.
EKE Erdélyi Kárpát Egyesület [Societatea Carpatică Ardeleană, *înf.* în 1891, la Cluj] *v. ENKE*
EKG electrocardiogramă, v.şi: *ECG.*
el. electrotehnică.
El (orizont) eluvial luvic (*agr.*).
EL Editura "Litera" (Bucureşti).
ELAC Electroacustic GmbH [NSZK-beli elektroakusztikai márkanév].
EL-AL Agenţia de transporturi aeriene a Israelului.
ELAS Etnikó Laikó Apeleftherotikó Sóma [Armata naţională de eliberare; formaţiuni militare puse pe picioare de organizaţia greacă de rezistenţă E.A.M. începând din 1943].
ELBC [societate de radio liberiană, guvernamentală, *înf.* în 1960].
ELC 1. Engin léger de combat [un fel de automitralieră uşoară pusă la punct în Franţa, în 1959]. **2.** electronic. **3.** Electronic Lock Control [sebességváltómű irányitóautomatika gépjárműben].
ELCARD 30 Electrocardiograful cu trei canale.
ELDO European Launcher Development Organisation [Európai Hordozó Rakéta Fejlesztő Szervezet].
ELEC European League for Economic Co-operation [Liga europeană pentru cooperare economică].
electr. electricitate.
El-Fatah Harakat el-Tahir el-Falasztin [Mişcarea de Eliberare Palestiniană].
Elint Electronical Intelligence [recunoaştere din satelit; USA-felderítőműhold].
ELL Ellis (*zool.*).
ELNR LAMCO Broadcasting Station [filială liberiană a postului britanic BBC].
ELO Electric Light Orchestra [cor englezesc de rock; angol rockzenekar].
ELP Emerson, Lake and Palmer [trio englezesc de rock; angol rocktrió].
ELTV [societate TV din Liberia, *înf.* în 1964].
ELV Editura pentru Literatura Universală.
ELWA [societate radio liberiană, religioasă, *înf.* în 1954].
em. emeritus (*lat.*).
EM Editura Minerva [Bucureşti].
EMA European Monetary Agrement [Európai Pénzügyi Egyezmény].
EMB Electromotor Buziaş.

EME Erdélyi Múzeum Egyesület [Organizația Muzeului Ardelean; hotărârea înființării între 1841-1843, iar în 1859 înființându-se, în fapt, la Cluj]
EMed Editura Medicală [Bucureşti].
EMer Editura Meridiane [Bucureşti].
E. Met. Engineer of Metallurgy [inginer metallurgist].
e.m.f. electromotive force [forţă electromotoare; scris şi: *E.M.F., el.*], v. şi: *f.e.m.*
E.M.G. *v. EMG*
EMG electromiografie; electromiogramă [tehnică de înregistrare a potenţialelor bioelectrice ale unităţilor motorii care apar în timpul contracţiilor musculare; *psih., med.*].
EMGE Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület/ Egylet [Asociația/ Societatea Economică Maghiară din Transilvania/ Ardeal; publicaţie agricolă]; v. şi: *EGE*
E.M.I. 1. Asociaţia Artiştilor din Israel. **2.** experienţa morţii iminente. **3.** Electrical and Musical Industries [consorţiu al producătorilor muzicali; lemeztársaságok csoportja].
EMil Editura Militară [Bucureşti].
EMÍR Erdélyi Magyar Írói Rend [Ordinul Scriitorilor Maghiari Transilvăneni, *înf.* 1933-1937]
EMKE Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület [Asociația Culturală Maghiară din Transilvania/ Societatea maghiară ardeleană de cultură, *înf.* în 12 septembrie 1885, la Cluj].
EMO Editura Mitropoliei Olteniei [Craiova].
EMP Electromagnetic Pulse [impuls electromagnetic].
EMPA European Maritime Pilots' Association [Asociația maritimă europeană a piloţilor].
EMRE [Societate culturală maghiară, *înf.* în 1884, în scopul maghiarizării locuitorilor de altă limbă din Transilvania].
EMS 1. Electronic Message System [elektronikus üzenet-továbbító rendszer; Sistem de transmitere a mesajului electronic]. **2.** European Monetary System [Sistem monetar european; Európai Valutarendszer].
EMT 1. Electromotor [uzina din Timişoara]. **2.** European mean time [timp mediu european].
E.M.U. electromagnetic unit [unitate electromagnetică].
emu electromotive unit [unitate de forţă electromagnetică].
EMuz Editura Muzicală [Bucureşti].
E.M.V. *v. EMV*

EMV 1. Egregiae memoriae vir [bărbat de fericită aducere aminte; abreviere tumulară (funerară) latină pentru această inscripţie]. **2.** electromagnetic volume [capacitate electromagnetică].
e.n. era noastră.
E.N.A. *v. ENA*
ENA 1. Ethiopian News Agency [Agenţie Naţională (Oficială) de Presă (din Etiopia)]. **2.** English Newspaper Association [Asociaţia engleză a ziarelor].
ENE Est Nord-Est.
ENEA European Nuclear Energy Agency [Agenţia europeană pentru energie nucleară].
ENG 1. Electronic News Gathering [colectarea electronică a ştirilor pentru buletinele de ştiri; elektronikus hírgyűjtés híradófelvétel]. **2.** Electronistagmografie; electronistagmogramă.
engl. englez, ~ă.
ENI 1. Ente Nacionale Idrocarburi [trust italian de petrol şi gaze]. **2.** [Calculatorul Electronic universal; construit de J.W. Mauchly între 1943-1945].
ENIAC Electrical/ Electronic Numerical Integrator and Computer/ Calculator [calculator electronic universal; maşină electronică de calcul numeric cu integrator inclus - în SUA].
ENIT Ente Nacionale Italiano Turismo [Biroul Naţional Italian de Turism].
ENKE Erdélyi [Népi] Kárpát Egyesület [Asociaţia/ Societatea Carpatină [Populară] Ardeleană, din 1945] *v. EKE*
ENOC Association of the European National Olimpic Committees [Asociaţia Comitetelor Europene Naţionale Olimpice].
ENSV Eesti Noukogude Sotsialistlik Vabariik [Republica Socialistă Sovietică Eston(ian)ă].
Entom. entomologie.
Eob End of Block [final de bloc, la stocarea datelor; blokkvégjel adattárolásnál].
EOC Enf of Clock [sfârşitul duratei de ceas; órajelvége].
E.O.C. Comisia pentru Şanse Egale [Marea Britanie].
EOF End of File.
EOGO [satelit geofizic al SUA].
EOKA Ethniki Orghanoszi Kiprion Aghoniszton [organizaţie clandestină a grecilor ciprioţi; görögök szervezete].
EOL End of Line [marcator pentru final de filă; sorvégjel].
EOMS Earth-Orbital Military Satellite [satelit militar al SUA].
EONR European Organization for Nuclear Research [Organizaţia Europeană pentru cercetări nucleare] *v. CERN.*

e.o.o.e. errors or omissions excepted [excluzând erorile sau omisiunile].
EOPS Extemptes d'Organismes Pathogenes Specifiques.
EOR End of Run.
EOSS Earth-orbiting sattéllite system [Sistem de sateliţi artificiali plasaţi pe orbite circumterestre].
EOT End of Tape.
EP 1. Editura Politică [Bucureşti]. **2.** extended player.
EPA 1. [United States] Environmental Protection Agency [Agenţia pentru Protecţia Mediului Înconjurător, din S.U.A.]. **2.** Europa Press [agenţie spaniolă de ştiri]. **3.** European Productivity Agency [Agenţia europeană pentru mărirea productivităţii].
EPC 1. [revistă enigmistică din Brazilia]. **2.** epicentru.
EPCI Enhanched Programmable Communications Interface.
EPE Energetic Particles Explorer [sateliţi geofizici americani, pentru măsurători de particule încărcate şi determinări ale influenţelor geomagnetice].
EPG European Program Group.
EPI Evangelischer Presse-und Informationsdienst.
EPIC Earth Pointing Instrument Carier [satelit american agricol].
EPIC Epicure Product Inc.
E.P.L. Editura Presa Liberă.
EPPO European Plant Protection Organization [Organizaţia europeană pentru apărarea plantelor].
EPRI Electric Power Research Institute [Institutul de Cercetări pentru Energia Electrică].
EPROM Erasable Programmable ROM.
E.P.S. *v. EPS*
EPS 1. factorul exoftalmiant (*med.*). **2.** Armata Populară Sandinistă.
EPSOC Earth Physics Satellite Observatory Campaign [Campanie de observaţii prin sateliţi pentru fizica Pământului, desfăşurată de *SAO*].
EPT-76 Scara Provizorie de Temperatură [din 1976, între 0,5 K şi 30 K].
E.P.T.A. *v. EPTA*
EPTA Expanded Programme of Technical Assistance [Programul lărgit (dezvoltat) de asistenţă tehnică].
EPU European Payments Union.
EQMD European Quarter-Master Depot [depozit de intendenţă din Europa; *milit.* SUA].
EQR eques romanus [cavaler roman; abreviere latină în inscripţii].
Equ *v. EQU*
EQU Constelaţia Equuleus ["Calul mic"; "Csikó, csillagkép"].
Er Erbiu (*chim.*).

ERB Earth Radiation Budget [benzi spectrale pentru măsurători ale bilanţului termic al Pământului; *aeronaut.*].
ERBM Extended Range Ballistic Missile.
E.R.C.-1400 excavatoare cu rotor şi cupe.
ERDA Energy Research and Development Administration.
EREN Expoziţia realizărilor economiei naţionale [din R.S. România].
EREP Earth Resources Experiment Package [pachet cu aparaturi şi materiale pe staţia orbitală americană *Skylab* pentru experienţe de teledetecţie.].
erg erg [unitate CGS adoptată oficial în 1948, egală cu 10^{-7} J].
ERG Error Gap.
ERGS Experimental Geodetic Research Satellite [satelit geodezic american].
Eri Eridanus.
ERIC Educational Resources Information Center.
EROS Earth Orbiting Station [program american de inventariere a resurselor terestre prin teledetecţie din Cosmos].
E.R.P. *v. ERP*
ERP 1. e respublica [inscripţie latină]. **2.** European Recovery Program ["Planul Marshall", adoptat de SUA, în cadrul doctrinei Truman, la 2 aprilie 1948, urmărind pătrunderea capitalului american în ţările europene slăbite de război].
ERS 1. Economic Research Service. **2.** Environmental Research Satellite.
ERS (TRS) Environmental Technological Research Satellite [sateliţi militari americani pentru experimentări tehnologice în construcţia sateliţilor speciali].
ERT-1 Elliniki Radiophonia Tileorassi [*înf.* în Grecia în 1939; societate radiofonică].
ERTS Earth Resources Technology Satellite [satelit de detecţie american; USA-erőforráskutató műhold].
Es [orizont] eluvial spodic [sau podzolic, *agr.*)].
E.S. Scotch ell [măsură de lungime pentru postavuri = 94,4 cm].
E.S.A. *v. ESA*
ESA 1. European Space Agency [Agenţia Spaţială Europeană] *v. ASE.* **2.** sateliţi ştiinţifici vest-europeni.
ESAC Electronic Delay Storage Automatic Computer [maşină electronică de calcul; Anglia].
ESAR Electronically Steerable Array Radar.
ESC 1. European Shooting Confederation. **2.** Experimental Safety Car.
ESCAP Economic and Social Commission for Asia and the Pacific [Comisia Economică şi Socială ONU pentru Asia şi Pacific; organism

regional subsidiar al Consiliului Economic şi Social al ONU, fondat în 1947 (până în 1974 s-a numit Comisia Economică ONU pentru Asia şi Orientul Îndepărtat); Sediul: la Bangkok].
ESE 1. East-South-East [est-sud-est]. **2.** Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică [Bucureşti].
ESEE Études Slaves et Est-Européennes.
ESF Experimentier-Sicherheits-Fahrzeug.
ESMR Electrically Scanning Microware Radiometer [radiometru selectiv pentru studierea atmosferei în microunde].
E.S.O. *v. ESO*
ESO 1. European Sales Office [Oficiul european de comerţ]. **2.** Observatorul Austral European. **3.** European Southern Observatory [organizaţie vest-europeană pentru cercetări astronomice în emisfera sudică; observator destinat studierii emisferei australe, amplasat în Chile, între oraşele Serena şi Vallenar, la altitudinea de 2400 m; Semnarea Convenţiei în acest sens, în 1962, la Paris, s-a făcut de către: Franţa, RFG, Belgia, Olanda şi Suedia].
ESOC European Space Operations Center [Centrul European de Operaţiuni Spaţiale; Európai Űrhajózási Műveletirányító Központ].
E.S.O.M.A.R. *v. ESOMAR*
ESOMAR European Society for Opinion [Surveys] and Market Research [Asociaţia Europeană pentru Studii de Opinie şi Marketing, *înf.* în septembrie 1948 la Amsterdam;
Európai Piac-és Közvéleméugkutatás Szövetsége].
ESP esper (*zool.*).
ESPR espressivo [expresiv; *muz.*].
ESR 1. electron spin resonance. **2.** Études Slaves et Roumaines [Budapest, 1948].
ESRIN European Space Research Institute [Institutul European de Cercetări Spaţiale; Európai Űrkutatási Intézet].
ESRO European Space Research Organization [Organizaţia europeană pentru cercetarea spaţiului].
ESSA Environmental Survey Satellite [prima serie de sateliţi meteorologici operaţionali americani, constituind sistemul meteo global *TOS*].
ESSOR Étude d'un Sub-Satellite d'Observation et de Relais [staţie aeriană captivă utilizată ca observator meteo şi releu TV-radio în cadrul programului francez Colombe].
EST 1. Eastern Standard Time [timpul standard estic/ timpul fusului estic]. **2.** Editura Sport-Turism [Bucureşti]. **3.** [pseudonim al Dr. Eracli Sterian, medic şi publicist român, 1872-1948].

ESTEC European Space Research and Technology Center [Centrul European pentru Explorarea Spaţiului şi Tehnologie; Európai Térkutatási és-technikai Központ].
E.S.V. *v. ESV*
ESV 1. Experimental Safety Vehicle [asigurare experimentală pentru automobil; kísérleti biztonsági autó]. **2.** Earth Satellite Vehicle [Satelit Artificial al Pământului].
ESZC Erdélyi Szépmíves Céh [editură profilată pe literatură, *înf.* la Cluj în 1924, funcţionând până în 1944].
ESZME Erdélyi Szemle Munkatársainak és Barátainak Irodalmi, Tudományos, Művészeti és Közművelődési Egyesülete [*înf.* în 1933; Asociaţia "Erdélyi Szemle" a colaboratorilor şi prietenilor noştri pe tărâm literar, ştiinţific, artistic şi cultural".
e. s. u. *el.* electrostatic unit [unitate electrostatică].
E.T. *v. ET*
ET 1. Eastern time [timpul de est/ timpul fusului estic]. **2.** Editura Tehnică [Bucureşti]. **3.**
Ephemeris Time. **4.** Ethiopian Airlines S.C. [societate etiopiană de transporturi aeriene; etiópiai légitársaság]. **5.** Extra Terrestrial [în afara Pământului].
E.T.A. *v. ETA*
ETA 1. Exploatarea Transport Autobuze. **2.** Euzkadita Azcatasuna/ Euzkadi Ta Askatatuna [organizaţie separatistă bască; baszkföldi terrorszervezet; Spania].
etc et cetera, etcaetera [şi alţii, şi altele, şi aşa mai departe/ ş.a.m.d.; *lat.*)].
ETC European Travel Commission [Comisia Turistică Europeană].
E.T.E.C. European Timber Exporters Convention [Convenţia exportatorilor de cherestea din Europa].
ETF Erdélyi Tudományos Füzetek [Caiete Ştiinţifice Ardelene].
EThL Ephemerides Theologicae Lovanienses [Louvain; *rel.*].
ETI Erdélyi Tudományos Intézet [Institutul de Ştiinţe Ardelean, *înf.* în 1940, la Cluj]
ETO Organizaţia Turismului Etiopian.
ETP evapotranspiraţie potenţială (*agr.*).
ETR Eastern Test Range [cea mai mare platformă de experienţe astronautice din Peninsula Florida – SUA; az USA legnagyobb asztronautikai kisérleti telepe a Floridafél-szigeten].
ETS Engineering Test Satellite [satelit japonez experimental de aplicaţii tehnice, lansat la 23 februarie 1977].
ETTU European Table Tennis Union [Uniunea Europeană a Tenisului de Masă; Európai Asztalitenisz Unió].

ETV Education Television [televiziune [cu destinaíe] şcolară; iskolatelevízió].
ETX End-of-Text.
Eu Europiu (*chim.*).
EU 1. echivalentul umidităţii (*agr.*). **2.** Ecuatoriana [companie aviatică ecuadoriană; ecuadorilégitársaság]. **3.** Editura Univers [Bucureşti].
E.U.B.A. echipament de udare prin brazde, din aluminiu (*agr.*).
EUCOM European Command.
E.U.F. [**counter E.U.F.**] pilă de tensiune contraelectromotoare.
EUM Estados Unidos Mexicanos [Statele Unite Mexicane]; v. şi: *SUM*
EUR Esposizione Universale de Roma [complex urbanistic şi arhitectural al Romei].
EURASEP European Association of Scientist for Experiments on Pollution [experienţa franceză pentru studii oceanografice şi măsurători de poluare marină pe 9 zone din Europa].
EURATOM European Atomic Energy Community [Comunitatea Europeană a Energiei Atomice; organizaţie internaţională guvernamentală cu sediul la Bruxelles, una din cele trei entităţi ale Comunităţilor Europene, alături de C.E.C.O. şi C.E.E, *f.* prin Tratatul separat de la Roma din 25 martie 1957; îşi începe activitatea la 1 ianuarie 1958, având sediul la Bruxelles; *magh.*: Európai Atomenergia Közösség.
EUROCAE European Committee for Aviation Electronics [Comitetul european pentru electronică de aviaţie].
Eurofima [Société européene pour financement de material ferroviare].
EUTELSAT [organizaţia de comunicaţii spaţiale].
eV electronvolt [energia cinetică câştigată de un electron, care traversează o diferenţă de potenţial de 1 volt în vid; unitate folosită împreună cu SI, a cărui valoare în unităţi SI este obţinută experimental].
EV 1. error voltage. **2.** Exposure Value.
ev. med. evul mediu.
EVA Extra Vehicular Activity [ieşiri extravehiculare, din programul Apollo; *magh.*: űrséta más egitesten vagy az űrben].
EVR Electronic Video Recording [procedeu de înregistrare electronică a semnalelor de televiziune pe un film special, cu granulaţie deosebit de fină; *magh.*: elektronikus képrögzítő eljárás].
EVS ex voto suscepto [după legământul luat; *lat.*].
EW East-West Airlines Ltd. [Agenţie australiană de transporturi aeriene].
EWP Europäischer Wagensbeistellung Plan [Tablou European al Serviciilor Directe (prin care se reglează structura şi mersul trenurilor internaţionale)].

EWPC European Water Polo Committee [Comitetul European pentru Polo de Apă; Európai Vízilabda Bizottság].
EWR Early Warning Radar.
EWT Eastern winter time [timp de est pentru iarnă; timpul fusului de est pentru vreme de iarnă].
ex. [de] exemplu.
EXC 1. excudit ["a făurit"; *lat.*]. **2.** excelenţă.
excl. exclamaţie.
EXOS Exoatmospheric Satellite [satelit ştiinţific japonez].
exp. expoziţie.
exp. int. expoziţie internaţională.
exp. pers. expoziţie personală.
Expo exposition [Expoziţie universală].
EXT exceptor tribuni [*abr.* în epigrafia romană].
Extel Exchange Telegraph Company [Agenţie de ştiri britanică].
EXTR extractum [extract; pe reţetele medicale, *farm.*].
extremit. extremitatea...
EYD Eydoux (*ocean.*).

F

f 1. simbol pentru *funcţie* (*mat.*). **2.** ceaţă [în notaţia Beaufort; *mar.*]. **3.** *femto*, prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-15}.
f. 1. fluid ounce [uncie pentru lichide (în MB = 0,02841 l; în SUA = 0,02957 l)]. **2.** fondat.
F 1. fluor (*chim.*). **2.** farad [unitate SI derivată pentru mărimea *capacitate electrică*]. **3.** prescurtare pentru *forte* (*muz.*). **4.** notaţie literală pentru sunetul *fa* (*muz.*).
°**F** simbol pentru grad Fahrenheit.
F $^{+}$ (*meteo*) ceaţă deasă.
F^{-} (*meteo*) ceaţă slabă.
F $^{-}$ (*meteo*) pâclă umedă.
(F) (*meteo*) flaming aurora [aurora].
"F-19" avion de vânătoare [S.U.A.].
f.a. 1. fără autor. **2.** fără an de apariţie.
FA 1. Frontul Amplu [Frontul Unit al Forţelor Populare; *înf.* în 1971 în Uruguay]. **2.** Football Association. [az angol labdarúgó szövetség].
Fab antigen-binding fragment [fragment de legare a antigenului; *genet.*].
FAB 1. Gens Fabia (*abr. lat.*). **2.** Fabricius (*bot.*).
FABMIS Fleet Anti-Ballistic Missile Intercept System [USA-haditengerészeti rakétafelfogó rendszer].
FAC facultate.
FACR Federaţia Automobil Clubul Român.
facs. facsimil.
F.A.D. *v. FAD*
FAD 1. Forţa Arabă de Descurajare [Liban]. **2.** flavin-adenil-dinucleotid; flavinadenindinucleotid (*med.*).
FADAC Field Artillery Data Computer [calculator militar american].
fag phagein [gr. "a mânca"] [prescurtare de la *bacteriofag*; *genet.*].
FAG. fagot (*muz.*).
F.A.I. *v. FAI*
FAI Fédération Aéronautique Internationale [Federaţia Internaţională de Aviaţie; Federaţia Aeronautică Internaţională; Nemzetközi Repülő

Szövetség; organism internaţional nonguvernamental, fondat la 14 octombrie 1905].
Faimar Întreprinderea de faianţă şi sticlărie Baia Mare.
FAJE La Fédération Algériene des Jeux d'Echècs [Federaţia algeriană de şah].
fam. familial; familie.
FAM 1. Frequency and Amplitude Modulation [sistem de televiziune în culori, elaborat în 1960, în R.F.G, de N. Mayer]. **2.** familie, familial. **3.** Federal Air Mail [Poşta Aeriană Federală; în SUA]. **4.** Field Artillery Missile [tüzérségi rakéta].
F.A.M.U. *v. FAMU*
FAMU Facultatea de Înalte Studii Cinematografice [din Praga].
FAN Forţele Armate din Nord [Ciad].
F.A.O. *v. FAO*
FAO [United Nations] Food and Agriculture Organization [of the United Nations - Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură; organizaţie internaţională interguvernamentală specializată a ONU, *înf.* în 16 octombrie 1945, având sediul la Roma; România este membră din 1961]; v. şi: *OAA*.
F.A.P. *v. FAP*
FAP 1. Partidul Muncitoresc Liberal [de dreapta, R.F.G.]. **2.** Frontul Acţiuni Populare [grupare politică din Republica Chile bazată pe unitatea de acţiune dintre comunişti şi socialişti]. **3.** Forţele Armate Populare [Ciad].
F.A.P.L.A. *v. FAPLA*
FAPLA 1. Forţele Armate Populare pentru Eliberarea Angolei. **2.** Forţele Armate Populare de Eliberare [ale M.P.L.A.].
FAPR Federacion de Ajedrez de Panama [Federaţia de şah din [Republica] Panama].
F.A.Q. *v. FAQ*
FAQ fair average quality [după calitatea medie; clauză în telegrafie].
Farm. farmacie.
F.A.S. 1. Formaţii şi aşezăminte sanitare [ambulanţe mobile, care însoţesc armata în campanie, şi unităţile sanitare fixe unde se asigură asistenţă medicală bolnavilor şi răniţilor în război]. **2.** Federaţia oamenilor de ştiinţă americani.
F.A.S. *v. FAS*
FAS 1. Frontul Amplu al Stângii [*înf.* în 1977, în Ecuador]. **2.** free along side ship [franco lângă navă; franco chei; clauză în contracte de comerţ exterior care stipulează ca vânzătorul să suporte toate cheltuielile şi riscurile asigurării mărfii lângă nava aflată în portul de încărcare desemnat de cumpărător], *mar. com.*

FASC fasciculus [fasciculă, pe reţete medicale].
FASB Fabrica de Articole de Sticlărie din Bucureşti.
fath. *mar.* athom [braţ] [182,5 cm].
FAU Forţele Armate Unite [ale statelor participante la Tratatul de la Varşovia].
Faust Fusées astronomiques pour l'etude de l'ultraviolet stellaire [program francez de cercetări astronomice UV cu rachete geofizice].
FAZ Frankfurter Allgemeine Zeitung.
F.B.A. *v. FBA*
FBA 1. fotbal. **2.** Fellow of the British Academy [membru al Academiei Britanice].
FBAS Farbart-Bildinhaltdiviz Austast-Synchronisier Signal [összetett színes tv-jel; videojel].
F.B.I. *v. FBI*
FBI Federal Bureau of Investigation [Biroul Federal pentru Investigaţii; Serviciu de poliţie politică secretă de pe lângă Departamentul Justiţiei al S.U.A.].
fbm board foot; foot board measure [picior (măsură) pentru scânduri].
FBMS Fleet Ballistic Missile System [USA-haditengerészeti bolisztikus rakétarendszer].
F.C. 1. Franche Comité. **2.** Fotbal Club.
Fc fragment crystallizable [fragment uşor cristalizabil; *genet.*].
FC Facultatea de Comerţ.
F.C.A. F. C. Armata [Bihor].
FCB File Control Block [számítógépi állományleíró blokk].
FC Bihor Fotbal Club Bihor [Oradea].
F.C.C. *v. FCC*
FCC 1. facere curavit [inscripţie latină]. **2.** Organizaţie de Colaborare pentru folosirea în comun a containerelor în trafic internaţional [*înf.* la 29 iunie 1974. Sediul: la Bucureşti].
F.C.E. Foreign Currency Exchange [deviza: váltás külföldiek részére].
FCEM Forţă contraelectromotrice [electricitate].
FCG fotocardiogramă (*med.*).
F.C.I. *v. FCI*
FCI Federaţia Chinologică/ Canină Internaţională [*înf.* în anul 1911].
FCO franco (*comerc.*).
FCon Facultatea de Construcţii.
FCT fecit (*lat.*) *v. FEC.*
FD Flying Dutchman.
FDA Frontul Democratic al Albaniei [*înf.* în 1942].
F.D.C. *v. FDC*

FDC 1. First Day Cover [plic prima zi; *filat.*]. **2.** Forumul Democratic al Comuniştilor [din Cehoslovacia]. **2.** Floppy Disk Controller [mágneslemez-egység vezérlő, számítástechnikában]. **3.** Floppy Disk Drive.
FDF 1. filio dulcissimo fecit [inscripţie latină]. **2.** Frontul Democratic al Francofonilor [în Belgia].
F.D.F.R. Frontul Democrat al Femeilor din România.
F.D.G.B. *v. FDGB*
FDGB 1. Uniunea Sindicatelor Libere Germane. **2.** Federaţia Sindicatelor Libere Germane [R.D.G.].
F.D.G.R. Forumul Democrat al Germanilor din România [cu sediul la Sibiu].
F.D.I.C. Oficiul de asigurări bancare [SUA].
F.D.I.F. *v. FDIF*
FDIF Federaţia Democrată Internaţională a Femeilor [organizaţie internaţională neguvernamentală, *f.* la 1 decembrie 1945; sediul : Berlin].
FDJ Freie Deutsche Jugend [Tineretul Liber German [R.D.G.]; Szabad Német Ifjúság, ifjúsági szervezet az NDK-ban].
F.D.L.P. Frontul Democratic pentru Eliberarea Palestinei.
FDM 1. Frequency Division Multiplex [frekvenciaosztásos rendszer] vagy: frequency-division modulation [modulaţie cu divizarea frecvenţei]. **2.** Forenede Danske Motorejere [Clubul Automobilistic din Danemarca].
FDN Falvak dolgozó népe [publicaţie din România în limba maghiară editată de Ministerul Agriculturii şi Industriei Alimentare].
FDNB fluorodinitrobenzen (*chim.*).
FDOS Floppy Disc Operating System.
F.D.P. *v. FDP*
FDP 1. Forţe de Apărare Panameze. **2.** Frontul Democrat Popular/ Frontul Democraţiei Populare [alianţă electorală a forţelor democratice din România, *înf.* în februarie 1948/ 28 martie 1948, care cuprindea: Partidul Muncitoresc Român/ P.C.R., Frontul Plugarilor, Partidul Naţional Popular, Uniunea Populară Maghiară, sindicatele şi celelalte organizaţii de masă; îşi încetează activitatea în noiembrie 1968, când se creează FUS, iar în 1980 FUDS]. **3.** Freie Demokratische Partei [Szabaddemokrata Párt az USZK-ban]. **4.** Frontul Democratic Parlamentar [Liban].
FDPE Frontul Democratic pentru Pace şi Egalitate [alianţă electorală din Israel].
f. dr. fuid dra(ch)m [drahmă pentru lichide (0,00355 l)], *engl.*
F.D.R. *v. FDR*
FDR 1. Frontul Democratic Revoluţionar [El Salvador]. 2. Frontul Democrat Român [constituit la 20 decembrie 1989, la Timişoara].

FDRP Frontul Democratic pentru Reunificarea Patriei [*înf.* în iulie 1946 în R.P.D.C.].
FDRT Frontul Democrat Român din Timişoara [Timişoara, 1990].
FDS fecerunt de suo [abreviere latină pentru această inscripţie].
F.D.S.R. Frontul Democratic al Studenţilor din România [după 22 decembrie 1989].
F.D.U. *v. FDU*
FDU 1. Forumul Democratic Ungar. **2.** Frontul Democrat Universitar [organizaţie progresistă a studenţilor din România, creată în 1946; din mai 1947 se transformă în UNSR].
F.D.U.S. *v. FDUS*
FDUS Frontul/ Forumul Democraţiei şi Unităţii Socialiste [organism politic permanent cu caracter reprezentativ, *înf.* la 19 noiembrie 1968 sub denumirea de *Frontul Unităţii Socialiste*. Din 1980 până în 22 decembrie 1989 are această denumire] *v. F.U.S.*
f.e. 1. fără editură. **2.** for example [de exemplu].
Fe 1. Fier (*chim.*). **2.** ceaţă umedă (*meteo*).
F.E.A. Fabrica pentru Elemente de Automatizări.
FEAF Far East Air Forces [Forţele Aeriene din Orientul Îndepărtat].
Feb februarie.
FEBA Far East Broadcasting [1960, post radio din Singapore].
febr. februarie.
fec. v. *fec*
fec fecit [abreviere latină] *v. FCT.*
FEC Forward Error Correction [hibavédelemben alkalmazott rendszer adatátvitelnél].
FED 1. Field Effect Diode [tervezérlésű dióda]. **2.** Oficiul federal de rezerve al Statelor Unite.
FEI Fédération Equestre Internationale [Federaţia Ecvestră Internaţională; Nemzetközi Lovas Szövetség].
fem. femininum (*lat.*), feminin.
FEM forţă electromotrice (*fiz.*).
F.E.O.G.A. Fondul European de Orientare şi Garantare Agricolă.
FEP Front-End Processor [előfeldolgozó processzor].
F.E.T. *v. FET*
FET 1. Far East Time [timp pentru Orientul Îndepărtat]. **2.** Field Effect Transistor [Tranzistor cu efect de câmp] *v. TEC.*
FEVA Federacio d'Escacs Valls d'Andorra [Federaţia de şah din Andorra.
FEYV Federation Française de Yachting à Voile.
f.f. fără frecvenţă.

FF 1. Forschungen und Fortschritte [Berlin, 1925]. **2.** Facultatea de Filologie. **3.** flip-flop. **4.** form feed. **5.** francul francez. **6.** ceaţă densă [deasă], *meteo*.
f.f.a. free from alongside [franco de-a lungul navei], *mar*.
FFA free fatty acids [acizi graşi liberi].
FFC Facultatea de Finanţe şi Contabilitate.
FFF fortissimo possibile sau forte-fortissimo (*muz.*).
FFI 1. Facultatea de Filozofie-Istorie. **2.** Forces Françaises de l'Intérieur [Forţele Franceze din Interior; ansamblu de unităţi combatante ale Rezistenţei, care au purtat în Franţa lupta împotriva ocupantului german; formaţiuni militare organizate de generalul De Gaulle după armistiţiul din 1940, pentru a continua lupta alături de aliaţi].
FFM Fédération Française de la Montagne [asociaţie franceză de alpinişti].
FFN Formaţia Fără-Nume [formaţie pop din R.S.R.].
ffr full frequency range.
FFS Ferrovie Federali Svizzere [Drumurile de Fier Federale Elveţiene].
FGL figlinae [abreviere latină].
FGS fugasă (*milit.*).
FHM Fatheadminnow [linii permanente de culturi de celule icre; *pisc.*].
f.i. free in.
fi fertility inhibition [inhibiţia fertilităţii; *genet.*].
F.I.A. *v. FIA*
FIA 1. Federaţia Internaţională de Astronautică [organizaţie internaţională neguvernamentală cu sediul la Paris, *înf.* în 1950], *v. IAF*. **2.** Federaţia Internaţională de Atletism. **3.** Fédération Internationale de l'Automobile; Federaţia Internaţională de Automobilism [*înf.* la Hamburg, în iunie 1904. Cu A.I.T. formează O.T.A.; ACR este membru al F.I.A. din 1904. Sediul: la Paris]. **4.** Federaţia Internaţională de Automatică [constituită la 11 septembrie 1957, la Paris].
F.I.A.B. *v. FIAB*
FIAB Fédération Internationale des Associations de Bibliothécaires [Federaţia Internaţională a Asociaţiilor de Bibliotecari, *înf.* în 1929, la Roma].
FIAC Fédération Internationale des Amateurs de Cyclisme [Federaţia Internaţională a Cicliştilor Amatori].
F.I.A.F. *v. FIAF*
FIAF Fédération Internationale des Archives du Film [Federaţia Internaţională a Arhivelor de Filme, *înf.* la Paris, în iulie 1938, având sediul la Bruxelles].
F.I.A.P. *v. FIAP*

FIAP Fédération Internationale de l'Art Photographique [Federaţia Internaţională de Artă Fotografică].
F.I.A.S.C. Federaţia Internaţională a Asociaţiilor de Studii Clasice [*înf.* în septembrie 1948, la Paris, sub auspiciile U.N.E.S.C.O.].
FIAT Fabbrica Italiana Automobili Torino [concern în Italia].
FIB Federaţia Internaţională de Baschet.
FIBA Fédération Internationale de Basketball Amateur.
FIBT Fédération Internationale de Bobsleigh et de Tobogganing.
FICVS Federation Internationale du Cinéma et de la Video Sportive.
F.I.D. *v. FID*
FID Fédération International de Documentation - Federaţia Internaţională pentru Documentare [denumire din 1938 a Institutului Internaţional de Bibliografie *înf.* La Bruxelles, la 2 septembrie 1895; sediul: la Haga].
F.I.D.A. *v. FIDA*
FIDA Fondul Internaţional pentru Dezvoltare Agricolă [*v. IFAD*] [organizaţie internaţională guvernamentală, specializată a O.N.U. *f.* la 13 iunie 1976; îşi începe activitatea la 30 noiembrie 1977; sediul: Roma].
FIDE Fédération Internationale des Echecs [Federaţia Internaţională de Şah].
F.I.D.E.S. *v. FIDESZ*
FIDESZ Federaţia Tinerilor Democraţi/ Alianţa Tineretului Democrat [formaţiune de opoziţie în Ungaria].
FIDJ Federaţia Italiană de jazz.
FIE Fédération Internationale d'Escrime.
F.I.E.S. Fabrica de izolatoare electrice din sticlă [Botoşani].
F.I.F. *v. FIF*
FIF 1. Facultatea de Îmbunătăţiri Funciare. **2.** Facultatea de Istorie-Filozofie. **3.** Federaţia Internaţională Farmaceutică [*înf.* în 1912 la Haga].
F.I.F.A. *v. FIFA*
FIFA Fédération Internationale de Football Association [Federaţia internaţională de fotbal].
f.i.f.o. first in, first out [method) [încărcare-descărcare în primă urgenţă], *mar.*
fig. 1. figură. **2.** [în sens] figurat.
FIG Fédération Internationale de Gymnastique - Federaţia Internaţională de Gimnastică.
FIH 1. Fédération Internationale de Hockey [sur Gazon]. **2.** Federaţia Internaţională de Handbal. **3.** Fédération Internationale Haltérophile et Culturiste.
F.I.H.U.A.T. Federaţia Internaţională pentru Locuinţe, Urbanism şi Amenajări Teritoriale [constituită în 1913 sub denumirea *Asociaţia*

internaţională pentru sistematizarea oraşelor şi marilor localităţi, devenită apoi, în 1926, *Federaţia internaţională pentru sistematizarea locuinţelor şi oraşelor*, până în 1958, când adoptă actuala titulatură; sediul: la Haga].
FIJ 1. Fédération Internationale de Judo [Federaţia Internaţională de Judo]. **2.** Federaţia Internaţională de Jazz [sau: *IJF*].
F.I.J.E.T. [Federaţia Internaţională a Ziariştilor şi Scriitorilor pentru Turism].
Fil. Filială.
FIL Fédération Internationale de Luge [de course].
FILA Fédération Internationale de Lutte Amateur.
FILLM Fédération Internationale des Langues et Littératures Modernes.
Filat. filatelie.
Filoz. filozofie.
FILT filtrat [în prescripţii medicale].
F.I.M. *v. FIM*
FIM 1. Fédération Internationale Motocycliste. **2.** Federaţia Internaţională de Marketing.
FIMJ Federaţia Italiană a Muzicii de Jazz.
FIMS Fédération Internationale de Médecine Sportive.
FINA Fédération Internationale de Natation Amateur [Federaţia internaţională de înot amator].
f.i.o. *v. F.I.O.*
F.I.O. free in and out [liber de cheltuieli de încărcare-descărcare; clauză stipulată în contracte de navlosire (cheltuielile de încărcare şi descărcare a mărfii sunt suportate de navlositor, ele nefiind incluse în navlul plătit armatorului)], *mar. com*.
FIP Federaţia Internaţională de Filatelie.
FIPESO Fédération Internationale des Professeurs de l'Euseignement Secondaire Officiel.
fir. firkin [butoiaş; măsură de capacitate = 36-40 l].
F.I.R. *v. FIR*
FIR Fédération Internationale des Résistants, des Victimes et des Prisonniers du Fascisme [Federaţia Internaţională a Luptătorilor din Rezistenţă/ a Rezistenţilor, *înf.* la 3 iulie 1951; sediul: la Viena].
FIRA Federaţia Internaţională de Rugby Amator.
F.I.R.D.A. activitate delta frontală intermitentă regulată (*med.*).
FIS 1. Fédération Internationale de Ski [Federaţia Internaţională de Schi]. **2.** Federaţia Internaţională de Scrimă.
F.I.S.A. *v. FISA*

FISA 1. Federaţia Internaţională a Sportului Automobilist. **2.** Federaţia Internaţională de Canotaj Academic. **3.** Federaţia Internaţională a Sportului Automobilist. **4.** Fédération Internationale des Sociétés d'Aviron.
F.I.S.E. Federaţia Internaţională a Sindicatelor din Educaţie/ Învăţământ.
FISU Fédération Internationale des Sports Universitaires.
F.i.t. free of income tax [scutit de taxe asupra venitului], *ec.*
F.I.T. *v. FIT*
FIT 1. foarte înaltă tensiune. **2.** Federaţia Internaţională a Traducătorilor [constituită la Paris, în decembrie 1953]. **3.** Fédération Internationale de Tennis [Federaţia Internaţională de Tenis].
FITC izotiocianat de fluoresceină (*chim.*).
FIVB Fédération Internationale de Volleyball [Federaţia internaţională de volei].
FJE Frontul Justiţialist de Eliberare [*înf.* în 1947, în Republica Argentina].
FLA 1. fiat lege artis [să se execute adăugându-se cantitatea necesară de vehicul]. **2.** Florida [S.U.A.].
FLDG Forschungen zur Christlichen, Literatur und Dogmengeschischte [Paderborn] (*rel.*).
Fleetsatcom-1 Fleet Satellite Communications [satelit aeronautic, lansat la 9 februarie 1978 cu o rachetă *Atlas Centaur*].
FLK Flörke (*bot.*).
FLN Frontul de Eliberare Naţională [din Republica Algeriană Democratică şi Populară, *înf.* în octombrie 1954].
F.L.N.K.S. Frontul de Eliberare Naţională Kanak Socialist [din Noua Caledonie].
FLRY "flurry" (meteo) ploaie torenţială în SUA.
FLSH „fiat lege secundum artem" [să se execute după lege, adăugându-se cantitatea necesară cu măiestrie; pe reţetele medicale].
fiz. fizică.
fiziol. fiziologie.
FÎF Foarte Înaltă Frecvenţă *v. VHF.*
FKG fonocardiogramă.
fl. fluviu.
F.L. Forţe Libaneze.
FL Frontul Libanez.
flac. flacon [pe reţete medicale].
FLD Flora danica (*bot.*).
fl. dr. *v. f. dr.*
FLLR Facultatea de Limba şi Literatura Română.
FLLS Facultatea de Limbi şi Literaturi Străine.
flm. filmografie.

FLNKS Frontul de Eliberare Naţională Kanak/ Kanac Socialist din/ în Noua Caledonie.
FLS Facultatea de Limbi Străine.
FLT flotilă (*milit.*).
fm. 1. film de montaj. **2.** fathom [braţ; 182,5 cm], *mar.*
Fm Fermiu (*fiz., chim.*).
F/m *farad pe metru*, unitate SI derivată pentru mărimea *permitivitate.*
F.M. Ford Motor [uzinele de motoare "Ford" din SUA].
FMA Facultatea de Mecanică Agricolă.
FMAC Fédération Mondiale des Anciens Combattants.
F.M.A.N.U. *v. FMANU*
FMANU Federaţia Mondială a Asociaţiilor pentru Naţiunile Unite [organizaţie internaţională neguvernamentală, *f.* la 2 august 1946, cu sediul la Geneva]; v. şi: *WFUNA*
F.M.B. agenţie finlandeză de presă.
FMEN Frontul Farabundo Marti pentru Eliberare Naţională [FMLN].
fMet formilmetionina (*genet.*).
FMJD Fédération Mondiale du Jeu de Dames.
F.M.I. *v. FMI*
FMI. Fondul Monetar Internaţional [instituţie/ organizaţie guvernamentală autonomă, specializată, din sist. Naţiunilor Unite, cu sediul la Washington, al cărei statut a fost elaborat în iulie 1944 şi a intrat în vigoare în 27 decembrie 1945 (îşi începe activitatea la 1 martie 1947); România devine membră din 15 decembrie 1972, când a aderat şi la BIRD]; v. şi: *I.M.F.*
FMK markka finlandeză.
FMLN Frontul Farabundo Marti pentru Eliberare Naţională [Salvador].
FMM forţă magnetomotrice (*fiz.*).
FMN Flavinmononucleotid (*med.*).
F.M.O.Î. *v. F.M.O.I*
F.M.O.I. Federaţia Mondială a Oraşelor Înfrăţite [organizaţie internaţională nonguvernamentală *înf.* la 28 aprilie 1957 la Aix les-Bains, în Franţa; sediul: la Paris].
F.M.O.S. Federaţia Mondială a Oamenilor de Ştiinţă [constituită în 1946].
F.M.T.D. *v. FMTD*
FMTD Federaţia Mondială a Tineretului Democrat [organizaţie internaţională neguvernamentală, *f.* la 7 noiembrie 1945, la Londra; îşi modifică statutul în 1957 (Kiev), în 1962 (Varşovia) şi în 1966 (Sofia); sediul: la Budapesta].
F.M.U. Fabrica [de] Maşini-Unelte [Beiuş].
fn foot-note [notă de subsol, notă în josul paginii].

FN 1. Frontul Naţional [*înf.* în 1967 în Botswana]. **2.** Frontul Naţional [partid din MALAYSIA, *înf.* în 1971]. **3.** Frontul Naţional [fondat în 1981; alianţă electorală din Tunisia].
F.N.A.C. [întreprindere culturală din Franţa, posesoarea celei mai mari librării din Europa].
F.N.C. *v. FNC*
FNC 1. funicular (*milit.*). **2.** fabrică de nutreţuri combinate.
F.N.D. *v. FND*
FND Frontul Naţional Democrat [alianţă/ coaliţie social-politică a forţelor democratice, structurată - în octombrie 1944 - din iniţiativa PCR, în procesul desfăşurării revoluţiei democrat-populare, pe baza unei platforme-program elaborată anterior, la 24 septembrie 1944, la aceasta aderând: P.S.D. (Partidul Social-Democrat), Comisia de organizare a mişcării sindicale, Frontul Plugarilor, Uniunea Patrioţilor, UTC, Madosz-ul (ulterior: Uniunea Populară Maghiară) şi alte organizaţii democrate; îi încetează activitatea în anul 1946, când principalele forţe politice constitutive formează o coaliţie nouă, cea a Blocului Partidelor Democratice].
FNDR Frontul Naţional pentru Apărarea Revoluţiei Socialiste Malgaşe [*înf.* în 1976].
FNE Frontul Naţional de Eliberare [organizaţie de largă reprezentare din R.S. Vietnam, *înf.* la 20 decembrie 1960].
FNEU Frontul Naţional de Eliberare a Ugandei [creat în exil, la 26 martie 1979].
F.N.I. Frontul Naţional Islamic.
FNL Frontul Naţional de Liberare [al Vietnamului de Sud].
FNLA Front National de Liberation d'Angola.
FNMT Frontul Naţional al Muncitorilor şi Ţăranilor [Peru].
FNPS fluoro-m' m-dinitrodifenilsulfonat (*chim.*).
F.N.T.D.R. Federaţia Naţională a Tineretului Democrat din România [uniune a organizaţiilor de tineret, constituită în august 1946, din organizaţia Tineretul Progresist, Uniunea Tineretului Socialist şi Secţiunea de tineret a P.N.L.-Tătărăscu; În 1949 îşi încheie activitatea, la crearea Uniunii Tineretului Muncitoresc].
FO fundul de ochi.
fob free on board.
F.O.B. *v. FOB*
FOB 1. foburg. **2.** Free on Board, [franco la bord; mod de vânzare a unei mărfi, în cadrul căruia cheltuielile şi taxele de orice natură îl privesc pe vânzător; clauză contractuală prevăzută în contractele de comerţ exterior, prin care vânzătorului îi revine, în contul preţului de vânzare, obligaţia să

care îşi asumă obligaţia de a livra marfa la bordul unei nave desemnate de cumpărător sau să rezerve un anumit spaţiu pentru aceasta; *mar., nav.*].
FOBS Fractional Orbiting Bombing System [armă cosmică ofensivă despre construcţia căreia se purtau discuţii în 1960; proiect abandonat] (*aeronaut.*).
f.o.c. 1. free of charge [gratuit, fără plată], *com.* **2.** free on car [*trans. com.* franco vagon].
f.o.i.t. free of income tax/ scutit de impozite [asupra venitului], *econ.*
FOL folium [foi; abreviere pe reţete].
FONU Frontul Muncitoresc Naţional Unit din Cuba [1958].
f.o.r. free on rail (com.; *engl.*).
FORTRAN formula transistor; Formula translation [limbaj de programare; limbaj algoritmic], *inf.*.
f.o.q. free on quay [franco chei], *mar. com.*
FOR 1. free on rail[s] [franco vagon], *com.* **2.** constelaţia Fornax ["cuptorul"].
FOR FOT free on rail-free on truck [*franco vagon* sau *camion*; "clauză prevăzută în contracte de comerţ exterior, prin care vânzătorul se obligă să comande un vagon corespunzător pentru marfă, să o încarce la termenul stabilit, suportând cheltuielile şi riscurile până în momentul în care vagonul este remis căilor ferate"].
f.o.s. free on ship.
f.o.t. free on truck [franco autocamion; vagon], *trans*, *com.*
fot. fotografie.
f.o.w. free on waggon franco vagon *v. FOW.*
FOW 1. free on wagon [franco vagon], *trans, com.* v. *f.o.w.* **2.** first open water [odată cu începutul (deschiderea) navigaţiei], *mar.*
FOX foxtrot.
f. oz. fluid ounce [uncie pentru lichide; MB = 0,02841 l; SUA = 0,02957 l].
F.P. *v. FP*
FP 1. Frontul Patriotic [*înf.* în 1961, în Zimbabwe]. **2.** Frontul Plugarilor [organizaţie politică de masă a ţărănimii din România, creată la 8 ianuarie 1933, la Deva, din iniţiativa unor militanţi progresişti pe tărâm social-politic; la 7 februarie 1953 se asistă la autodizolvarea ei; În toamna anului 1933, la conducerea organizaţiei s-a aflat dr. Petru Groza].
F.P.A. *v. FPA*
FPA 1. Foreign Press Association [Asociaţia Presei Străine]. **2.** Frontul Patriotic Antihitlerist [coaliţie a forţelor patriotice, creată în iunie 1943, compusă din: P.C.R, Frontul Plugarilor, Uniunea Patrioţilor, Madosz-ul, Partidul Socialist Ţărănesc şi unele organizaţii locale ale PSD-ului].
F.P.E.G. - C.G. Frontul Popular pentru Eliberarea Palestinei - Comandamentul General.

F.P.H. feet per hour [picioare pe oră].
F.P.L. Frontul Patriotic Laoţian.
f.p.m. feet per minute [picioare pe minut].
F.P.M. Frontul Popular al Moldovei.
F.P.O. v. *FPÖ*
FPÖ Freiheitliche Partei Österreichs - Partidul Austriac al Libertăţii.
FPP 1. Frontul Progresist Popular [*înf.* în 1978, în Republica Seychelles]. **2.** Frontul Popular Patriotic [*înf.* în 1954 în Ungaria].
FPR 1. Federaţia Politică Reformată [1975, Olanda]. **2.** Frontul Popular Român [Iaşi, 1990].
f.p.s. feet per second [picioare pe secundă].
fps foot-pound per second [picioare-livre pe secundă].
F.P.S.R. Federaţia Partidelor Socialiste din România [organizaţie social-democrată, creată la începutul anului 1921, grupând Partidul Socialist din vechea Românie, Partidul Social-Democrat din Transilvania şi Partidul Social-Democrat din Bucovina, alte organizaţii cu caracter zonal de vest tip. Înfiinţarea F.P.S.R. în 1921 este rezultatul opunerii unor elemente de dreapta şi de centru din mişcarea muncitorească din România, la Conferinţa Consiliului General al Partidului Socialist şi a Comisiei generale sindicale (30 ianuarie-3 februarie 1921), la transformarea partidului-socialist în partid comunist, producându-se, astfel, scindarea mişcării muncitoreşti. F.P.S.R. se transformă, în 1927, în *Partidul Social-Democrat* (*din România*)" *v. P.S.D.*].
fr. franceză.
FR Frontul Republican [*înf.* în 1962, în Zimbabwe; până în 1981 s-a numit Frontul Rhodesian].
FRA 1. frate [călugăr catolic; ital.]. **2.** Federaţia Română de Atletism. **3.** Federaţia Revoluţionară Armeană [*înf.* în 1890, în Liban]. **4.** Frontul Radical Alfarist [*înf.* în 1972, în Ecuador].
fragm. fragment.
FRAL Frontul Amplu de Eliberare [ARGENTINA].
Fralit French Athlantic Littoral Experiment [experienţă franceză de studii costiere, în cadrul programului de teledetecţie Landsat].
FRB 1. Federaţia Română de Box. **2.** Federaţia Română de Baschet.
FRBE La Fédération Royale Belge des Echesc [Federaţia de şah din Belgia.
FRC 1. Federaţia Română de Canotaj. **2.** Federaţia Română de Călărie.
FRCN Federal Radio Corporation of Nigeria [*înf.* în 1978, în locul societăţii Nigerian Broadcasting Co, creată în 1956].
Fr Cu fracto-cumulus (*meteo*) fracto-cumulus [nori].
Fr. E. French ell [măsură de lungime pentru postavuri = 137,1 cm].

FRELIMO Front de Libération du Mozambique. - Frontul de Eliberare din Mozambic [partid *înf.* în iunie 1962 de Eduardo Mondlane, prin unirea Uniunii Democratice Naţionale a Mozambicului - creată în 1960 – cu Uniunea Naţionalistă Africană din Mozambic – *înf.* în 1961 – şi Uniunea Africană a Mozambicului Independent].
FRETELIN Frontul Revoluţionar pentru Independenţa Timorului de Est.
F.R.F. Federaţia Română de Fotbal.
FRG Federal Republic of Germany [Republica Federală Germania].
F.R.G.R. Federaţia Română de Gimnastică Ritmică [*înf.* în 26 ianuarie 1990].
FRH 1. Federaţia Română de Haltere. **2.** Federaţia Română de Handbal. **3.** Federaţia Română de Hochei.
FRHC Federaţia Română de Haltere şi Culturism.
FRHG Federaţia Română de Hochei pe Gheaţă.
FRITALUX France, Italy and Benelux countries [Franţa, Italia – Benelux (Belgia, Olanda, Luxemburg); uniune economică].
FRL Federaţia Română de Lupte.
frm. formaţiune (*milit.*).
F.R.N. 1. Frontul Renaşterii Naţionale [partid creat şi compromis de Carol al II-lea; organizaţie politică, *înf.* în 16 decembrie 1938, de dictatura regală; preşedinte: Al. Vaida-Voievod; în iunie 1940 F.R.N. se transformă în Partidul Naţiunii care, în august 1940 îşi încetează activitatea]. **2.** Frontul Reconstrucţiei Naţionale [*înf.* în Braşov, în decembrie 1989]. **3.** Federal Republic of Nigeria [Republica Federală Nigeria) *v. RFN.*
Fr-Nb fracto-nimbus (*meteo*) fracto-nimbus [nori].
FRO Federaţia Română de Oină.
FROLINAT Frontul de Eliberare Naţională din Ciad.
FROLIZI Frontul de eliberare al Poporului Zimbabwe.
FROM [instalaţie de forat găuri de mină].
FRR Federaţia Română de Rugbi.
FRS 1. francul elveţian. **2.** Federaţia Română de Scrimă. **3.** Federaţia Română de Şah.
Fr-St fracto-stratus (*meteo)* frato-stratus [nori].
FRŞ Federaţia Română de Şah.
FRT 1. fruntaş (*milit.*). **2.** Federaţia Română de Tenis de câmp.
F.R.T.A. Federaţia Română de Turism-Alpinism.
FRUSA Flexible rolled-up solar array [panou uşor derulabil] (aeronautică).
FRV 1. Federaţia Română de Volei. **2.** frumentum [grâne].
F.R.Y. Federaţia Română de Yachting [*înf.* în 25 ianuarie 1990].
f/s feet per second [picioare pe secundă].
fs ceaţă pe mare [*mar.*; în notaţia Beaufort].

fs. film de scheciuri.
FS Forum studenţesc [revistă a Consiliului UASC din Centrul Universitar Timişoara].
FSA fiat secundum artem [care trebuie să se facă după regulile artei; abreviere pe reţete].
F.S.D. Frontul Studenţesc Democrat [organizaţie legală de luptă democratică şi antifascistă a studenţimii din România, creată în 1935, din iniţiativa P.C.R.; este interzis în 1937].
FSH hormonul foliculino-stimulant hipofizar/ hormonul foliculinostimulent (*genet.*).
F.S.L.E.E.M.F.S. Federaţia Sindicatelor Libere din Electrotehnică, Electronică, Mecanică Fină şi Scule [*înf.* în 31 ianuarie 1990 la Bucureşti].
F.S.L.I. Federaţia Sindicatelor Libere din Învăţământ [constituită luni, 19 februarie 1990, la Bucureşti].
F.S.L.I.R. Federaţia Sindicatelor Libere ale Învăţământului din România [constituită în 19 februarie 1990].
FSLN Frontul Sandinist de Eliberare Naţională [*înf.* în Nicaragua, în 1961; în ilegalitate: 1962-1979].
F.S.M. *v. FSM*
FSM Federaţia Sindicală Mondială [organizaţie sindicală internaţională neguvernamentală, *f.* la 3 octombrie 1945; Sediul: Praga].
F.S.N. Frontul Salvării Naţionale [instituit în 21/22 decembrie 1989].
FSO [tip de maşină în R.P. Polonă].
FSSR Federaţia Societăţilor Sportive din România [veche organizaţie creată în anul 1912].
FSX avion de vânătoare-bombardament.
ft Foot [fus sau picior] [1 Foot = 12 inches = 30,48 cm].
ft^2 square foot [*fus* sau *picior* pătrat] 1 ft^2 = 9,29 cm^2.
ft^3 cubic foot [fus sau picior cubic] 1 ft^3 = 1,728 cubic inches = 28,32 cm^3.
FT Frontul Tamil Unit de Eliberare [1976, Sri Lanka; alianţă a Congresului Tamil şi a Partidului Federal].
FTB Fabrica de Ţigări Bucureşti.
ft-c *engl* foot-candle [*el.*: picior-candelă].
FTCT Facultatea de Tehnologie Chimică a Textilelor.
fth *mar.* fathom [braţ] [182,5 cm].
fthm *v. fth.*
ft in. feet and inches [picioare şi inci].
ft/min feet per minute [picioare pe minut].
F.T.L. force, time, length [forţă, timp, lungime] [sistem de unităţi de măsură].
ft-lb foot-pound [picior-livră; unitate de măsurat energia].

ft lb/min foot-pounds per minute [picioare-livre pe minut].
ft.p.m. *v. ft/min.*
ft.p.s. feet per second [picioare pe secundă].
ft/s v. şi*:* ft/sec feet per second [picioare pe secundă].
FTS factor timic seric [nonapeptid dependent de timus; *genet.*].
ft sup foot superficial [picior de suprafaţă; picior pătrat].
ft-t foot-ton [picior tonă].
F.U.A.A.V. Federaţia Universală a Asociaţiilor Agenţiilor de Voiaj [*înf.* la 22 noiembrie 1966, la Roma].
FUAR Frontul Unic de Acţiune Revoluţionară [republica El Salvador].
fud. fudit (*lat.*).
FUDS *v. FDP*, *FUS.*
FUF Finnisch-Ugrische Forschungen, Anzeiger [Helsingfors, 1901].
F.U.M. v. *FUM*
FUM 1. Frontul Unic Muncitoresc [între P.C.R. şi P.S.D şi alte organizaţii muncitoreşti, creat în aprilie 1944]. **2.** Fumulus [nori].
F.U.N.K. *v. FUNK*
FUNK Frontul Unit Naţional din Kampuchea/ Cambodgia [*f.* la 23 martie 1970].
F.U.N.S.K. *v. FUNKS*
FUNKS Frontul Unit Naţional de/ pentru Salvarea Kampuchiei [*înf.* la 3 decembrie 1978].
FUP Frontul Unităţii Poporului [1956, Polonia].
F.U.S. v. *FUS*
FUS Frontul Unităţii Socialiste [organism politic permanent revoluţionar democratic, constituit în RSR, care reuneşte, sub conducerea P.C.R, toate forţele politice şi sociale ale societăţii socialiste româneşti, adică: organizaţiile de masă, obşteşti, profesionale, cooperatiste, consiliile naţionale conlocuitoare, uniunile creatorilor, asociaţiile şi societăţile ştiinţifice, cultural-artistice şi sportive, culte etc.; *înf.* în noiembrie 1968, prin transf. FDP-ului. În ianuarie 1980 devine FDUS (Frontul Democraţiei şi Unităţii Socialiste); v. şi: *F.D.U.S., F.D.P.*
FUS 22-1 M maşină de frezat universal.
FUS 22-1 A maşină de frezat universal cu afişaj.
FUV Frontul Unit de Vest [*înf.* în 1981 în Fiji].
FZR *(meteo)* freezing rain [ploaie cu zăpadă].

G

g 1. furtună [forţa 8-9, cel puţin 10 minute] [în notaţia Beaufort; *mar.*]. **2.** gram. **3.** simbol pentru acceleraţia gravitaţională.
G 1. *giga*, prefix SI cu factorul de multiplicare 10^9. **2.** tempestă [forţa 10 cel puţin 10 minute] [în notaţia Beaufort] (*mar.*). **3.** Gauss (*fiz.*) gauss [electromagnetică CGS de inducţie magnetică; 1 G = 10^{-4}Wb/m^2]; v. şi: *Gs*.
G. *v. Gs.*
G. golful.
Ga galiu (*chim.*).
GA General Assembly [Adunare Generală].
GAA Grupare de artilerie de armată (*milit.*).
GAB pseudonim al scriitorului G. A. Baronzi [1828-1896].
GAC 1. Gospodăria Agricolă Colectivă [denumire între 1949-1965; ulterior: CAP]. **2.** grupare de artilerie de corp de armată (*milit.*).
GACT Greenwich Apparent Civil Time [timp adevărat civil la meridianul Greenwich].
GAD grupare de artilerie de divizie (*milit.*).
GADO Grupul Autonom pentru Drepturile Omului.
gal. gallon [galon; măsură pentru lichide şi capacităţi; MB = 4,54 l; SUA = 3,78 l]; v. şi: *GAL*
Gal *gal*, unitate menţinută temporar împreună cu SI, utilizată în geodezie şi geofizică pentru a exprima acceleraţia gravitaţională.
GAL imperial gallon [unitate de volum; capacitate anglo-saxonă egală cu aproximativ 4,546 l].
gal/min gallons per minute [galoni pe minut].
gals/hr gallons per hour [galoni pe oră].
G.A.N.U.P.T. *v. GANUPT*
GANUPT Grupul de asistenţă al O.N.U. pentru [perioada de] tranziţie.
G.A.O. Biroul general de contabilitate.
GAPI Uniunea Politică Indoneziană [creată în 1939].
GAR grupare de artilerie de regiment (*milit.*).
GARIOA Government and Relief in Occupied Areas [Alocaţii guvernamentale pentru ajutorarea regiunilor ocupate] [în SUA].
GARP Global Atmospheric Research Program [campanie meteo internaţională cu sateliţi geostaţionari].

GAS Gospodărie Agricolă de Stat [până în 1967, când devine IAS (Întreprinderea Agricolă de Stat)].
GAT Greenwich Apparent Time [timp adevărat la meridianul Greenwich].
G.A.T.T. v. GATT
GATT General Agrement on Tariffs and Trade [Acordul General pentru Tarife şi Comerţ; tratat internaţional multilateral constituit sub auspiciile ONU/ organizaţie internaţională guvernamentală din sistemul Naţiunilor Unite, datând din 30 octombrie 1947 şi intrând în vigoare la 1 ianuarie 1948; Sediul: la Geneva].
GATV Gemini Agena Target Vehicle [treapta *Agena* a rachetei *Atlas* utilizată ca ţintă la misiunea Gemini-8, lansată la 16 martie 1966].
GAUN General Assembly of the United Nations [Adunarea Generală a Naţiunilor Unite].
Gb gilbert.
GBD pseudonim al lui Gh. Bogdan-Duică, istoric literar şi scriitor român [1865-1934].
G.B.&.I. Great Britain and Ireland [Marea Britanie şi Irlanda].
GBM pseudonim al poetului român George Buznea [*n.* 1903].
GBZ Gibraltar [în codificaţia automobilistică internaţională].
G.C. 1000 maşină de găurit.
G.C.A. *v. GCA*
GCA 1. Geneva Convention Act [Convenţia de la Geneva]. **2.** Guatemala [în codificaţia automobilistică internaţională]. **3.** Ground Control Approach [Control de apropiere la sol; sistem de aterizaj fără vizibilitate, care utilizează radarul].
g.-cal. gram[me]-calorie [gram-calorie].
GCal gigacalorie.
GCAL 1. „gram-calorie" [GCAL] (*fiz.*). **2.** gigacalorie [GCAL].
G/cc grams per cubic centimetre [grame pe centimetru cub].
G.C.C. Consiliul de Cooperare al Golfului.
GCR Group Conformity Rating [Indicele de conformitate cu grupul; *psih.*].
GCT Greenwich Civil Time [timp civil la meridianul Greenwich].
g/cu.m. grams per cubic metre [grame pe metru cub].
Gd gadoliniu (*chim.*).
GDA Godişnïk na Duchovnaia Akademia [Sofia] (*rel.*).
GDL *v. RNII*; *GIRD.*
G.D.P. Gross Domestic Product [produs intern brut] [indicator macroeconomic al statisticii occidentale care reprezintă valoarea tuturor bunurilor produse şi a serviciilor prestate într-o ţară, de regulă, în decurs de un an].
GDR German Democratic Republic [Republica Democrată Germană].

G.D.S. Grupul pentru Dialog Social.
Ge germaniu.
GE General Electric [SUA].
GEE *mar.* General Electric Equipment [sistem de radionavigaţie hiperbolică].
GEM Constelaţia Gemini [„gemenii”].
GEMS Sistemul mondial de supraveghere continuă a mediului înconjurător.
gen. 1. general, generalitate. **2.** general [grad militar].
Genet. genetică.
Gen. Man. General Manager [director general].
GEODSS Ground Electro-Optical Detector Space Surveilance (*aeronaut.*).
Geogr. geografie.
Geol. geologie.
GEOM „geometrie”.
GEOS Geodetic Earth Orbiting Satellite [sateliţi geodezici activi americani *Explorer*].
Geos Geofisical Satellite [satelit ştiinţific american].
Geosari Geostationar Ariane [satelit ştiinţific vest-european].
G.E.P. generalizarea experienţei pozitive.
G.E.P.L.A.C.E.A. Grupul Ţărilor Exportatoare de Zahăr din America Latină şi Regiunea Mării Caraibilor [for consultativ şi de coordonare constituit la 15 martie 1976].
GESTAPO Geheime Staatspolizei [poliţia secretă de stat în Germania hitleristă, *înf.* în 1933 şi desfiinţată în 1945].
Ge V Gigaelectron-volt (*fiz.*).
GF *(meteo)* ground fog [ceaţă joasă (la sol)].
GF + *(meteo)* ceaţă deasă joasă [la sol].
GF - *(meteo)* ceaţă rară joasă [la sol].
GFF *(meteo)* ceaţă deasă joasă [la sol].
GFTU General Federation of Trade-Unions [Federaţia Generală a Sindicatelor - din Marea Britanie].
GGA Göttingische Gelehrte Anzeigen [Göttingen, 1802].
GGN Göttingische Gelehrte Nachrichten.
GGPh Grundriss der germanischen Philologie.
GGSE Gravity Gradient Stabilisation Experiment [sateliţi militari americani].
GGTP gamaglutamil-transpeptidaza.
GGTS Gravity Gradient Technological Satellite [sateliţi militari americani].
GH *v. STH.*
GHA Greenwich Hour Angle [unghiul orar la meridianul Greenwich], *astr.*
GHÅ Göteborgs Högskolas Årsskrift.

GH-RH growth-hormone releasing hormone (*genet.*).
GH-RIH growth hormone release inhibiting hormone (*genet.*).
GHz gigahertz (*fiz.*).
gi gill [măsură pentru lichide; MB = 0,142 l; SUA = 0,118 l].
GID 1. Grupul Interregional de Deputaţi [URSS]. **2.** Grupul Independent pentru Democraţie.
G.I.G.C. Grupul Întreprinderilor de Gospodărie Comunală şi Locală.
GIIL Grupul Întreprinderilor de Industrie Locală.
GIRD Asociaţie ştiinţifică sovietică, *f.* în 1931 la Moscova, având drept scop efectuarea şi popularizarea cercetărilor spaţiale.
GIRD *v. GDL*; *RNII.*
GIrPh Grundriss der Iranischen Philologie.
GIZ Editura de Stat [URSS].
GJ Gorj.
GJCF The Guernsey-Jersey Chess Federation", Federaţia de şah din insula Guernsey-Jersey.
gl. glosar.
gl 1. Gill [1 gl = 0,142 l; unitate engleză pentru mărfuri lichide] [în MB = 0,142 l; în SUA = 0,118 l]. **2.** *v. gi.*
GL Galaţi.
Gln Glutamină [aminoacid].
GLPA „globus padidus" [*GL. PA.*], *neur.*
Gl. SAN Glasnik Srpske Akademije Nauka [Belgrad].
Gl SM Glasnik Slovenske Matice [Ljubljana].
Glu Acid glutamic [aminoacid].
Gl. ZMS Glasnik Zemaljskog Muzeja u Sarajevu.
Gly Glicină [aminoacid].
GM 1. geografie maritimă. **2.** General Manager [director general].
G.-M. Geniu-Marină [armă din compunerea marinei militare, specializată în executarea unor lucrări genistice pe litoral şi în apa din apropierea litoralului].
GMA Gata pentru Muncă şi Apărare [complex de exerciţii fizice introdus la noi în ţară în 1950].
GMAT Greenwich Mean Astronomical Time [timpul mediu astronomic la meridianul Greenwich].
GMC General Motors Corporation [SUA] [Corporaţia (de automobile) „General Motors"].
gm-cm „gram-centimetru".
GMEW good middling extra white [bumbac american extrem de alb, clasa a 3-a].
g.-mol simbol englezesc pentru „gram-moleculă".

GMS Geostationary Meteorological Satellite [satelit meteo geostaţionar japonez, inclus în sistemul campaniei internaţionale GARP, lansat la 14 iulie 1977].
GMT Greenwich Mean Time [timpul mediu la meridianul Greenwich; expresie ce se foloseşte pentru a indica ora meridianului Greenwich, adică „timpul universal" sau ora solară a meridianului Greenwich].
g.m.w. gram[me)-molecular volume [volum gram-molecular].
GMZ pseudonim al scriitorului George Mihail Zamfirescu [1898-1939].
GNA Ghana News Agency.
GNDFG ground fog [ceaţă joasă (la sol)], *meteo*.
G.N.P. v. *GNP*
GNP Gross National Product [produsul naţional global/ producţie naţională globală; „indicator macroeconomic al statisticii occidentale, reprezentând valoarea tuturor bunurilor produse şi a serviciilor prestate într-o ţară, de regulă, în decurs de un an (produsul intern brut) la care se adaugă soldul relaţiilor economice externe (intrări şi ieşiri nete de venituri)"].
G.O. gas-oil [motorină, ulei pentru motoare Diesel].
GOERLO Comisia de Stat pentru Electrificarea Rusiei [constituită în 23 martie 1920].
GOES Geostationary Operational Environmental Satellite [denumire NOAA, iar la NASA, *SMS* (Synchronous Meteorological Satellite); sateliţi meteo operaţionali geostaţionari americani, dezvoltare a programului ATS].
GOMS Geostationary Operational Meteorological Satellite [satelit meteo geostaţionar sovietic].
GOP pseudonimul lui Gh. Oprescu [militant al mişcării muncitoreşti, publicist (m. 1924)].
GOR 1. Gordianus [în inscripţiile romane]. **2.** Gas-Oil-Ratio [Petrografie] [raport de amestec/ consum combustibil-ulei, raport/ raţie benzină-ulei].
GOST Gosudarstrennîi obşcesoiuznîi standart [Standard unional de Stat].
g. p. a. d. gallons per acre per day [galoni pe acru pe zi].
GPB Gana Projatantri Bangladesh [Republica Populară Bangladesh] *v. RPD, PRB*.
g.p.d. gallons per day [galoni pe zi].
g.p.h. gallons per hour [galoni pe oră].
gph grams per hour [grame pe oră].
g.p.l. grams per litre [grame pe litru].
g.p.m. gallons per minute [galoni pe minut].
gpm grams per minute [grame pe minut].
GPO General Post Office [Oficiu Poştal Central].
gps grams per second [grame pe secunde].
g.p.s. gallons per second [galoni pe secundă].

GPS Global Positioning/ Positoring System [Sistemul de poziţionare globală; SUA; [program militar american constituit dintr-o reţea de sateliţi de navigaţie].
GPSS General Purpose Systems Simulator [limbaj de programare destinat simulării sistemelor discrete], *inform.*
GPU Administraţia Politică de Stat [în URSS, până în 1934; apoi: NKVD].
gr Grain [1 gr = 0,6479 g].
gr. 1. greutate. **2.** grec, grecesc.
gr. 1 gradul 1 [în învăţământ].
gr. 2 gradul 2 [în învăţământ].
Gr Br Great Britain [Marea Britanie].
G.R.C. grapă rotativă cu colţi.
GRF gonadotrofin-realising-factori (*psih.*).
gr. gro. great gross [*com.* MB: mare gros (1728 bucăţi)].
GRH somatoliberina.
gr. i. 1 grain [apothecary] un gra[i]n farmaceutic [0,0648 g].
gr. ii. 2 grains [apothecary] 2 gra[i]ni farmaceutici [0,1296 g].
gr. ii. ss. 2 ½ grains [apothecary] 2 ½ graini farmaceutici [0,1620 g].
GRIRO Griviţa Roşie [Întreprinderea de Utilaj Chimic „Griviţa Roşie"].
GRM Germanisch-Romanische-Monatsschrift [Heidelberg, 1909].
gro. gross [gros, unitate de măsură] [12 duzini = 144 buc.].
GRO Gamma Ray Observatory [satelit astronomic pentru studierea radiaţiei gamma].
gro. wt gross weight [greutate brută].
GRP Guvernul Revoluţionar Provizoriu [*înf.* la 6 iunie 1969 în Republica Vietnamului de Sud].
GRT gross register tons (*mar.*) tone bruto registru.
gr. ss. ½ grain [apothecary) [1/2 gra(i)n farmaceutic] [0,0324 g)].
GRU Constelaţia GRUS [„Cocorul"].
GRUNK Guvernul Regal de Uniune Naţională [*înf.* la 5 mai 1970, în Kampuchia]
G.R.U.N.C. Guvernul Regal de Uniune Naţională [Cambodgia].
Gs *gauss*, unitate CGS [„electromagnetic"]; 1 Gs corespunde la 10^{-4} T; unitate pentru inducţia magnetică, *fiz.*
Gs. *v. G.*
GS General Secretary [secretar general].
GS+ zăpadă răscolită puternic la sol.
GS- zăpadă răscolită slab la sol.
GDB pseudonim al lui George Sbârcea, muzicolog şi scriitor român [*n.* 1914].
G.S.I. gestionarea suprafeţelor imprimate.

GSNC General Steam Navigation Company [Compania de navigaţie maritimă generală].
g.t. gross ton [tonă engleză = 1016 kg].
GTA gene transfer agent [agentul de transfer al genei; *genet.*].
GTE General Telephone and Electronics [reţea de sateliţi domestici, de afaceri, pentru transmisii telefonice, date, imagini, între mari întreprinderi americane].
GTO [tip de automobil al firmei Pontiac; S.U.A.].
GTT guttae [„picături"], abreviere pe reţete; v. şi: *GT, GUTT.*
g.t.u. good this month [în vigoare luna aceasta].
g.t.w. good this week [în vigoare săptămâna aceasta].
GUÅ Göteborgs Universitets Årsskrift [1954].
GUNT Guvernul de Uniune Naţională de Tranziţie [Ciad].
GUSRPG Grupul Strategic Regional SUA – Canada.
GUUM Grupul de Uzine pentru Utilaj Minier (din Satu Mare).
g v give (*tele.*) transmiteţi!
Gve *v. gv.*
GW Univ George Washington University [Universitatea „George Washington"].
Gy *gray*, unitate SI derivată pentru mărimile: *doză absorbită*, *energie comunicată masică*, *kerma*, *indicele dozei absorbite.*
Gy/s *gray pe secundă*, unitate SI derivată pentru mărimea: *debitul dozei absorbite*.

H

h 1. *oră*, unitate pentru timp folosită împreună cu SI. **2.** simbol pentru prefixul *hecto-;* prefix SI cu factorul de multiplicare 10^2, *metr.* **3.** simbol pentru constanta lui Planck [h = $6{,}6256 \cdot 10^{-34}$·s), *fiz.* **4.** simbol pentru înălţime, pentru diferenţe de nivel sau pentru altitudinea deasupra mării, *geogr.* **5.** grindină [în notaţia Beaufort] (*mar.*).
h. hartă.
H 1. Hidrogen (*chim.*). **2.** Henry [unitate de măsură SI derivată în sistemul de unităţi MKSA pentru mărimea: *inductanţă electrică*]. **3.** simbol în fizică pentru entalpie, *metr.* **4.** înălţime de construcţie.
"H" [Ora "H "] ora începerii unei acţiuni.
H-652 [soi de lucernă, obţinut în 1963].
h.a. huius anni (*lat.*); hoc anno [în acest an, *lat.*).
ha *hectar*, unitate pentru suprafaţa terenurilor agricole, adoptată în 1879, menţinută temporar împreună cu SI; 1 ha = 1 h·m^2 = 10^4 m^2; unitate de măsură pentru arii, egală cu 10 000 m^2 sau 100 ari.
HAC Hague Arbitration Convention.
HAL Hamburg-Amerika-Linie.
HALO High Altitude Large Ortics [proiect, *aeronaut.*].
HASK "Hrvatski akademski športski klub" [Clubul sportiv academic croat].
HAV hidroavion (*milit.*).
HBM His Britannic Majesty.
HBO Home Box Office [companie prin cablu].
HBS The Hashemite Jordan Broadcasting Service [*înf.* în 1959 în Iordania; post radio].
h.c. honoris causa [scris şi: *H.C., lat.*].
H.C. *v. h.c.*
HCCH *v. HCH.*
HCG 1. gonadotrofina corionică umană. **2.** Hormonul gonadotrop corionic uman.
HCH 1. Hexaclorciclohexan [insecticid] *v. BHC*, *HCC*, *HCCH.* **2.** Hotărâre a Consiliului de Miniştri.
HCMM Heat Capacity Mapping Mission [satelit american].
HCN Acid cianhidric.

HCP hexagonal close packed [hexagonal compact], *fiz.*
HCT 1. Hora cum tempore. **2.** Homogenised Cut Tobacco [Tutun Omogenizat pentru Ţigarete].
hd. hidrografie.
Hd. hogshead [unitate de măsură pentru lichide; MB = 286,4 l; SUA = 238 l].
HD 1. hibrizi dubli (*agr.*). **2.** Hunedoara.
H.D. 98 hibrid dublu de porumb [obţinut în 1967 la Staţiunea experimentală agricolă Turda].
HD-208 [primul porumb hibrid dublu românesc, obţinut în 1961 la staţiunile experimentale Săftica şi Turda].
HD 301 hibrid simplu de porumb [obţinut în 1967 la I.C.C.P.T.].
HD-405 hibrid dublu de porumb, obţinut în 1963.
HD114762 stea aflată la distanţa de 90 ani-lumină de Pământ.
HDA Hârtie decorativă de acoperire [industria hârtiei].
HDF high frequency direction-finding station [staţie de radiogoniometrie în înaltă frecvenţă, *tele.*].
HDS hârtie decorativă stratificată [industria hârtiei].
HDTV TV cu înaltă definiţie.
h.e. 1. hoc est (*lat.*). **2.** hic est [adică].
He Heliu (*chim.*).
HEAO High Energy Astronomy Observatory [Sateliţi astronomici americani pentru cercetarea radiaţiilor în mari energii şi observaţii X şi gamma asupra surselor din Universul local].
hem. hemoglobină.
HEOC Heure de l'Europe Occidentale [Ora Europei Occidentale [scris HEOr].
Heos Highly Excentric Orbit Satellite [program vest-european de sateliţi geofizici pentru măsurători ale câmpului magnetic interplanetar, radiaţiilor cosmice, vântului solar].
Hf Hafniu (*chim.*).
H/F raportul dintre acizi huminici şi fulvici (*agr.*).
HFA high-frequency amplifier [amplificator de înaltă frecvenţă], *tele.*
H.F. - alternator high-frequency alternator (*el.*)/ alternator [generator] rotativ de înaltă frecvenţă.
HFC high-frequency current [curent de înaltă frecvenţă, *el*].
H.F.R.A. Honorary Foreign Member of the Royal Academy [membru de onoare dintr-o ţară străină al Academiei regale din MB].
hg hectogram [unitate de măsură pentru greutăţi, egală cu 100 g].
Hg 1. Mercur [hidrargir] 1 mmHg = 133,3 Pa, *chim.* **2.** Hidrargir [mercur] (*chim.*).

HGB hemoglobină.
hgd hogshead [unitate de măsură pentru lichide; MB = 286,4 l; SUA = 238 l].
HGF Factorul hiperglicemiant şi glicogenolitic.
HGG Hoffmansegg (*bot.*).
HGPRT hipoxantin-guanin-fosforibozil-transferaza (*genet.*).
H.H. hemiconvulsie, hemiplegie [sindrom].
H.H.C. *v. HCH.*
hhd *v. hgd.*
H.H.D. *iperita*, la americani [*mustard gaz*, la englezi (gaz folosit la 21/22 iulie 1917 de germani pe câmpul de luptă Ypres, Flandra)].
H.H.H.O. hipotonie, hipogonadie, hipomenţie, obezitate [sindrom].
5HIA 5-hidroxi-indol-acetic.
H.I.A.G. Hilfs Gemeinshaftaauf geneseitigkeit des Waffen-SS [organizaţie *f.* de generalul SS Paul Hauser şi recunoscută de "utilitate publică" în 1959].
HIC hipertensiune intracraniană.
Hi-Fi *fiz.* high fidelity [înaltă fidelitate (în acustică)]; scris şi: *hi-fi.*
HIG pseudonim al publicistului Horia Igiroşanu [1895-1960].
HIH His Imperial Highness [Marea Britanie].
HIN Hidrazida acidului izonicotinic (*med.*).
Hipparcos High Precision Paralaxe Collecting Satellite [satelit de astronomie optică].
HIRS detector IR de înaltă rezoluţie (*aeronaut.*).
His Histidină [aminoacid].
HIV în *engl.,* iar VIH în *fr.* visurul imunodeficienţei umane.
HK *hank* hank [ladă de lemn zincată sau cositorită pentru ceai de 75-80 livre engleze].
HKM hectokilometru.
h.l. *lat.* hoc loco [în acest loc].
hl hectolitru [unitate de măsură pentru capacităţi, egală cu 100 litri].
HLA Human Leucocytes [leucocite umane sau Histocompatibility Leucocytes, "leucocite de histocompatibilitate", *genet.*].
HLLV Heavy Lift Launch Vehicle [proiect NASA; rachetă bietaj, recuperabilă, cu strat vertical].
h.m. huius mensis (*lat.*).
H.M. His [Her] Majesty
hm hectometru [unitate de măsură pentru lungimi, egală cu 100 metri].
hm^2 hectometru pătrat [denumit la noi *hectar*] [1 hm^2 = 10 000 m^2].
hm^3 hectometru cub [1 hm^3 = 1 000 000 m^3].
H/m *henry pe metru*, unitate SI derivată pentru mărimea: *permeabilitate.*

HMP 1. Hoc monumentum posuit. **2.** hours, minutes, seconds [ore, minute, secunde)].
HMS His [sau Her] Majesty's Ship [sau Service] [nava/ serviciul Majestăţii Sale; titulatura oficială a marinei engleze de război].
HMSO Sigla Arhivei Naţionale a Marii Britanii. His [Her] Majesty's Stationery Office [Oficiul pentru elaborarea documentelor oficiale; arhivă naţională].
H.M.T. hexametilentetramină (*chim.*).
Hn Hahniu (*chim.*)
hnRNP [complexul] acid ribonucleic heterogen proteine.
Ho Holmiu (*chim.*).
HO Home Office [Ministerul de Interne, în MB].
HOR Constelaţia Horologium ["orologiul"].
HOUS Hydrographic Office, United States [Serviciul hidrografic al S.U.A.].
hp horse-power; cal-putere, *metr. v. HP, CP*
Hp haptoglobină (*genet.*).
HP Horse Power.
Hpa [simbol în genetică pentru endonucleoza de restricţie extrasă din Haemophilus parainfluenze].
HPB pseudonim al scriitoarei Hortensia Papadat-Bengescu [1876-1955].
HPC Hautes Parties Contractantes (diplom.).
HPD Hard Pad Disease [boală infecto-contagioasă numită şi "Boala câinilor tineri" sau "Boala Carré"].
h.p.h. horse-power-hour [cai-putere pe oră; scris şi: *hp-hr*].
hp-hr horse-power-hour cai-putere pe oră (*fiz.*).
HP lamp high-pressure lamp [electronică] [lampă cu vapori de mercur sub înaltă presiune].
HPRT hipoxantin-guanină-fosforibozil-transferaza (*genet.*).
HPV Human papilloma virus.
HPZ Hectopieza [unitate de presiune].
HQ high quality [calitate superioară].
HR Harghita.
HRA Honorary Royal Academician [Membru de onoare al Academiei Regale Britanice].
HRAF Human Relations Area Files [Arhiva ariei relaţiilor umane], fişier şi inventar mondial de macrofilme, referitor la materiale etnografice culese de pe glob.
HRH His Royal Highness [Majestatea Sa Regală].
HRIR High Resolution Infrared Radiometer [radiometru IR cu mare putere rezolutivă].

Hrv. Enc. Hrvatska Enciklopedja [Zagreb, 1941].
HS hibrizi simpli (*agr.*).
HSAM high-speed accounting machine [maşină de calculat rapidă].
HSC centum sestertii [100 de sesterţi; *lat.*].
HSM 1. Smith (*zool.*). **2.** mille sestertii [1000 de sesterţi; *lat.*].
HSN Hectosten (*fiz.*).
HSV herpes simplex virus.
HSX decem sestertii [10 sesterţi].
HT 1. hibrizi triliniari (*agr.*). **2.** high tension; înaltă tensiune [tensiune anodică], *el.*.
5 HT 5-hidroxitriptamina.
HTA hipertensiunea arterială.
HTG Hartig (*Bot.*).
HThR The Harvard Theological Review [Cambridge] (*rel.*).
HTL Homogenised Tobacco Leaf [foaie de tutun omogenizată; termen în industria tutunului).
HVA acid homovanilic.
HVN H. von Mayer (*zool.*).
hW hectowatt [hectowat].
HWS Halbwertschucht [strat de înjumătăţire; notaţie prin care se exprimă duritatea unei radiaţii, *med.*].
hwt hundredweight [unitate de măsură; în MB = 50,8 kg; SUA = 45,36 kg].
hy *el.* henry [henry; unitate de măsură pentru inductanţe în sistemul SI].
HYA Constelaţia Hydra [hidră femelă].
HYI Constelaţia Hydrus [hidră mascul].
Hz *hertz*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *frecvenţă.*

I

i inch [ţol) [2,54 cm].

I.A. International Ångström [unitate internaţională; Ångström = 10^{-8} cm].
IAA International Academy of Astronautics [Academia Internaţională de Astronautică; instituţie a *FIA* cu sediul la Paris, *înf.* în 1960, în scopul promovării astronauticii] *v. A.I.A.*
I.A.A.C.B. Întreprinderea de Agrement, Alimentaţie şi Cazare - Bucureşti.
IAAF International Amateur Athletic Federation [Asociaţia Europeană de Atletism].
IAARC International Administrative Aeronautical Radio Conference [Conferinţa Administraţiei Internaţionale a Mijloacelor Radiotehnice Aeronautice].
IAAS Asociaţia Arhitecţilor şi Topografilor din Marea Britanie.
IAB 1. Institutul Agronomic "Nicolae Bălcescu" din Bucureşti. **2.** pseudonim al scriitorului I. A. Basarabescu [1870-1952].
I.A.C. *v. IAC*
IAC 1. International Air Commission [Comisia Internaţională Aeronautică]. **2.** International Air Convention [Convenţia Internaţională pentru Aviaţie]. **3.** Întreprinderea pentru Administrarea Clădirilor [*înf.* în 1977].
I.A.C.E.R.D. Întreprinderea de Amenajare Complexă şi Exploatare a Râului Dâmboviţa.
IACF International Automobile Club Federation [Federaţia Internaţională a Cluburilor Automobilistice].
I.A.C.P.B. *v. IACPB*
IACPB Întreprinderea Antrepriză de Construcţii din Prefabricate Bucureşti.
IACS 1. Indian Association for the Cultivation of Science [Asociaţia Indiană pentru Răspândirea Ştiinţei]. **2.** International Association of Classification [Asociaţia Internaţională pentru Clasificări].
IADF Instalaţie de Aspersiune cu Deplasare Frontală (*agr.*).
I.A.E.A. *v. IAEA, A.I.E.A.*
IAEA International Atomic Energy Agency [Agenţia Internaţională pentru Energie Nucleară [organizaţie internaţională guvernamentală, cu sediul la Viena, *înf.* în 26 octombrie 1956; îşi începe activitatea în anul 1957, cu scopul accelerării şi lărgirii aportului energiei atomice la cauza păcii].

IAECOSOC Inter-American Economic and Social Council [Consiliul Interamerican pentru Probleme Economice şi Sociale].
IAEJ Uniunea Ziariştilor de Călărie.
IAEM Întreprinderea de Aparate Electrice/ Aparataj Electronic de Măsurat (din Timişoara).
IAEO Internationale Atomenergie-Organisation.
I.A.F. 1. International Astronautical Federation [Federaţia Internaţională de Astronautică, *înf.* în 1951]. **2.** International Automobile Federation [Federaţia Automobilistică Internaţională].
IAFF International Association of Fire-Fighters [Asociaţia Internaţională a Pompierilor].
IAG 1. International Association of Geodesy [Asociaţia Internaţională de Geodezie]. **2.** pseudonim al poetului Ion Al-George [*n.* 1891].
IAH International Association of Hydrology [Asociaţia Internaţională de Hidrologie].
IAHS International Association of Hungarian Studies.
I.A.I. Institutul Internaţional African [*înf.* în 1926; sediul: la Londra].
IAIABC International Association of Industrial Accident Boards and Commissions [Asociaţia Internaţională a Oficiilor şi Comisiilor pentru Securitatea Muncii în Industrie].
IAL Întreprinderea de Administraţie Locativă.
IALA International Association of Lighthouse Authorities [Asociaţia Internaţională a Serviciilor de Semnalizare Maritimă].
IALP International Association of University Professors and Lecturers.
IALS International Association of Legal Science *v. AISJ.*
IAM 1. Al Imārāt al'Arabïyah al Muttahida [Emiratele Arabe Unite]. **2.** International Association of Machinists [Asociaţia Internaţională a Mecanicilor]. **3.** International Association of Meteorology [Asociaţia Internaţională de Meteorologie], v. şi: *EAU.*
I.A.M.G. Asociaţia Internaţională de Geologie Matematică [*înf.* în 1968 cu prilejul celui de-al XXIII-lea Congres Internaţional de Geologie de la Praga].
I.A.M.N. Institutul de Cercetare, Inginerie Tehnologică, Proiectare şi Producţie [pentru Industria Anorganică şi Metale Neferoase].
IAMSAT Întreprinderea Antrepriză de Montaj şi Service pentru Automatizări şi Telecomunicaţii.
ian. ianuarie.
IANC International Airline Navigators Council [Consiliul Internaţional al Navigatorilor de pe Liniile Aeriene].
IANLS International Association for Neo-Latin Studies.

I.A.O. Independent Aviation Operators [companii independente de transporturi aeriene; în SUA].
IAOMO International Association of Olimpic Medical Officers [Asociaţia Internaţională a Lucrătorilor Medicali Olimpici].
I.A.P. *v. IAP*
IAP 1. [instalaţie de udare prin aspersiune cu pivot central (*agr.*)]. **2.** International Aero Press [Editura Internaţională pentru literatura aeronautică].
IAPA 1. Inter-American Press Association [Asociaţia de presă interamericană]. **2.** International Association of Plastic Arts.
IAPL Întreprinderea de Alimentaţie Publică Locală.
IAPO International Association of Psysical Oceanography [Asociaţia Internaţională de Oceanografie Fizică].
I.A.P.U.P. Asociaţia Internaţională Împotriva Utilizării Psihiatriei în Scopuri Politice.
Iar indice de ariditate (*agr.*).
I.A.R. *v. IAR*
IAR Industria Aeronautică/ Aviatică Română [*înf.* în 1925 la Braşov. Primele avioane în România încep să fie fabricate în 1926; Devine apoi "Tractorul"].
IAR-22 [primul tractor românesc, fabricat la IAR – Braşov] *v. IAR.*
I.A.R. 80 [avion de vânătoare construit în 1939 la I.A.R. Braşov].
I.A.R. 81 [avion de vânătoare românesc].
IAR-316-B [primul elicopter românesc de serie, expus în 1972 la *TIB*].
IARU International Amateur Radio Union [Uniunea Internaţională a Radioamatorilor]; *înf.* în 1925.
I.A.S. *v. IAS*
IAS. 1. Întreprinderea Agricolă de Stat [unitate agricolă socialistă bazată pe gestiunea economică, *înf.* în 1948, anterior ca GAS]. **2.** Indian Academy of Sciences [Academia Indiană de Ştiinţe]. **3.** International Aircraft Standards [Standarde internaţionale pentru aviaţie], v. *GAS.*
IASAIL International Association for the Study of Anglo-Irish Literature.
IASB International Aircraft Standard Bureau [Biroul Internaţional de Standarde pentru Aviaţie].
IASPEI International Association of Seismology and Physics of the Earth's Interior [Asociaţia Internaţională pentru Seismologie şi Fizica Interiorului Pământului].
IAT [instalaţie de aspersiune cu mutare transversală, *agr.*].
I.A.T.A. *v. IATA, A.I.T.A.*

IATA International Air Transport Association [Asociaţia Internaţională pentru Transporturi Aeriene; organizaţie internaţională neguvernamentală, *f.* în aprilie 1945; Sediul: Montreal].
I.A.T.C. *v. IATC*
IATC 1. Institutul de Artă Teatrală şi Cinematografică ["I.L. Caragiale" - din Bucureşti]. **2.** Întreprinderea pentru Articole Tehnice din Cauciuc [Botoşani].
IATF [instalaţie de udare prin aspersiune cu tambur şi furtun, *agr.*].
IATL [instalaţie de irigaţie prin aspersiune cu tractare longitudinală, *agr*].
IATME International Association of Terrestrial Magnetism and Electricity [Asociaţia Internaţională pentru Studierea Magnetismului Terestru şi a Electricităţii].
IAU 1. International Association of Universities [Asociaţia Internaţională a Universităţilor]. **2.** International Astronomical Union [Uniunea Astronomică Internaţională] *v. UAI.*
IAUC Întreprinderea de Aparate şi Utilaje pentru Cercetare [Bucureşti].
IAUPE International Association of University Professors of English.
IAV International Association of Vulcanology [Asociaţia Internaţională de Vulcanologie].
IAWA International Association of Wood Anatomists [Asociaţia Internaţională a Specialiştilor în Studiul Anatomiei Lemnului].
IAWF International Amateur Wrestling Federation [Federaţia Internaţională de Lupte pentru Amatori].
ib. ibidem.
IB Informaţia Bucureştiului.
IBA 1. Independent Broadcasting Authority [societate radio particulară, din Marea Britanie, *înf.* în 1954]. **2.** Israel Broadcasting Authority [societate radio din ISRAEL, *înf.* în 1948].
I.B.C.C. Întreprinderea de Bunuri de Consum din Cauciuc [Jilava].
I.B.C.D. Institutul Român pentru Betoane, Construcţii şi Drumuri.
I.B.E.A. *v. IBEA*
IBEA Imperial British East Africa [Compania Imperială Britanică a Africii de Est/ Africa Răsăriteană Britanică; din 1895 până în 1920, când devine „colonia coroanei, Kenya"; în 1963, Kenya îşi proclamă independenţa].
IBF 1. Federaţia Internaţională a Boxului. **2.** Institutul de Balneologie şi Fizioterapie. **3.** International Badminton Federation. **4.** Internationella Bandyförbundet.
IBFC International Baltic Sea Fishery Commission [Comisia Internaţională pentru Pescuit în Marea Baltică].
ibid. *Ibidem, lat.* [în acelaşi pasaj (loc) al unei cărţi; în indicaţii bibliografice].

I.B.M. *v. IBM*
IBM 1. International Business Machines Corporation [companie specializată în producerea maşinilor de calcul, SUA]. **2.** maşină de calcul. **3.** Intercontinental Ballistic Missile [rachetă balistică intercontinentală].
IBO International Broadcasting Organization [Organizaţia Internaţională de Radiodifuziune].
IBP Indicele biologic de poluare (*pesc.*).
IBPC Institutul de Biologie şi Patologie Celulară.
I.B.P.C.S. International Bureau for Physico-Chemical Standards [Biroul Internaţional de Standarde Fizico-chimice].
IBPGR International Board for Plant Genetic Resources [Oficiul Internaţional pentru Resursele Genetice de Plante].
I.B.R.A. Radio AB [companie radio religioasă particulară, din Suedia].
IBRD International Bank for Reconstruction and Development [Banca Internaţională pentru Reconstrucţie şi Dezvoltare; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 27 mai 1945 (îşi începe activitatea la 25 iunie 1946); Sediul: Washington] *v. BIRD.*
IBTE International Bureau of Technical Education [Biroul Internaţional de Învăţământ Tehnic].
i. bu. imperial bushel [unitate de măsură pentru lichide; = 36,36 l)].
I.B.U. International Broadcasting Union [Uniunea Internaţională a Radiodifuziunii].
I.B.U.P.U. International Bureau of the Universal Postal Union [Biroul Internaţional al Uniunii Poştale Mondiale].
IBV Intercontinental Ballistic Vehicle [rachetă balistică intercontinentală].
IBWM International Bureau of Weights and Measures [Biroul Internaţional de Măsuri şi Greutăţi].
ICA 1. International Coffe Agreement [Acordul Internaţional al Cafelei]. **2.** International Control Agency [Agenţia Internaţională de Control]. **3.** Întreprinderea [de] Construcţii Aeronautice [Braşov].
ICAB Întreprinderea Canal - Apă Bucureşti.
ICAC International Cotton Advisorry Committee [Comitetul Consultativ Internaţional pentru Bumbac].
ICAE 1. International Commission of Agricultural Engineering [Comisia Internaţională pentru Mecanizarea Agriculturii]. **2.** International Control of Atomic Energy [Controlul Internaţional asupra Energiei Nucleare].
I.C.A.I.T.I. Institutul Centro-American de Cercetare Industrială.
ICAN International Commission for Air Navigation [Comisia Internaţională pentru Navigaţie Aeriană].
I.C.A.O. *v. ICAO*

ICAO International Civil Aviation Organization [Organizaţia Internaţională a Aviaţiei Civile]; *v. şi OACI.*
I.C.A.R. *v. ICAR*.
ICAR 1. Institutul de Cercetări Agronomice al României (*agr.*) [*înf.* în 1927, sub conducerea lui Gh. Ionescu-Şişeşti; din 1969, este încorporat în Academia de Ştiinţe Agricole şi Silvice]. **2.** Întreprinderea de construcţii aeronautice româneşti [*înf.* în 1932].
ICAS Institutul de Cercetări şi Amenajări Silvice.
ICB 1. Institutul de Construcţii din Bucureşti. **2.** pseudonim al profesorului şi bibliografului român Ioan C. Bianu [1856-1935].
ICBM Intercontinental Ballistic Missile [rachetă balistică intercontinentală, cu baza la sol].
I.C.C. *v. ICC*
ICC 1. Interstate Commerce Classification [clasificarea internaţională comercială]. **2.** International Chamber of Commerce [Camera Internaţională de comerţ, *înf.* în 1919]. **3.** International Computation Centre [Centrul Internaţional de Calcul]. **4.** Institutul de Cercetări Comerciale. **5.** International Chart Commission [Comisia internaţională pentru hărţi]. **6.** International Consultative Committee [Comitetul Consultativ Internaţional]. **7.** International Control Commission [Comisia Internaţională de Control].
I.C.C.A.S. Întreprinderea de Condiţionare, Conservare şi Ambalare a Seminţelor.
ICCF The International Correspondence Chess Federation [Federaţia Internaţională de Şah prin Corespondenţă].
ICCM Institutul Central pentru Construcţii de Maşini [*înf.* în anul 1973, cu sediul la Bucureşti].
I.C.C.P. Institutul de Cercetări pentru Cultura Porumbului [*înf.* în 1957 la Fundulea; din 1961 devine *I.C.C.P.T.*].
ICCPDC Institutul Central de Cercetare, Proiectare şi Direcţionare în Construcţii.
I.C.C.P.T. *v. ICCPT*
ICCPT Institutul de Cercetări pentru Cereale şi Plante Tehnice [Fundulea; anterior lui 1961: I.C.C.P., *agr.*].
I.C.E. *v. ICE*
ICE 1. Institutul de Cercetări şi Proiectări Electronice. **2.** Întreprindere de Comerţ Exterior.
ICEBIOL Institutul Central de Biologie [*înf.* în 1972, la Bucureşti].
ICECHIM Institutul de Cercetări Chimice [*înf.* în 1950].
ICECOOP Întreprinderea de Comerţ Exterior a Cooperaţiei Meşteşugăreşti [Bucureşti].
ICED Institutul de Cercetări Etnologice şi Dialectologice [Bucureşti].

I.C.E."Dunărea" Întreprinderea de Comerţ Exterior „Dunărea" [în subordinea *DSS*, până la Revoluţie].
I.C.E.F. Institutul de Cercetări Forestiere al R.P.R.
ICEFIZ Institutul Central de Fizică [*înf.* în 1973, la Bucureşti].
ICEI Institution of Civil Engineers of Ireland [Institutul de Ingineri Civili din Irlanda].
I.C.E.M. Institutul de Cercetări Metalurgice [Bucureşti].
ICEMAT Institutul Central de Matematică [*înf.* în 1973, cu sediul la Bucureşti].
ICEMENERG Institutul de Cercetări şi Modernizări Energetice.
ICES International Council for the Exploration of the Sea [Consiliul Internaţional pentru Studiul Mării/ pentru Explorări în Mare].
ICF 1. International Canoe Federation. **2.** pseudonim al lui I.C. Frimu [1871-1919], fruntaş al mişcării muncitoreşti şi publicist.
ICFTU International Confederation of Free Trade Unions [Confederaţia Internaţională a Sindicatelor Libere] *v. CISL*.
ICG pseudonim al scriitorului şi publicistului român Ion Călugăru [1902-1956].
ICH 1. pseudonimul lui Ilarie Chendi [1872-1913], critic literar, publicist şi ziarist. **2.** Institutul de Cercetări Hidrotehnice.
I.C.H.C.A. International Cargo Handling Co-ordination Association [Asociaţia Internaţională pentru Coordonarea Transportului şi Păstrării Mărfurilor].
I.C.H.V. Institutul de cercetări Hortiviticole [*înf.* în 1957 la Băneasa].
I.C.I. *v. ICI*
ICI 1. Institutul de Cercetări pentru Informatică. **2.** Institutul de cercetări şi încercări [*înf.* la Bucureşti în 1950] *v. INCERC*.
ICIB Indian Commercial Information Bureau [Biroul Indian de Informaţii Comerciale].
ICITID Institutul de Cercetări şi Inginerie Tehnologică pentru Irigaţii şi Drenaje (*agr.*); *v. şi ISCH*
I.C.I.T.O. Interim Commission of the International Trade Organization [Comisia Interimară a Organizaţiei Comerţului Internaţional].
ICJ International Court of Justice.
I.C.M. Impozit pe Circulaţia Mărfurilor.
I.C.M.A. *v. ICMA*
ICMA Institutul de Cercetări pentru Mecanizarea Agriculturii [Bucureşti – Băneasa]/ Institutul de Cercetare, Proiectare şi Inginerie Tehnologică pentru Mecanizarea Agriculturii; ulterior: *I.C.P.I.T.M.A, I.C.P.I.T.M.U.A*. şi *I.C.S.I.T.M.U.A.*
ICMB Întreprinderea Cinematografică a Municipiului Bucureşti.

ICMC Institutul de Cercetări pentru Materiale de Construcţii.
ICMJ International Court of Maritime Jurisdiction [Curtea Internaţională de Jurisdicţie Maritimă].
I.C.N. Întreprinderea de Construcţii Navale [Constanţa].
ICNI International Council of Navigation Institutes [Consiliul Internaţional al Institutelor de Navigaţie].
I.C.N.P.C. Întreprinderea de Construcţii Navale şi Prelucrări la Cald [Drobeta-Turnu Severin].
ICO 1. International Chemistry Office [Oficiul Internaţional de Chimie]. **2.** International Coffee Organization [Organizaţia Internaţională a Cafelei]. **3.** International Commission for Optics [Comisia Internaţională pentru Optică]. **4.** International Commission on Oceanography [Comisia Oceanografică Internaţională].
ICOM International Council of Museums [Consiliul Internaţional al Muzeelor].
ICOMOS International Council of Monuments and Sites.
ICOTAS International Committee for the Organization of Traffic at Sea [Comitetul Internaţional pentru Organizarea Transporturilor pe Mare].
ICP Institutul de Cercetări Piscicole.
I.C.P.A. *v. ICPA*
ICPA Institutul de Cercetări Pedologice/ pentru Pedologie şi Agrochimice (*agr.*), *v. şi DZIF.*
ICPAC Institutul de Cercetare şi Proiectare pentru Articole Casnice.
ICPAIUC Institutul de Cercetare Proiectare Aparataj pentru Instalaţii şi Utilaje pentru Construcţii [Bucureşti].
ICPC International Criminal Police Commission.
ICPCISZSD Institutul de Cercetare şi Producţie pentru Cultura şi Industrializarea Sfeclei de Zahăr şi a Substanţelor Dulci [Fundulea].
I.C.P.C.O.C. Institutul de Cercetare şi Producţie pentru Creşterea Ovinelor şi a Caprinelor.
I.C.P.E. *v. ICPE*
ICPE Institutul de Cercetare şi Inginerie Tehnologică pentru [industria] Electrotehnică [var.: Institutul de Cercetare şi Proiectare pentru Industria Electrotehnică/ Institutul de Cercetări pentru Industria Electrotehnică [Bucureşti]/ Institutul de Cercetări pentru Electrotehnică/ Institutul de Cercetări şi Proiectări Electrotehnice Bucureşti].
I.C.P.G.A. Institutul de Cercetări şi Proiectări pentru Gospodărirea Apei.
ICPIAF Institutul de Cercetare şi Proiectare pentru Industria Alimentară şi Frigorifică [Cluj].
ICPILA Institutul de Cercetare şi Proiectare pentru Industria Lianţilor şi a Azbocimentului [Oradea].

I.C.P.I.T.M.A. *v. I.C.M.A.*
I.C.P.I.T.M.U.A. *v. I.C.M.A.*
ICPM Institutul de Cercetări şi Proiectări de Mecanică.
I.C.P.M.B. Institutul de Cercetare şi Proiectare pentru Industria Materialelor de Construcţii Bucureşti.
ICPMC Institutul de Cercetare şi Proiectare pentru Industria Materialelor de Construcţii.
I.C.P.M.F.S. Institutul de Cercetare şi Proiectare pentru Mecanică Fină şi Scule [Bucureşti].
I.C.P.P. Institutul de Cercetare şi Producţie pentru Pomicultură [Mărăcineni].
I.C.P.P.A.M. Institutul de Cercetări şi Proiectări (de Fabricaţie) pentru Produse Plate şi Acoperiri Metalice.
I.C.P.P.D. Institutul Central de Perfecţionare a Personalului Didactic.
I.C.P.T. *v. ICPT*
ICPT Institutul de Cercetare şi Proiectare Echipamente de Telecomunicaţii [anterior: CCSITT]; *v. CCSITT*
I.C.P.T.T. Institutul de Cercetări şi Proiectări Tehnologice din Transporturi.
I.C.P.U.A.E. International Conference on the Peaceful Uses of Atomic Energy [Conferinţa Internaţională pentru Folosirea Energiei Nucleare în Scopuri Paşnice].
ICPUEC Institutul de Cercetare şi Proiectare pentru Utilaje Electronice şi de Calcul.
I.C.R. 1. Întreprinderea Comercială cu Ridicata. **2.** Întreprinderea de Cofetării şi Răcoritoare.
ICRC International Committee of the Red Cross.
I.C.R.M. Întreprinderea Comerţului cu Ridicata de Mărfuri.
ICRP International Commission for Radiological Protection [Comisia Internaţională pentru Protecţie contra Radiaţiei Radioactive].
I.C.R.T.I. Întreprinderea Comerţului cu Ridicata pentru Textile-Încălţăminte.
ICRU International Commission for Radiological Units [Comisia Internaţională de Unităţi şi Măsurări de Radiaţii/ Comisia Internaţională pentru Unităţi Radiologice].
I.C.S. *v. ICS*
ICS 1. Institutul de Cercetări pentru Cultura Sfeclei [Braşov]. **2.** International Code of Signals [Codul Internaţional de Semnalizare]. **3.** Întreprinderea de Comerţ Socialist. **4.** International Chamber of Shipping [Camera Internaţională de Navigaţie]. **5.** International Committee of Slavists.

I.C.S.A.A.P. Întreprinderea Comercială de Stat pentru Mărfuri Alimentare şi Alimentaţie Publică.
I.C.S.A.P. Întreprinderea Comercială de Stat pentru Alimentaţie Publică.
ICSC 1. Interim Communications Satellite Committee. **2.** Institutul de Cercetări Ştiinţifice pentru Construcţii [*înf.* la Bucureşti în 1952] *v. INCERC.*
ICSH 1. hormonul stimulent al celulelor interstiţiale [sau luteostimulină]. **2.** Întreprinderea de Construcţii Siderurgice Hunedoara.
ICSID Consiliul Internaţional al Societăţii pentru Design Industrial.
I.C.S.I.T.A. Institutul de Cercetare Ştiinţifică şi Inginerie Tehnologică pentru Automatizări [Bucureşti].
I.C.S.I.T.C.M.R. Institutul de Cercetare Ştiinţifică şi Energie Tehnologică pentru Compresoare şi Material Rulant.
I.C.S.I.T.M.F.S. Institutul de Cercetări Ştiinţifice şi Inginerie Tehnologică pentru Mecanică Fină şi Scule [Bucureşti].
I.C.S.I.T.M.U.A. *v. I.C.M.A.*
I.C.S.I.T.P.S.C.M. Bucureşti - Institutul de Cercetare Ştiinţifică şi Inginerie Tehnologică pentru Sectoare Calde şi Metalurgie; Institut de Cercetări aflat în Bucureşti, Şos. Olteniţei 105/ 111].
I.C.S.L.F. *v. ICSLF*
ICSLF Întreprinderea Comercială de Stat de Legume şi Fructe.
ICSLS International Convention for the Safety of Life at Sea [Convenţia Internaţională pentru Salvarea Vieţii pe Mare].
ICSMI Întreprinderea Comercială de Stat pentru Mărfuri Industriale [din Municipiul Suceava].
ICSU International Council of Scientific Unions [Consiliul Internaţional al Uniunilor Ştiinţifice].
ICSU - CODATA International Council of Scientific Unions - Committee on Data for Science and Technology.
I.C.T. *v. ICT*
I.C.T. 1. International Critical Tables [Table Internaţionale de Constante Fizice]. **2.** Internaţionala Comunistă a Tineretului [organizaţie internaţională a tineretului revoluţionar, secţie a Internaţionalei a III-a Comuniste, cu activitate între 1919-1943, şi secţii în 56 de ţări] [U.T.C. din România aderă la I.C.T. în 1924]. **3.** Institutul de Cercetări Textile.
ICTA International Co-operative Trading Agency [Agenţia Internaţională a Comerţului Cooperatist].
I.C.T.B. Întreprinderea de Confecţii şi Tricotaje Bucureşti.
ICVL Întreprinderea pentru Construirea şi Vânzarea Locuinţelor.
I.C.W. interrupted continuous wave (*tele.*) [undă întreţinută întreruptă].

ICWA Indian Council of Worls Affairs [Consiliul Indian pentru Afaceri Externe].
ICWU International Chemical Workers' Union [Uniunea Internaţională a Lucrătorilor din Industria Chimică].
ICZ Institutul de Cercetări Zootehnice.
i.d. intradermic (*med.*).
id. idem (*lat.*).
I.D.A. *v. IDA*
I.D.A. 1. Alianţa Islamică Democrată. **2.** International Development Association [Asociaţia Internaţională pentru Dezvoltare; instituţie de credit, *înf.* la 24 septembrie 1960 (îşi începe activitatea la 8 noiembrie 1960), în vederea promovării dezvoltării economice, prin furnizarea de credite avantajoase faţă de cele oferite pe piaţa mondială. Din 1961 este insituţie specializată a O.N.U., afiliată la BIRD; are sediul la Washington]; v. şi *AID.*
IDAB International Development Advisory Board [Consiliul Consultativ pentru Dezvoltare Internaţională].
I.D.B. *v. IDB*
IDB 1. Idus = ide; Ibidus f. de pl. în dat. şi abl. [*Ide, Idele*; "în calendarul roman, reprezintă a cincisprezecea zi a lunilor martie (*Idibus Martiis*), mai, iulie, octombrie, dar cea de-a treisprezecea zi din celelalte luni", *lat.*]. **2.** Inter-American Development Bank [Banca de Dezvoltare Interamericană/ Banca Interamericană de Dezvoltare; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 13 septembrie 1959/ f. în aprilie 1959; îşi începe activitatea în octombrie 1960; Sediul: Washington].
I.D.C. *v. IDC*
IDC 1. Internaţionala Democrat-Creştină [*înf.* la Paris în 1956; sediul: la Roma]. **2.** Întreprinderea de Difuzare a Cărţii.
IDCS Image Dissector Camera System [sistem pentru acţionarea camerelor TV destinate acoperirii în întregime a formaţiilor noroase].
IDCSP Initial Defense Communication Satellite Program [Program american pentru construirea unei reţele de telecomunicaţii cu destinaţie militară, din 18-22 sateliţi plantaţi pe orbite cvasisincrone pentru legături strategice, în special cu unităţi dislocate pe alte continente].
IDE 1. id est [adică; *lat.*]. **2.** Institutul de Dezvoltare Economică.
IDEB Întreprinderea pentru Distribuirea Energiei Electrice – Bucureşti.
I.D.F. intermediate distribution frame (*tele.*) [repartitor intermediar; panou intermediar de distribuţie].
I.D.H.E.C. Institutul de Înalte Studii Cinematografice [Paris].
I.D.I. Institutul de Drept Internaţional [asociaţie ştiinţifică cu caracter nonguvernamental, *înf.* în 1873 la Gand/ Gent (Belgia)].
I.D.L. international date line [linie internaţională de demarcaţie a datei].

IDM incapacitate definitivă de muncă.
I.D.M.S. *v. IDMS*
IDMS Întreprinderea pentru Difuzarea/ de Distribuire a Materialelor Sportive.
IDP integrated data processing [prelucrarea integrală a datelor/ informaţiilor].
IDPB Întreprinderea Drumuri şi Poduri Bucureşti.
IDR intradermoreacţie (*med.*).
I.D.T. *v. IDT*
IDT 1. Institutul (Central) de Documentare Tehnică [*înf.* în 1949; anterior lui 1953, se intitula Institutul de Documentare, Bibliografie şi Editură Tehnică. Apoi: *INID*]. **2.** interdicţie (*milit.*).
i.e. *lat.* id est [adică].
IE Ionospheric Explorer [satelit geofizic american, lansat la 25 august 1964, pe o orbită mijlocie polară].
I.E.A. *v. IEA*
IEA 1. International Economic Association [Asociaţia Internaţională de Ştiinţe Economice]. **2.** Întreprinderea de Elemente pentru Automatizări. **3.** International Energy Agency [Agenţia Internaţională pentru Energie].
IEB International Exhibitions Bureau [Biroul Internaţional al Expoziţiilor] *v. BIE.*
IEC International Electrotehnical Commission [Comisia Electrotehnică Internaţională] *v. CEI.*
IECB Întreprinderea Electrocentrală Bucureşti.
IEEE Institute of Electrical and Electronic Engineers [Institutul Inginerilor Electrotehnicieni şi Electronişti].
IEFS Institutul de Educaţie Fizică şi Sport.
I.E.E.L.I.F. Întreprinderea de Execuţie şi Exploatare a Lucrărilor de Îmbunătăţiri Funciare [Buzău].
I.E.I.A.M.C. Întreprinderea de Exploatare Industrială a Agregatelor Miniere pentru Construcţii.
IELÎF Întreprinderi de Exploatare a Lucrărilor de Îmbunătăţiri Funciare (*agr.*).
I.E.M.I. Întreprinderea de Aparate Electronice de Măsură şi Industriale [*înf.* în 1968, în Bucureşti].
IEMI Întreprinderea de Aparate Electrotehnice de Măsură şi Industriale.
IEPER Întreprinderea de Echipamente Periferice [Bucureşti].
I.E.R.C. International Electronic Research Corporation [Corporaţia Internaţională pentru Cercetări în domeniul Electronicii].
IESS Institution of Engineers and Shipbuilders in Scotland [Institutul Inginerilor şi Constructorilor Navali din Scoţia.

IF Ilfov.
IF+ *(meteo)* ceaţă deasă deasupra gheţii.
IF- *(meteo)* ceaţă rară deasupra gheţii.
IF *(meteo)* ice fog [ceaţă moderată deasupra gheţii].
I.F.A. *v. IFA*
IFA 1. Institutul de Fizică Atomică. **2.** Federaţia Internaţională de Astronautică [organizaţie nonguvernamentală, constituită în 1951; sediul: la Geneva]. **3.** Întreprinderea de Fibre Artificiale [Suceava].
IFAC International Federation of Automatic Control [Federaţia Internaţională pentru Conducere automatizată].
IFAD International Fund for Agricultural Development *v. FIDA*.
IFALPA International Federation of Airline Pilot's Associations [Federaţia Internaţională a Asociaţiilor de piloţi din Aviaţia Civilă].
IFAP International Federation of Agricultural Producers [Federaţia Internaţională a Producătorilor Agricoli].
I.F. band filter intermediate frequency band filter (*tele.*) [filtru de bandă de frecvenţă intermediară].
I.F.B.B. Federaţia Internaţională de Culturism.
IFC International Finance Corporation [Corporaţia/ Societatea Financiară Internaţională] *v. CFI.*
IFC Isopropil-N-fenil-carbamat [sau: *IPFC*].
I.F. circuit circuit de frecvenţă intermediară (*tele.*).
IFD International Federation for Documentation [Federaţia Internaţională pentru Documentare].
I.F.E.T. Întreprinderea Forestieră de Exploatare şi Transport.
IFF Identification Friend or Foe [identificare: prieten sau duşman; expresie engleză desemnând dispozitivele care permit să se identifice avioanele cu ajutorul radarului].
IFF ceaţă deasă deasupra gheţii *(meteo)*.
IFIAS International Federation of Institutes for Advanced Study.
I.F. (i.f.) intermediate frequency [frecvenţă intermediară; medie frcvenţă].
IFLA International Federation of Library Associations.
IFLWU International Fur and Leather Workers' Union [Uniunea Internaţională a blănarilor şi pielarilor].
IFM infirmerie (*milit.*).
IFMA Întreprinderea de Fabricaţie şi Montaj Ascensoare (din Bucureşti).
IFO Internationale Film-Organisation.
I.F.O.R.S. International Federation of Operational Researches Societies [Federaţia Internaţională a Societăţilor de Cercetări Operaţionale].
IFR Instrument Flight Rule [Regulă de Zbor cu Instrumentele; *av.*].

IFRB International Frequency Registration Board [Comitetul Internaţional de Înregistrare a Frecvenţelor/ Oficiul Internaţional de Repartizare a Frecvenţelor Radio].
IFS International Federation of Surveyors [Federaţia Internaţională a Topometrilor].
IFSB Internationaler Fernschach-Bund [Asociaţia Intenaţională de Şah prin Corespondenţă (devenită din 1951, I.C.C.F.)].
I.F.T. intermediate-frequency transformer [transformator de frecvenţă intermediară], *tele.*
IFTM Institutul de Fizică Teoretică (de pe platforma) Măgurele.
I.G. [Serviciul de] Informaţii Generale [al poliţiei franceze].
I.G.A. Institutul de Geofizică Aplicată [al Academiei R.S.R, *înf.* în 1966].
i. gal. imperial gallon [galon englez (= 4,54 l)].
I.G.C.S. Inspectoratul General Comercial de Stat [organ de stat].
IGD pseudonim al lui I.G. Duca, om politic şi publicist [1879-1933].
I.G.F.E. Întreprinderea de Garnituri de Frână şi Etanşare [Râmnicu-Sărat].
IGG Institutul de Geologie şi Geofizică.
I.G.M. Inspectoratul General al Miliţiei [până la Revoluţie].
IGMCO International Governmental Maritime Consultative Organization [Organizaţia Maritimă Internaţională Consultativă Guvernamentală].
IGN pseudonimul scriitorului şi ziaristului român Ion Gorun [1863-1928].
I.G.P. Inspectoratul General al Poliţiei.
IGSCCP Inspectoratul General de Stat pentru Controlul Calităţii Produselor.
IGU International Geographical Union [Uniunea Internaţională de Geografie].
IGY International Geophysical Year [Anul Geofizic Internaţional] *v. AGI.*
IH inhibiting factors [factori (hipofizotropi) de inhibiţie; hormoni inhibitori].
IHA inhibarea hemaglutinării.
IHB **1.** International Hydrographic Bureau [Biroul Hidrografic Internaţional]. **2.** Întreprinderea de Hârtie Buşteni.
I.H.F. *v. IHF*
IHF International Handball Federation [Federaţia Internaţională de Handbal].
IHO International Hydrographic Organization [Organizaţia Hidrografică Internaţională].
IHR pseudonim al lui Ion Heliade Rădulescu.
IHS Iesus Hominum Salvator [abreviere pe monumentele creştine]; v. şi: In Hoc Salus [În El este Salvarea].
iht. ihtiologie.

IIACN Institutul de Istorie şi Arheologie din Cluj-Napoca.
IIAM Instalaţie de Irigaţie prin Aspersiune (cu mutare) Manuală (*agr.*).
IIAP Institutul Internaţional de Administraţie Publică [din Paris].
I.I.A.S.A. Institutul Internaţional pentru Analiza Sistemelor Aplicate [de la Luxenburg, de lângă Viena].
I.I.B. Întreprinderea de Instalaţii – Bucureşti.
I.I.C. 1. International Institute of Commerce [Institutul Internaţional de Comerţ]. **2.** Întreprinderea de industrializare a cărnii.
I.I.D. Institutul Internaţional de Documentare [*înf.* în anul 1931].
I.I.E.C. Instituto de Investigaciones y Experiencias Cinematografico [Madrid].
I.I.E.P. *v. IIEP*
IIEP Institutul Internaţional pentru Planificarea Educaţiei [*înf.* în 1963 de UNESCO; sediul: la Paris].
IIHF International Ice Hockey Federation.
I.I.F. 1. Institutul Finanţei Internaţionale. Institutul Internaţional al Frigului [*înf.* la 21 iunie 1920, Paris].
I.I.H.F. Federaţia Internaţională de Hochei pe Gheaţă.
III Internaţional Isostatic Institute [Institutul Internaţional de Izostatică].
IIJ Indo-Iranian Journal.
I.I.L. Întreprinderea de Industrializare a Laptelui.
IIM Întreprinderea de Instalaţii şi Montaje.
IIMI Întreprinderea Instalaţii şi Montaj Izolaţii.
I.I.N.A. Agenţia de Ştiri Islamică Internaţională [care funcţionează în cadrul Organizaţiei Conferinţei Islamice], *v. şi OCI*
I.I.P. *v. IIP*
IIP 1. Institutul Internaţional al Presei. **2.** International Ice Patrol [Patrulă Internaţională pentru Observarea Gheţii].
I.I.R.U.C. Întreprinderea pentru Întreţinerea şi Repararea Utilajelor de Calcul (şi de Electronică Profesională – Bucureşti)].
IIS 1. duo sestertii [doi sesterţi; *lat.*]. **2.** International Institute of Statistics [Institutul Internaţional de Statistică].
IISBM Institutul de Învăţământ Superior din Baia-Mare.
I.I.S.L. Institutul Internaţional de Drept Spaţial [*înf.* în 1960 de *F.I.A.* (*v.*); sediul: la Paris].
I.I.S.P. *v. IISP*
IISP 1. Institutul de Învăţământ Superior din Piteşti. Institutul de Igienă şi Sănătate Publică.
I.I.S.S. *v. IISS*
IISS 1. Institutul de Învăţământ Superior din Sibiu. **2.** Institutul Internaţional de Studii Strategice.

I.I.S.Z. Întreprinderea de Industrializare a Sfeclei de Zahăr [Bucecea, Botoşani].
I.I.T. Institutul Internaţional de Teatru.
IITM Întreprinderea de Industrie Tehnică Medicală [din R.S. România, fostă *I.T.M.*].
I.I.T.P.I.C. Institutul de Inginerie Tehnologică şi Proiectări pentru Industria Chimică [Bucureşti].
I.I.U. Institutul Internaţional al Uraniului [asociaţie comercială, cu sediul la Londra, *înf.* la 12 iunie 1975].
IIW International Institute of Welding [Institutul Internaţional de Sudură].
IJAL International Journal of American Linguistics.
IJF International Jazz Federation [Federaţia Internaţională de Jazz].
I.J.G.C.L. Întreprinderea Judeţeană de Gospodărie Comunală şi Locativă.
I.J.L.F. Întreprinderea judeţeană de legume [şi] fructe.
I.J.P.I.P.S. Întreprinderea Judeţeană de Producţie [industrială] şi [de] Prestări [de] Servicii [Bacău].
I.J.R.V.M.R. *v. IJRVMR*
IJRVMR Întreprinderea Judeţeană de Recuperare şi Valorificare a Materialelor Refolosibile [Buzău].
IJSLP International Journal of Slavic Linguistics and Poeties [Gravenhage, 1959].
I.J.T.L. Întreprinderea Judeţeană de Transport Local.
IKI [Catgut sterilizat prin imersiune într-o soluţie de iod şi potasiu; chirurgie].
il. ilustraţie, ilustraţii, ilustrat[ă].
I.L. *v. IL*
IL 1. Internaţionala Liberală [uniune internaţională, creată în 1947; sediul: la Londra].
Ialomiţa. **2.** Institutul de Lingvistică.
I.L.A. *v. ILA*
ILA 1. International Law Association [Asociaţia de Drept Internaţional, organizaţie internaţională, *înf.* în 1873 la Bruxelles sub denumirea *Asociaţia pentru reforma şi codificarea dreptului ginţilor*. În 1895, la Conferinţa de la Bruxelles, i se atribuie actuala denumire. Sediul: la Londra]. **2.** International Longshoremen's Association [Asociaţia Internaţională a Hamalilor Portuari].
ILC pseudonim al lui Ion Luca Caragiale.
Ile Izoleucină [aminoacid].
I.L.F. Întreprinderea de Legume-Fructe.
ILIL Institutul de Lingvistică şi Istorie Literară (al Universităţii „Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca).

ILILF Institutul de Lingvistică, Istorie Literară şi Folclor (al Universităţii „Al. I. Cuza" din Iaşi).
ILL 1. illustris [ilustru]. **2.** statul Illinois [S.U.A.].
ILLIAC Illinois Automatic Computer [maşină electronică de calcul, SUA].
ILO International Labour Office/ Organization (Oficiul/ Biroul Internaţional al Muncii/ Organizaţia Internaţională a Muncii); v. şi: *OIM; OIT*.
ILS Instrument Landing System [Sistem de Aterizaj cu Ajutorul Instrumentelor; metodă radio-electrică utilizată pentru aterizaj în cazul unei rele vizibilităţi; sistem de aterizare instrumentală], *astron., av.*
ILSA International Longshoremen's Association [Asociaţia Internaţională a Hamalilor portuari].
ILTF International Lawn Tennis Federation.
I.L.Z.S.G. Grupul Internaţional de Studii pentru Plumb şi Zinc [organizaţie interguvernamentală creată în 1959; sediul: la New York].
I.M. *v. IM*
IM 1. Întreprinderea Minieră. **2.** Partidul Ia Mana Te Nunaa [partid afiliat la Partidul Socialist Francez, *înf.* în 1976, în Polinezia Franceză].
IMA Întreprinderea pentru Mecanizarea Agriculturii [anterior anului 1968: SMT].
I.M. Aiud Întreprinderea Metalurgică din Aiud.
IMAO Inhibitor al Mono-Amino-Oxidazei.
I.M.A.S.A. *v. IMASA*
IMASA Întreprinderea de Maşini, Agregate/ Maşini-Agregat şi Subansamble Auto [Sfântu-Gheorghe].
I.M.B. Inspectoratul de Miliţie - Bucureşti.
IMC 1. International Maritime Committee [Comitetul Maritim Internaţional]. **2.** International Meteorological Committee [Comitetul Meteorologic Internaţional]. **3.** Întreprinderea de Materiale de Construcţii.
I.M.C.O. *v. IMCO*
IMCO Inter-Governamental/ International Maritime Consultative Organization [Organizaţia Maritimă Consultativă Interguvernamentală/ Organizaţia Interguvernamentală Consultativă pentru Navigaţie Maritimă; instituţie specializată, interguvernamentală, consultativă, de pe lângă O.N.U., pentru navigaţie maritimă; creată în 1948, însă începe să funcţioneze din 1959. România aderă în 1965. Sediul: la Londra], v. şi: *OMI*.
IMD Întreprindere de Material Didactic.
IMEB Întreprinderea de Maşini/ Motoare Electrice – Bucureşti.
I.M.E.K.O. *v. IMEKO*

IMEKO Organizaţia Internaţională de Măsuri/.Confederaţia Internaţională de Măsură [creată în iulie 1961; sediul: la Budapesta].
IMEP Întreprinderea de Motoare Electrice Piteşti.
IMEWS Integrated Multipurpose Early Warning Satellite [denumire anterioară: *Integrated Satellite* (asigură supravegherea unor teritorii pentru descoperirea amplasamentelor de rachete şi a rachetelor pe traiectoria activă, semnalarea ogivelor intrate în atmosferă, reperarea bombelor orbitale), v. şi: *FOBS*.
IMEX International Marine Exhibition [Expoziţia Maritimă Internaţională].
I.M.F. *v. IMF*
IMF 1. Federaţia Internaţională de Marketing [*înf.* la Roma, în martie 1961]. **2.** International Monetary Fund [Fondul Monetar Internaţional], *v. F.M.I.*. **3.** Întreprinderea de Mecanică Fină. **4.** Institutul de Medicină şi Farmacie. **5.** International Motorcycle Federation [Federaţia Internaţională de Motociclism].
IMF(B) Întreprinderea de Mecanică Fină [Bucureşti].
IMFI Institutul de Medicină şi Farmacie din Iaşi.
I.M.H. Institutul de Meteorologie şi Hidrologie [Bucureşti].
IMIA Întreprinderea de Montaj Instalaţii de Automatizare [din Bucureşti].
IMIT Întreprinderea de Accesorii Metalice pentru Industria Textilă [din Bucureşti].
IML Institutul de Medicină Legală/ Institutul Medico-Legal.
IMM immolaverunt [au imolat].
I.M.M.N. Întreprinderea Metalurgică de Metale Neferoase [Baia Mare].
I.M.M.R. „16 Februarie" Întreprinderea Mecanică de Material Rulant [Braşov].
I.M.O. *v. IMO*
Întreprinderea Mecanică Oradea
IMO 1. International Maritime Organization [Organizaţia Maritimă Internaţională, v. şi: *OMI*. **2.** International Meteorological Organization [Organizaţia Meteorologică Internaţională].
Imp. imperiu.
I.M.P. *v. IMP*.
IMP 1. Imperator [împărat, general; *lat.*]. **2.** imprimatur, impressit [să se tipărească]. 3. Institutul de Mine din Petroşani. **4.** Interplanetary Monitoring Platform [sateliţi ştiinţifici americani din seria Explorer, scoşi pe orbite de mare excentricitate sau foarte înalte].
IMPA International Marine Pilotage Association [Asociaţia Internaţională de Pilotaj Maritim].
imp. bu. imperial bushel [unitate de măsură pentru lichide (= 36,36 l)].
IMPP *Imperatores duo* [cei doi împăraţi].

impr. impropriu.
IMPS 1. *Impensa sua, impensis suis* [pe cheltuiala sa, pe spezele sale]. **2.** Întreprinderea Mecanică de Piese de Schimb din Oradea.
I.M.R.A. Întreprinderea Metalurgică Română de Aeronautică.
IMRAMN International Meeting on Radio Aids to Marine Navigation [Conferinţa internaţională a mijloacelor radio pentru navigaţia maritimă].
IMRC International Marine Radio Company [Compania Internaţională de Radiotehnică Navală].
I.M.S. *v. IMS*
IMS 1. Internaţionala Muncitorească Socialistă [uniune internaţională a unor partide social-democrate şi socialiste conduse de lideri de dreapta. *înf.* în 1923, la Conferinţa de la Hamburg; îşi încetează activitatea în 1940]. **2.** pseudonim al scriitorului Ion Marin Sadoveanu [1893-1964]. **3.** International Magnetospheric Study [Programul Internaţional de Studiere a Magnetosferei].
IMU Inertia Measurement Unit [Unitate de Măsură a Inerţiei].
I.M.U. Întreprinderea de Maşini-Unelte [Marghita].
IMUAB Întreprinderea de Maşini-Unelte şi Agregate [Bucureşti].
I.M.U.C. Întreprinderea Mecanică de Utilaj Chimic.
I.M.U.G.D.P. Întreprinderea de Maşini-Unelte Grele pentru Deformarea Plastică [Dorohoi].
IMUM 1. Întreprinderea Mecanică de Utilaje Medgidia. **2.** Echipă de fotbal dobrogeană.
Imun. imunologie.
IMUS Întreprinderea de Maşini şi Unelte Suceava.
in. inch [incie, ţol (= 2,54 cm.)].
in^2 square inch [*ţol* sau *deget* pătrat]; 1 in^2 = 6,45 cm^2 [sist. *engl.*].
in^3 cubic inch [ţol sau deget cubic]; 1 in^3 = 16,38 cm^3.
In indiu (*chim.)*.
INA 1. Indian National Airways [Transporturi Aeriene Naţionale Indiene]. **2.** Irish News Agency [Agenţia Irlandeză de Ştiri]. **3.** Iraqi News Agency [Agenţia de Presă Oficială din Iraq, *înf.* în 1959].
INAG *in agro* [în câmp].
I.N.A.H. Institutul Naţional de Antropologie şi Istorie [din Mexic].
INALCO l'Institut National des Langues et Civilisations Orientales.
INAM isonicotinic acid hydrazide [hidrazida acidului isonicotinic], *chim.*
inc. incidit (*lat.*).
inc. incomplet.
I.I.C. Întreprinderea de In şi Cânepă.

INCERC Institutul de Cercetări în Construcţii şi Economia Construcţiilor [*înf.* în 1960, după ce, anterior, în 1956 se formase prin fuzionarea *ICI* şi *ICSC*, înregistrând câteva transformări succesive].
incl. inclusive (*lat.*).
INCOTERMS International Commercial Terms [culegere de uzante comerciale internaţionale elaborate de Camera Internaţională de Comerţ de la Paris, în 1936, şi revizuite în 1953; Reguli întâlnite în practica comercială internaţională referitoare la unele clauze contractuale tip, exprimate prin „termeni INCOTERMS", condiţii de schimb comercial)].
I.N.C.R.E.S.T. *v. INCREST*
INCREST Institutul Naţional pentru Creaţie Ştiinţifică şi Tehnică - National Institute for Scientific and Technical Creation [Bucureşti].
INCS incursiune (*milit.*).
ind. indice.
ind. industrie, industrial.
IND 1. indictio [indicţiune; abreviere pe inscripţii latine]. **2.** constelaţia INDUS [indian]. **3.** India, în codificaţia automobilistică internaţională.
INF 1. in-folio. **2.** infanterie (*milit.*).
INF rachete cu rază medie şi mai scurtă de acţiune.
infer. inferior.
Inform. informatică.
Informex Informaciones Mexicanas [agenţie particulară de presă din Mexic].
INFR in fronte [în front].
ing. inginer.
I.N.G.G. Institutul Naţional de Gerontologie şi Geriatrie.
INH isonicotine acid hydrazide [hidrazida acidului izonicotinic] [Izo-Nicotinic-Hidrazidă sau Isoniazidă (*med.*)].
INHO in honorem [în onoarea].
I.N.I. Institutul Naţional pentru Industrie.
INID Institutul Naţional de Informare şi Documentare (Ştiinţifică şi Tehnică din România), v. şi: *I.D.T.*
INL inlustris [ilustru; abreviere pe inscripţiile *lat.*].
INM inamic (*milit.*).
Inmarsat International Maritime Satellite Organisation [organizaţie internaţională de telecomunicaţii maritime globale prin sateliţi].
I.N.M.T. Institutul Naţional de Motoare Termice [Bucureşti].
INO International Navigational Organization [Organizaţia Internaţională de Navigaţie].
INOX [Întreprinderea de tacâmuri, patine ş.a. din Bucureşti].
INPL in plano [în planul].

INR 1. pseudonim al lui Ioan N. Roman, poet şi ziarist [1866-1931]. **2.** in retro [prin spate], *abr.* pe inscripţii *lat.*
I.N.R.A. L'Institut National de la Recherche Agronomique [Franţa].
INRAVISION Instituto Nacional de Radio y Televisión [*înf.* în 1954 în Columbia].
INRC identica – negaţia/ inversiunea – reciproca – corelativa [grupul celor patru transformări; una din structurile fundamentale în care se integrează operaţiile mintale ale adultului].
I.N.R.I. *lat.* Iisus Nazarenus Rex Iudaeorum [inscripţie pe cruci desemnând „Iisus Nazarineanul, regele iudeilor"].
I.N.R.P.I. Institutul Naţional Republican pentru Probleme Internaţionale [SUA].
ins. insula, insulele...
INS International News Service [Serviciul de informaţii (ştiri) internaţionale].
INSA International Shipowners Association.
INSAC Interstate Airways Communications Station [staţie interstatală de comunicaţii aeriene].
INSAT Indian Satellite [sateliţi geostaţionari de telecomunicaţii pentru India, construiţi de Ford Aerospace].
INSC Inlet North Sea Corporation [Corporaţia Braţelor din Marea Nordului].
INSEE Institutul Naţional de Statistică şi Studii Economice [Franţa].
insp. inspector.
inst. institut.
int. 1. interviu. **2.** in tergo (în spate), *abr.* pe inscripţiile *lat.* **3.** interpreter (*inform.*).
INTACH The Indian National Trust for Art and Cultural Heritage.
INTAVA International Aviation Association [Asociaţia Internaţională de Aviaţie].
inter. interior.
Interarmco International Arms Corporation [companie americană specializată în comerţul cu armele].
INTERATOMENERGO [Uniune economică internaţională pentru organizarea cooperării în producţie a livrărilor reciproce de utilaje şi acordarea de asistenţă tehnică în construirea centralelor nuclearo-electrice, *înf.* pe baza unei convenţii la 13 decembrie 1973; sediul: la Moscova].
INTERCHIM [Organizaţia internaţională de ramură pentru colaborarea în domeniul producţiei chimice de mic tonaj, *înf.* la 17 iunie 1969; sediul la Halle, în R.D.G.].

INTERCHIMFIBRE [Uniunea economică internaţională în domeniul fibrelor, *înf.* pe baza Convenţiei semnate, la 21 iunie 1974, de guvernele Bulgariei, Cehoslovaciei, R.D.G, Iugoslaviei, Poloniei, României, Ungariei şi URSS; sediul: la Bucureşti].
INTERELECTRO [Organizaţia internaţională pentru colaborarea economică şi tehnico-ştiinţifică în domeniul industriei electrotehnice, *înf.* la 13 decembrie 1973; sediul: la Moscova].
INTERELECTROTEST [Organizaţia internaţională de colaborare în domeniul laboratoarelor de încercare de mare putere şi înaltă tensiune, *înf.* la 16 octombrie 1973].
Interhansa Software GMBH [societate comună, *înf.* în 1990, cuprinzând companiile de aviaţie „Interflug", din R.D.G, şi „Lufthansa", din R.F.G.].
interj. interjecţie.
INTERMETAL Organizaţia de colaborare în siderurgie [creată la 15 iulie 1964].
internaţ. internaţional[ă].
INTERPOL International Criminal Police Organization; v. şi: *O.I.P.C.*
intr. intrare.
introd. introducere, introductiv.
INV invenit [a găsi, a descoperi; *abr.* din inscripţiile *lat.*].
Io Ioniu [*fiz., chim.*; izotop radioactiv].
IOE International Office of Epizootic Diseases [Oficiul Internaţional al Epizootiilor].
IOF 1. International Oceanographic Foundation [Fundaţia Oceanografică Internaţională]. **2.** International Orienteering Federation [Federaţia Internaţională de Orientare].
IOFS indice al oportunităţii aplicării făinii de fosforite (*agr.*).
IOIE International Organization of Industrial Employers [Organizaţia Internaţională a Proprietarilor de Întreprinderi Industriale].
I.O.J. International Organization of Journalists [Organizaţia Internaţională a Ziariştilor] *v. OIZ.*
IOM Iupiter Optimus Maximus [Iupiter, foarte bun, foarte mare]; v. şi: *JOM.*
IOR Întreprinderea Optică Română [Bucureşti].
IOS International Organization for Standardization [Organizaţia Internaţională pentru Standardizare].
i.p. intraperitoneal (*med.*).
Ip precipitaţii în vederea navei [staţiei] [în notaţia Beaufort; *mar.*].
I.P. Întreprinderea Poligrafică.
I.P.A. *v. IPA*

IPA 1. International Phonetic Alphabet [Alfabetul Fonetic Internaţional]. **2.** Institutul de Cercetări şi Proiectări [pentru] Automatizări; Institutul de Proiectări Automatizare; Institutul de proiectare de aparataj electronic şi instalaţii de automatizare. **3.** India Press Agency. **4.** Întreprinderea [de] Produse Alimentare/ Institutul de Proiectări Agricole [*înf.* în 1951. Devine în 1973 ISPIF; *v. DZIF*, *ISPIF, agr.*.

IPA(S) Întreprinderea de Piese-Auto [Sibiu].

I.P.A.U.S. Întreprinderea de Protecţii Anticorozive şi Utilaje Speciale [Bucureşti].

IPB 1. Institutul de Proiectări [Proiect] Bucureşti. **2.** Institutul Pedagogic din Bucureşti. **3.** Institutul Politehnic din Bucureşti. **4.** Întreprinderea de Prefabricate din Beton [Militari, Bucureşti].

I.P.C. *v. IPC*

IPC 1. Institutul de Proiectări pentru Construcţii Industriale [din] Bucureşti. **2.** Iraq Petroleum Company, Ltd. [Compania petrolieră din Irak]. **3.** Institutul Pedagogic din Cluj-Napoca.

IPCF Institutul de Proiectări Căi Ferate.

I.P.C.H. Institutul de Proiectare a Construcţiilor Hidrotehnice [Bucureşti].

IPCI Institutul de Proiectări pentru Construcţii Industriale.

I.P.C.M. *v. IPCM*

IPCM Institutul de Inginerie Tehnologică şi Proiectări de Întreprinderi Constructoare de Maşini/ Institutul de Proiectări în Construcţia de Maşini.

IPCT Institutul de Proiectare pentru Construcţii Tipazate.

IPFC Indo-Pacific Fisheries Council; v. şi: *IFC*.

i.p.i. in partibus infidelium (*lat.*).

IPI 1. Institutul de Pedagogie din Iaşi. **2.** Institutul Politehnic „Gh. Asachi" din Iaşi. **3.** International Press Institute [Institutul Internaţional al Presei].

I.P.I.C.C.F. Întreprinderea de Producţie Industrială pentru Construcţii *c.f.* [Bucureşti, Chitila].

I.P.I.L.F. Întreprinderea pentru Producerea şi Industrializarea Legumelor şi Fructelor [Pucioasa].

IPIU Institutul Proiectări pentru Industria Uşoară.

IPL Institutul de Proiectări pentru Laminoase [în 1959 se înfiinţează desprinzându-se de IPROMET].

IPLM Întreprinderea Produse Lemn-Mobilă.

i.p.m. inches per minute [ţoli pe minut].

IPM Întreprinderea de Plante Medicinale.

I.P.M.A. Întreprinderea de Proiectări şi Prototipuri pentru Maşini Agricole [Bucureşti].

I.P.M.B. Inspectoratul Poliţiei Municipiului Bucureşti.

I.P.M.C. Întreprinderea de Producere a Nutreţurilor Combinate.

I.P.M.P.B. Întreprinderea de Prelucrare Mase-Plastice Bucureşti.
IPMS International Polar Motion Service [Serviciul Internaţional pentru Mişcarea Polului].
IPN Institutul de Proiectări Navale.
IPNC Întreprinderea pentru/ de Producere a Nutreţurilor Combinate.
I.P.N.C.N. Întreprinderea pentru Producerea Nutreţurilor Combinate.
I.P.O. Întreprinderea de Pescuit Oceanic [Tulcea].
i.p.r. inches per revolution [ţoli pe rotaţie].
IPRA Asociaţia Internaţională de Cercetare asupra Păcii [*înf.* în 1964, la Londra].
IPREC Întreprinderea de Prestaţii Reclamă şi Expoziţii a Cooperaţiei Meşteşugăreşti.
IPROLAM Institutul de Inginerie Tehnologică şi Proiectare pentru Laminoase [Bucureşti].
IPROMET Institutul de Proiectări Metalurgice/ Institutul de Proiectări de Uzine şi Instalaţii Metalurgice [anterior, din 1949, s-a numit Institutul de Proiectări Industriale] *v. IPL.*
I.P.R.O.M.I.N. Institutul de Proiectări Miniere [Bucureşti, prin 1957].
I.P.R.S. *v. IPRS*
IPRS Întreprinderea de Piese Radio şi Semiconductori [Băneasa].
i.p.s. inches per second [ţoli pe secundă].
I.P.S. 1. Înalt Prea Sfinţitul. Întreprinderea de Prestări de Servicii.
I.P.S.P. Întreprinderea de Prestări de Servicii către Populaţie.
I.P.S.R.U.M. Întreprinderea de Schimb şi Reparaţii de Utilaj Minier [Deva].
IPSS Înalt Prea Sfinţia Sa [abreviere din titulatura mitropoliţilor].
IPT Institutul Politehnic „Traian Vuia" din Timişoara.
IPTANA Institutul de Proiectări pentru Transporturi Auto, Navale şi Aeriene.
IPU Inter-Parlamentary Union [Uniunea Interparlamentară].
ir. ironic.
Ir Immune response [răspuns imun; *genet.*].
Ir Iridiu (*chim.*).
I.R. Imperator Rex [Kaiser und König].
I.R.A. *v. IRA*
IRA 1. Irish Republican Army [Armata Republicană Irlandeză]. **2.** Întreprinderea de Reparaţii Auto.
I.R.A.C. Interdepartament Radio Advisory Committee [Comitetul Consultativ Interdepartamental pentru repartizarea frecvenţelor radio].
IRAS Infra Red Astronomical Satellite [satelit ştiinţific olandez].
iraser infra-red amplification by stimulated emission of radiation.

I.R.B. Întreprinderea de Rulmenţi – Bârlad.
I.R.B.D. Institutul Român pentru Betoane, Construcţii şi Drumuri.
IRBM Intermediate Range Ballistic Missile [rachetă balistică cu rază medie de acţiune].
IRCA International Railway of Central America [Căile Ferate Internaţionale din America Centrală].
IRCAM L'Institut de Recherche et de Coordination Acoustique/ Musique.
IRCC International Radio Consultative Committee [Comitetul Consultativ pentru Comunicaţii Radio Internaţionale].
I.R.C.M. Institutul Român de Cercetări Marine [*înf.* la Constanţa la 1 aprilie 1970].
I.R.E. *v. IRE*
IRE 1. Institutul Român de Energie [Bucureşti]. **2.** Întreprinderea de Reţele Electrice.
I.R.E.A. Institution of Radio Engineers Australia [Institutul Inginerilor Radiotehnici din Australia].
IREB Întreprinderea de Reţele Electrice Bucureşti/ Întreprinderea Regională de Electricitate – Bucureşti.
I.R.E.M.O.A.S. Întreprinderea de Radiatoare, Echipament Metalic, Obiecte şi Armături Sanitare.
IREP Întreprinderea de Reţele Electrice - Piteşti.
IRF International Road Federation [Federaţia Internaţională a Drumurilor.
IRIS Interrogation Recording and Location System [sistem special petru culegere de date de la diferite platforme fixe şi mobile].
IRK *v. IRQ.*
IRMACO Institutul Român de Management şi Consulting.
IRMC International Radio-Medical Centre [Centrul Radiomedical Internaţional].
IRME Întreprinderea pentru Raţionalizarea şi Modernizarea Instalaţiilor Energetice.
IRNA Islamic Republic News Agency [agenţie de presă *înf.* în IRAN, în 1979, în locul agenţiei Pars News Agency, *înf.* în 1936].
I.R.N.E. Institutul de Reactori Nucleari Energetici.
IRO International Refugee Organization.
IRP Islamic Republic of Pakistan [Republica Islamică Pakistan]; v. şi: *RIP.*
IRPCS International Regulations for Preventing Collisions at Sea [Reguli Internaţionale pentru Prevenirea Abordajelor pe Mare].
IRQ Iraq, în codificaţia automobilistică internaţională [anterior: *IRK*].
I.R.R.C.S. Institutul Român pentru Relaţiile Culturale cu Străinătatea [organizaţie socială creată în anii '40, cu sediul la Bucureşti].
IRRI Institutul Internaţional de Cercetări asupra Orezului.

I.R.S. Indian Remoute Sensing [satelit indian de teledetecţie].
IRSC International Radium Standard Commission [Comisia Internaţională a Etaloanelor de Radiu].
I.R.S.G. *v. IRSG*
IRSG International Rubler Study Grup [Grupul Internaţional de Studii pentru Cauciuc; organizaţie interguvernamentală creată în 1944, iniţial de guvernele Olandei, Angliei şi SUA, la care au aderat şi alte zeci de state producătoare şi (sau) consumatoare de cauciuc (natural şi sintetic); sediul: la Londra].
I.R.S.O.P. Institutul Român pentru Sondarea Opiniei Publice.
I.R.T.A.C. International Round Table for the Advancement of Counselling.
IRTC International Railway Transport Committee [Comitetul internaţional pentru transporturi feroviare].
IRU 1. International Radium Unit [Unitate Internaţională pentru Radiu]. **2.** International Road Transport Union [Uniunea Internaţională pentru Transporturi Rutiere].
I.R.U.C. Întreprinderea de Reparare a Utilajelor Comerciale.
I.R.V. Uniunea Internaţională a Transporturilor Rutiere [*înf.* în 1947 la Copenhaga].
IRVMR Întreprinderea pentru Recuperarea şi Valorificarea Materialelor Refolosibile [Bucureşti].
I.S. Internaţionala Socialistă [uniune internaţională a partidelor socialiste şi social-democratice, *f.* în 1951, la Conferinţa de la Frankfurt pe Main].
IS Iaşi.
IS insertions sequences [secvenţe de inserţie; *genet.*].
I.S.A. *v. ISA*
ISA 1. Industry Standard Architecture (*inf.*). **2.** International Federation of the National Standardization Associations/ International Standards Association [Asociaţia Internaţională pentru Standarde/ de Standardizare], între 1926-1946; organism internaţional pentru fixarea de standarde, înlocuit, în 1947, cu ISO] *v. ISO.* **3.** Internaţionala Sindicală de la Amsterdam [uniune internaţională sindicală, reformistă, *înf.* în iulie 1919; în 1945 se autodizolvă].
ISAGEX International Satellite Geodesic Experiment [Experienţă Mondială de Geodezie dinamică Spaţială, cu angajarea tuturor sateliţilor prevăzuţi cu reflectori laser].
ISB Întreprinderea de Salubritate Bucureşti.
i.s.c. international standard candle (*fiz.*) [lumânare standard internaţională].
I.S.C. *v. ISC*
ISC 1. International Standards Conference [Conferinţa Internaţională pentru standarde]. **2.** International Sugar Council [Acordul Internaţional al

Zahărului]. **3.** Internaţional Sericicultural Commission [Comisia Internaţională de Sericicultură]; v. şi: *CIS*.
ISCE Întreprinderea de Stat pentru Comerţ Exterior [Bucureşti].
ISCH Institutul de Studii şi Cercetări Hidrotehnice [*agr.,* devine apoi *ICITID*] *v. DZIF*.
I.S.C.I.P. Întreprinderea de Stat pentru Creşterea şi Îngrăşarea Porcilor.
I.S.C.I.R. Inspecţia pentru Cazane, Recipiente sub presiune şi Instalaţii de Ridicat.
ISCO Institutul Italian de Conjunctură.
I.S.C.P. Inspectoratul de Stat pentru Controlul Preţurilor [organizat în cadrul Comitetului de Stat pentru Preţuri].
ISEE International Sun-Earth Explorer [pereche de sateliţi geofizici, unul american, celălalt vest-european, pentru cercetarea geomagnetosferei].
I.S.E.S. International Solar Energy System [sistemul internaţional de folosire a energiei solare].
I.S.F. *v. ISF*
ISF 1. indicele suprafeţei foliare (*agr.*) *v. LAI.* **2.** Internaţionala Socialistă a Femeilor.
ISFA International Scientific Film Association [Asociaţia Internaţională a Filmelor Ştiinţifice].
ISI International Statistical Institute [Institutul Internaţional de Statistică].
ISIS International Satellite for Ionospheric Studies [Allouette-2] – lansat de NASA la 29 noiembrie 1965; [sateliţi canadieni de uz internaţional pentru studierea ionosferei].
ISJ Inspectoratul Şcolar Judeţean.
I.S.K. Internazional Sport Korespondenz [din Stuttgart].
I.S.L.S.C. Întreprinderea Şantiere, Lucrări Speciale, Construcţii [Bucureşti].
I.S.M.B. 1. Inspectoratul de Securitate al Municipiului Bucureşti. **2.** Inspectoratul Şcolar al Municipiului Bucureşti.
I.S.M.U.N. Mişcarea Internaţională a [Tineretului şi] Studenţilor pentru Naţiunile Unite [constituită la Roma în septembrie 1948].
ISO International Standardization Organization/ International Organization for Standardization; Organisation Internationale de normalisation [Organizaţia Internaţională de Standardizare; *înf.,* la Londra, în în octombrie 1946, cu activitate până în 1952; în 1950 este afiliată şi România; anterior, între 1926-1942, a existat *Federaţia internaţională a asociaţiilor naţionale de standardizare*, iar între 1944-1946 *Comitetul Naţiunilor Unite pentru coordonarea standardizării*; sediul: la Geneva]; v. şi: *ISA*
ISP Institutul de Studii şi Prospecţiuni.
I.S.P.E. Institutul de Studii şi Proiectări Energetice [*înf.* în BUCUREŞTI, în 1949].

ISPH Institutul de Studii şi Proiectări Hidroenergetice.
ISPIF Institutul de Studii şi Proiectări pentru Îmbunătăţiri Funciare [Bucureşti; transformat în 1973 din IPA], *agr.*; v. şi: *IPA*.
I.S.P.M.T. Întreprinderea de Subansamble şi Piese pentru Mijloace de Transport [Oradea].
I.S.P.R.O.R. Institutul de Proiectări al Oraşelor Regionale.
I.S.R. *v. ISR*
ISR 1. Institutul Social Român [institut de cercetări în domeniul sociologiei şi al ştiinţelor sociale, fondat şi condus de D. Gusti între 1921 şi 1948]. **2.** Internaţionala Sindicală Roşie [uniune a sindicatelor revoluţionare, *înf.* în 1921, cu sediul la Moscova. În 1937 s-a dizolvat]. **3.** Institutul de Subingineri din Reşiţa.
ISSA Întreprinderea de Scule şi Subansambluri Accesorii.
ISSEE Institutul de Studii Sud-Est Europene [din Bucureşti].
ISSP International Society of Sports Psychology.
ISSS International Society of Soil Science [Societatea Internaţională de Ştiinţă a Solului].
ist. istorie.
IST Indian Summer Time [timp de vară pentru India].
ISTAT Institutul Italian de Statistică.
ISTM International Society for Testing Materials [Societatea Internaţională pentru Testarea/ Experimentarea Materialelor].
ISTR International Seed Trade Rules [Reguli Internaţionale pentru Comerţul cu Seminţe].
ISU International Shooting Union; International Skating Union [Uniunea Internaţională de Tir].
it. item (*lat.*).
I.T. „Moldova” Întreprinderea Textilă „Moldova”.
I.T.A. *v. ITA*
ITA Întreprinderea de Transport(uri) Auto.
I.T.A.P.P. Întreprinderea de Transporturi Auto pentru Produse Petroliere.
ITB Întreprinderea de Transport Bucureşti.
ITB *v. STB.*
I.T.C. *v. ITC*
ITC 1. International Telecommunication Convention [Convenţia Internaţională pentru Telecomunicaţii]. **2.** International Transport Committee [Comitetul Internaţional pentru Transporturi]. **3.** International Tin Council [Consiliul Internaţional al Cositorului]. **4.** Institutul de Cercetări pentru Tehnica de Calcul/ Institutul pentru Tehnică de Calcul [Bucureşti]. **5.** Întreprinderea de Transport Constanţa.
I.T.C.I. Institutul pentru Tehnică de Calcul [Bucureşti].

ITE pseudonim al lui I. E. Toronţiu, scriitor şi istoriograf literar [1888-1953].
I.T.E.P.C.E. Întreprinderea de Târguri, Expoziţii şi Publicitate pentru Comerţ Exterior.
I.T.F. *v. ITF*
ITF 1. International Tennis Federation [Federaţia Internaţională de Tenis]. **2.** International Transport Worker's Federation [Federaţia Internaţională a Muncitorilor din Transporturi].
ITHR Întreprinderea de Turism, Hoteluri şi Restaurante.
I.T.H.R.B. v. Întreprinderea de Turism, Hoteluri şi Restaurante Bucureşti.
I.T.I. Institutul Internaţional al Teatrului.
ITIA Întreprinderea de Transporturi Internaţionale Auto.
ITIM News Agency of the Associated Israel Press [agenţie de presă *înf.* în 1950, în ISRAEL].
I.T.M.-2 instalaţie de transport monorai pentru subteran.
ITM 1. incapacitate temporară de muncă. **2.** Industria Tehnico-Medicală.
ITN imagine toracică normală (*med.*).
ITO International Trade Organization [Organizaţie Internaţională de Comerţ].
ITOS Improved Tiros Operational System, NOAA [Sateliţi meteo americani din a doua generaţie Tiros].
ITP International Television Program[me] [Programul Internaţional al Televiziunii].
I.T.P.F.M.N.U. Întreprinderea Turnătoria de Piese din Fontă pentru Maşini-Unelte [Râmnicu-Sărat].
ITRD Întreprinderea de Traductoare şi Regulatoare Directe [Paşcani].
i.t.s. international temperature scale (*fiz.*) [scara internaţională pentru temperatură].
I.T.S.A.I.A. Întreprinderea de Transport Specializat pentru Agricultură şi Industrie Alimentară [Bacău].
ITS-K Infrakrasnîi Telescop Spectrometr-Krioghenik [telescop spectrometric în IR pe staţii *Salint*].
ITTA Întreprinderea de Transporturi Turistice Auto.
ITT(C) International Telephone and Telegraph [Corporation] [Corporaţia Internaţională a Telefoanelor şi Telegrafului].
ITTF International Table Tennis Federation [Federaţia Internaţională de Tenis de Masă].
I.T.U. *v. ITU*
ITU 1. International Telecommunication Union [Uniunea Internaţională a Telecomunicaţiilor]. **2.** International Typographical Union [Uniunea Tipografică Internaţională], v. şi: *UIT*

I.T.V. [Canalul comercial britanic].
ITWF International Transport Workers' Federation [Federaţia Internaţională a Muncitorilor de la Transporturi].
ITXT Institute of Textile Technology [Institutul de Tehnologie a Textilelor] [Marea Britanie].
IUA intervalul umidităţii active (*agr.*).
IUAI International Union of Aviation Insurers [Uniunea Internaţională de Asigurări pentru Aviaţie].
IUC International Union of Chemistry [Uniunea Internaţională de Chimie].
IUC Inter-University Centre (for Post-Graduate Studies).
I.U.C.N. *v. IUCN*
IUCN 1. Institutul Unificat pentru Cercetări Nucleare [de la Dubna, *înf.* în baza acordului internaţional dintre 11 state socialiste, semnat la 26 martie 1956 la Moscova]. **2.** International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources [Uniunea Internaţională pentru Conservarea Naturii şi Resurselor Naturale].
IUD Iuris utricesque doctor (*lat.*).
IUE International Ultraviolet Explorer [satelit american de astronomie UV, lansat în 26 ianuarie 1978, de la Cape Canaveral, cu o rachetă Thor Delta 2914].
IUFRO Uniunea Internaţională a Institutelor de Cercetări Forestiere.
I.U.G. Întreprinderea de utilaj greu [Brăila].
IUGG International Union of Geodesy and Geophysics [Uniunea Internaţională de Geodezie şi Geofizică].
iul. iulie.
I.U.M. Întreprinderea de Utilaj Minier [Satu-Mare].
iun. iunie.
IUOW International Union of Oil Workers [Uniunea Internaţională a Muncitorilor din Industria Petrolieră].
IUPAB The International Union for Pure and Applied Biophysics.
IUPAC International Union of Pure and Applied Chemistry; v. şi: *UICPA*.
IUPAP International Union of Pure and Applied Physics v. şi: *UIFPA*.
I.U.R. International Union of Railways [Uniunea internaţională a căilor ferate].
I.U.T. Întreprinderea de Utilaj Tehnologic [Buzău].
I.U.T.A.M. *v. IUTAM*
IUTAM International Union for Theoretical and Applied Mechanics [Uniunea Internaţională de Mecanică Teoretică şi Aplicată].
i.v. intravenos (*med.*).
IVG Internationale Vereinigung für Germanische Sprach und Literaturwissenschaft.

IVN Internationale Vereniging voor Neerlandistiek.
IWA International Wheat Agreement [Convenţia Internaţională pentru Grâu], v. şi *IWC*
IWC 1. International Whaling Commission [Comisia Internaţională pentru Pescuitul Balenelor]. **2.** International Wheat Council [Consiliul Internaţional al Grâului].
IWF International Weighlifting Federation.
IWS International Wool Secretariat [Secretariatul Internaţional al Lânei].
I. Wts international [atomic] weights [greutate (atomică) internaţională].
I.W.W. Industrial Workers of the World [Muncitorii Industriali din Lume (internaţionala II)].
IWWA International Woodworkers of America [Sindicatul Internaţional al lucrătorilor Lemnari din America].
IYAS International Yearbook o Agricultural Statistics [Anuarul Statistic Internaţional pentru Agricultură].
IYRU International Yacht Racing Union.
izv. izvor; izvorăşte.

Î

î.a.t. în afară de text.
Î.C.R. Înaltul Comisar al Naţiunilor Unite pentru Refugiaţi v. şi: *U.N.H.C.R.*
î.e.n. înaintea erei noastre.
încălţ. încălţăminte (ind.).
înf. înfiinţat.
înv. 1. învechit. învăţământ, învăţător,-[oare].
înz. înzestrare (*milit.*).

J

J *Joule*, unitate SI derivată, pentru mărimile: *energie, lucru mecanic, cantitate de căldură*/ simbol pentru Joule, *metr*.
JA Journal Asiatique.
JAL Japan Air Lines [companie aeriană japoneză].
JANA Jamahiriya News Agency [agenţie de presă din Jamahiria Arabă Libiană Populară Socialistă, *înf.* în septembrie 1977, cu sediul la Tripoli].
Jap. P. Japanese patent [patent japonez].
Jap. S. Sea of Japan [Marea Japoniei].
JAS Al Jumhūriya al ‘Arabiya as Sūriya [Republica Arabă Siria];v. şi: *RAS*.
JASA Journal of Acoustical Society of America [Revista Societăţii de Acustică din America].
Jaspic Joint American Soviet Particle Intercalibration [program de colaborare sovieto-americană pentru cercetare comparativă prin sondaje cu rachete geofizice, a intensităţii energiei electronilor şi protonilor care ajung în ionosfera inferioară].
JAT Jugoslovenski Aerotransport.
JATA Japan Association of Travel Agents [Asociaţia Japoneză a Agenţiilor Turistice].
JATO *av.* jet-assisted take-off [decolare cu ajutorul rachetelor cu acceleratori reactivi].
JATP *Jazz at the Philarmonic* [grup de muzicieni din S.U.A care participă la concerte publice.
JAY Al Jumhurïya al ‘Arabïya al Yamanïya [Republica Arabă Yemen]; v. şi: *RAY*.
JAZU Jugoslavenska Akademija Znanosti i Umjetnosti [Zagreb].
JBA Józsa Béla Athenaeum
JBL Journal of Biblical Literature [New-Haven, *rel*.].
JCOA Jazz Composers’ Orchestra Association [asociaţie *înf.* în 1966 de Carla Bley şi Michael Mautler, soţul ei].
JCSS Journal of Computer and System Sciences [Revista maşinilor de calculat şi a ştiinţelor cu sisteme].
JDS 1. Al-Jumhūriya ad-Dïmuqratiya as-Somaliya [Republica Democratică Somalia]; v. şi: *RDS*. **2.** Jumhūrïyat ad-Dïmūqratïya as Sūdan [Republica Democratică Sudan]; v. şi: *RDS*.
JEGPh Journal of English and Germanic Philology.
JIDS *v. RIDP*.
JIRSp Jahresbericht des Instituts für rumänische Sprache in Leipzig [1894-1921].

JIS Japan Industrial Standard [standard industrial japonez].
JIS-1 [primul satelit artificial japonez, lansat la 29 februarie 1976, destinat studierii ionosferei şi radiaţiilor cosmice]; v. şi: *JISS-1*
JISS-1 *v. JIS-1*
J/K *Joule pe Kelvin*, unitate SI derivată pentru mărimile: *capacitate termică*, *eutropie.*
J/kg *Joule pe kilogram*, unitate SI derivată pentru mărimea: *energie masică*.
J/(kg. K) *Joule pe kilogram-Kelvin*, unitate SI derivată pentru mărimile: *capacitate termică masică*, *eutropie masică* (*căldură masică*).
JKLF Frontul de Eliberare din Jammu şi Caşmir [India].
J/m^3 *Joule pe metru cub*, unitate SI derivată pentru mărimea: *energie volumică.*
JMM Al Joumhouriya al Mouslimiya al Mouritaniya [Republica Islamică Mauritania]; v. şi: *RIM.*
J/mol *Joule pe mol*, unitate SI derivată pentru mărimea: *energia molară.*
J/(mol. K) *Joule pe mol-Kelvin*, unitate SI derivată pentru mărimile: *eutropie molară*, *capacitate termică molară.*
JMPLA Juventude do Movimento Popular de Libertação de Angola [Tineretul Mişcării Populare pentru Eliberarea Angolei].
JMT Jamhuri ya Mwangano wa Tanzania [Republica Unită Tanzania]; v. şi: *RUT, URT.* **J.M.U.** Jocurile Mondiale Universitare.
J.N.A. Jordanian News Agency [Agenţie de presă iordaniană, creată în 1969, cu sediul la Amman].
JNR [companie japoneză de căi ferate].
J.O. Jocurile Olimpice.
JOM *v. IOM.*
JOR Iordania, în codificaţia automobilistică internaţională.
JRAI Journal of the Royal Archaeological Institute [Marea Britanie; Revista Institutului Regal de Arheologie].
JRAS Journal of the Royal Asiatic Society.
JRGS Journal of the Royal Geographical Society [Revista Societăţii Regale de Geografie].
JRSS Journal of the Royal Statistical Society.
JSFOugr Journal de la Société Finno-Ougrienne [Helsingfors, 1886].
Jslm Jerusalem [oraşul Ierusalim; scris şi: *Jsm.*].
J.T.A. Jewish Telegraphic Agency [agenţie de presă din Israel, cu sediul la Ierusalim].
JThST Journal of Theological Studies [London] (*rel.*).
jud. judeţ.
JUL Joule (*fiz.*).
jum. jumătate.

K

k 1. prefixul kilo- (*metr.*). **2.** *kilo,* prefix SI cu factorul de multiplicare 10^3.
k. keg [unitate de măsură] [MB = 45,46 l; SUA = 50 kg].
K 1. Kaliu [potasiu], *chim.* **2.** kilooctet [unitate de măsură pentru memorie reprezentând 1024 de octeţi]/ [kilobyte] [unitate de măsură pentru memorie, reprezentând 1024 de bytes], *inform.* **3.** keel [măsură de greutate pentru cărbune [21,2 % tone engleze sau 20,86 % tone metrice], *mar.* **4.** ceaţă uscată moderată *(meteo)*. **5.** *kelvin*, unitate SI fundamentală pentru mărimea: *temperatură termodinamică;* unitate de temperatură termodinamică, înlocuind, din 1967, denumirea "grad Kelvin" (˚K)].
˚**K** grad Kelvin [grad absolut], *metr.*
K+ ceaţă uscată deasă *(meteo)*.
K- ceaţă uscată rară *(meteo)*.
K 9 [primul motor românesc pentru avioane, construit în 1937 de uzinele *I.A.R.*].
KANS Kansas [S.U.A.].
K.A.N.U. *v. KANU*
KANU Kenya African National Union - Uniunea Naţională Africană a Kenyei, partid politic fondat în 1960, condus de Jomo Kenyatta.
KAPL Knolls Atomic Power Laboratory [Laboratorul atomo-electric "Knolls", S.U.A.].
KBR Korber (*bot.*).
KBS 1. kilo-bits per second [kilobiţi pe secundă]. **2.** Korean Broadcasting System [*înf.* în 1927; societate de radio din Coreea de Sud]. **3.** Keystone Broadcasting System [societate radio din SUA, 1941].
KC 1. Kilocicli [numărul caracterelor pe secundă] [statist.]; scris şi *kc.* **2.** Kilohertz.
Kcal *fiz.* kilocalorie.
KCH Kornicke (*şt. nat.*).
kc/s kilocycles per second [kilocicli pe secundă, kilohertzi], *el.*
KDCI knocked –down in carloads [divizat în părţi minimale transportabile; despre o marfă], *mar.*
KDLCL knocked –down in less than carloads [divizat în părţi mai mici decât cele transportabile; despre o marfă], *mar.*
kdw kilowatt-day [kilowatt-zi].
KD-35 [tractor pe şenile fabricat în serie din 1947 la uzinele "Tractorul"].
kev kilo-electron-volt, *el.*
kg *kilogram*, unitate SI fundamentală pentru mărimea: *masă.*

Kg linia grenului [notaţia Beaufort; *mar.*].
K.G.B. Comitetul pentru Securitatea Statului [din 1954], anterior: *v. NKVD* şi *G.P.U.*
kg c.s. kilogram[me]-calorie per second [kilogram-calorii pe secundă].
kg/cum. kilograms per cubic metre [kilograme pe metru cub].
kgf *kilogram forţă*, unitate în general nerecomandată; 1 kgf = 9,80665 N; Nu face parte din SI.
kg f.m. kilogram-forţă-metru (*fiz. MKGF)*.
kgm kilogrammetru [unitate practică de măsură pentru lucru mecanic, egală cu 9,80665 J].
kg-m kilogrammetre [kilogram-metru].
kg/m^3 *kilogram pe metru cub*, unitate SI derivată pentru mărimea: *masa volumică* [densitate, conform titulaturii româneşti].
kg m.s. kilogrammetre per second [kilogram-metri pe secundă].
kgmt kilogrammetre [kilogrammetru].
kgph kilograms per hour [kilograme pe oră].
kgpm kilograms per minute [kilograme pe minut].
kgps kilograms per second [kilograme pe secunde].
kg/s kilograms per second [kilograme pe secundă].
kg/sqm kilograms per square metre [kilograme pe metru pătrat].
kHz kilohertz [kilohertz, kilociclu], *el.*
ki. kilolitre [kilolitru].
KIK cluburile intelectualităţii catolice [în Polonia].
kip-ft thousand foot-pounds [o mie de picioare-livre].
KISZ Kommunista Ifjúsági Szövetség.
kJ kilojoule [unitate de măsură pentru energie sau pentru lucru mecanic în sistemul MTS; 1 kJ = 1 000 J].
KK Kriterion Könyvkiadó [Editura Kriterion din Bucureşti].
KKK Kriterion Kiskalauz [Mic Îndrumar Kriterion].
K.-K.-K. Ku-Klux-Klan ["organizaţie reacţionară, teroristă, rasistă, creată în statele din sudul SUA, după războiul de secesiune (1861-1865), pentru a menţine supremaţia albilor în viaţa socială şi, implicit, pentru a împiedica emanciparea negrilor; în 1869 este desfiinţată oficial, dar reînvie în 1915, extinzându-şi activitatea şi asupra altor categorii"].
KKP-1,8 combină de cânepă (*agr.*).
KKS-6 Maşină [combină autopropulsată] pentru recoltat ricin (*agr.*).
kl kilolitru [1 kl = 1 000 l].
KLG Klug (*zool.*).
KLM Koninklÿke Luchtraart Maatschappij [Companie olandeză de transporturi aeriene].
km kilometru [1 km = 1 000 m].

km² kilometru pătrat (1 km^2 = 1 000 000 m^2).
km³ kilometru cub (1 km^3 = 1 000 000 000 m^3).
KMA Anomalia Magnetică Kursk.
k Mc/s kilomegacycles per second (kilomegacicli pe secundă).
KMDSZ Kolozsvári Magyar Diákok Szövetsége [Uniunea Clujeană a Studenţilor Maghiari].
KMEF Keratină-Miozină-Epidermină-Fibrinogen [grup de proteine contractile].
KMP kilometru pătrat.
kmps kilometres per second [kilometri pe secundă] (*fiz.*); v. şi*:* km/s.
km/s kilometres per hour [kilometri pe oră].
kMWh Kilomegawatt-hour [kilomegawaţi pe oră].
KNA Katholische Nachrichten-Agentur.
KND Kirchlicher Nachrichtendienst.
KNI Kantorberita Nasional Indonesia [agenţie de presă, particulară, din Indonezia, *înf.* în 1966].
ko knoch out [knockout]; scris şi: K.O.
KODISO [Partidul Socialist Democratic (din Grecia), *înf.* în 1979].
Kp coeficient de pulvelizare (*agr.*).
KP Kommunistische Partei.
KPD Kommunistische Partei Deutschlands.
KPL Khao San Pathet Lao [agenţie de presă oficială din Laos].
KPÖ Kommunistische Partei Österreichs.
KPT Kampuchea Prachea Thiptey [Kampuchia Democratică].
Kr Kripton (*chim.*).
Kripo Kriminalpolizei.
Ks viscol [în notaţia Beaufort; *mar.*].
KSFC Kennedy Space Flight Center [complex de lansare american, destinat lansărilor de rachete de tip Saturn din cadrul programului Apollo]; v. şi: *VEB*.
KSN Kilosten (*fiz.*).
KT Kilotonă.
KUG Kugelan [în entomologie].
KUNA Kuwait News Agency [agenţie de presă oficială din Kuwait, *înf.* în 1976].
kV kilovolt [unitate de măsură pentru forţa electromotoare şi tensiunea electrică egală cu 1000 V; unitate de măsură pentru tensiunea electrică sau pentru diferenţa de potenţial electric, egală cu o mie de volţi, *metr.*].
KVA kilovolt-ampere [kilovoltamper; unitate de măsură pentru puterea aparentă, egală cu 1000 de voltamperi], *el.*
kvar reactive kilovolt-ampere, kilovar [kilovoltamperi reactivi, kilovar], *el.*

kW kilowatt [unitate de măsură pentru putere, egală cu 1000 w]; scris şi kw.
kw.-an. kilowatt per annum [kilowaţi pe an].
kwh *v. kWh*. v. şi*: kw/h.*
kWh kilowatt-oră/ kilowattoră [unitate practică de măsură pentru energie, egală cu lucrul mecanic efectuat, într-o oră, de un sistem care are o putere de un kilowatt; sau: unitate de măsură pentru energie egală cu energia produsă (consumată) într-o oră de către un generator (receptor) cu puterea de un kilowatt].
KWT Kuweit, în codificaţia automobilistică internaţională.
Kz *(meteo)* furtună cu nisip, cu praf [în notaţia Beaufort; *mar.*].
KZST Kemény Zsigmond Társaság [Societatea "Kemény Zsigmond"].

L

l 1.fulger [în notaţia Beaufort; *mar.*]. **2. l** *litru*, unitate pentru capacitate folosită împreună cu SI.
L *league* **1.** leghe [4,83 km]. **2.** (*mar.*) leghe marină [5,56 km]. **3.** măsură de suprafaţă [5760 acri]. **4.** lacul... **5.** *litru*, unitate pentru capacitate folosită împreună cu SI. **6.** lungimea navei (*mar.*).
L- chiciură slabă *(meteo)*
L. chiciură intensă *(meteo.*
l. ft linear foot [picior liniar (304,8 mm)].
L. Gnd „landing ground", teren de aterizare (*av.*).
l. hr. lumen-hour [lumen-oră].
l./hr. litre/hour [litru/oră].
l tn Longton [tonă lungă] [1 l tn = 20 centweights = 1016,047 kg (*engl.*)]; long ton [tonă lungă; unitate de măsură pentru greutate, engleză, în sistemul avoir-du-pois, valorând 1016,047 kg].
l. tn v. *l tn*
l. tn. *v. l tn*
la last [last] [măsură de greutate sau de capacitate] [2 tone registru; 30 hl].
La 1. Lantan (*chim.*). **2.** Lambert [unitate de măsură pentru radianţă].
L.A. 1. Liga Agrară [organizaţie politică cu caracter reacţionar din România, constituită în 1928. Funcţionează până în 1938]. **2.** Liga Arabă [Liga Statelor Arabe; organizaţie regională a ţărilor arabe, *înf.* în martie 1945; sediul: la Cairo].
LAASP Liga angoleză de prietenie şi solidaritate cu popoarele.
LAC Constelaţia Lacerta [şopârla].
LACF Libyan Arab Chess Federation [Federaţia Libiană de Şah].
LACIE Large Area Corp Inventory Estimation [program american de inventariere sezonieră şi estimare a culturilor prin utilizarea sateliţilor de teledetecţie].
L.A.C.T. Local Apparent Civil Time [timp civil adevărat la meridianul locului].
L.A.D.O. Liga Apărării Drepturilor Omului [din România, *înf.* în ianuarie 1990].
LAGEOS Laser Geodinamic Satellite [satelit militar american (DOD) pentru cercetări geodinamice prin laser].
LAI leaf area index (*agr.*) *v. ISF.*
L.A.L.P. Liga Artiştilor Liber Profesionişti [*înf.* în Bucureşti, la 1 ianuarie 1990].

LAM liberalium artium magister (*lat.*).
L.A.N.C. *v. LANC*
LANC Liga Apărării Naţional-Creştine [organizaţie de dreapta din România, *înf.* în martie 1923, sub conducerea lui A. C. Cuza şi care avea 10 locuri în Adunarea Deputaţilor; în iulie 1935, L.A.N.C. a fuzionat cu Partidul Naţional Agrar, condus de Octavian Goga, formând Partidul Naţional Creştin].
LANT Atlantic [Oceanul Atlantic].
L.A.P.I. Laboratorul de Analiză a Procesului de Învăţământ [Bucureşti].
L.A.R. *v. LAR*
LAR Liniile Aeriene Române [*înf.* în 1975].
LARC Livermore Automatic Research Computer [maşină de calcul electronică; SUA].
LAREX Laboratorul Român de Expertize.
laser light amplification by stimulated emission of radiation.
LASH Lighter Aboard Ship [tip de navă portbarje, având o macara-portal de cca 800 t pentru ridicarea şi coborârea la apă a barjelor; poate lua la bord 70-80 de barje].
LASP Low Altitude [System Program] Surveillance Platform [sateliţi americani de cercetare din cosmos a teritoriilor de importanţă strategică, prin survol la înălţimi mici].
lat. 1. [limba] latină. **2.** latitudine.
L.A.T. local apparent time [timp adevărat local].
LATS Long acting thyroid stimulator[stimulator tiroidian de durată] (*med.*).
lb Poundsavoir-du-pois [1 lb = 453,35 g; unitate americană].
lb. libra [pound] *lat.* livră [453,595 g].
L.B. local battery [baterie locală] (*el.*).
lb. ap. pound apothecary [livră farmaceutică] [373,2418 g].
lb. av. pound avoirdupois [livră engleză comercială = 453,6 g].
lb. cal. pound-calorie [livră-calorie].
lb./cu. ft. pound per cubic foot [livră pe picior cub].
lb.-ft. pound-foot [livră-picior].
lb. mol. pound-molecule [livră-moleculă].
lbr Pound [livră] [1 lbr = 12 ounces = 373,242 g].
lbs./cu. ft pounds per cubic foot [livre pe picior cubic].
lbs./sq. ft pounds per square foot [livre pe picior pătrat].
lbs./sq. in. pounds per square inch [livre pe ţol pătrat].
lbs-ft pounds per foot [livre pe picior].
lbs/ H.P. pounds per horse-power [livre pe cal putere].
lbs-in pounds per inch [livre pe ţol].
lb. p. sq. in. pounds per square inch [livre pe ţol pătrat].

lbs. p. y. pounds per yard [livre pe iard].
lbt Poundtroy [1 lbt = 373,242 g] [unitate americană].
lb. t. pound troy [livră troy (= 373,2418 g)].
l.c. loco citato (*lat.*).
L.C. Liga Comuniştilor [prima organizaţie comunistă internaţională a proletariatului, *înf.* de K. Marx şi *Fr.* Engels la Londra, iunie 1847; Fiinţează până în 1852].
L/C Letter of Credit.
L.C.C.L.C. Laboratorul Central de Cercetări pentru Lacuri şi Cerneluri [Bucureşti].
LCF Liga Creştină Finlandeză [*înf.* în 1958].
LCHR *launcher* [dispozitiv de lansare] (*av.*).
LCI landing craft infantry [şalandă de debarcare/ mijloc plutitor de desant pentru transport în infanterie] (*milit., mar.*).
LCL Loeb Classical Library [London and New York; *rel.*].
LCM landing craft, medium [mijloc plutitor de desant de tonaj mediu, *mar.*].
L.C.R. *v. LCR*
LCR lichid cefalorahidian (*med.*).
LCT landing craft tank [şalandă de debarcare pentru tancuri/ mijloc plutitor de desant pentru transportul tancurilor], *milit.*
L.D.E.F. Long Duration Exposure Facility [cel mai mare satelit artificial care a stat în Cosmos 6 ani].
LDH [enzima] lactico-dehidrogenaza, *genet.*].
LDH lact(ic)odehidrogenază (*med.*).
L.D.O. Liga Drepturilor Omului [organizaţie de masă cu caracter umanitar şi democratic din România, creată în 1923; A fiinţat până în 1928].
LDP Liberal-Demokratische Partei
L.D.R. Liga Democrată a Romilor.
lea. league [leghe; = 4,83 km]; *mar.* leghe marină [5,56 km]; [pentru suprafeţe = 5760 acri].
LEA librarians, editors, authors [bibliotecari, editori şi autori].
LECT lector.
LEDA Liceul Economic şi de Drept Administrativ.
LEF Levîi frontiskusstva [Frontul de Stânga al Artei].
leg. legato [fără întrerupere între sunete], *muz.*.
LENA Lesotho News Agency [agenţie de presă oficială *înf.* în 1983, în Lesotho].
LENT norii „Lenticularis" (*meteor.*).
LEP Constelaţia Lepus [iepurele].

LES 1. Lincoln Experimental Satellite [Sateliţi militari americani, destinaţi elaborării de metode şi experimentării de mijloace pentru telecomunicaţii speciale]. **2.** Lupus Eritematos Sistemic [boală sistemică autoimună care afectează fibrele de colagen].
LET linear energy transfer [transfer de energie pe unitatea de lungime], *fiz.*
Leu Leucină [aminoacid].
L.F. 1. Lista Feministă [*înf.* în 1983, în ISLANDA]. **2.** low frequency [beat oscillator] [heterodină de joasă frecvenţă; generator de ton cu bătăi] / low frequency [joasă frecvenţă] (*tele.*) [de la 30 de 3000 kilocicli]; scris şi lf. / low frequency acceleration pick-up (*fiz.*) [captor (traductor) de acceleraţii de joasă frecvenţă].
L.F.I. Liceul de Filologie-Istorie.
LFRS low frequency radio signal [semnal radio de joasă frecvenţă, *telec.*].
lg tn long ton [tonă engleză (= 1016,047 kg)].
LH hormonul luteinizant (*genet.*).
LHRH hormonul de eliberare al hormonului luteinizant (*genet.*).
LH-RH Luteinizing-hormone-releasing-hormone [hormon de eliberare a hormonului luteinizant; *genet.*].
LHWI lower high water interval [perioada celui mai mic nivel al mareei înalte].
Li Litiu (*chim.*).
lib. liber (*lat.*).
LIB Constelaţia Libra [balanţa].
lic. licoare [*med.*; pe reţete].
L.I.C. leucemia limfocitară cronică.
lidar *v. LIDAR*
LIDAR Light Detection and Ranging.
LIFL Ligue Internationale des Femmes pour la Paix et la Liberté.
l.i.f.o. last in, first out [method] [încărcarea pe ultimul loc, descărcarea pe primul loc], *mar.*
LIHG Ligue Internationale de Hockey sur Glace [Liga Internaţională de Hochei pe Gheaţă].
lim. limită (*mat.*).
lim. limited.
LIMFI Litografia Institutului de Medicină şi Farmacie din Iaşi.
LIMS Limb Infrared Monitor of the Stratosphere.
lin. ft linear foot [picior liniar (= 304,8 mm)].
LINA Liberian News Agency [agenţie de presă oficială din Liberia].
lingv. lingvistică.
LIQ liquor [licoare; abreviere medicală pe reţete].
lit. 1. litera (jur.). **2.** literar, literatură.

L.I.R. Liga Internaţională a Românilor [constituită în 22 ianuarie 1990].
LITR low intensity test/ ing reactor [reactor experimental cu intensitate mică a fluxului de neutroni (*fiz. nucl.*)].
Liv. Liverpool University [Universitatea din Liverpool].
livr. livresc.
LKV-4T maşină [combină] pentru recoltat in (*agr.*).
LLAA Leurs Altesses [Alteţele Lor].
L.L.D. Legum Doctor [Doktor der Rechtswissenschaft in England und Nordamerika].
L.L.M. Legum Magister [mittlerer puristischer Grad in England und Nordamerika].
LLMM Leurs Majestés [Majestăţile Lor].
LLWI lower low water interval [perioada celui mai mic nivel al mareei joase].
lm 1.lumen; unitate SI derivată pentru mărimea *fluxul luminos,* în sistemele MKSAº Kcd şi CGS*; fiz. el.* **2.** lung-metraj.
Lm *v. lm*
lm. h. Lumen-oră [unitate practică de măsură pentru cantitatea de lumină egală cu 3600 lumeni-secunde].
lm. s. lumen-secundă.
L.M.D. long metre double [metru liniar dublu].
LMEW low middling extra white [bumbac american extra alb clasa a 7-a].
LMI constelaţia Leo Minor [Leul mic].
LMPR liquid metal fuel reactor [reactor cu combustibil pe bază de metal lichid].
L.M.S. London Mathematical Society [Societatea de matematică din Londra].
l.m.t. length-mass-time [lungime-masă-timp].
LMTD logarithmic mean temperature difference [diferenţă medie logaritmică de temperatură (*fiz.*)].
L.N. Liga Naţiunilor [Societatea Naţiunilor] [organizaţie internaţională, guvernamentală, creată prin Tratatul de pace de la Versailles (28 iunie 1919); îşi încetează activitatea la începutul celui de-al doilea război mondial, hotărârea de autodizolvare fiind luată după intrarea în vigoare a Cartei O.N.U, la 18 aprilie 1946].
LNA Libian News Agency.
L.N.C. Liga Naţional Corporatistă [organizaţie fascistă din România, creată în noiembrie 1933. În 1938 îşi încheie activitatea].
LNG Liquid Natural Gas [navă pentru transportul gazelor lichefiate].
L.N.R. *v. LNR*
L.N.R. Liga Navală Română [societate culturală română de propagandă

marinărească, funcţionând între 1923/1927-1948].
loc. 1. localitate. **2.** locuitor.
log. 1. logic. **2.** logaritm (*mat.*).
Log. logică.
long. longitudine.
LOPO low power output reactor [reactor de mică putere tip „boiler"].
LORAN Long Range Navigation [Sistem de radionavigaţie hiperbolică cu impulsuri la distanţe mari / sistem hiperbolic de radionavigaţie la mare distanţă „Loran", *mar.*].
L.O.R.C.S. Liga Societăţilor de Cruce Roşie [fondată în 1919; sediul: la Geneva].
LOT Polskie Linie Lotnicze Polish airlines [Liniile aeriene poloneze].
L.P.-75 laminor de preforjare.
LPCS Liga Politică a Creditului Social [Noua Zeelandă, 1954].
L.P.G. *v. LPG*
LPG 1. Liquid Pressure Gas [Navă servind la transportul gazelor sub presiune; *mar.*]. **2.**
liquefied petroleum gas [gaz petrolier lichefiat].
LPI Laureat al Premiului Internaţional.
LPP Lista Progresistă pentru Pace [*înf.* în 1977 în ISRAEL].
LPS Laureat al Premiului de Stat.
LPTB London Passenger Transport Board [biroul transportului de pasageri din Londra].
Lr *chim.* lawrenciu.
„L.R. 50", **„L.R. 21"** maşini de prelucrare prin electroeroziune.
LRBA Laboratoire de Recherches Ballistiques et Aerodynamiques [serviciu tehnic francez constructor de rachete].
LRBM *milit.* long-range ballistic missile [rachetă balistică cu rază mare de acţiune].
LRH gonadoliberina.
LRI Liga Română a Întreprinzătorilor.
LRSR Latvijas Radomju Socialistiska Republika [R.S.S. Letonă].
L.S.A. Liga Statelor Arabe [*înf.* la 22 martie 1945, la Cairo, unde se află sediul].
LSCR Liga Societăţilor de Cruce Roşie [*înf.* la 5 mai 1919; membră a Crucii Roşii Internaţionale].
L.S.D. *v. LSD*
LSD acidul lisergic; dietilamina acidului lisergic [substanţă chimică din clasa halucinogenelor, obţinută în 1938 de Albert Hoffmann].
LSD-25 [substanţă toxică de luptă cu acţiune psihochimică (neuro-psihică)].
LSI Landing Ship Infantry [navă de debarcare pentru infanterie; *abr. milit.*

americană].
L.S.M. *v. LSM*
LSM Laborator de Sănătate Mintală.
LSO London Symphony Orchestra [a debutat la Queen's Hall, în iunie 1904, având la pupitru pe Hans Richter].
L.S.T. *v. LST*
L.S.T. 1. local standard time [timp local standard]. **2.** Landing Ship Tank [navă de debarcare pentru tancuri; navă-tanc de desant], *abr. milit.*
lt. locotenent.
l.t. long ton [tonă engleză (= 1016 kg)].
ltd. mit beschränkter Haftung [*engl.*: limited].
LTD Long Tank Delta [rachetă purtătoare americană construită de McDonell-Douglas].
ltge „lighterage" [lihteraj, încărcarea şi descărcarea navei cu ajutorul slepurilor/ şalandelor] (*mar.*).
LTH Luteotropic Hormone [hormon glicoproteic luteotrop/ hormonul luteotrop/ prolactină].
LTP lipotiaminpirofosfat.
LTR Lexiconul Tehnic Român.
LTSR Lietuvas Taryu Socialistine Respublika [R.S.S. Lituaniană].
LTTAT Long Tank Thrust Augumented Thor [rachetă].
LTTD Long Tank Thor Delta [rachetă *Thor Delta* cu un nou etaj de bază].
Lu *chim.* luteţiu.
LUÅ Lunds Universitets Årsskrift.
LUISS Universitatea Internaţională Liberă de Studii Sociale [din Roma].
lung. lungime.
LUP Constelaţia Lupus [lupul].
L.U.R. London Underground Railways [Metroul din Londra].
LVOR low-powered, very high frequency omnirange [sistem de radionavigaţie cu putere mică, în foarte înaltă frecvenţă, ce acţionează la orice distanţă] (*av.*).
LWF Lutheran World Federation.
L.W.T. local winter time [timp local de iarnă].
lx Lux [unitate de măsură pentru iluminare şi radianţă în sistemul MKSA° Kcd; 1 lx = 10^{-4} ph.].
lx *lux*, unitate SI derivată pentru mărimea: *iluminare.*
lx.s lux-secundă [unitate de măsură pentru cantitatea de iluminare].
LYN Constelaţia Lynx [linxul].
LYR Constelaţia Lyra [lira].
Lys Lizină [aminoacid].
λ microlitru [1 λ = 0,000 001 l].

M

m 1. metru; simbol pentru metru [unitate SI fundamentală, pentru mărimea: *lungime*]. **2.** simbol pentru prefixul „mili" cu semnificaţia „a mia parte" în sistemul zecimal (prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-3}. **2.** pâclă [în not. Beaufort; *mar.*]. **3.** milă; **a.** milă terestră = 1609,3 m. **b.** milă marină = 1852 m]. **4.** mort.
M 1. mega [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{6} (la unităţi de măsură cu semnificaţia „de un milion de ori", în sistemul zecimal)]. **2.** micron [1 M = 0,000 001 m]. **3.** milă [1609,3 m].
M. Marea...
m^{-1} *metru la puterea minus unu*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *număr de undă.*
m^2 *metru pătrat*, unitate SI derivată pentru mărimea: *arie.*
m^2/s *metru pătrat pe secundă*, unitate derivată pentru vâscozitate cinematică.
m^3 *metru cub*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *volum.*
m^3/kg *metru cub pe kilogram*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *volumul masic.*
m/s metres per second [metri pe secundă].
m/s *metru pe secundă*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *viteză.*
m/s^2 *metru pe secundă la pătrat*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *acceleraţie.*
ma *abr.* pentru prefixul *miria* cu semnificaţia „de 10 000 de ori" în sistemul zecimal.
mA *meteo* arctic maritime mass [mase de aer maritim arctic].
mÅ *fiz.* miliångström.
mA miliamper.
MA Ministerul Agriculturii (*agr.*).
MACF maşină de adunat şi legat cânepa de fibră (*agr.*).
mach. machetă (*milit.*).
MADISZ Uniunea Tinerilor Democraţi Maghiari [din Cluj-Napoca].
MADOSZ Magyar Dolgozók Országos Szövetsége [Uniunea Oamenilor Muncii/ Muncitorilor Maghiari din România; organizaţie de masă, creată în august 1934, prin desprinderea din Partidul Maghiar din România. Este interzisă în 1938 de dictatura regală, iar în 1943 face parte din Frontul Patriotic Antihitlerist. Participă la Frontul Naţional Democratic, iar în mai

1945 devine MNSZ (*Magyar Népi Szövetség* = Uniunea Populară Maghiară), ca în 1953 să se autodizolve]. Preşedinţi: Szepesi Sándor, Gyárfás Kurkö. A editat: *Népakarat*, *Székelyföldi Néplap*.
Ma. E. Master of Engineering [doctor în ştiinţe tehnice].
mag. magazin.
MAGF Centrul de Calcul ATM.
MAGION Magnetosferic-Ionosferic [sateloid geosferic cehoslovac].
MAI Ministerul Afacerilor Interne [apoi: MI].
MAK Magyar Autoklub.
M.A.C. motor cu aprindere prin comprimarea aerului (*agr.*).
M.A.E. Ministerul Afacerilor Externe.
M.A.I.A. Ministerul Agriculturi şi Industriei Alimentare.
MALEV Magyar Légiközlekedési Vállalat [Compania Ungară de Transport Aviatic].
m.a.m. milliampere minutes [miliamper-minute].
MAM 1. Mamercus [*abr. lat.* a numelui Mamercus]. **2.** [norii] mammatus (*meteor.*).
m.amp. milliampere [miliamper], *el.*
M.A.N. *v. MAN*
MAN 1. Marea Adunare Naţională [a R.S. România; org. suprem al puterii de stat şi unicul organ legiuitor al ţării]. **2.** Ministerul Apărării Naţionale (v. şi: *MApN, MFA.*).
MANA Malawi News Agency [agenţie de presă particulară din MALAWI, *înf.* în 1966].
Manc. Victoria University of Manchester [Universitatea „Victoria" din Manchester] [*M. Brit.*].
MANIAC Mathematical Analyser Numerical Integrator And Computer [maşină de calcul electronică, SUA/ mechanical and numerical integrator and calculator [integrator şi calculator mecanic şi numeric].
MAO monoaminooxidaza [enzimă; *psih.*].
M.A.P. *v. MAP*
MAP 1. Mişcarea Acţiunea Populară [1965, Federaţia Saint Christopher şi Nevis]. **2.** Mişcarea de Acţiune Populară [din Nicaragua]. **3.** Maghreb Arab Press [agenţie naţională de presă din Maroc, creată în 1959, cu sediul la Rabat].
M.A.P.A.M. *v. MAPAM*
MAPAM Partidul Muncitoresc Unit (din Israel)/ Partidul Unit Muncitoresc [în ISRAEL, *înf.* în 1948].
MApN *v. MAN.*
M.A.P.S. Make a Picture Story [tehnică proiectivă tematică; test].

MAPU Movimiento de Acción Popular Unitaria [Mişcarea Acţiunii Populare Unitare] (Chile).
M. Arch. Master of Arhitecture [doctor în arhitectură].
Mar Cor Marine Corps [corp de infanterie marină; scris şi: *MARCOR*].
mAR membru al Academiei Republicii Socialiste România.
mar. marină.
Maram. Maramureş.
Marecs Maritime European Communications Satellite [sateliţi maritimi vest-europeni din generaţia a doua].
mARN *v. MARN.*
MARN acid ribonucleic mesager [sau informaţional]; v. şi: *mARN*
MARS Malaia Retranslaţionaia Stanţia [staţii sovietice de sol pentru telecomunicaţii prin sateliţi *Molnia* şi *Raduga*].
mart. martie.
MARV Focosul nuclear manevrabil.
m.a.s. milliampere seconds (miliamper-secunde).
M.A.S. *v. MAS*
MAS 1. Movimiento al Socialismo [Mişcarea pentru Socialism, partid politic *înf.* în 1970, în Venezuela]. **2.** Al Mamlaka al 'Arabïya Sa'ūdiya [Regatul Arabiei Saudite] *v. RAS.* **3.** motor cu aprindere prin scântei (*agr.*).
MASB motor antisubmarine boat [vedetă antisubmarină].
masc. 1. masculin. **2.** masculinum (*lat.*).
maser microwave amplification by stimulated emission of radiation.
Maser Molecular Amplifier by Stimulated Emission of Radiation [Amplificator cuantic (molecular) pentru semnale de microunde].
MAT Ministerul Alcoolului şi Tutunului.
Mat. Matematică.
mat. 1. Material. **2.** materie.
MATRI ROM [Oficiu particular pentru intermedierea căsătoriilor].
MAV Magyar Államvasutak [Căile Ferate Ungare].
MAVAG Magyar Állami Vagon-, Acél-és Gépgyár [Uzina pentru producerea Oţelului şi a Vagoanelor pentru Căile Ferate Ungare].
max. maxim[um].
MBB Messerschmitt-Bölkow-Blohm [societate vest-germană].
MBLA mouse B lymphocyte antigen [euteroantigen specific limfocitului B de la şoarece].
M.B.M. thousand feet board measure [o mie de picioare; măsură pentru scânduri].
MBS 1. Baza Militară Străină. **2.** Mutual Broadcasting System [companie de radiodifuziune din SUA].
m.c. 1. membru corespondent. **2.** mensis currentis (*lat.*).

MC *v. M.C.*
M. C. 1. Marina civilă. **2.** metric carat [carat metric; = 200 mg].
MCCA Mişcarea contra armamentului [organizaţie progresistă din Franţa].
MCE Ministerul Comerţului Exterior.
M.C.E.C.E.I. Ministerul Comerţului Exterior şi Cooperării Economice Internaţionale.
MCF *tele.* mean carrier frequency [frecvenţă purtătoare medie].
M.C.G. Marele Cartier General.
MCI 1. Ministerul Comerţului Interior. **2.** Ministerul Construcţiilor Industriale.
mcl. motocicletă (*milit.*).
M.C.L. Magna Charta Libertatum [denumirea actului semnat de regele Angliei Ioan Fără de Ţară la 15 iunie 1215].
MCPA methylchlorophenoxyacetic acid [acid metilclorofenoxiacetic].
Mcps *tele.* megacycles per second [megacicli (megahertzi) pe secundă].
MCR-2,5 maşină combinată de regenerat pajişti.
mc/s *tele.* megacycles per second [megacicli (megahertzi) pe secundă].
M.C.S. *v. MCS*
MCS 1. Morse code signals [alfabetul Morse]. **2.** Master of Commercial Science [doctor în ştiinţe comerciale].
M.C.W. modulated continuous wave [undă întreţinută modulată] (*tele.*).
md. miliard.
Md-11 [avion cu reacţie de pasageri experimentat de compania americană „Mc Donnell Douglas"].
MDB Movimento Democrático Brasileiro [partid politic din Brazilia].
MDC Mişcarea pentru Drepturile Cetăţenilor [*înf.* în 1977, în ISRAEL].
MDD Meteorologic Data Distribution [misiune spaţială de recepţie şi difuzare de date meteo în diferite ţări din Europa şi Africa].
M.D.F. *v. MDF*
MDF 1. *tele.* medium frequency directionfinding station [staţie de radiogoniometrare în frecvenţă medie/ în banda frecvenţelor medii]. **2.** main distributing frame [repartitor principal] (*tele.*) panou principal de distribuţie.
MDF-1,5 Maşină de dislocat vreji de fasole (*agr.*).
MDH magnetohidrodinamic[ă].
MDM Mişcarea Democraţia Modernă [Craiova, 1990].
MDN Maşină pentru Distribuit Nutreţuri.
MDO Marine Diesel-Oil [Combustibil pentru Motoare Diesel].
MDP Mişcarea Democratică a Poporului [în Insulele Turks şi Caicos].
MDS misce da signa [amestecă şi etichetează; pe reţete *med.*].
MDS-3 Maşina de coletat sfeclă pe trei rânduri (*agr.*).
me miliechivalenţi (*agr.*).

m.e. milliequivalent [miliechivalent], *chim.*
M.E. Master of Engineering [doctor în ştiinţe tehnice].
MEA Materials Experiment Assembly [program spaţial, *aeronaut*].
M.E.A.F. Middle East Air Force [Forţele Aeriene din Orientul Mijlociu].
MEAS Middle East Air Staff [Statul Major al Forţelor Aeriene din Orientul Mijlociu].
MEC maşină electronică de calcul (*milit.*).
MECON Ministerul Construcţiilor Industriale.
med. medic[ină].
Med. Vet. medicină veterinară.
MEDLARS Medical Literature Analysis and Retrieval System.
MEDO Middle East Defence Organization [1955-1958; Pactul de la Bagdad].
M.E.E. *v. MEE*
MEE 1. Master of Electrical Engineering [doctor în ştiinţe electrotehnice]. **2.** Ministerul Energiei Electrice.
MEEC Middle East Economic Commission [Comisia Economică pentru Orientul Mijlociu].
M.E.F.M.C. Ministerul Economiei Forestiere şi Materialelor de Construcţii.
MEFIN Mecanică Fină [Întreprinderea de mecanică fină – Sinaia].
m.e.h.p. mean effective horse-power [putere medie efectivă în cai-putere].
MEI Ministerul Educaţiei şi Învăţământului.
MELF Middle East Land Forces [Trupele Terestre din Orientul Mijlociu].
MEMO Middle East Media Operations [agenţie de presă particulară din Cipru].
MEN 1. Constelaţia Mensa [masa]. **2.** Mişcarea de Eliberare Naţională [*înf.* în 1954, în Guatemala]. **3.** Ministerul Economiei Naţionale. **4.** Ministerul EducaţieiNaţionale. **5.** manifestări episodice nocturne (*psih.*).
MENA Middle East News Agency [Agenţia de presă pentru Orientul Mijlociu, RAE - *înf.* în 1955].
M.Eng. Master of Engineering [doctor în ştiinţe tehnice].
MEP 1. Mişcarea de Eliberare a Poporului [în Montserrat]. **2.** Mişcarea Electorală a Poporului [*înf.* 1971, în Antilele Olandeze].
MEP 2-Metil-5-Etil-Piridină [prod. chimic utilizat la obţinerea acidului nicotinic].
mEq miliechivalent.
MER Mişcarea Ecologistă din România [Bucureşti, 1990].
Merid. meridional.
M.E.S.A.N. ***v. MESAN***

MESAN Mişcarea pentru Evoluţia Socială din Africa Neagră [partid *înf.* în Republica Centrafricană în 1945 şi dizolvat în 1979].
MESTP Mişcarea de Eliberare din São Tomé şi Príncipe [1960].
Met Metionină [aminoacid].
M.E.T. ***v. MET***
MET 1. Metropolitan Opera New York. **2.** Mean European Time [ora Europei Centrale].
MET-2500 Maşină pentru erbicidare, tractată (*agr.*).
Metal. metalurgie.
Meteor. meteorologie.
Metr. metrologie.
Mev megaelectronvolt; million electronvolt (*el. fiz.*); scris şi: *m.e.v.*
MEZZ abreviere pentru cuvântul italian „mezzo" [pe jumătate; mijlociu].
mezz mezzanine [mezanin].
mf millifarad (milifarad [10^{-3} farazi)], *el.*
M.F. Master of Forestry [doctor în silvicultură].
MF medium frequency [frecvenţă medie (300-3000 kHz)], *tele.*
M.F.A. Master of Fine Arts [doctor în arte plastice].
MFA 1. Ministerul Forţelor Armate [din 1975: MAN, apoi MApN]. **2.** Mişcarea Forţelor Armate [Portugalia].
mfd microfarad [microfarad (= 10^{-6} farazi)], *el.*
mfds microfarads [microfarazi].
mfh micron cubic feet per hour [micron pe picior cub într-o oră (ridicarea presiunii)].
MFM Mişcarea pentru Puterea Proletară [partid *înf.* în 1972, în Madagascar].
MFSA Misce fiat secundum artem [amestecă şi execută după aceleaşi reguli ale artei].
m.g. miles per gallon [mile pe galon (consum de combustibil la suta de km)], *auto*
M.G. medie generală.
mg miligram [1 mg = 0,001 g].
Mg 1. Magneziu (*chim.*). **2.** miriogram [1 Mg = 10 000 g].
MGAL milligal [a mia parte dintr-un GAL].
m.g.d. million gallons per day [milioane de galoni pe zi].
MGHB Mihai Gheorghiu Bujor [pseudonimul militantului socialist; n. 1881-m. 1964].
M.G.M. *v. MGM*
MGM [studiourile Metro Goldwyn Mayer; Metro Goldwyn-Mayer Picture Corporation [SUA].
M.G.N. Mirror Group Newspapers.

mgr. miligram.
MGS Mişcarea Socialistă a Tinerilor [din Italia].
mgs system metre-gram-second system [sistemul metru-gram-secundă].
mh millihenry [milihenry], *el.*
MH 1. masă hectolitrică (*agr.*). **2.** Mehedinţi.
M.H.-6500 maşini de haldat.
MHAT Moskovski Hudojestrenuîi Akademiceskii Teatr [Teatrul Academic de Artă din Moscova, fondat în 1898].
MHC Major Histocompatibility Complex [complexul major de histocompatibilitate; *genet.*].
mhcp mean horizontal candle-power [intensitate luminoasă medie orizontală/ măsurată în candele].
MHD magneto-hidrodinamic (*fiz.*).
MHDG magnetic heading [cap/ drum magnetic], *mar.*
M.H.F. medium high frequency [frecvenţă înaltă medie].
MHHW mean higher high water [cel mai mare nivel mediu al mareei înalte].
Mho *ohm* prin anagramare [în *metr.* Siemens].
MHP Marele Hural Popular [parlament unicameral în Mongolia].
MHPG metametoxi-para-hidroxifenil-glicolul.
MHPG 3-metoxi-4-hidroxi-feniletilenglicolul.
MHRA Modern Humanities Research Association.
MHU Al Mamlaka al Hāshimiya al Urdunīya [Regatul Hashimit al Iordaniei] *v. RHI.*
M HV-2,4 A maşină [combină] de recoltat bumbac (*agr.*).
MHVDF medium, high and very high frequency direction-finding stations [staţii de radiogoniometrare în frecvenţă medie, înaltă şi foarte înaltă].
MHWI mean high water lunitidal interval [interval lunar al nivelului mediu al mareei înalte].
MHWN mean high water neaps [nivel mediu al mareei înalte de cuadratură].
MHWS mean high water springs [nivel mediu al mareei înalte de sizigii).
MHY microhenry [microhenry (= 10^{-6}-6 H)], *el.*
mhy *v. MHY.*
MHz megahertz.
mi mile [milă (= 1609,3 m)].
MI memoria internă.
MI *v. MAI.*
MIA Modulaţia Impulsurilor în Amplitudine (*tele.*).
Mic microwave [microundă], *tele.*

MIC 1. Constelaţia Microscopium [microscopul]. **2.** modulaţie a impulsurilor în cod [*Rad.* şi TV]. **3.** pseudonim al scriitorului Matei I. Caragiale, [1885-1936].
MICH Michigan.
MICM Ministerul Industriei Construcţiilor/ Constructoare de Maşini.
Microbiol. microbiologie.
MID modulaţie a impulsurilor în durată [*Rad.* şi TV].
Mid. E. Middle East [Orientul Mijlociu].
MIDAS Missile Defense Alarm System [sateliţi militari americani de supraveghere, detectare şi alarmare la atacul cu rachete intercontinentale].
MIDP poziţia mento-iliacă dreaptă posterioară.
MIDT poziţia mento-iliacă dreaptă transversă.
MIF 1. Miners' Internaţional Federation [Federaţia Internaţională a Minerilor]. **2.** modulaţia impulsurilor în frecvenţă (*tele.*).
MIG 1. [tip de avioane de vânătoare sovietice]. **2.** maşină de împrăştiat gunoi.
MIG-5 maşină pentru împrăştiat gunoi de grajd pe teren şes (*agr.*).
mi/hr miles per hour [mile pe oră viteză].
mijl. mijloc.
MIL 1. Magyar Irodalni Lexicon [1963-1965, Bp.]. **2.** microscopia imuno-fluorescentă (*med.*).
mil. milion.
milen. mileniu.
milit. militărie, militar,-ă.
MIM Ministerul Industriei Metalurgice.
MIMC Ministerul Industriei Materialelor de Construcţii.
MIMD Multiple Instruction Multiple Data stream [s. cu multiflux de instrucţiuni şi multiflux de date].
min 1. *minut*, unitate pentru timp folosită împreună cu SI. **2.** minim. 3. minereu, mineral.
MIN Mişcarea de Integrare Naţională [*înf.* în 1977 în Venezuela].
MINAUR minele de aur.
Miner. mineralogie.
MINN Minnesota [S.U.A.].
MIP 1. modulaţie a impulsurilor în poziţie [fază] [*Rad.* şi *Telev.*]. **2.** Pseudonim al tipografului şi publicistului M. I. Pădureanu [m. 1898].
MIR Mişcarea de Stânga Revoluţionară.
MIRCEN Microbiological Resource Center [Centru de Resurse Microbiologice].
MIRV Multiple Independently targetable Re-entry Vehicles [vehicule aeriene sau ogive nucleare multiple care sunt dirijate în mod independent].

M.I. Ministerul de Interne.
M.I.C. Ministerul Industriei Chimice.
M.I.E.E.I. Ministerul Industriei Electrotehnice, Electronice şi Informatice.
M.I.F.L. Frontul Islamic de Eliberare Moro [Filipine].
M.I.L.M.C. Ministerul Industrializării Lemnului şi Materialelor de Construcţii.
M.I.M. Ministerul Industriei Metalurgice.
M.I.R. Mişcarea Stângii Revoluţionare [Venezuela].
M.I.R.V. 1. multiple independent reentry vehicle [rachetă teleghidată cu focoase multiple]. **2.** Multiple Independently targetable Re-entry Vehicles [vehicule aeriene sau ogive nucleare multiple care sunt dirijate în mod independent].
MISD Multiple Instruction Single Date [stream]; s. cu multiflux de instrucţiuni şi un singur flux de date.
MISP mento-iliacă stângă posterioasă [variantă de poziţie în prezentaţia facială].
MISS Mississippi [S.U.A.].
MIST mento-iliacă stângă transversă (variantă de poziţie în prezentaţia facială].
Mit. mitologie.
M.I.T. *v. MIT*
MIT 1. Massachusetts Institut of Technology [Institutul de Tehnologie din Massachusetts]. **2.** monoiodotirosină.
M.I.T.I. Ministerul pentru Comerţ Internaţional şi Industrie [al Japoniei].
Mitr MS Mitropolia Moldovei şi Sucevei [Iaşi; *rel.*].
MIU Ministerul Industriei Uşoare.
M.I.U.G. Ministerul Industriei de Utilaj Greu.
M.J. Ministerul Justiţiei.
M.J.R. Parfum pentru femei „Mademoiselle J.R."
MKPS metru-kilogram-forţă-secundă.
MKS sistemul *metru-kilogram-secundă* [propus în 1901 de fizicianul italian Acanio Georgi (1893-1916)].
MKSA sistem de unităţi de măsură folosit în tehnică, *metru-kilogram-secundă-amper* [standardizat în ţara noastră, în 1935] *v. MKS*; *MKSAV*.
MKSA°Kcd Sistem de unităţi de măsură folosit în ştiinţă şi în tehnică, în care unităţile fundamentale sunt *metrul, kilogramul-masă, secunda, amperul, gradul de temperatură absolută Kelvin şi candela*.
MKSAV *metru-kilogram-secundă-amper-volt* [sistem simplificat în 1935 la MKSA].
ml mililitru [1 ml = 0,001 l].
MLA Modern Language Association of America.

mld. miliard.
M.L.F. Multi-Lateral Nuclear Forces [Forţele nucleare multilaterale ale N.A.T.O.; proiect politico-militar, strategic, datând din 1964-1965, ce consta în crearea unei entităţi politice şi de securitate vest-europene, care urma să posede şi să controleze independent arme nucleare].
MLLW mean lower low water [cel mai mic nivel mediu al mareei joase].
MLR Muzeul Literaturii Române.
MLRS Multiple Launch Rocket System [aruncătoare de proiectile reactive cu reacţie].
MLRV manned lunar roving vehicle [vehicul lunar cu personal uman].
M.L.S.T.P. Mişcarea de Eliberare din São Tomé şi Príncipé [*înf.* în 1960 sub altă denumire].
MLWI mean low water lunitidal interval [interval lunar al nivelului mediu al mareei joase].
MLWS mean low water springs [nivel mediu al mareei joase de sizigii].
mm milimetru [1 mm = 0,001 m; submultiplu al metrului, egal cu a mia parte dintr-un metru].
Mm 1. miriametru [1 Mm = 10 000 m]. **2.** milă marină.
MM 1. Maramureş. **2.** megamega tera- [10^{12}]. **3.** Ministerul Muncii.
Mm^2 miriametru pătrat [1 Mm^2 = 10 000 000 m^2].
mm^2 milimetru pătrat [1 mm^2 = 0,000 001 m^2].
mm^3 milimetru cub [1 mm^3 = 0,000 000 001 m^3].
MMB masa a 1000 de boabe (*agr.*).
MMB Messerschmid-Bölkow-Blohm [întreprindere de armament şi nave spaţiale de la München].
MMC maşini de măsurat în coordonate.
mmfd micromicrofarad (picofarad); v. şi: *mmf.*
mmf *v. mmfd.*
M.M.F. magnetomotive force [tensiune (forţă) magnetomotoare] (*el.*).
m/min metres per minute [metri pe minut].
M.M.O.S. Ministerul Muncii şi Ocrotirilor Sociale.
mmm milimicron [0,001 mm].
MMM Mişcarea Militară Mauritiană [*înf.* în 1970, în Mauritius].
mmn millimicron [milimicron; = 10^{-6} mm].
m mn millimicron [milimicron; = 10^{-6} mm].
MMP milimetru pătrat.
M.M.P.I. *v. MMPI*
MMPI Minnesota Multiphasic Personality Inventory [Inventarul Multifazic de Personalitate Minnesota; test de evaluare care măsoară unele trăsături ale personalităţii - patologice: depresiune, schizofrenie etc. - elaborat în 1940], *psih.*

Mn Mangan (*chim.*).
MN 1. magnetic North [nord magnetic]. **2.** meteorologia nautică (*mar.*). **3.** Mişcarea Naţională [partid din Costa Rica].
M.N.A. *v. MNA*
MNA 1. Mişcarea Noilor Antile [în Antilele Olandeze]. **2.** Mişcarea Naţională Armeană [în URSS].
MNAS Member of the National Academy of Sciences [membru al Academiei Naţionale de Ştiinţe, în *M. Brit.*].
MNI Mişcarea Nasseriştilor Independenţi [*înf.* în 1976, în Liban].
MNL 1. Mişcarea Naţională Libaneză. **2.** Mişcarea Naţională Liberă [*înf.* în 1972, în Bahamas].
MNP 1. Mişcarea Naţională Populară [1956, partid de guvernământ în Trinidad –Tobago]. **2.** Mouvement National Progressiste.
M.N.R. *v. MNR*
MNR Mişcarea Naţionalistă Revoluţionară [*înf.* în 1942, în Bolivia]. **2.** Mişcarea Naţională de Rezistenţă [Mozambic].
MNR-I Mişcarea Naţionalistă Revoluţionară-Istorică [*înf.* în 1977 în Bolivia].
M.N.R. Mişcarea Naţionalistă Revoluţionară [partid de guvernământ în Bolivia].
MNS Mişcarea pentru Noua Societate [*înf.* în 1978 în Filipine, continuatoare a Partidului Naţionalist, creat în 1907].
MNSz Magyar Népi Szövetség [Uniunea Populară Maghiară] *v.şi MADOSZ*
Mo Molibden (*chim.*).
M.O. Money order [mandat poştal].
mod. moderato (*muz.*).
MODAROM Modă Românească.
mOe milioersted [unitate de măsură neraţionalizată pentru intensitatea de câmp magnetic în sistemul MKSA, egală cu 10^{-3} Oe].
MOIC Medical Officer-in-Charge [*M. Brit.*].
mol *mol,* unitate SI fundamentală pentru mărimea: *cantitate de substanţă.*
Mold. Moldova.
MOLINACO Mişcarea de Eliberare Naţională a Insulelor Comore.
mol/m^3 *mol pe metru cub*, unitate SI derivată, pentru mărimea: *concentraţie* [a cantităţii de substanţă].
mon. 1. monom (*mat.*). **2.** [Mon.] Constelaţia Monoceros [licornul].
MONEX Mousson Experiment [exp. sovietico-americană-indiană în mai-iunie 1973, 1975, 1977, având ca obiectiv studierea musonului pe Indii].
mong. *lb.* mongolă.
MONIMA Mişcarea Naţională pentru Independenţa Madagascarului [partid *înf.* în 1958; între 1976-1977 şi 1981-1982 face parte din FNDR].

MONTAME Mongol Tsahilgaan Medeeny Agentlag.
M.O.P.R. v. MOPR
MOPR Mejdunarodnaia Organizaţiia Pomoşci Borţam Revoliuţii [Organizaţia internaţională pentru ajutorarea luptătorilor revoluţionari; *înf.* în 1922, ca urmare a apelului lansat de Internaţionala a III-a Comunistă, activând până în 1947; „Ajutorul Roşu internaţional", *v. A.R.I.*
mor morendo [stingându-se] (*muz.*).
MOr Le monde Oriental [Uppsala, 1906].
MOWW Military Order of World War/ Ordin militar acordat participanţilor la războiul mondial/ Canada.
m.p. 1. manu propria (*lat.*) v. şi: *m.pr.* **2.** metru pătrat.
MP 1. mandat poştal. **2.** Mişcarea Populară [*f.* 1959, în Maroc]. **3.** Member of Parliament. **4.** Military Police.
MPA medroxiprogesteron acetat.
M.P.C. Manifestul Partidului Comunist [document teoretic şi programatic al comunismului, scris de K. Marx şi F. Engels la sfârşitul anului 1847 şi publicat în februarie 1848].
MPD Mişcarea Populară Democratică [Ecuador].
MPEC Mişcarea Populară pentru Eliberarea Ciadului.
m.p.g. miles per gallon [mile pe galon/ consum de combustibil la suta de km], *auto.*
m.p.h. miles per hour [mile pe oră].
MPLA Mouvement Populaire pour la Liberation de l'Angola [Mişcarea Populară pentru Eliberarea Angolei, partid politic *înf.* în 1956].
m.p.m. metres per minute [metri pe minut].
mpm miles per minute [mile pe minut].
MPR Mişcarea Populară a Revoluţiei [Zair].
m.p.s. metres per second [metri pe secundă].
mps miles per second [mile pe secundă].
MPSP-3 Maşină Purtată/ Portabilă de Stropit şi Prăfuit (*agr.*).
M.P.T. Ministerul Poştelor şi Telecomunicaţiilor.
M.P.Te. Ministerul Poştei şi Telecomunicaţiilor.
m.pr. *v. m.p.*
MPU Mişcarea Poporului Unit [1979, Saint Vincent şi Grenadine].
MQM [partidul etnic al mohajirilor; Pakistan].
mr milliroëntgen [miliroentgen].
Mr (fără punct, în SUA) domn.
Mr. (cu punct, în Anglia) domn.
M.R. Mate's Receipt [Verladebescheinigung].
MRAF Marshal of the Royal Air Force [mareşal de aviaţie în Marea Britanie].

M.R.A.S. Member of the Royal Academy of Science [în MB: Membru al Academiei Regale de Ştiinţe].
MRC Microplasmose Respiratory of Chick [boală infecto-contagioasă la galinacee; *med.* veter.] *v. ASD*, *BCR*.
MRC-2,4 Maşină de Recoltat Cânepă (pentru fuior), *agr.*.
MRCC Member of the Royal College of Chemistry [Membru al Colegiului Regal de Chimie] [Marea Britanie].
mrd millirutherford [milirutherford], *fiz.*
MREM milliroentgen-equivalent-physical [miliroentgen-echivalent fizic sau a 1000-a parte dintr-un REP].
MRF microradiofotografie (*med.*).
MRGS Member of the Royal Geographical Society [Membru al Societăţii Regale de Geografie] [Marea Britanie].
MRI 1. Magnetic Resonance Imaging. **2.** Mitteilungen des Rumänischen Instituts a.d. Univ. Wien [1914].
MRL Mişcarea Românilor Liberi.
MRM-2,2 M Maşină de recoltat mazăre (*agr.*).
MRN Mişcarea pentru Reconstrucţie Naţională [Baia-Mare, 1990].
MRND Mişcarea Revoluţionară Naţională pentru Dezvoltare [*înf.* în 1975, în Rwanda].
MRP 1. Mouvement Républicain Populaire. **2.** Miron Radu Paraschivescu [1911-1971, pseudonim al poetului].
Mrs (fără punct, în SUA) doamnă.
Mrs. (cu punct, în Anglia) doamnă.
MRS mistress [doamnă].
MRS 1. Magnetic Resonance Spectroscopy. **2.** Mişcarea Radicalilor de Stânga [*înf.* în 1973, în Franţa].
MRS-3 Maşină de recoltat sfeclă pe trei rânduri (*agr.*).
MRSE Microbial Response in Space Environment [experienţă biologică la bordul navei *Apollo-16*].
MRSO Marea Revoluţie Socialistă din Octombrie.
M.S. motor ship.
MS 1. Mass spectrometry. **2.** Mureş. **3.** Mustrare Scrisă [în jargonul studenţesc].
MSA mustrare scrisă cu avertisment [în jargonul studenţesc].
MSAT magnetospheric Satellite.
MSBR Molten Salt Breeder Reactor [reactor reproducător răcit cu săruri topite].
MSBS Medium Scale Broadcasting Satellite [proiect japonez de sateliţi de telecomandă pentru emisii TV semi-directe, stabilizaţi după trei axe].
M.Sc. Master of Science [doctor în ştiinţe].

MSC-1, 2 Maşină de scos tuberculi de cartofi (*agr.*).
m.s.c.p. mean spherical candle-power [intensitate luminoasă medie sferică măsurată în candele].
M.S.F. **1.** Master of Science of Forestry [Doctor în Silvicultură]. **2.** Medecins Sans Frontieres [Medici fără frontiere; mişcare *înf.* în Franţa în decembrie 1971]. **3.** Producţie-ştiinţă-finanţe [organizaţie a sindicatului britanic al muncitorilor productivi şi cel al funcţionarilor].
MSFC Marshall Space Flight Center [Centrul de Zboruri Spaţiale Marshall].
M.s.ft. thousand superficial feet [o mie de picioare pătrate].
MSH **1.** hormon de stimulare a melanocitelor/ hormonul melanocitostimulator/ (*genet.*). **2.** hormonul melanotrop hipofizar (*med.*).
MSI Mişcarea Socială Italiană-Dreapta Naţională [*înf.* în 1946; de extremă dreaptă].
MSLA mouse spleen lymphocyte antigen.
MSM **1.** Mişcarea Sindicală Mondială. **2.** Mişcarea Socialistă Mauritiană [*înf.* în 1983 în Mauritius].
mSn **1.** milisten. **2.** metru-sten.
MSOS Mitteilungen des Seminars für Orientalische Sprachen (zu Berlin).
M.S.P. Monedă de Schimb Privat.
MSPL Marine Traffic Simulation Programme System [sistem de simulare a programării traficului maritim].
MSPS Ministerul Sănătăţii şi Prevederilor Sociale.
MSR Mişcarea Stângii Revoluţionare [*înf.* în 1960 în Venezuela].
ms(s). *v. mss.*
mss. manuscris.
MSS **1.** *v. mss.* **2.** Multispectral Scanner [analizor multispectral] (*aeronaut.*).
M.S.T. Mean Summer Time [timp mediu de vară].
Ms-Th mesothorium [mezotoriu], *chim.*
MsTh1 mezotoriu izotop al radiului obţinut prin dezintegrarea toriului, *fiz., chim.*
MsTh2 mezotoriu [izotop al actiniului, obţinut prin dezintegrarea mezotoriului 1], *fiz., chim.*.
M.St.M. Marele Stat Major.
MSU detector de microunde (*aeron.*).
Mt mount (*engl.*); mont (*fr.*).
M.T. Meditaţia Transcendentală.
MT Megatonă.
MTA Magyar Tudományos Akadémia [Academia de Ştiinţe Ungară].

MTCA Ministry of Transport and Civil Aviation [Ministerul Transporturilor şi Aviaţiei Civile, *M. Brit.*].
MTF-1,4 Maşina de Treierat Fasole (*agr.*).
MTH militermie (*fiz.*).
M.T.I. Magyar Távirati Iroda [Agenţia de Ştiri şi informaţii din Ungaria, *înf.* în 3 martie 1880].
M.T.L. mass, time, length [masă, timp, lungime; sistem de măsuri].
MTM Methods Time Measurement [tehnică de măsurătoare a lucrului prin descompunere în mişcări foarte mici, a căror durată se cunoaşte (elaborată de americanul Maynard)].
MTMF Maşină de Tocat şi Măcinat Furaje.
M.T.O. Măsuri Tehnico-Organizatorice.
MTS 1. Maladii cu transmitere sexuală. **2.** Meteoroid Technology Satellite [Explorer-46] [satelit geofizic american pentru cercetarea meteoriţilor]. **3.** sistemul de unităţi de măsură în care mărimile fundamentale sunt *metrul, tona şi secunda*.
MTS-4 Maşină de tratat seminţe (*agr.*).
M.T.Tc. Ministerul Transporturilor şi Telecomunicaţiilor.
M.T.T.Tc. Ministerul Turismului, Transporturilor şi Telecomunicaţiilor.
MTV-4 Maşină de tăiat şi tocat vreji de cartofi (*agr.*).
m-ţi munţi.
Mu millimicron [milimicron (= 10^{-6} mm)]; picometru.
m.u. multiple unit [unitate multiplă, sistem de mai multe unităţi].
M.U. Mare[a] Unitate (*milit.*).
M.U.Dr. Medicinal Universae Doctor [Doktor der gesamten Heilkunde].
MUI Mişcarea de Unificare Islamică [Liban].
multigr. multigrafiat.
mu mm micromillimetre [micromilimetru].
mun. municipiu.
MUS Constelaţia Musca.
Muz. muzică.
m.v. mezza voce [unit halter stimme].
Mv Mendeleeviu (*chim.*).
MVA megavoltamper (*el.*).
mvar megavar [megavar], *el.*
MVE Encefalită din Valea Murray (*med.*).
MW megawat.
MWD/T megawatt days per ton [megawaţi-zile pe tonă].
MWh megawatt-oră (*el.*).
Mx Maxwell [unitate de măsură a fluxului magnetic în sistemul CGS; 1 Mx corespunde la 10^{-8} Wb].

myg. myriagram (miriagram; = 10^4 g).
myl. myrialitre (mirialitru; = 10^4 l).
mym myriametre (miriametru; = 10^4 m).
Myr megayears mega-ani [unitate de măsură a timpului geologic, egală cu 10^6 ani].
MZPI microwave zone position indicator [indicator de poziţie pentru microunde].
µ *micron*, unitate nerecomandată adoptată în 1879, reconsiderată în 1948 şi suprimată în 1967; Nu face parte din SI; 1 µ = 1 µm = 10^{-6} m.

N

n 1. neutrum (*lat.*). **2.** nano [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-9}; „a 10^{9} parte din”/ „a mia milioana parte din”, în sistemul zecimal; *metr.*].
n. născut.
N 1. newton [unitate de măsură SI derivată pentru mărimea *forţă*, în sistemul MKS; 1 N = 0,102 kgf]]. **2.** night-flight. **3.** nord. **4.** elementul chimic Azot [Nitrogen]. **5.** Neper [unitate de măsură a nivelului de transmisiune al semnalelor; 1 neper = 8,686 dB; *tele.*]. **6.** numărul lui Avogadro (*fiz.*). **7.** simbol în *mat.* pentru mulţimea numerelor naturale.
Na natriu [sodiu; *chim.*].
NA noradrenalina.
N.A.A.C.P. Asociaţia Naţională pentru Progresul Oamenilor de Culoare.
N.A.B. *v. NAB*
NAB 1. News Agency of Burma. **2.** National Association of Broadcasters [organizaţie care reuneşte majoritatea posturilor de radio şi canalelor de TV din SUA].
NACA National Advisory Committee for Aeronautics [Comitetul consultativ naţional pentru aeronautică; organism american de cercetări spaţiale şi aeronautice, devenit N.A.S.A.].
NAD Nicotinadin-Adenin-Dinucleotid [nicotinamidă-adenină-dinucleotid; coenzimă descoperită de Harden şi Young în 1906, obţinută în stare purificată, în 1936, de Ulf Svante von Euler-Chelpin, Otto Heinrich Warburg şi Paul Christian; *genet.*].
NADE Nato Air Defense Ground Environment.
NADP nicotinamidă-adenină-dinucleotid-fosfat (*genet.*).
NAF Norges Automobil Forbund [club automobilistic din Norvegia].
NAJE National Association of Jazz Educators [S.U.A.].
NALR North Atlantic Lane Routes [rute în Oceanul Atlantic de Nord].
NAN News Agency of Nigeria [*înf.* în 1976].
NAPD nicotin-adenindinucleotid-fosfat.
N.A.S.A. *v. NASA*
NASA National Aeronautics and Space Administration [Administraţia naţională pentru probleme spaţiale şi aeronautice/ Agenţia Americană

pentru Aeronautică şi Spaţiul Cosmic; organizaţie guvernamentală americană, *înf.* în 1958, pe baza organizaţiei *NACA*].
NASC 1. National Aircraft Standards Committee [Comitetul naţional pentru standarde de aviaţie]. **2.** Navy Advanced Satellite Communications [proiect american de telecomunicaţie militară].
NATO North Atlantic Treaty Organization [Organizaţia Tratatului Atlanticului de Nord/ Pactul Atlanticului de Nord/ Pactul Atlantic/ OTAN; organizaţie/ bloc politic(o)-militar(ă), constituit(ă) în baza tratatului din 4 aprilie 1949, de la Washington, având ca mari fondatori: Anglia, Belgia, Canada, Danemarca, Franţa, Islanda, Italia, Luxemburg, Olanda, Norvegia, Portugalia şi S.U.A. În 1952, aderă Turcia şi Grecia, iar în 1955 - R.F.G.; Sediu: Bruxelles], *v. şi*: *N.A.T.O.*, *O.T.A.N.*
naţ. naţional.
naut. m. nautical mile [milă marină; = 1853,249 m].
NAUX naval auxiliary [auxiliar al marinei; *M. Brit.*].
Nav. navigaţie.
NAVAR navigation air [radar pentru navigaţie; *mar.*].
Nav. B Naval Base [bază navală].
NAVL navigational light [lumină de navigaţie].
Nb Niobiu (*el. chim.*).
NB nota bene [de reţinut/ remarcat; a nu se uita; *lat.*].
N.B.C. *v. NBC*
NBC 1. National Broadcasting Corporation [Societatea naţională de radiodifuziune]. **2.** National Broadcasting Company [Compania Naţională de Radiodifuziune; *înf.* în 1926 - S.U.A.]. **3.** post de TV în S.U.A. **4.** [Armele] nucleară, biologică şi chimică.
NBC-TV National Broadcasting Corporation [Societatea Naţională de Radiodifuziune; staţie TV din SUA].
Nb E north by east [nord cart la est; *mar.*].
NBFM narrow band frequency modulation [frecvenţă în bandă îngustă; scris şi: *nbfm*].
N.B.S. National Broadcasting Service [Serviciul Naţional de Radiodifuziune; post radio guvernamental, fondat în 1957 în Trinidad-Tobago].
NBS 1. New British Standard [standard britanic nou]. **2.** National Broadcasting System [soc. radio din SUA].
Nb-St nimbo-stratus [norii~; *meteor.*].
NBZ Neue Banater Zeitung [Timişoara].
N.C. notă de comandă.
NCAR National Center for Atmospheric Research.

NCCA National Cotton Council of America [Consiliul Naţional al Bumbacului din America].
NCL None Club Liberal [*înf.* în 1976, în Japonia].
n/cm^2·sec neutrons per square centimetre in second [neutroni pe centimetru pătrat pe secundă].
N.CRD pseudonimul scriitorului Nicolae Carandino, scriitor şi ziarist român [*n.* 1905].
NCRP National Committee on Radiation Protection [Comitetul Naţional pentru Protecţia contra Iradierii; *M. Brit.*].
NCS Navigation Computer System [Sistem de calculatoare pentru navigaţie].
n.d. no date [fără dată].
Nd 1. Neodim (*el. chim.*). **2.** nod (*mar.*).
ND Noua Democraţie [*înf.* în 1974 în Grecia].
NDC pseudonim al lui N. D. Cocea, scriitor şi ziarist român [1880-1949].
NDS Nuclear Detection Satellite [program american cu sateliţi militari destinaţi cercetării asupra situaţiei de radiaţii în spaţiu].
Ne Neon [*el. chim.*].
NE Nord-Est.
NEB statul Nebraska [SUA].
N Eb E north-east by east [NE cart la E].
NEbN north-east by north [NE cart la N].
N.ed. Nota Editurii.
NEDC Near East Development Corporation [sigla fostei grupări de societăţi petroliere americane din IRAQ].
NEFA non esterified fatty acids [Acizi graşi neesterificaţi].
NE la E Nord-Est la Est.
NE la N Nord-Est la Nord.
NEMEDRI North European and Mediteranean Routeing Instructions [document care conţine date cu privire la câmpurile de mine rămase după cel de-al doilea război mondial şi la drumurile de urmat pentru evitarea lor], v. şi: *DAPAC*
NEO Nitrat, Etilen şi Oxid [dinitrat de dietilen-glicol, utilizat la fabricarea unor prafuri de puşcă fără fum].
NEOL neologism.
NEP Novaia Ekonomiceskaia Politika [Noua Politică Economică; denumire dată politicii economice a URSS-ului în perioada de trecere de la capitalism la socialism; iniţiată de Lenin, în 1921, în Rusia].
NEPA 1. National Fire Protection Association [Asociaţia naţională a protecţiei contra incendiilor]. **2.** Nuclear Energy for Propulsion of Aircraft [Energia nucleară pentru propulsia avioanelor; S.U.A.].

NEPOOL New England Power Pool.
NERC National Environment Research Council [Consiliul naţional pentru cercetarea mediului înconjurător].
NESC 1. Naval Electronic Systems Command [comandamentul sistemei electronice naval]. **2.** National Electrical Safety Code [norme electrotehnice de stat pentru protecţia muncii].
NESS National Environmental Satellite Service [din Suitland - Maryland].
N.F.A.S. National Federation of American Shipping [Federaţia naţională de navigaţie din America].
NFEA National Federated Electrical Association [Federaţia Naţională de Electricitate].
N.F.L. Liga Naţională de Fotbal American.
N.F.R. [Serviciul] Navigaţiei Fluviale Române [*înf.* în 1890 de RMS].
n.g. not good [nu este bine; nu merge].
NGC New General Catalogue of Nebulae and Clusters of Stars [catalog de nebuloase şi de roiuri stelare, publicat de astronomul irlandez J.L.E. Dreyer, în 1888].
NGFO Naval Gun Fire Officer [şef al artileriei navale; *M. Brit.*].
NGN Noua Guinee [în codificaţia automobilistică internaţională].
ngr. neogrecesc.
NGUS United States' National-Guard [Garda Naţională a S.U.A.].
NGWG Nachrichten der Gesellschaft der Wissenschaften zu Göttingen (*rel.*).
NHK Nippon Hoso Kyokai [societate naţională de radiodifuziune din Japonia, *înf.* în 1925].
Ni Nichel [*el. chim.*].
N.I.A.E. National Institute of Agricultural Engineering [Institutul naţional de construcţii de maşini agricole; *M. Brit.*].
NIC 1. Nicaragua [în codificaţia automobilistică internaţională]. **2.** New Industrialized Countries [Ţări Recent Industrializate].
NICS Nato Integrated Communications System [sistemul militar de comunicaţii pentru NATO].
NIDC National Industrial Design Council [Consiliul Naţional de Proiectări Industriale; *M. Brit.*].
NIG Niger [în codificaţia automobilistică internaţională].
NIH National Institutes of Health [Institute Naţionale de Sănătate].
NISION, **Messini** National Institute of Sciences of India [Institutul naţional de ştiinţe din India].
NIVE Asociaţia olandeză de marketing.
N.K.A.O. Regiunea autonomă Nagorno-Karabah.

NKVD Comisariatul poporului pentru afacerile interne al URSS [între 1934-1946; anterior: *v. G.P.U.*; posterior: *v. K.G.B.*].
NKZ Neue Kirchliche Zeitschrift [Erlangen und Leipzig; *rel.*].
NL 1. neuroleptice [medicamente]. **2.** Neue Literatur [Bucureşti].
N la E Nord la Est.
N la W Nord la West.
N·m newton-metru [unitate SI derivată pentru mărimea: *momentul unei forţe*].
N/m newton pe metru [unitate SI derivată pentru mărimea: *tensiune superficială*].
N/m^2 newton pe metru pătrat [unitate derivată pentru presiune/ tensiune mecanică].
NM 1. nautical mile [milă marină = 1853,249 m]. **2.** nord magnetic.
N. Mex. New Mexico [S.U.A.].
NMR 1. nuclear magnetic resonance [rezonanţă magnetică nucleară; scris şi: *n-m-r*]. **2.**
răspunsul magnetic nuclear (*med.*).
n.n. nota noastră.
N.N. nomen nescio; nomen nominandum [stellvertretende Abkur zung für einen ausgelassenen Namen; *lat.*].
N.N.E. north-north-east [nord-nord-est].
N.N.P. Net National Product [Produs naţional net; indicator macroeconomic în statistici oficiale occidentale reprezentând valoarea de piaţă a bunurilor produse şi serviciilor prestate într-o anumită ţară şi într-o perioadă de timp - de obicei un an -, care rămâne după scăderea mărimii capitalului fix cheltuit - amortizarea].
NNSS Nawy Navigation System Satellite [sistem de sateliţi militari americani pentru elaborarea de metode şi mijloace noi spaţiale în supravegherea oceanelor, cât şi asigurarea navigaţiei maritime, de descoperire a navelor].
NNT pseudonim al pictorului şi publicistului N.N. Tonitza [1886-1940].
NNTS Navy Navigation Technology Satellite [tip de sateliţi militari americani de navigaţie].
NNV Nord-nord-vest [NNW].
N.N.W. north-north-west [nord-nord-vest].
No 1. numero (*it.*). **2.** nobeliu (*chim.*).
NOAA National Oceanic and Atmospheric Administration [Administraţia naţională pentru cercetări oceanice şi atmosferice; tip de sateliţi meteo americani, realizaţi ca dezvoltare a seriei TIROS (N.), în orbită circulară polară la 1500 km].

NODC National Oceanographic Data Center [Centrul naţional pentru colectarea datelor oceanografice; *M. Brit.*].
NOEI Noua Ordine Economică Internaţională.
NOK Comitetul Olimpic vest-german.
NON Nonae [none; *lat.*].
nonp. nonpareil [corp de literă de 6 puncte tipografice; *poligr.*].
NOPA New Oil Pollution Act [noua lege a poluării cu carburanţi din *M. Brit.*].
NOPH no parking here [parcare interzisă].
NOR 1. Constelaţia Norma [echerul, rigla]. 2. Nitrogen ohne Radikal.
NORAD North American Defense Command/ North American Air Defense [Comandamentul Unificat de Apărare Antiaeriană Nord-American; agenţie americană de control al spaţiului cosmic, în munţii Colorado; *aeronaut.*].
NORC Naval Ordnance Research Computer [maşină electronică de calcul; SUA].
NORK New Orleans Rhythm Kings [cunoscută formaţie de jazz din Chicago-ul anilor 1920-1925].
Nos numbers [numere, cifre].
NOS Nederlandse Omroep Stichting [companie radio particulară, *înf.* în 1969, în Olanda].
NOSS National Oceanic Satellite System [program american de sateliţi de observaţie oceanică].
NOTAM [Biroul] Notice to air men [aviz pentru aeronavigatori; instrucţiuni pentru echipaje; scris şi: *notam*].
Notimex Noticias Mexicana [agenţie particulară de presă din Mexic].
NOTT Nottingham University [Universitatea din Nottingham].
nov. noiembrie.
Np Neptuniu [*elem. chim.*].
N.P. Net Product [produs net; indicator macroeconomic în statistică oficială, reprezentând producţia netă şi serviciile nete efectuate într-o ţară, într-o perioadă de timp, de regulă un an].
N-P Need-Persistence [persistenţa trebuinţei; *psih.*].
NPD 1. Noul Partid Democratic [*înf.* în 1967, în Coreea de Sud]. **2.** Noul Partid Democratic [*înf.* în 1961, în Canada]. **3.** Noul Partid Democrat [1975, Saint Vincent şi Grenadine]. **4.** Nationaldemokratische Partei Deutschlands.
NPK nitrogen, phosphorus, kalium [azot, fosfor, potasiu].
NPN Noul Partid Naţional [*înf.* în 1984, în Grenada].
NPP Noul Partid Politic [din Coreea de Sud].
nr. număr.
n.r. nota redacţiei.

NRA National Recovery Administration [Administraţia Însănătoşirii Naţionale; una din cele două mari instituţii federale create în SUA, pe baza legilor, în timpul administraţiei lui F.D. Roosevelt, pentru refacerea industriei naţionale].
NRB Narodna Republika Bălgarija [Republica Populară Bulgaria], v. şi: *RPD*.
NRK Norsk Rikskringkasting [1933, soc. guvernamentală radio în Norvegia].
N.R.P. Noua Reuniune Progresistă [Mongolia].
NRR nota redacţiei române.
n.r.t. net register tonnage [tonaj registru net; *mar.*].
NRTh Nouvelle Revue Théologique [Tournai; *rel.*].
NS nimbo-stratus [nori nimbo-stratus; *meteo*].
NSA Agenţia Naţională de Securitate [SUA].
NSB Norges statsbaner [căile ferate ale statului norvegian].
NSBS Niedermann-Senn-Brender-Salys, Wörterbuch der litauischen Schriftsprache [Heidelberg, 1932].
N.S.C. Congresul Naţional pentru Sport [organism creat în 1989 în R.S.A.].
NSC National Security Council [Consiliul Securităţii Naţionale; instituţie politică americană extraconstituţională cu sediul la Casa Albă].
NSCO Naval Security Control Office [Oficiul naţional de control al securităţii navale; *M. Brit.*].
N.S.D.A.P. *v. NSDAP*
NSDAP National-Sozialistische Deutsche Arbeiterpartei [partidul fascist al lui Hitler].
N·s/m^2 newton-secundă pe metru [unitate derivată pentru vâscozitate dinamică].
NT Neamţ.
NTB Norsk Telegrambyra [agenţie de presă islandeză].
NTC National Telecommunications Commission [în Filipine].
NTI noise transmission impairment [reducerea calităţii transmisiunii datorită zgomotului; scăderea calităţii emisiei din cauza zgomotelor în reţea; *tele.*].
nto. netto.
n.t.p. no title page [fără pagină de titlu; *bibl.*].
n. trad. nota traducătorului.
NTS 1. Norme de Tehnica Securităţii [Muncii]. **2.** New Testament Studies [Cambridge; *rel.*]. **3.** Navy Technology Satellite [sateliţi militari tehnologici de navigaţie]. **4.** Norsk Tidskrift for Sprogvidenskap [Oslo, 1928].
NTSB National Transportation Safety Board [Oficiul Naţional pentru Siguranţa Transporturilor; *M. Brit.*].

NTSC National Television System Committee [Comitetul naţional de organizare a sistemului de reţele de televiziune; primul sistem de televiziune în culori compatibil şi utilizabil, realizat de ing. american David Sharnoff şi un grup de cercetători ai companiei RCA, în anul 1952].
NTV Nipon Television Network.
num 1. numerius. **2**. numeral.
Numism. numismatică.
nur. nuraghe [nume dat monumentelor din epoca bronzului, servind la refugii sau fortăreţe, care erau constituite din turnuri în formă de trunchi de con; *arheol.*].
N.V.A. Armata Populară Naţională [în RDG].
nvg. navigaţie (*milit.*).
NWWA National Water Well Association [Asociaţia Naţională pentru Puţuri de Apă; SUA].
NWRC National Water Resources Committee [Comitetul naţional pentru folosirea resurselor de apă; *M. Brit.*].
N.Y. New York.
NYAB [Radio] National Youth Association of Bhutan.
NYAS New York Academy of Sciences [Academia de ştiinţe din New York].
N.Y.C. New York City [New York].
n.y.p. not yet published [încă nepublicat].
NYPE New York port of embarkation [portul de încărcare New York].
NYPP New York Power Pool.
NYSE New York Stock Exchange [bursă din N.Y.].
NYU New York University [Universitatea din New York].
NZBS New Zealand Broadcasting [serviciul de radiodifuziune din Noua Zeelandă].
NZCA New Zealand Chess Association [Asociaţia de Şah din Noua Zeelandă].
NZSTh Neue Zeitschrift für systematische Theologie [Berlin; *rel.*].

O

o cer complet acoperit cu nori groşi [în not. Beaufort; *mar.*].
O 1. oxigen (*chim.*). **2.** vizibilitate zero [sub 15 m; *meteo*]. **3.** simbol pentru judecata particular-negativă (*log.*).
O.A. Olympic Airways [companie naţională de aviaţie; Grecia].
OAA Organizaţia pentru Alimentaţie şi Agricultură [a Naţiunilor Unite], v. şi: *FAO*
O.A.C.I. 1. Organizaţia pentru Acţiune contra Comunismului Internaţional. **2.** Organizaţia Aviaţiei Civile Internaţionale [instituţie interguvernamentală a cărei activitate este coordonată de ECOSOC, constituită la 4 aprilie 1947; sediul: Montreal - Canada].
OAD oblic anterior drept (*radiol.*).
OAMS Orbit and maneuvering system [sistem de orientare-stabilizare şi manevră pe navele pilotate americane].
OAO Orbiting Astronomical Satellite [program american de cercetări astronomice cu ajutorul sateliţilor automaţi specializaţi].
OAP Observatorul Astronomic Popular.
OAPEC Organization of Arab Petroleum Exporting Countries [Organizaţia Ţărilor Exportatoare de Petrol; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 9 ianuarie 1968; sediu: Al Kuwait].
OAS 1. Organization of American States [Organizaţia Statelor Americane; organizaţie guvernamentală regională, cu sediul la Washington, *înf.* în 1948; îşi începe activitatea în 1951, în vederea întăririi păcii şi securităţii pe continent, soluţionării paşnice a conflictelor dintre statele membre şi favorizării dezvoltării economice, sociale şi culturale a statelor membre prin acţiuni comune. O.A.S. continuă activitatea Uniunii Internaţionale a Republicilor Americane (1890-1923) şi a Uniunii Republicilor Continentului American (1923-1948)], v. şi: *OSA* **2.** Oblic anterior stâng (*radiol.*).
OAU Organization of African Unity [Organizaţia Unităţii Africane; organizaţie guvernamentală regională, cu sediul la Addis Abeba, creată în 1963, în scopul colaborării politice şi economice a statelor membre, apărării solidarităţii, integrităţii teritoriale şi independenţei ţărilor africane şi eliminării colonianismului de pe continentul african], v. şi: *OUA*
O.B.E. Order of British Empire.
OBGS Official British Government Services [Servicii Guvernamentale Oficiale Britanice].

OBO Oil-Bulk-Ore [navă ce poate fi folosită ca petrolier, vrachier şi mineralier].
obs. observaţie.
obv. obiectiv (*milit.*).
oc. oceanografie.
Oc. Ocean(ul)...
O.C.A.M. Organisation Commune Africaine et Mauricienne [Organizaţia Comună Africană şi Malgaşă; după 1971 *Mauritiană*; organizaţie guvernamentală regională, cu sediul la Bangui, *înf.* în 12 februarie 1965, pentru întărirea cooperării şi solidarităţii statelor africane, accelerării dezvoltării lor economice. Între 1965 - 1971 s-a denumit Organizaţia Comună Africană, Malgaşă şi Mauritiană; sediul: Yaunde - Camerun].
OCC Organisation de Cooperation Commerciale [din cadrul *GATT*].
O.C.C.F. Organizaţia de colaborare în domeniul căilor ferate [instituţie specializată *înf.* la 1 septembrie 1957, de ţările membre ale CAER; sediul: Varşovia].
Occid. occidental, -ă.
OCDE Organisation de Coopération et de Développement Économique [Organizaţia pentru Cooperare şi Dezvoltare Economică; organizaţie internaţională guvernamentală/ grupare de state cu sediul la Paris, *f.* la 30 septembrie 1961, în locul Organizaţiei Europene de Cooperare Economică (O.E.C.E., f. la 16 aprilie 1948), în scopul dezvoltării statelor membre prin armonizarea politicilor lor economice şi sociale, extinderii comerţului internaţional şi colaborării cu ţările în curs de dezvoltare].
O.C.D.E. *v. OCDE*
OCF Oficiul Central Farmaceutic.
O.C.I. *v. OCI*
OCI 1. Organizaţia Conferinţei Islamice [organizaţie guvernamentală regională, cu sediul la Tunis, creată în 1969 şi care îşi începe activitatea în 1971, în scopul promovării solidarităţii islamice, cooperării în diverse domenii între statele membre]. **2.** Organizarea şi conducerea întreprinderilor [disciplină].
O.C.I.R. Organizaţia de colaborare în domeniul producţiei de rulmenţi [*înf.* la 13 noiembrie 1964].
OCL Organizaţia Comercială Locală.
OCM Oficiul de control al mărfurilor.
OCMH Officer Commanding Military Hospital [Şef al Spitalului Militar; *M. Brit.*].
O.C.M.I. *v. OCMI*
OCMI Oficiul Central pentru Mijloace de Învăţământ [în *MEI*].

O.C.P.T. Organizaţia de Colaborare a Ţărilor Socialiste în domeniul Comunicaţiilor Poştale şi Telecomunicaţiilor [instituţie specializată *înf.* la 21 decembrie 1957 de ţări membre CAER, cu sediul la Moscova].
oct. octombrie.
OCT Constelaţia Octans [octantul].
O.C.T.I. Oficiul Central al Transporturilor Internaţionale pe Calea Ferată [cu sediul la Berna].
O.C.V. Centrul de conciliere pentru pace [Belgia].
od. odinioară.
O-D Obstacle Dominance [dominaţia obstacolului; *psih.*].
O.D.C.C. Organizaţia Deţinuţilor cu Convingeri Comuniste [v. Virgil Ierunca, *Piteşti*].
ODCD Oficiul pentru Deservirea Corpului Diplomatic.
ODCh The Oxford Dictionary of the Christian Church (*rel.*).
ODECA Organización de Estados Centroamericanos [Organizaţia Statelor din America Centrală; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 14 octombrie 1951; sediu: San Salvador].
ODJB Original Dixieland Jass Band [prima grupare reputată de muzicieni albi din S.U.A, *înf.* în 1913].
ODNU Organizaţia Democratică Naţionalistă Unită [*înf.* în 1983, în Filipine].
O.D.P. *v. ODP*
ODP Oficiu de difuzare a presei.
ODPT Oficiul de documentare şi publicaţii tehnice.
ODUS Organizaţia Democraţiei şi Unităţii Socialiste.
Oe oersted [unitate de măsură neraţionalizată pentru intensitatea de câmp magnetic în sistemul CGS; unitate CGS - „electromagnetic"; 1 Oe corespunde la (1000/4 π)/A/m].
OECD Organization for Economic Cooperation and Development [Organizaţia pentru Cooperare Economică şi Dezvoltare].
O.E.C.D *v. OCDE.*
OECE Organizaţia Europeană de Cooperare Economică [*înf.* în aprilie 1948 la Paris, devenită apoi OCDE, în septembrie 1961], v. şi: *OCDE*, *O.C.D.E., OEEC.*
O.E.C.E. *v. OECE*
O.E.C.Q. Organizaţia Europeană pentru Controlul Calităţii [creată la 27 septembrie 1956; sediul: la Rotterdam, în Olanda].
OEEC Organization for European Economic Co-operation [Comunitatea Economică Europeană], v. şi: *OECE*, *OCDE*.
O.E.P. Organizaţia pentru Eliberarea Palestinei [creată în 1964, în Ierusalimul de Est, de reprezentanţi ai poporului palestinian ai unor

organizaţii profesionale şi populare şi ai unor mişcări ale rezistenţei palestiniene. Organul suprem al O.E.P. este Consiliul Naţional Palestinian - C.N.P -, parlamentul poporului palestinian].
O.E.S.A. Ordo Fratrum Eremitarum Sancti Augustini [Augustiner-Eremiten-orden; *lat.*].
OETR Oficiul de Educaţie a Tineretului Român.
OF Forumul Cetăţenesc [în Cehoslovacia].
OFF officinalis [oficinal; abr. pe reţete *med.*].
OFHC oxygen-free high-conductivity copper [cupru fără oxigen cu înaltă conductibilitate].
O.F.M. Ordo Fratrum Minorum [Franziskanerorden; *lat.*].
OFO-1 Orbital Frog Otholite [satelit biologic american, lansat la 9 noiembrie 1970].
Of. p. Oficiu poştal.
Off. Abr. official abbreviation [abreviaţie/ prescurtare oficială].
OGA Oficiul de Gospodărire a Apelor.
OGO Orbiting Geophysical Observatory [program spaţial organizat de NASA].
OGO-1 Orbiting Geophysical Observatory [primul observator geofizic american lansat la 5 septembrie 1964].
O.G.T. fascicul de legături pentru toate poziţiile de plecare (*tele.*).
OGY Az Országgyűlés [Adunarea Naţională].
o.i. one pint [o pintă; MB = 0,56825 l, SUA = 0,47312 l].
O.I.C. *v. OIC*
OIC 1. Organizaţia Internaţională a Comerţului. **2.** Organizaţia Conferinţei Islamice.
OICM Organizaţia Interguvernamentală Consultativă Maritimă.
OID [poziţia] occipito-iliacă dreaptă [în prezentaţia craniană].
OIDA poziţia occipito-iliacă dreaptă anterioară [variantă de poziţie în prezentaţia craniană].
OIDP poziţia occipito-iliacă dreaptă posterioară [variantă de poziţie în prezentaţia craniană].
OIDSSP Oficiul de Informare şi Documentare pentru Ştiinţele Sociale şi Politice.
OIDT poziţia occipito-iliacă dreaptă transversă [variantă de poziţie în prezentaţia craniană].
O.I.J. *v. OIJ*
OIJ Organisation Internationale des Journalistes [Organizaţia Internaţională a Ziariştilor, *înf.* la Paris, în 1926; sediul la Praga. Denumiri anterioare: *Federaţia Internaţională a Ziariştilor* (1926-1941), în 1941 *Federaţia Internaţională a Ziariştilor din ţările aliate şi libere*], v. şi: *OIZ.*

O.I.M. *v. OIM*
OIM Organizaţia Internaţională a Muncii [organizaţie internaţională guvernamentală, cu sediul la Geneva, creată în 11 aprilie 1919, pentru ridicarea nivelului de trai şi de muncă pe plan internaţional şi îmbunătăţirii condiţiilor de muncă. Instituţie specializată a O.N.U. din 1946. Îşi începe activitatea la 26 iunie 1919. România este membră între 1919-1940, reintrând în 1956], v. şi: *ILO*, *OIT*
O.I.M.L. *v. OIML*
OIML Organizaţia Internaţională de Metrologie Legală [*înf.* în 12 octombrie 1955; România fiind membru fondator; sediul: la Paris].
O.I.P.C. Organizaţia Internaţională a Poliţiei Criminale [organizaţie nonguvernamentală; sediul la Paris; între septembrie 1923-1956 are denumirea de C.I.P.C. - Comisia Internaţională de Poliţie Criminală], v. şi: *INTERPOL*
O.I.R.T. *v. OIRT*
OIRT Organisation Internationale de Radiodiffussion et Télévision [Organizaţia Internaţională de Radio şi Televiziune; *înf.* în 1946, la Praga].
OIS [poziţia] occipito-iliacă stângă [în prezentaţia craniană].
OISA poziţia occipito-iliacă stângă anterioară [varietate de poziţie în prezentaţia craniană].
OISP poziţia occipito-iliacă stângă posterioară [varietate de poziţie în prezentaţia craniană].
OIST poziţia occipito-iliacă stângă transversă [varietate de poziţie în prezentaţia craniană].
OIT Organisation Internationale du Travail; v. şi: *OIM, ILO*
O.I.V. Oficiul Internaţional al Viei şi Vinului [organizaţie guvernamentală, *înf.* la 29 noiembrie 1924, la Paris; România este membră din 1957].
OIZ Organizaţia Internaţională a Ziariştilor [organizaţie internaţională neguvernamentală, *f.* în 1946, în scopul apărării libertăţii presei şi a ziariştilor; sediu: Praga], v. şi: *OIJ*, *OIZ*
OIZ Organizaţia Internaţională a Ziariştilor [organizaţie a lucrătorilor din presă, *înf.* în 1946 la Copenhaga].
O.I.Z. *v. OIZ*
OJSPA Oficii judeţene de studii de pedologie şi agrochimie (*agr.*).
OJT Oficiul Judeţean de Turism.
o.k. în ordine.
OKM Oberkommando der Marine.
OKW Oberkommando der Wehrmacht.
OL oţeluri carbon obişnuite.
OL orientirungslauf [orientare în alergare].
OLADE Organizaţia Latino-Americană a Energiei.

oland. [lb.] olandeză.
O.L.A.S. *v. OLAS*
OLAS Organizaţia latino-americană de solidaritate [*înf.* în 1966, la Havana].
OLC oţel-carbon de calitate.
Olt. Oltenia.
OLZ Orientalische Literaturzeitung [Berlin/ Leipzig, 1908].
O.M.C. Ordo Minorum Capucinorum [Kapuzinerorden; *lat.*].
OMCI Organizaţia Maritimă Consultativă Internaţională.
OMEP Organisation Mondiale pour l'Education Préscolaire.
OMGE Societatea economică naţională maghiară.
OMGUS Office of Military Government of the United States.
O.M.I. *v. OMI*
OMI 1. Organizaţia Meteorologică Internaţională [*înf.* în 1887; în 1947 devine OMM, iar din 1951 se constituie într-o instituţie specializată a ONU], v. şi: *OMM*. **2.** Organizaţia Maritimă Internaţională [organizaţie internaţională, *înf.* în 6 martie 1948 (îşi începe activitatea în 17 martie 1958), în scopul facilitării cooperării în domeniul navigaţiei maritime internaţionale, asigurării securităţii maritime, prevenirii poluării mărilor şi oceanelor. Până în 1983 s-a numit *Organizaţia Interguvernamentală Consultativă pentru Navigaţie Maritimă*; sediu: Londra], v. şi: *IMO*. **3.** Oblati Mariae Immaculatae [Oblatenorden; *lat.*].
O.M.M. *v. OMM*
OMM Organizaţia Meteorologică Mondială [organizaţie internaţională guvernamentală, cu sediul la Geneva, *înf.* în 11 octombrie 1947; îşi începe activitatea în 4 aprilie 1951, în scopul stabilirii unei colaborări în domeniul operaţiilor şi serviciilor meteorologice, difuzării de informaţii meteorologice; Instituţie specializată a O.N.U. din 1951. România este membră din 1947; iniţial, a fost *înf.* în 1873 ca organizaţie nonguvernamentală; sediu: Geneva], v. şi: *WMO*, *OMI*
O.M.P.I. *v. OMPI*
OMPI Organizaţia Mondială a Proprietăţii Intelectuale [organizaţie internaţională guvernamentală, *înf.* în 14 iulie 1967, prin Convenţia semnată la Stockholm; îşi începe activitatea în 26 aprilie 1970, în vederea facilitării cooperării statelor pentru punerea în aplicare a celor 14 acorduri internaţionale în vigoare privind proprietatea intelectuală. Instituţie specializată a ONU din 1977, care reuneşte Uniunea Internaţională pentru Protecţia Proprietăţii Industriale, creată în 1883 prin Convenţia de la Paris, şi Uniunea Internaţională pentru Protecţia Operelor Literare şi Artistice - creată în 1886 prin Convenţia de la Berna. Din 1968 România devine membră a organizaţiei; sediu: Geneva], *v. şi WIPO*

O.M.S. *v. OMS*
OMS Organizaţia Mondială a Sănătăţii [organizaţie internaţională guvernamentală *înf.* în 22 iulie 1946; îşi începe activitatea în 7 aprilie 1948, în domeniul coordonării activităţilor internaţionale cu caracter sanitar. Instituţie specializată a ONU din 1947. România este membră din 1948; sediul Secretariatului *O.M.S.*: Geneva], *v. şi WHO*
O.M.T. *v. OMT*
OMT Organizaţia Mondială a Turismului [organizaţie internaţională guvernamentală *f.* în 1970, continuatoare a *Uniunii Internaţionale a Organismelor Oficiale de Turism*, *f.* în 1925; România aderă în 1974; îşi începe activitatea la 2 ianuarie 1975. Sediu: Madrid], *v. şi WTO*
O.N.E.F. [stadionul „Republicii"], v. şi: *A.N.E.F.*
ONG Organizaţie Neguvernamentale.
onomat. onomatopee.
ONT Oficiul Naţional de Turism [România].
O.N.U. *v. ONU*
ONU Organizaţia Naţiunilor Unite [organizaţie internaţională guvernamentală; *f.* la 26 iunie 1945, prin semnarea Cartei de la San Francisco de către 51 de state; îşi începe activitatea la 24 octombrie 1945; sediu: New York, Geneva, Viena şi Nairobi], v. şi: *UN, UNO*
ONUCA Grupul de observatori [militari] al ONU pentru America Latină.
O.N.U.S.T. Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Supravegherea Armistiţiului [Orientul Mijlociu].
ONUVEN Misiunea O.N.U. de Verificare a Alegerilor.
O.N.U.D.I. *v. ONUDI*
ONUDI Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială [organizaţie internaţională guvernamentală din sistemul Naţiunilor Unite, *f.* la 17/20 decembrie 1966; îşi începe activitatea la 1 ianuarie 1967, pentru promovarea şi accelerarea procesului de industrializare în ţările în curs de dezvoltare. România România este membră din anul 1967. Din 1984: instituţie specializată a O.N.U. cu sediul: la Viena], v. şi: *UNIDO*
OOK Centrul Naţional de Tehnică Pedagogică [Veszprém].
O.O.O. out of order [în pană; deranjat; defect; *tele.*].
O.P. 1. Ordo Praedicatorum [Dominikanerorden; *lat.*]. **2.** open policy [offene Police; *engl.*, *germ.*].
OP măzăriche medie (*meteo*).
OP+ măzăriche mare (*meteo*).
OP- măzăriche măruntă (*meteo*).
op.cit. opera citată.
O.P.A.E.C. Organizaţia ţărilor arabe exportatoare de petrol [organizaţie interguvernamentală, *înf.* în 1968; sediul; în Kuwait].

O.P.A.N.A.L. *v. OPANAL*
OPANAL Organismul pentru interzicerea armelor nucleare în America Latină [cu sediul la Ciudad de Mexico].
O.P.C.N. Oficiul pentru patrimoniul cultural naţional.
OPE 1. Omega Position Location Experiment [sistem de navigaţie – spaţială; *aeronaut.*]. **2.** Organizaţiile Progresiste Elveţiene.
O.P.E.C. *v. OPEC*
OPEC 1. Organization of Petroleum Exporting Countries/ Oil Producing and Exporting Countries [Organizaţia Ţărilor Exportatoare de Petrol; organizaţie internaţională interguvernamentală creată în 14 septembrie 1960, reunind 13 ţări în curs de dezvoltare, exportatoare de ţiţei]. **2.** Organizaţia interarabă a petrolului [*înf.* în 9 ianuarie 1968].
O.P.C.N. - M.B. Oficiul pentru Patrimoniul Cultural-Naţional al Municipiului Bucureşti.
OPD oblic-posterior drept [abr. în *radiol.*].
O.P.E.P. Organisation des pays exportateurs de pétrole *v. OPEC*.
OPH Constelaţia Ophiuchus.
OPINA Opinia Naţională [*înf.* în 1961, în Venezuela].
OPIT Operation Pilote Interministerielle de Télédetection [Program de teledetecţie francez pentru amenajarea teritoriului naţional].
OPL Ornitoză-Psitacoză-Limfogranulomatoză [grup de microorganisme între virusurile mari şi rickettsii; *med.*].
OPOT Oficiul de proiectare şi organizare Teritorială [Bucureşti].
Op.pr. operă principală.
OPR Organizaţia Poporului Rodrignais [*înf.* în Mauritius].
OPS oblic posterior stâng (*radiol.*).
OPUFN Organizaţia Politică Unificată a Frontului Naţional [în R.D.P. a Yemenului].
OPV ohms per volt [ohm-volţi]; scris şi: *opv.*].
O.P.V.F.S. Organizaţia pentru punerea în valoare a fluviului Sénégal [grupare economică subregională, *înf.* la 11 iunie 1972; sediul: Dakar - Sénégal].
Or. oriental,-ă.
O.R. ora României.
ORAD Oficiul regional de aprovizionare şi desfacere.
Orbis Orbiting Radio Ionospheric Satellite [satelit militar utilizat ca far ionosferic; lansat la 18 noiembrie 1964].
ORD ordin, ordonanţă.
ORESS Oficiul Relaţii Externe şi Studenţi Străini [în *MEI*].
ORF Österreichischer Rundfunk [Radioteleviziunea austriacă, reţea radio-TV *înf.* în 1957].

organiz. organizaţie.
ORI Constelaţia ORION.
ORIF Oficii Regionale de Îmbunătăţiri Funciare [între 1959 - 1962; *agr.*], v. şi: *DZIF*.
O.R.I.T. *v. ORIT*
ORIT Organisación Regional Interamericana de Trabajadores [Organizaţia Regională Internaţională a Muncii; organizaţie sindicală regională ce grupează centralele sindicale din America Latină, care împărtăşesc linia *C.I.S.L.*].
oriz. orizontal.
O.R.L. *v. ORL*
ORL 1. otorinolaringologie (*med.*). **2.** Organizaţia Liceenilor din România; *vezi şi: C.I.O.E.R.*
orn. ornament, ornamentaţie.
Ornit. ornitologie.
ORNL Oak Ridge National Laboratory [Laboratorul Naţional de la Oak Ridge; SUA].
ORS Octohedral Research Satellite [satelit american].
ORSORT Oak Ridge School of Reactor Technology [Şcoala de tehnologie a reactoarelor (de la) Oak Ridge].
ORTF Office de la Radiodiffusion et de la Télévision françaises.
ortogr. ortografie.
ORTS Office de Radiodiffusion-Télévision du Sénégal.
Os Osmiu (*el. chim.*).
O.S.A. *v. OSA*
OSA 1. Organizaţia Statelor Americane [organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 30 aprilie 1948, creată la a IX-a Conferinţă interamericană de la Bogota, din 30 aprilie - 2 mai 1948; statutul adoptat în aprilie 1948 a intrat în vigoare în decembrie 1951; continuatoare a Uniunii Internaţionale a Republicilor Americane (1890 - 1923) şi a Uniunii Republicilor Continentului American (1923 - 1948); sediu: Washington], v. şi: *OAS*. **2. O.S.A.** Ordo Sancti Augustini [Augustinerorden; *lat.*].
O.S.A.C. Organizaţia Statelor Americii Centrale [organizaţie regională care reuneşte cinci state din America Centrală - Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua -, constituită în octombrie 1951].
O.S.B. Ordo Sancti Benedicti [Benediktinerorden; *lat.*].
Oscar Orbiting Satellite Carrying Amateur Radio [sateliţi pentru radioamatori, verificaţi şi pregătiţi de lansare de *AMSAT*].
OSEP Oficiul Special de Expediere a Presei.
O.S.F. Ordo Sancti Francisci [Franziskanerorden; *lat.*].
OSGS On Sudan Government Service.

O.S.I. Oficiul de Investigaţii Speciale [în SUA, în Ministerul de Justiţie].
O.S.I.M. Oficiul de Stat pentru Invenţii şi Mărci.
OSL oţeluri folosite la confecţionarea sculelor de tăiere a materialelor nemetalice.
OSM Organizaţia Studenţilor Maghiari [Tg. Mureş].
OSO Orbiting Solar Observatory [program american de cercetare sistematică, completă, a radiaţiilor Soarelui, în vizibil, UV, X şi gamma, cu ajutorul sateliţilor specializaţi].
O.S.P. *v. OSP*
OSP 1. Organizaţia Sportului Popular [fostă organizaţie progresistă de la noi, *înf.* în 1945]. **2.** Organizaţia Şoimii Patriei [organizaţie de masă a copiilor preşcolari şi şcolari, în vârstă de 4-7 ani, din R.S. România, *înf.* în 1976]. **3.** Comisia de Orientare Socio-profesională [prima comisie *înf.* la noi a fost în 1927, condusă de Rădulescu-Motru].
O.S.P.A.A. *v. OSPAA*
OSPAA Organizaţia de Solidaritate a Popoarelor Afro-Asiatice [organizaţie internaţională neguvernamentală, *f.* la Cairo, între 26 decembrie 1957 - 1 ianuarie 1958, cu prilejul Conferinţei de solidaritate a ţărilor Asiei şi Africii; Sediul: Cairo], v. şi: *AAPSO*
OSPAAL *v. OSPAAAL*
OSPAAAL Organización de Solidaridad de los Pueblos de Africa, Asia y América Latina [Organizaţia de Solidaritate a Popoarelor din Asia, Africa şi America Latină; organizaţie internaţională neguvernamentală, *înf.* în 3-15 ianuarie 1966, cu ocazia Conferinţei celor 3 continente, în vederea unirii, coordonării şi încurajării mişcărilor de eliberare naţională din cele trei continente şi înlăturării oricăror forme de discriminare rasială; sediu: Havana].
OSR Optical Solar Reflector [reflector optic pentru disiparea maximă a energiei termice incidente; *aeronaut.*].
OSRD Office of Scientific Research and Development [Oficiul pentru cercetări ştiinţifice şi dezvoltare; *M. Brit.*].
OSS 1. Ocean Surveillance System [satelit de supraveghere oceanică]. **2.** Organizaţia Sotrudnicestva Sveazi [Organizaţia de colaborare în domeniul poştelor şi telecomunicaţiilor, *înf.* în 1957 pentru ţările socialiste]. **3.** Office of Strategic Service [servicii speciale ale SUA în Franţa ocupată de hitlerişti].
OST *v. GOST.*
OSTA Oficiul de Spectacole şi Turnee Artistice.
O.S.U. Ordo Sanctae Ursulae [Ursulinenorden; *lat.*].
OT 1. (judeţul) Olt. **2.** oţeluri carbon nealiate [elaborate prin fuziune şi turnate în piese].

O.T.A. *v. OTA*
OTA 1. Office of Technology Assessment [Oficiul pentru Evaluarea Tehnologiei/ Tehnologică (din SUA)]. **2.** Organizaţia [Mondială] a Turismului şi Automobilismului.
O.T.A.N. *v. NATO*
OTAN Organisation du Traité de l'Atlantique Nord [Organizaţia Tratatului/ Pactului Atlanticului de Nord].
otbd outboard [peste bord].
O.T.C. originating toll center [centrala iniţială - de plecare; oficiu cap de linie interurban; *tele.*].
OTOR official time of reception [timp oficial de recepţie; *tele.*].
OTS Orbital Test Satellite [satelit vest-european experimental de telecomunicaţii lansat la 13 septembrie 1977].
OTS-1 Orbital Solar Telescop [mic observator solar dispus într-un ieşind ventricular central al staţiei *Salint*, dotat cu un telescop UV].
ott ottava (*muz.*).
O.U. Oxford University [Universitatea Oxford].
OUA Organizaţia Unităţii Africane [organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 25 mai 1963; sediu: Addis Abeba], v. şi: *OAU*
O.U.N. Organizaţia Naţionaliştilor Ucraineni.
OV 1. oncornaviruses. **2.** Orbital Vehicle [program spaţial american de interes militar; 5 grupe de sateliţi].
OV 1 Subprogram Orbiter Vehicle [1965-1971, cu sateliţi experimentali ştiinţifici şi tehnologici].
OVD Organizaţiia Varşavskogo Dogovora [Organizaţia Tratatului de la Varşovia; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 14 mai 1955 prin Tratatul de prietenie, colaborare şi asistenţă mutuală de la Varşovia; prelungit în 1975 până în 1985, iar în 1985 până în 2005; sediul: Moscova].
OVNI Objet Volant Non Identifié.
OVRA Opera volontaria repressione antifascista [organizaţie fascistă în Italia, 1922-1943].
owdd old well drilling deeper [adâncirea vechii sonde de foraj; scris şi: *O.W.D.D.*].
owpb old well plugging back [umplerea vechii sonde de foraj].
O.W.P.B. *v. owpb*
Ox. SlP Oxford Slavonic Papers.
oz Ounce avoir-du-pois [uncie: 1 oz = 28.35 g; *unit. americ.*].
oz. Ounce [uncie 1 oz = 8 drachms = 31,1035 g].
oz.ap. apothecaries' ounce [uncie farmaceutică; = 29,86 g].
oz.av. ounce avoirdupois [uncie comercială = 28,35 g].
oz.fl. fluid ounce [uncie pentru lichide = 29,573 ml].

OZN Obiecte Zburătoare Neidentificate [„farfurii zburătoare”], v. şi: *UFO*, *U.F.O.*
O.Z.N. *v. OZN*
ozt ounce troy [1 ozt = 31,103 g; *unit. americ.*].
oz.t. ounce troy [uncie troy = 31,1 g].

P

p 1. pinxit [hat es gemalt; *lat.*]. **2.** piano. **3.** grenuri cu ploaie trecătoare [în not. Beaufort; *mar.*]. **4.** pico [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{-12}; „a 10^{12} parte din”/ „a milioana milioana parte din”, în sistemul zecimal], *metr.* **5** precipitaţii (*agr.*).
p. 1. pagina. **2.** pentru. **3.** pint [pintă; măsură de capacitate egală cu 0,568 l; halbă]. **4.**
P 1. [tipologie psihologică; orientat spre egalitate]. **2.** fosfor (*el. chim.*). **3.** poise [unitate de măsură a vâscozităţii dinamice în sistemul CGS, adoptată oficial în 1948, egală cu 1 dyn·s/cm^2 = 0,1 Pa·s]. **4.** peta [prefix SI cu factorul de multiplicare 10^{15}].
P. 1. perch [prăjină; măsură de suprafaţă = 25 m^2; măsură de lungime = 5,03 m], v. şi: *Pl.* **2.** pole [pol; în MB, unitate de măsură pentru lungimi egală cu 5,02 m].
p.a. pro anno (*lat.*).
p.A. per Adresse [unter Aschrift von].
P.A. Pan-American [Airways] [companie de transporturi aeriene].
Pa 1. pascal [unitate SI derivată pentru mărimile: *presiune*, *tensiune mecanică*]. **2.** protactiniu (*el. chim.*).
PA 1. Partidul Alianţei [*înf.* în 1963 în FIJI]. **2.** Partidul Atassut [Partidul Sentimentului Comunităţii; în Groenlanda]. **3.** portavion (*mar.*).
PAA Pan American [World] Airways [societate aeriană de transport din SUA].
PAAL Pan-American Air Lines [companie de transporturi aeriene].
PAB acid paraaminobenzoic [factor din complexul vitaminic].
PABA acid para-aminobenzoic.
P.A.B.X. *v. pabx*
pabx private automatic branch exchange [staţie telefonică automată particulară conectată la reţeaua urbană/ centrală de interior cu selecţie automată şi trunchiuri de ieşire; centrală automată secundară, *tele*].
PAC 1. Congresul Panafrican. **2.** Partidul Acţiunea Constituţională [*înf.* în Rep. Dominicană]. **3.** Punctul adunare corespondenţă (*milit.*).
PAD 1. Partidul Acţiunea Democratică [*înf.* în 1966 în Malaysia]. **2.** Partidul Acţiunea Democratică [*înf.* în 1981, în El Salvador]. **3.** Partidul Acţiunea Democratică din Alajuela [Costa Rica]. **4.** Partidul Alianţa pentru Democraţie [Bucureşti, 1990].

P. AEQ partes aequales [părţi egale; *abr.* pe reţete medicale].
PAET Planetary Atmosphere Experiment Test [experienţă americană de testare a intrării în atmosferă a obiectelor cosmice].
P.A.F. Poliţia Aerului şi a Frontierelor.
P.A.F.S. poliester armat cu fibră de sticlă.
pag. pagina (*lat.*); v. şi: *p.*
Pageos Passive Geodetic Earth-Orbiting Satellite [satelit pasiv geodezic american lansat la 24 iunie 1966].
PAH Acidul paraaminohipuric [utilizat pentru determinarea debitului sanguin real].
PAICV Partidul African al Independenţei din Capul Verde [*înf.* în 1956].
PAIG Partido Africano da Independencia de Guine a Cabo Verde.
PAIGB Partidul African al Independenţei din Guineea-Bissau [*înf.* în 1956].
P.A.I.G.C. Partidul African al Independenţei din Guineea-Bissau şi Insulele Capului Verde [*înf.* în 1956 de Amclar Cabral].
PAIS Partidul Autentic Instituţional Salvadorian.
PAK Pakistan [în codificaţia automobilistică internaţională].
PAL 1. conţinutul în fosfaţi mobili din sol (*agr.*). **2.** Phase Alternátion Line [sistem de televiziune în culori, adoptat în Europa şi ţările socialiste, elaborat în 1962 în RFG de un colectiv condus de ing. Walter Bruch, dat în 1967 în exploatare]. **3.** plăcile aglomerate din aşchii lemnoase.
Paleont. paleontologie.
P.A.M. *v. PAM*
PAM *v. SSUS*
PAM 1. Piridinaldoximă-metiodid [antidot eficace în intoxicaţii cu esterii organici ai acidului fosforic]. **2.** Programul Alimentar Mondial [organ subsidiar al Adunării Generale a O.N.U. şi al F.A.O. de asistenţă multilaterală, *înf.* în 1961; îşi începe activitatea în 1963, în scopul ajutorării cu alimente a ţărilor în curs de dezvoltare sau statele victime ale unor catastrofe naturale; România este membru fondator; sediu: la Roma], v. şi: *W.F.P.*
PAM-D Payload Assist Module-Delta [etaj superior, cu pulbere, pentru creşterea capacităţii de satelizare a rachetei americane *Delta*].
Pan. Panama.
PAN 1. Partidul de Acţiune Naţională [*înf.* în 1939, în Mexic]. **2.** Polska Akademia Nauk.
PANA Pan-African News Agency [Agenţia de Ştiri Panafricană; *înf.* în 1979 de OUA cu sprijinul UNESCO].
PANAIR Pan-American Airways [companie de transporturi aeriene].
PanAm Pan American Air Lines.

Pan-Am Pan-American [panamerican, pe/ din întreaga Americă].
PANS Procedures for Air Navigation Services [Reguli pentru Serviciile de Aeronavigaţie].
PAO Publication Assistée Par Ordinateur.
PAP Partidul Acţiunea Populară [în 1954, în Singapore].
P.A.P. *v. PAP*
PAP 1. Polska Agencja Prasowa [agenţie oficială de presă din Polonia, cu sediul la Varşovia; funcţionează din iulie 1944]. **2.** Partidul Aprist Peruan.
Par. Paraguay.
PARID Pescării şi Administrarea Regiunilor Inundabile ale Dunării [lege, emisă în 1929; *agr.*], v. şi: *DZIF*
PARM Punct de Aprovizionare şi Reparaţii Mobil.
part. parter.
PARTI-TAX Taxi[metru] Parti[cular].
Pa·s pascal-secundă [unitate SI derivată pentru mărimea *vâscozitate dinamică*].
PAS 1. Acidul paraaminosalicilic. **2.** Partidul Acţiunea Socială [Thailanda]. **3.** periodic acid Schift [metodă în *med.*].
PASOK Mişcarea Socialistă Panelenă [partid din Grecia, fondat în 1974 de Andreas Papandreu].
pass passim [în diverse locuri; abreviere uzitată în indicaţii bibliografice, *lat.*].
P.A.T. Pacific Air Transport [companie de transporturi aeriene].
PAU Pan-American Union [Uniunea panamericană].
PAV Pavo [Constelaţia Păunul].
PAWA Pan-American World Airways [companie de transporturi aeriene].
P.A.X. private automatic exchange [centrală particulară/ de instituţie; staţie telefonică automată particulară conectată la reţeaua urbană; *tele.*].
P.B. pillar box [cutie de scrisori].
Pb plumb (*el. chim.*).
PBAS 1. Partidul Baas Arab Socialist *înf.* în aprilie 1947, în Siria; Partidul Renaşterii Socialiste Arabe. **2.** Partidul Baas Arab Socialist [*înf.* în 1940, în Liban].
PBD phenyl-biphenyl-oxodiazole [fenil-difenil-oxodiazol].
PBI iodul proteic plasmatic.
PBML Prague Bulletin of Mathematical Linguistics.
PBS Phosphate Buffer Saline.
P.B.X. private branch exchange [instalaţie de abonat cu post secundar/ suplimentar; staţie telefonică automată particulară conectată la reţeaua urbană; *tele.*].

PC 1. Partidul Colorado [Asociaţia Naţională Republicană; *înf.* în 1887 în Paraguay]. **2.** Partidul Colorado [partid liberal, de guvernământ, din Uruguay].
PC 1. Partidul Comunist [al Olandei; *f.* 1918]. **2.** Partidul Comunist [1919, SUA]. **3.** Partidul Comunist [Spania, 1920; între: 1939-1977 – în ilegalitate]. **4.** Partidul Comunist [*înf.* în Luxemburg, în ianuarie 1921]. **5.** Partidul Comunist [Venezuela, 1931]. **6.** Partidul Comunist [Sri Lanka, 1943]. **7.** Partidul Comunist [în Marion, *f.* 1957]. **8.** Partidul Comunist [*înf.* în 1958, în Guadelupa]. **9.** Partidul Comunist [fondat în 1959, în Réunion]. **10**. Partidul Comunist [din Nicaragua; *înf.* în 1967 de membri ai PSN. Până în 1979 se află în ilegalitate].
PC 1. Partidul Conservator [din Columbia, *înf.* în 1832]. **2.** Partidul Conservator [*înf.* în 1870 în Marea Britanie]. **3.**Partidul Conservator [*înf.* în 1884, în Norvegia]. **4.** Partidul Conservator [Ecuador].
PC Partidul Cooperatist [Bucureşti, 1990].
PC 1. Partidul de Centru [*înf.* în 1906 în Finlanda sub denumirea de Partidul Agrarian, până în 1965]. **2.** Partidul de Centru [*înf.* în 1910 în Suedia; până în 1958: Partidul Agrar].
p.c. 1. pour condoleance (*fr.*). **2. p.c.** pro centum (*lat.*).
p.Chr. post Christum (*lat.*).
P Cen. Partidul de Centru [Olanda].
P. Ctr. punct/ post de control.
P.C.A. *v. PCA*
PCA 1. Polar Cap Absorption [Absorbţia în zona calotei polare; *astr.*]. **2.** Acid pirolidoncarboxilic [aminoacid]. **3.** Direcţia Generală a Porturilor şi Căilor de Comunicaţie pe Apă [*înf.* în 1906, sub conducerea inginerului Anghel Saligny].
P.C.B. *v. PCB*
PCB Partidul Comunist Bulgar [la 27 mai 1919, Partidul Socialiştilor Tesneaci se transformă în P.C.B.].
PCBS Portland-Cement British Standard Specification [standard britanic pentru ciment Portland].
PCC 1. Partidul Comunist Chinez [*înf.* în iulie 1921]. **2.** Partidul Comunist din Cehoslovacia [*înf.* în mai 1921]. **3.** pentru copie conformă.
P.C.D. *v. PCD*
PCD 1. Partidul Conservator Democrat [din Nicaragua; *înf.* în 1979]. **2.** Partidul Comunist din Danemarca. **3.** Partidul Conservator Democrat [organizaţie politică cu caracter moşieresc-burghez, *înf.* în 1908, prin desprinderea din Partidul Conservator - organizaţie politică a moşierimii. Partidul se destramă, elementele reminiscente fuzionând în 1923 cu Partidul Naţional Român din Transilvania].

PCE Poliartrită cronică evolutivă.
PCERSN Partidul pentru Cinstirea Eroilor Revoluţiei şi Salvării Naţionale [cu sediul în Ferentari, Bucureşti].
pcf pounds per cubic foot [livre/ pfunzi pe picior cubic].
PCF Partidul Comunist Finlandez [*înf.* în 1918/ decembrie 1920].
P.C.G. *v. PCG*
PCG 1. Partidul Comunist din Grecia [*înf.* în 1918, între 1947-1974 se află în ilegalitate]. **2.** Partidul Comunist German.
P.C.I. *v. PCI*
PCI 1. Partidul Comunist Italian [*înf.* în ianuarie 1921]. **2.** Partidul Comunist Indian [*înf.* în 1925]. **3.**Partidul Comunist al Israelului. **4.** Partidul Conducerii Interne [în Feroe]. **5.** Paza contra incendiilor *v. PSI*
PCI-m Partidul Comunist Indian-marxist [*f.* în 1964].
P.C.J. *v. PCJ*
PCJ Partidul Comunist Japonez [*înf.* în iulie 1922].
PCK peck [veche măsură de capacitate anglo-saxonă], v. şi: *PK*
pcl picul [unitate de măsură egală cu 60,5 kg].
P.C.L. *v. PCL*
PCL 1. Partidul Comunist Libanez [*înf.* în octombrie 1924; în ilegalitate între 1948-1971]. **2.** Partidul Comunist din Lituania.
PCM 1. Partidul Congolez al Muncii [*înf.* în 1969]. **2.** Partidul Congresului Malawi [*înf.* în 1959 în Malawi, fiind continuatorul Congresului African Nyassaland].
PCN 1. Partidul Coaliţiei Naţionale [*înf.* în 1918]. **2.** Partidul Conferinţei Naţionale Jammu şi Kashmir [*înf.* în 1938 în India; reorganizat în 1975]. **3.** Partidul Convenţiei Naţionale [*înf.* în 1975, în Gambia].
P.C.N.Ţ. Partidul Creştin Naţional Ţărănesc; v. şi: *PNŢCD*
P.C.P. *v. PCP*
PCP 1. Partidul Conservator Progresist [denumire adoptată, în decembrie 1918, de gruparea politică a marii moşierimi condusă de Al. Marghiloman; îşi încheie existenţa în 1922]. **2.** Partidul Conservator Progresist [*înf.* în 1854 în Canada]. **3.** Partidul Creştin Popular [*înf.* în 1933 în Norvegia]. **4.** Partidul Creştin Popular [*înf.* în 1970 în Danemarca]. **5.** Partidul Progresist Cetăţenesc [Liechtenstein].
P.C.R. Partidul Comunist Român [*f.* 8 mai 1921; 1924-1944 în ilegalitate; 1948-1965 s-a numit Partidul Muncitoresc Român].
PCS 1. Partidul Comunist Sanmarinez [1 februarie 1921, San Marino]. **2.** Partidul Creştin Social [*înf.* în 1914, în Luxemburg].
PCSI Persatuan Catar Seluruh Indonesia [Federaţia de şah din Indonezia].
PCT 1. Partidul Cetăţenilor Thai [Prachakorn Thai; în Thailanda]. **2.** Partidul Congolez al Muncii. **3.** Punct de control tehnnic auto.

PCTF Punct de Control al Trecerii Frontierei.
PCU pound centigrade unit [cantitatea de căldură necesară pentru încălzirea unui funt/ unei livre de apă la 1ºC = 454 calorii mici].
P.C.U.S. *v. PCUS*
PCUS Partidul Comunist al Uniunii Sovietice [*înf.* în 1898 sub denumirea de Partidul Muncitoresc Social Democrat din Rusia, schimbată în 1918 în actuala titulatură].
P.C.V *v. PCV*
PCV 1. Partidul Comunist din Vietnam. **2.** Parcul Comun al Vagoanelor de Marfă [organizaţie economică *înf.,* în 1964, prin Convenţia semnată la 31 decembrie 1963 de către ţări membre CAER; sediul: la Praga].
pd paid [bezahlt].
Pd paladiu [*el. chim.*].
Pd. *v. Pd*
PD 1. Partidul Democrat [*f.* 1848, SUA]. **2.** Partidul Democrat [*înf.* 1945, Antilele Olandeze]. **3.** Partidul Democratic [*f.* 1946, în Thailanda]. **4.** Partidul Democrat [*înf.* în 1953 în Uganda, interzis între 1969-1980]. **5.** Partidul Democrat [*înf.* în 1962, în Botswana]. **6.** Partidul Democrat [*înf.* 1971, în Insulele Cook]. **7.** Partidul Democratic [Cipru, *înf.* în 1976]. **8.** Partidul Democratic [în Luxemburg]. **9.** Partidul Democrat [Polonia]. **10.** Partidul Democrat [în Ecuador].
P.D. 1. potential difference [diferenţă de potenţial; tensiune; *el.*]. **2.** proteină digestibilă (*zoot.*). **3.** puncte de distribuţie [la bridge].
PDA Partidul Democraţilor Australieni [*înf.* în 1977].
PDAR Partidul Democrat Agrar din România [Bucureşti, 1990].
PDB paradiclorbenzen.
PDC 1. Partidul Democrat Coreean [*înf.* în 1981, în Coreea de Sud]. **2.** Partidul Democrat Creştin [Honduras]. **3.** Partidul Democrat Creştin [în Bolivia]. **4.** Partidul Democrat Creştin [*înf.* în 1957, în Chile]. **5.** Partidul Democrat Creştin [*înf.* în 1960, în El Salvador]. **6.** Partidul Democrat din Cluj [Cluj, 1990].
PDCE Partidul Democrat Creştin Elveţian [*înf.* în 1912].
PDCF Partidul Democrat al Coastei de Fildeş [*înf.* în 1946].
PDCG Partidul Democrat Creştin Guatemalez [*înf.* în 1955].
PDCR Partidul Democrat Constituţional din România [Bucureşti, 1990].
PDCS Partidul Democrat Creştin Sanmarinez [1948, San Marino].
PDD Partidul Democratic al Dreptăţii [*înf.* în 1981, în Coreea de Sud].
PDG Partidul Democratic Gabonez [*înf.* 1968].
PDI Partai Demokrasi Indonesia [Partidul Democratic al Indoneziei, *înf.* în 1973].
PDL Poundal [unitate de forţă engleză].

PDM 1. Partidul Democrat al Muncii [Bucureşti; 1990]. **2.** Partidul Democrat Mexican [*înf.* în 1975]. **3.** Partidul Democratic Muncitoresc [*înf.* în 1980 în Brazilia].
PDN 1. Partidul Democrat Naţional [1975, Pakistan]. **2.** Partidul Democraţiei Naţionaliste [*înf.* în 1983 în Turcia].
PDP 1. Partidul Democrat Popular [1982, Spania]. **2.** Partidul Democrat Progresist [Bucureşti, 1990]. **3.** Partidul Democrat Progresist [în Montserrat].
P.D.P.A. Partidul Democratic al Poporului [Afganistan].
PDR Partidul Democrat din România [Bucureşti, 1990].
PDRL Partidul Democratic al Românilor Liberi [Sf. Gheorghe; 1990].
PDS 1. Partidul Democrat Singaporez. **2.** Partidul Democrat Social [*înf.* în 1980 în Brazilia]. **3.** Partidul Democrat Socialist [*înf.* în 1960, în Japonia]. **4.** Partidul Democratic al Siamului [în Thailanda]. **5.** Partidul Democratic Senegalez [1974]. **6.** Partidul Democraţiei Socialiste [1975, San Marino]. **7.** Partidul Dreptăţii Sociale [*înf.* în 1990].
PDSLDB Partidul Dreptăţii Sociale Liber Democrat – Bucureşti [Bucureşti, 1990].
PDST Pacific daylight saving time [timp/ ora de vară pentru litoralul Oceanului Pacific].
P.D.U. *v. PDU*
PDU 1. Partidul Democrat Unit [*înf.* în 1974 în Belize]. **2.** Partidul Democratic al Uniunii [*înf.* în 1976, în Bahamas]. **3.** Partidul Democratic Unionist.
PDUP Partidul Democratic de Unitate Populară [Italia].
p.e. par exemple [spre exemplu; *fr.*].
PE 1. Partidul Ecologist [Elveţia]. **2.** Partidul Ecologist [în Belgia]. **3.** Partidul Ecologist [Luxemburg]. **4.** Partidul Ecologist [Finlanda].
P.E. proiect de execuţie.
PEACE Pan-European Academic Co-operation and Exchange.
PEAT Programul Lărgit de Asistenţă Tehnică [O.N.U.].
PEC Projects Européens Communs.
P.E.C.C. Conferinţa de Cooperare Economică (a ţărilor din bazinul) Pacificului.
PECO Comercializarea produselor petrolifere.
PED Partidul Ecologist Democrat [*înf.* în 1980 în R.F.G.].
PED 1. Partidul Eliberării Dominicane [*înf.* în 1973]. **2.** pragul economic de dăunare (*agr.*).
PEE Partidul Evanghelic Elveţian [*înf.* în 1912].
P.EG. părţi egale [pe reţete].

PEG 1. Pegasus [Constelaţia Pegas]. **2.** encefalografia gazoasă. **3.** pneumoencefalografia (gazoasă).
peior. peiorativ.
PEM Partidul Elveţian al Muncii [*înf.* în 1944].
P.E.M.A. palilalie, ecolalie, mutism, amimie [sindrom descris de Guiraud în cadrul bolii Pick; *psih.*]
pen. peninsulă.
PEN Partidul Eliberării Naţionale [*înf.* în 1948, în Costa Rica].
P.E.N. Poets, Essayists, Novelists [PEN-Club, P.E.N.-Club].
Peole Préparatoire à Eole [satelit francez pentru experimentarea tehnicii şi metodelor de localizare a baloanelor derivante cu nacelă Eole, lansat la 12 decembrie 1970].
PEO Federaţia mucitorească pan-cipriotă.
per. perioada.
P.E.R. *v. PER*
PER 1. [constelaţia] Perseus. **2.** Partidul Ecologist din România [*înf.* în ianuarie 1990]. **3.**
Partidul Evreiesc din România [creat în mai 1931; preşedinte: Th. Fischer; presă: „Tribuna evreiască”, „Renaşterea noastră”].
pers. personaj.
PERT Program Evaluation and Review Technic [metodă aplicată în 1957 la construcţia rachetei Polaris în S.U.A. şi la realizarea unor pachete de programe pentru calculatoarele electronice].
PES Postal Express Service [Serviciu Poştal Expres].
pesc. pescuit.
PESS panencefalită sclerozantă subacută.
petr. 1. petrolier (*mar.*). **2.** petrolifer.
Petrog. petrografie.
PETROMIN [Administraţia generală a petrolului şi a resurselor minerale; *înf.* în 1962 în Regatul Arab Saudit].
PEU Partidul Ecologist Umanist [fondat la Arad, în1990].
p.ext. prin extensiune/ extindere.
p.f. pour féliciter (*fr.*).
pf pico-farad [pico-farad; = 10^{-12} farad; *el.]*.
p.f.v. pour faire visite (*fr.*).
PFL plăci fibrolemnoase [fabricate în 1962 la Blaj în prima fabrică de plăci fibrolemnoase].
PFM Partidul Fren Melanesia [în Vanuatu].
PFN Partidul Federaţiei Naţionale [*înf.* în 1963 în Fiji].
PFP Partidul Federal Progresist [în Republica Africa de Sud, *înf.* în 1977, continuator al Partidului Reformei Progresiste].

PG prisonnier de guerre (*fr.*).
PGA pteroylglutamic acid [acid pteroil-glutaminic].
PGL limfoadenopatia generalizată persistentă.
PGM fosforglucomutază (*genet.*).
PGP paralizia generală progresivă.
P.G.R. Partidul German din România [*înf.* în noiembrie 1919; preşedinte: Hans Otto Roth, Fritz Fabricius. Presă: „Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt].
ph phot [unitate CGS; 1 ph = 10^4 lx].
pH [logaritmul zecimal cu semn schimbat al concentraţiei ionilor de hidrogen dintr-o soluţie].
P.H. Pädagogische Hochschule.
PH Prahova.
PHA Partidul Pupu Here Ai'a Te Nunaa Ia Ora [fondat în 1965, în Polinezia Franceză].
ph. bz. phosphorus bronze [bronz de fosfor].
Ph. Br phenyl-bromide [fenil-bromură, brombenzen].
Ph Cl phenyl-chloride [clorbenzen].
pH-metru instrument de măsurat pH-ul unei soluţii.
Phe fenilalanină [aminoacid].
PHE [constelaţia] Phoenix.
PHWR Pressurized Heavy Water Reactor [Reactor cu apă grea sub presiune].
PI 1. Partidul Independenţei [*înf.* în 1929, în Islanda]. **2.** Partidul Independenţei [*înf.* în 1944, în Maroc].
PIA 1. Pakistan International Airlines. **2.** Partidul Inuit Ataqatigiit [Mişcarea Eschimoşilor; partid de stânga, *înf.* în Groenlanda].
PIBAC Permanent International Bureau of Analytical Chemistry [Biroul Internaţional Permanent de Chimie Analitică].
PIC 1. Pictor [Constelaţia Şevaletul pictorului]. **2.** Partidul Insulele Cook [Insulele Cook].
P.I.D.C. *v. PIDC*
PIDC Programul Internaţional pentru Dezvoltarea Comunicaţiei.
PIDE Policia International e de Defesa do Estado [poliţia politică portugheză].
PIE Plasma Interaction Experiment [experienţă americană de studiere a interacţiunii particulelor încărcate cu plasmă din spaţiul periterestru].
piel. pielărie.
PIGA Pendulous Integrating Gyro Accelerometer [Accelerometru pendular cu integrator la Girocompas].
PIL. pilule [pe reţete *med.*].

PIM Partidul Independent Maghiar [Tg. Mureş, 1990].
pinx. *v. p.*
P.I.O. probă de ierarhizare a ocupaţiilor (*pedag.*).
PIP Partidul Islamic Panmalaysian [*înf.* în 1951 în Malaysia; între 1971-1977 face parte din FN].
PIT Punct de întreţinere tehnică auto (*milit.*).
PIU 1. Partidul Înnoirii şi al Unităţii [*înf.* în 1970, în Honduras]. **2.** Partidul Irlandei Unite [*înf.* în 1933].
PIV Partidul Insulele Virgine [în Insulele Virgine Britanice].
pizz pizzicato.
PJOP Pioneer-Jupiter Orbiter Probe [proiect NASA de staţie interplanetară americană, *Galileo*, în explorare la Jupiter, cu sondă atmosferică (*Probe*) şi satelit (*Orbiter*)].
pk peck [unitate de măsură pentru lichide; 1 pk = 2 gallons = 9,091 l; unitate engleză pentru mărfuri lichide].
PK *v. PCK*
PKJ Pitanja Književnosti i Jezika [Sarajevo].
PKP Polskie Koleje Panstwowe [Căile ferate ale statului polonez].
Pk Tn Pack train [tren de coletărie/ bagaje].
pl. 1. pluralis (*lat.*), v. şi: *plur.* **2.** planşă.
PL I. 1. Partidul Laburist [*înf.* în Marea Britanie în 1900]. **2.** Partidul Laburist [*înf.* în IRLANDA, în 1912, reorganizat în 1930]. **3.** Partidul Laburist [*înf.* în 1936 în Mauritius]. **4.** Partidul Laburist [în Barbados, *înf.* în 1938]. **5.** Partidul Laburist [1946, Saint Lucia]. **6.** Partidul Laburist [1955, Saint Vincent şi Grenadine]. 7. Partidul Laburist [Federaţia Saint Christopher şi Nevis]. **II. 1.** Partidul Liberal [din Columbia, *înf.* în 1832]. **2.** Partidul Liberal [*înf.* în 1870 în Danemarca]. **3.** Partidul Liberal [*înf.* în 1873 în Canada]. **4.** Partidul Liberal [*f.* 1884, Norvegia]. **5.** Partidul Liberal [*înf.* în 1887 în Paraguay; dizolvat în 1942 şi re*înf.* în 1961]. **6.** Partidul Liberal [Honduras, *înf.* în 1891]. **6.** Partidul Liberal [*f.* 1902, Suedia. **III. 1.** Partidul Libertăţii [*înf.* în 1970 în Dominica; partid de guvernământ]. **2.** Partidul Libertăţii [Sri Lanka, *f.* 1951].
PLA Partidul Laburist Australian [partid de guvernământ, *înf.* în 1891].
PLAFAR [Magazin de] *Pl*ante *Far*maceutice.
P.L.D. *v. PLD*
PLD I. 1. Partidul Liberal Democrat [organizaţie politică burgheză din România creată în noiembrie 1931, având ca preşedinte pe Jean Th. Florescu; în 1938 dispare de pe arena politică. Presă: „Omul liber”]. **2.** Partidul Liberal Democrat [*înf.* în 1945/1948, în Berlinul Occidental]. **3.** Partidul Liberal-Democrat [de guvernământ, [în Japonia, *înf.* în 1955]. **4.** Partidul Liber Democrat [Bucureşti, 1990]. **II. 1.** Partidul Laburist

Democratic [*înf.* în 1955, în Barbados]. **2.** Partidul Laburist Democratic [*înf.* în 1979 în Dominica].
P.L.D.R. *v. PLDR*
PLDR Partidul Libertăţii şi Democraţiei Române [Craiova, 1990].
PLE Partidul Liberal Elveţian [*înf.* în 1977, continuator al Uniunii Liberal Democrate, *înf.* în 1913].
P.L.I. *v. PLI*
PLI 1. Partidul Liberal Independent [*înf.* în 1944 în Nicaragua]. **2.** Partito Liberale Italiano [Partidul Liberal Italian; *înf.* în 1848].
P.Lib. Partidul Liberal [*înf.* în Marea Britanie în 1877].
PLJ Partidul Laburist din Jamaica [*înf.* în 1943].
PL(L)R Partidul Liberal [al Libertăţii] din România [Bucureşti, 1990].
PLM 1. Paris, Lyon, Mediterană [companie franceză de cale ferată]. **2.** Partidul Laburist Maltez [partid de guvernământ, *înf.* în 1920].
PLP I. 1. Partidul Laburist Progresist [*înf.* în 1963 în Insulele Bermude]. **2.** Partidul Laburist Progresist [Saint Lucia]. **II.** Partidul Liberal Progresist [*înf.* în 1953 în Bahamas; de guvernământ].
PLR 1. Partidul Liberal Radical [*înf.* în 1944, în Ecuador]. **2.** Partidul Liberal Radical [*înf.* în 1961, în Paraguay].
P.L.S. *v. PLS*
PLS 1. Partidul Laburist Socialist [Gibraltar, *f.* 1976]. **2.** Partidul Liber-Schimbist [*înf.* în 1990].
PLSS 1. Partidul Lanka Sama Samaja [Partidul Societăţii Egale = Partidul Socialist; Sri Lanka, *f.* 1935]. **2.** Position Location Strike System [program militar american urmărind crearea de sisteme de dirijare din cosmos a rachetelor antiradar şi de croazieră].
PLT psitacoză, limfogranulomatoză şi trahom (*med.*).
PLU Partidul Laburist Unit al Grenadei [*înf.* în 1950].
Plur. *v. pl.*
pluv pluvia [de ploaie; *abr.* pe reţete medicale].
plwr pressurized light water reactor [reactor (cu răcire) cu apă naturală sub presiune; scris şi: *PLWR*].
PLZT titanaţii zirconat de plumb-lantan.
Pm prometiu [*el. chim.*].
p.m. 1. post meridien [după-amiază; *lat.*]. **2.** post mortem (*lat.*). **3.** pro memoria (*lat.*) [zum Gedächtnis]. **4.** pro mille (*lat.*).
P.Md. Punct medical.
PM 1. Partidul Muncii [1946, Olanda]. **2.** Partidul Muncitoresc [*înf.* în 1887 în Norvegia]. **3.** Partidul Muncitoresc [*înf.* 1957, în Singapore]. **4.** Partidul Muncitoresc [Irlanda, *înf.* în 1971].

PMA 1. polimetacrilat (*chim*). **2.** Partidul Muncii din Albania [fondat în noiembrie 1941; până în 1948, are denumirea de Partid Comunist].
PMB Partidul Muncitoresc Brazilian [*înf.* în 1945, reorganizat în 1980].
pmbx private automatic and manual branch exchange [centrală manuală de interior/ staţie telefonică automată şi manuală particulară conectată la reţeaua urbană; scris şi: *P.M.B.X.*], *tele*.
P.M.B.X. *v. pmbx*
P.M.C. *v. PMC*
PMC 1. Partidul Muncii din Coreea [*înf.* în aprilie 1925, reorganizat în octombrie 1945. Până la 30 august 1946 se cheamă Partidul Comunist din R.P.D. Coreea, când se uneşte cu Noul Partid Popular]. **2.** personal militar civil. **3.** Punct poştal militar de cartare.
PMD psihoza maniaco-depresivă.
PMDB Partidul Mişcarea Democratică Braziliană [*înf.* în 1967, reorganizat în 1982].
PMDSR Partidul Muncii şi Dreptăţii Sociale din România [Bucureşti, 1990].
P.M.E. Partidul Muncitoresc Etiopian.
PMF Partidul Muncitorilor şi Fermierilor [India].
PMLA Publications of the Modern Language Association of America [Baltimore].
P.M.O. postal money order [mandat poştal].
P.M.P. Partidul Micilor Proprietari [în Ungaria].
PMR Partidul Muncitoresc Român [denumire luată în februarie 1948 şi păstrată până în 1965, când PMR devine PCR].
PMSD Partidul Mauritian Social Democrat [*înf.* în 1955].
PMSL Partidul Muncitoresc Socialist Luxemburghez [*înf.* în 1902].
PMSS Pacific Mail Steam - ship Company [companie britanică de transporturi maritime].
PMSU Partidul Muncitoresc Socialist Ungar [*înf.* în ianuarie 1948, prin unificarea Partidului Comunist, creat în 1918, şi a Partidului Social Democrat, *înf.* în 1894].
PMU Partidul Muncitorilor Uniţi [1964, Saint Lucia].
P.M.U.P. Partidul Muncitoresc Unit Polonez [*înf.* în 18 decembrie 1948].
PN 1. Partidul Naţional [Blancos; partid conservator din Uruguay]. **2.** Partidul Naţional [Honduras, *înf.* în 1923]. **3.** Partidul Naţional [Noua Zeelandă, 1936]. **4.** Partidul Naţionalist [*înf.* în 1924 în Malta].
P.N.A. *v. PNA*
PNA 1. Partidul Namaka Anti [*înf.* în Rep. Vanuatu]. **2.** pentoso nucleic acid [acid pentozonucleic]. **3.** Philippines News Agency [agenţie oficioasă filipineză de presă, *înf.* în 1973]. **4.** tip de fibră sintetică *poli*nitril-*a*crilică. **5.**

Partidul Naţional Agrar [organizaţie politică de orientare profascistă, *înf.* în 1932, sub preşedinţia lui Octavian Goga].
PNB 1. Partidul Naţional Basotho [*înf.* în 1952 în Lesotho]. **2.** Partidul Naţionalist Basc [Spania]. **3.** Produs Naţional Brut.
P.N.C. *v. PNC*
PNC 1. Partidul Naţional Coreean [*înf.* în 1981, în Coreea de Sud]. **2.** Partidul Naţional-Creştin [organizaţie politică reacţionară, *înf.* în iulie 1935, prin fuziunea dintre Liga Apărării Naţional Creştine şi Partidul Naţional Agrar; preşedinte: Octavian Goga, A.C. Cuza. Presă: „Ţara noastră", „Porunca vremii"].
P.N.D. *v. PND*
PND 1. Partidul Naţional Democrat [organizaţie politică burgheză, *înf.* în 1910, sub conducerea lui N. Iorga şi A. C. Cuza; în ianuarie 1925 fuzionează cu Partidul Naţional Român; P.N.D. îşi încheie activitatea în 1938]. **2.** Partidul Naţional Democrat [*înf.* în 20 dec. 1989, Bucureşti]. **3.** Partidul Naţional Democrat [*f.* în 1981, Thailanda]. **4.** Partidul Naţionalist-Democrat [*înf.* în aprilie 1920; preşedinte: Alexandru Averescu; presă: „Îndreptarea"]. **5.** Partidul Naţional Democrat [Egipt]. **6.** Partidul Naţional Democrat [de dreapta, în R.F.G.].
P.N.D.R. Partidul Naţional Democrat din România [Bucureşti, *înf.* ianuarie 1990].
PNF Partidul Naţionalist Flamand [*înf.* în 1979, în Belgia].
PNG 1. Papua-New Guinea [Papua-Noua Guinee]. **2.** Partidul Na-Griamel [*înf.* în 1963, în Rep. Vanuatu].
PNL 1. Partidul Naţional Liberal [*înf.* în 1866. Preşedinţi: I. Gh. Duca, C. (Dinu) I.C. Brătianu; "Partidul Naţional-Liberal a fost închegat, în ianuarie-martie 1875, prin unirea diferitelor grupări politice de orientare liberală". **2.** Partidul Naţional-Liberal [Gh. Brătianu], organizaţie politică *înf.* în iunie 1930, prin desprinderea unei desidenţe din Partidul Naţional-Liberal; În 1937, s-a alăturat pactului încheiat de Iuliu Maniu, preşedintele P.N.Ţ, cu C.Z. Codreanu, conducătorul Gărzii de Fier. Şi-a încheiat activitatea în 1938. În anii celui de-al doilea război mondial, Gh. Brătianu revine la vechiul PNL]. **3.** Partidul Naţional-Liberal [Gh. Tătărăscu]: grupare politică, creată, în 1944, prin desprinderea din P.N.L. (condus de Const. I.C. Brătianu) a unor membri ai acestui partid, sub conducerea lui Gh. Tătărăscu; În 1947, Partidul Naţional-Liberal [I.I.C. Brătianu] se autodizolvă]. **4.** Partidul Naţional Liberal [Bucureşti, 1990].
P.N.P. *v. PNP*
PNP 1. Partidul Naţional Popular [organizaţie politică democratică constituită în perioada alegerilor parlamentare din 1946, continuatoare a Uniunii Patrioţilor. A sprijinit PCR în politica sa de refacere economică şi

de democratizare a ţării, până în 1949 când se autodizolvă]. **2.** Partidul Naţional al Poporului [*f.* 1948 în Antilele Olandeze]. **3.** Partidul Naţional Progresist [partid de guvernământ, în insulele Turks şi Caicos]. **4.** Partidul Naţional Progresist [*înf.* în România în ianuarie 1990].

P.N.R. *v. PNR*

PNR 1. Partidul Naţional Român [partid al burgheziei româneşti din Transilvania, creat în mai 1881 prin unificarea PNR din Transilvania cu PNR-ul din Banat şi Ungaria (*înf.* în 1869). În februarie 1923, a fuzionat cu foştii membri ai Partidului Conservator Democrat, iar în ianuarie 1925, cu Partidul Naţionalist al Poporului. În octombrie 1926, PNR a fuzionat cu Partidul Ţărănesc, punându-se astfel bazele Partidului Naţional Ţărănesc]. **2.**

Partidul Naţional Religios [*înf.* 1956, în ISRAEL]. **3.** Partidul Naţionalist Revoluţionar [Ecuador]. **3.** Partidul Noii Republici [în Republica Africa de Sud, *înf.* în 1977, după autodizolvarea Partidului Unit].

P.N.S. *v. PNS*

PNS 1. Partidul Naţional Democrat [*înf.* în 1978, în Egipt, continuator al Uniunii Socialiste Arabe]. **2.** Partidul Naţional Scoţian [*înf.* în 1928 în Marea Brit.]. **3.** Partidul Naţionalist Sirian [*înf.* în 1932, în Liban; în ilegalitate: 1962-1969]. **4.** Partidul Naţional din Sarawak [*înf.* în 1961 în Malaysia]. **5.** Partidul Naţional Slovac.

PNT Partidul Naţiunii Thai [Chart Thai; *înf.* în Thailanda].

PNTC Panel on Navigation and Traffic Control [Panou pentru Dirijarea Navigaţiei şi Controlul Traficului].

P.N.Ţ. *v. PNŢ*

PNŢ 1. Partidul Naţional Ţărănesc (Maniu). **2.** Partidul Naţional-Ţărănesc (Anton Alexandrescu; grupare politică cu orientare democrat-revoluţionară, care se desprinde din P.N.Ţ. (Maniu), în februarie 1945, constituindu-se în partid politic de sine stătător şi sprijinind politica P.C.R.; în ianuarie 1948 se unifică cu Frontul Plugarilor].

PNŢCD Partidul Naţional Ţărănesc Creştin şi Democrat [*înf.* în ianuarie 1990, la Bucureşti].

PNU Partidul Naţional Unit [1946, Sri Lanka].

P.N.U.D. *v. PNUD*

PNUD Programul Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare [organizaţie internaţională din sistemul Naţiunilor Unite, de asistenţă multilaterală, *f.* la 22 noiembrie 1965, prin fuzionarea Programului lărgit de asistenţă tehnică - E.P.T.A. - cu Fondul special ONU, „în scopul sprijinirii eforturilor ţărilor în curs de dezvoltare pentru folosirea eficientă a resurselor naturale şi a potenţialului uman"; îşi începe activitatea la 1 ianuarie 1966 şi este reorganizată la data de 1 ianuarie 1971; sediu: la New York], v. şi: *UNDP*

PNUE Programul Naţiunilor Unite privind Mediul Înconjurător.
PNW 1. Partidul Naţionalist Welsh [Marea Brit.]. **2.** Partidul Noul Wafd [în Egipt, *înf.* în 1919; interzis între 1952-1978 şi 1979-1983].
po. *v. P, Pl.*
Po poloniu [*fiz.*; *el. chim.*].
P.O. puncte de onor [la bridge].
POB post office box [căsuţă poştală].
Pod. Podişul...
POGO Polar Orbiting Geophysical Observatory [denumirea sateliţilor OGO pari americani: OGO-2, 4, 6; *astron.*].
Pol. Polonia.
POLEX Polar Experiment [experienţă sovietică în perioada 1974 - 1978].
Poligr. poligrafie.
P.O.M. *v. POM*
POM 1. Partidul Oamenilor Muncii [*înf.* între 6-10 septembrie 1984, la Addis Abeba; Ethiopia]. **2.** Partidul Oamenilor Muncii [*înf.* în 1980, în Brazilia].
POME Partidul Oamenilor Muncii din Etiopia.
pomp. pompier (*milit.*).
pop. 1. popular. **2.** populaţie.
PORP printed on rice paper [tipărit pe hârtie de orez].
Port. Portugalia.
poster. posteri/or, ~oară.
POT Punct de observare tehnică (*milit.*).
POT. poţiune [pe reţete *med.*].
POUM Partido Obrero de Unification Marxista [Partidul Muncitoresc de Unificare Marxistă; în Spania antebelică].
POW Prisoner of War.
p.p. 1. per procura [als Prokurist; *lat.*]. **2.** preţul de producţie.
p.p.a. per centum per annum [procente pe an].
pp pianissimo.
PP I. 1. Partidul Poporului [*f.* 1936, în Feroe]. **2.** Partidul Poporului [*înf.* în 1960 în Botswana]. **3.** Partidul Poporului [denumit şi: Partidul Elveţian al Uniunii Democratice de Centru; *înf.* în Elveţia, în 1971]. **5.** Partidul Poporului din Aruba [în Antilele Olandeze]. **6.** Partidul Poporului [Anguilla, *f.* 1981]. **II. 1.** Partidul Progresist [*înf.* în 1916, în Islanda]. **2.** Partidul Progresist din Marion [*f.* 1957, în Marion]. **3.** Partidul Progresist [*înf.* în România în februarie 1990]. **III. 1.** Partidul Progresului [*înf.* în 1972, în Danemarca]. **2.** Partidul Progresului [*înf.* 1973 în Norvegia]. **3.** Partidul Progresului [Koa Nar; Thailanda]. **IV. 1.** Partidul Pangu [partid de

guvernământ din Papua-Noua Guinee, *înf.* în 1966]. **2.** Partidul Patriei [partid de guvernământ din Turcia, *înf.* în 1983].
P.P. [PP] praemissis praemittendis [Anrede auf Briefköpfen; *lat.*].
PPA 1. [acceleratorul de energie al Universităţii Princeton din S.U.A.]. **2.** Partidul Panamez Autentic [*înf.* în 1938]. **3.** Partidul Patriotic din Aruba [în Antilele Olandeze, *f.* 1949]. **4.** Partidul Populist/ Popular Austriac [*înf.* în 1945].
PPBM Partidul Progresist Baia Mare [1990, Baia Mare].
p.p.c. pour prendre congé (*fr.*).
p.pc. per procuration [prin procură].
PPC Partidul Popular Creştin [1966, Peru].
ppd prepaid, plătit anticipat [vorausbezahlt].
PPD 1. Purified protein derivative [tuberculină purificată; *med.*]. **2.** Partidul Păcii şi Democraţiei [Coreea de Sud].
p.ph.m. pulse phase modulation [modulaţie de fază a impulsurilor; *telec.*, *radiotehn.*].
P.P.I. pregătire politico-ideologică.
PPI Pakistan Press International [*înf.* în 1958; agenţie oficială de presă/ telegrafică a Pakistanului].
P.P.I. prediction plan position indicator prediction [imagine de radiolocaţie teoretică; indicator panoramic/ de poziţie în plan; *tele.*].
PPIP Partidul Progresist şi al Industriei Pescuitului [în Feroe].
PPLD Partidul Poporului pentru Libertate şi Democraţie [*f.* 1948, Olanda].
PPLO Pleuropneumonia-like organisms [grup de microorganisme intermediare între virusuri şi bacterii, din genul *Mycoplasma hominis*; *bacteriol.*].
ppm parts per million [părţi pe(r) milion; scris şi: *p.p.m.*; *metr.*].
PPM Partidul Progresist Melanezian.
p.p.m.g. părţi pe milion greutate (*chim.*).
p.p.m.v. părţi pe milion volumetric (*chim.*).
P.Pop. Partidul Populist [*înf.* în 1983 în Turcia].
ppp pianissimo possibile [extrem de încet; *muz.*].
P.P.P. *v. PPP*
PPP 1. Partidul Progresist Popular [Timişoara, 1990]. **2.** Partidul Poporului din Pakistan [1967]. **3.** Partidul Popular Progresist [*înf.* în 1950 în Guyana]. **4.** Partidul Progresist al Poporului [*înf.* în 1958, în Gambia].
PPPP Port payé passé Paris [Porto plătit cu trecere prin Paris; *abr. filat.*].
PPr. Partidul Prachaseri [în Thailanda].
P.P.R. *v. PPR*

PPR 1. Partidul Politic Reformat [1918, Olanda]. **2.** Partidul Poporului din România [Craiova, 1990]. **3.** Polska Partiva Robotnicza [1942-1948; Partidul Muncitoresc Polonez]. **4.** Partidul Panamez Revoluţionar.
PPRD Partidul Politic al Radicalilor Democraţi [1968, Olanda].
PPRL Partidul Popular Revoluţionar Laoţian [*Phak Pasason Pativat Lao*; *înf.* în 1955 sub denumirea Partidul Poporului Laoţian].
P.P.R.M. *v. PPRM*
PPRM Partidul Popular Revoluţionar Mongol [noua titulatură a Partidului Popular Mongol, *înf.* martie 1921].
P.P.S. post post scriptum [al doilea post scriptum].
PPS 1. Partidul Pacifist Socialist [1957, Olanda]. **2.** Partidul Popular Socialist [*înf.* în 1948, în Mexic; până în 1960 s-a chemat Partidul Popular]. **3.** Partidul Popular Suedez [*înf.* 1906]. **4.** Polska Partia Socjalistyczna [Partidul Socialist Polonez; 1892-1948].
PPSB Partidul Programul Socialist Birman [*înf.* în 1962].
PPSC Partidul Popular Social Creştin [*înf.* în 1976 în Nicaragua].
PPT Partidul Poporului Thai [Thailanda].
PPTS Partidul Poporului din Tirolul de Sud [al comunităţii germane din Italia].
pr. preot.
pr.ct. per centum [procent, la sută; *lat.*].
pr.gr. per gross [cu ridicata, en gros].
p.r. pour remercier [um zu danken].
Pr Praseodim [*el. chim.*].
Pr. Premiul...
PR 1. Partidul Republican [*f.* 1854, SUA]. **2.** Partidul Republican [*f.* 1945, în Feroe]. **3.** Partidul Republican [Fianna Fáil = Soldaţii Destinului; *înf.* în Irlanda, în 1926]. **4.** Partidul Radical [*înf.* în 1955, din foşti membri ai PLI, din Italia]. **5.** Partidul Reformist [*înf.* în 1964 în Rep. Dominicană]. **6.** Partidul Revoluţionar [din Guatemala, *înf.* în 1957]. **7.** [soluri] pseodorendzine (*agr.*).
PRAN punct de reparaţii şi aprovizionare nave.
PRB People's Republic Bangladesh [Republica Populară Bangladesh], v. şi: *RPB, GPB*
PRC Partidul Republican Creştin [Bucureşti, 1990].
PRD Partidul Revoluţionar Dominican [de guvernământ, *înf.* în 1939].
PRDE Partidul Radical Democratic Elveţian [*înf.* în 1848].
PRE Partidul Roldosist Ecuadorian [*înf.* în 1982].
Pref. Prefectură.
prep. prepoziţie.
Pret. Pretoria University [Universitatea din Pretoria].

prez. prezent.
PRF Partidul Revoluţionar Febrerist [*înf.* în 1936, în Paraguay].
PRF Partidul Rural Finlandez [*înf.* în 1959].
PRI 1. Partidul Republican Italian [*înf.* în 1897]. **2.** Partidul Republicii Islamice [*înf.* în 1979, în Iran]. **3.** Partidul Revoluţionar Instituţional [*înf.* în 1928 în Mexic].
Prin. Princeton University [Universitatea Princeton; SUA].
PRL 1. Partidul Radical Liberal [*înf.* în 1905, în Danemarca]. **2.** Partidul Reformator Liberal [*înf.* în 1979, în Belgia]. **3.** Polska Rzeczpospolita Ludowa [Republica Populară Polonă], v. şi: *RPP*
PRM Partidul Revoluţionar al Muncitorilor.
PRN 1. Partidul Reconstrucţiei Naţionale [independent, de centru; *înf.* în 1990]. **2.** Partidul Reformist din Nevis [1970, Federaţia Saint Christopher şi Nevis]. **3.** PRN = *Pro re nata* [după caz, după dorinţă, după împrejurări; *abr.* în prescripţiile magistrale].
Pro Prolină [aminoacid].
proc. procedură.
prod. produs, producţie.
PRODEN Proiectul de Dezvoltare Naţională [în Chile].
prof. profesor, profesoară.
prog. prognoză.
PROM Programable Read Only Memory [desemnează memoria permanentă al cărei conţinut este programat de către beneficiar, dar nu mai poate fi modificat ulterior; *inform.*].
promont. promontoriu.
pron. pronume.
prop. propulsor (*tehn.*).
prov. provincie.
PRP 1. Partidul Reformat al Poporului [Olanda]. **2.** Partidul Revoluţiei Populare [*înf.* în Benin în noiembrie 1975; partid de guvernământ].
P.R.P.B. Partidul Revoluţiei Populare din Benin.
PRPP fosforibozilpirofosfat (*genet.*).
PRR Partidul Republican Român [Bucureşti, Braşov, Timişoara; 1990].
PRT 1. Partidul Revoluţionar din Tanzania [Chama Cha Mapinduzi; *înf.* în 1977 în Tanzania]. **2.** Personnel Rapid Transit [transport rapid de persoane].
prtd printed [tipărit, editat].
prtg. printing [tipărire, editare].
p.r.v. pour rendre visite (*fr.*).
P.S. 1. Partidul Socialist [organizaţie politică muncitorească, *înf.* în martie 1933, prin desprinderea din Partidul Social Democrat a unui grup de militanţi de stânga; în august 1933 P.S. se uneşte cu Partidul Socialist

Independent, formându-se Partidul Socialist Unitar. Îşi încheie activitatea în 1938, iar în 1944 se autodizolvă]. **2.** Partidul Socialist [*înf.* în 1933 în Chile].
PS 1. Partidul Siumut [Partidul „Înainte", în Groenlanda]. **2.** Partidul Socialist [1973, Portugalia]. **3.** Partidul Socialist [din Marion]. **4.** Partidul Socialist [în Guadelupa]. **5.** Partidul Socialist [în Réunion, *f.* 1972]. **6.** postscriptum (*lat.*). **7.** Prea Sfinţitul. **8.** psihostimulente [medicamente].
PS-valon Partidul Socialist-valon [fondat în Belgia, în 1979].
PS-flamand Partidul Socialist-flamand [*înf.* în 1885 sub denumirea de Partidul Muncitoresc Belgian].
PSA 1. Piscis austrinus [Constelaţia Peştele austral]. **2.** [Lot de] piese de schimb şi accesorii. **3.** complex absorbtiv al solurilor (*agr.*). **4.** Partidul Socialist Arab [*f.* 1950, Siria].
PSAB Partidul Socialist Arab Baas [*înf.* în 1947 în IRAQ].
PSC 1. Pisces [Constelaţia Peştii]. **2.** Partidul de Stânga-Comuniştii [*înf.* în 1917, în Suedia; între 1921-1967: Partidul Comunist]. **3.** Partidul Social Creştin [*înf.* în 1945, în Belgia]. **4.** Partidul Social Creştin [partid de guvernământ din Ecuador].
PSCN Partidul Social Creştin Nicaraguan [*înf.* în 1957].
P.S.D. *v. PSD*
PSD 1. v. şi: *P.S.D.M.R., P.S.D.R*; "În vara lui 1944, PSD formează împreună cu PNL, PNŢ, Blocul Naţional Democrat. În şedinţa din 10-11 martie 1946 se asistă la sciziuni: un grup (condus de Voitec şi Rădăceanu) trece la comunişti, altul (sub conducerea lui Titel Petrescu şi Adrian Dimitriu) a constituit Partidul Social Democrat Independent. Între 21-23 februarie 1948, se desfăşoară Congresul de unificare a PCR cu P.S.D. în Partidul Muncitoresc Român". În ianuarie 1990, se reorganizează sub conducerea lui Sergiu Cunescu]. **2.** Partidul Social Democrat [*înf.* 1871, în Danemarca]. **3.** Partidul Social Democrat [*înf.* în 1916, în ISLANDA]. **4.** Partidul Social Democrat [*f.* 1925, în Feroe]. **5.** Partidul Social Democrat [*înf.* 1945, în Berlinul Occidental]. **6.** Partidul Social Democrat al Germaniei [R.F.G.; *înf.* în 1946]. **7.** Partidul Social Democrat [*f.* 1974, Portugalia]. **8.** Partidul Social Democrat [*înf.* în 1981 în Marea Brit.]. **9.** Partidul Social Democrat [Thailanda]. **10.** Partidul Socialist Desturian [în Tunisia]. **11.** Partidul Socialist Democratic [*înf.* în 1981 în Coreea de Sud; în 1982 se uneşte cu NPP].
PSD *v. F.P.S.R.*
PSD *v. PSMR*
PSDCR Partidul Social-Democrat Creştin Român [Constanţa, 1990].
PSDF Partidul Social Democrat Finlandez [*înf.* în 1899].
PSDG Partidul Social Democrat din Germania [*înf.* în RFG, în 1946].

PSDI Partidul Socialist Democratic Italian [*înf.* în 1948].
PSD (i) Partidul Socialist al Dreptăţii [independent] [Bucureşti, 1990].
PSDL Partidul Social Democrat şi Laburist din Irlanda de Nord [*înf.* în 1970].
PSDM Partidul Social-Democrat Muncitoresc [*înf.* în 1887, în Suedia].
P.S.D.M.R. Partidul Social-Democrat al Muncitorilor din România [primul partid politic al clasei muncitoare din România, *înf.* în aprilie 1893].
P.S.D.R *v. PSDR*
PSDR Partidul Social-Democrat din România [organizaţie politică muncitorească, *înf.* în februarie 1910; în august 1916, P.S.D.R. este interzis, în urma intrării României în primul război mondial. În 1918 îşi reia activitatea, sub denumirea Partidul Socialist din România].
PSDR 1. Partidul Social/ Socialist Democrat/ Democratic Român [*înf.* în ianuarie 1990, la Bucureşti]. **2.** Partidul Socialist Democratic Român [Pucioasa, 1990].
P.S.E. 1. carne pală şi moale (*zoot.*). **2.** Pal Soft Exudativ [Carne pală, moale şi umedă]. **3.** pur sânge englez [rasă de cai formată în Anglia cu începere din secolul al XVII-lea].
PSE 1. Partidul Socialist din Ecuador. **2.** Partidul Socialist Elveţian [*înf.* în 1870].
pseud. pseudonim.
P.S.F. pounds per square foot [livre pe picior pătrat; scris şi *p.s.f.*].
PSF Partidul Socialist Francez [*înf.* în 1901].
PSG Partidul Socialist Guyanez [în Guyana Franceză, *f.* 1956].
PSG-i Partidul Socialist Guyanez-independent [în Guyana Franceză].
PSH Periartrită Scapulo-Humerală.
psi pounds per square inch [livre pe ţol pătrat].
P.S.I. *v. PSI*
PSI 1. Partidul Socialist Italian [*înf.* în 1892]. **2.** Phenolsulphonphtalein [fenolsulfonftaleină; colorant]. **3.** Pază şi securitate contra incendiilor, *v. PCI* (pază contra incendiilor). **4.** Partidul Socialist Independent [denumire adoptată în septembrie 1931 de Partidul Socialist al Muncitorilor din România, pentru a reliefa poziţia sa neangajantă faţă de Internaţionala a III-a Comunistă şi faţă de Internaţionala Socialistă]. **5.** *v. PSMR*
psia pound per square inch absolute [presiune absolută egală cu o livră pe ţol pătrat; *fiz.*].
psig pound per square inch gauge [presiune manometrică egală cu o livră pe ţol pătrat; *fiz.*].
psih. psihologic.
P.S.J. *v. PSJ*
PSJ Partidul Socialist Japonez/ din Japonia [*înf.* în 1945].

P.S.L. *v. PSL*
PSL 1. Partidul Socialist Liberal [Bucureşti, 1990]. **2.** puşcă semiautomată cu lunetă.
P.S.L.D. Partidul Social şi Liberal Democrat [Anglia].
PSM Partidul Socialist Muncitoresc [*înf.* în 1978 în Egipt].
PSML Prague Studies in Mathematical Linguistics.
P.S.M.R. *v. PSMR*
PSMR Partidul Socialist al Muncitorilor din România [organizaţie politică muncitorească creată în iulie 1928 de un grup de militanţi socialişti din aripa de stânga a P.S.D. (în septembrie 1931 îşi schimbă denumirea în Partidul Socialist Independent (PSI)].
PSMS Partidul Socialist Muncitoresc Spaniol [*înf.* 1879; în 1978 se uneşte cu Partidul Socialist Popular].
PSN Partidul Socialist Nicaraguan [*înf.* în 1939; până în 1944 se numeşte Partidul Comunist Nicaragua].
PSNC Pacific Steam Navigation Company [companie maritimă din Peru, care, în anul 1857, a emis mărci proprii, având aceste iniţiale; *fîlat.*].
PSOM Partidul Socialist al Oamenilor Muncii [*înf.* în 1973, în Mexic].
P.S.P. *v. PSP*
PSP 1. Partidul Socialist Popular [*înf.* în 1959 în Danemarca]. **2.** Partidul Socialist Progresist [*înf.* în 1949 în Liban]. **3.** Partidul Socialist Portughez.
P.S.R. Partidul Socialist din România [organizaţie politică muncitorească cu orientare centristă, în esenţă reformistă, *înf.* în ianuarie 1922. În august 1922 a aderat la Federaţia Partidelor Socialiste din România].
PSRS Partidul Socialist Revoluţionar Somalez [1976].
PSS 1. Partidul Socialist de Stânga [*înf.* 1975 în Norvegia]. **2.** Partidul Socialist de Stânga [*înf.* în 1967, în Danemarca, de foşti membri ai PSP]. **3.** Partidul Socialist Sannmarinez [1896, San Marino]. **4.** Partidul Socialist Senegalez [*înf.* în 1948 sub denumirea Blocul Democratic Senegalez]. **5.** Preasfinţia Sa.
PSSC Public Service Satellite Consortium [grup de 80 instituţii şi organizaţii publice americane care utilizează sateliţi experimentali de telecomunicaţii ATS-6 şi CTS; astronautică].
PST Pacific Standard time [timpul fusului pentru Oc. Pacific].
P.S.U. *v. PSU*
PSU 1. Partidul Socialist Unificat [*înf.* în 1960, în Franţa]. **2.** Partidul Socialist Unit [1975, San Marino]. **3.** Partidul Socialist Ungar. **4.** Partidul Socialist Unitar [organizaţie politică muncitorească, *înf.* în august 1933, în urma grupării şi regrupării unor disidenţi de stânga din sânul Partidului Social-Democrat. În 1937 PSU fuzionează cu Partidul Social-Democrat;

P.S.U. a colaborat cu PCR până la crearea Partidului Muncitoresc Român, în februarie 1948].
P.S.U.G. *v. PSUG*
PSUG Partidul Socialist Unit din Germania [*înf.* în R.D.G. în aprilie 1946, prin unirea Partidului Comunist din Germania, creat la 30 decembrie 1918, cu Partidul Social Democrat, re*înf.* la 17 iunie 1945].
PSUM Partidul Socialist Unificat Mexican [*înf.* în 1981 din Partidul Comunist Mexican; *înf.* în 1919].
PSY Partidul Socialist Yemenit [*înf.* în 1978 în R.D.P. a Yemenului].
pt Pint [unitate engleză pentru mărfuri lichide; 1 pt = 4 gills = 0,568 l].
Pt Platină [*el. chim.*].
p.t. pro tempore [temporar; la timp; *lat.*].
P.T. 1. praemisso titulo [Anrede auf Briefköpfen; *lat.*]. **2.** punctul termic.
P.T.A.P. *v. PTAP*
PTAP Pregătirea Tineretului pentru Apărarea Patriei.
ptas/ p-tas pesetas (*span.*).
PTC Post telefonic de control.
PTLD Partidul Tineretului Liber Democrat [Sf. Gheorghe, 1990].
PTLDR Partidul Tineretul Liber Democrat din România [*f.* 1990].
PTFE politetrafluoretilenă (*chim.*).
PTFF post de telegrafie fără fir.
P.T.I. *v. PTI*
PTI Press Trust of India [agenţie de ştiri indiană *înf.* în 1949].
PTM Persekutuan Tanah Malaysia [Federaţia Malaysia].
P.T.P.A. [plic timbrat, cu propria adresă].
PTTR Poştă, Telegraf, Telefon, Radio.
pts. *v. p.*, *pt.*
P.T.U. Partidul Ţărănesc Unit [Polonia].
P-ţa Piaţa.
P.Ţ.R. *v. PŢR*
PŢR 1. Partidul Ţărănesc-Radical [*înf.* în 1935; preşedinte: Grigore Iunian; presă: „Deşteptarea”]. **2.** Partidul Ţărănesc Român [Bucureşti, 1990].
Pu Plutoniu [*el. chim.*].
PU 1. Partidul Unionist [Feroe, *f.* 1906]. **2.** Partidul Unit [*înf.* în 1977, în Costa Rica].
PUB Publichouse [cabaret, tavernă în Anglia; berărie în care se consumă stând în picioare, la bar, în Australia].
publ. publicaţie.
PUBS public houses [local pentru consum de băuturi alcoolice în Anglia şi SUA], v. şi: *PUB*
p.u.c. post urbem conditam [nach Gründung Roms; *lat.*].

PUCDR Partidul Uniunea Creştin-Democrată din România [Timişoara, 1990].
PUCR Partidul Uniunii Creştine din România [Cluj, 1990].
P.U.D. *v. PUD*
PUD 1. Partidul Unionist Democratic [*înf.* în 1971, în Marea Brit.]. **2.** Partidul Unităţii Democratice [Bucureşti, 1990]. **3.** Partidul Unităţii şi Dezvoltării [Partai Persatuan Pembangunan, *înf.* în 1973, în Indonezia].
PUDM Partidul Unităţii Democratice din Moldova [Iaşi, 1990].
PUDR Partidul Unit Democrat al Romilor [Lăutarilor şi Rudarilor] din România [înregistrat la 2 martie 1990. Preşedinte: Octavian Stoica; secretar general: Petre Rădiţă].
pulb. pulbere [pe reţete *med.*].
pulv. *v. pulb.*
PUM Partidul Uniunea Moderată [*înf.* în 1904, în Suedia; până în 1969: Partidul Conservator].
pun. puncheon [unitate de măsură pentru lichide = 318,86 l].
PUN 1. Partidul Unităţii Naţionale [*înf.* în 1963, în Haiti]. **2.** Partidul Unităţii Naţionale [*înf.* în 1975 în Cipru].
P.U.N.R. Partidul Uniunea Naţională a Românilor.
PUP 1. Puppis [Constelaţia Pupa]. **2.** Partidul Unionist Popular din Ulster [*înf.* în 1980, în Marea Brit.]. **3.** Partidul Unit al Poporului [*înf.* în 1950, în Belize].
PUR Partidul Uniunea Republicană [Bucureşti, 1990].
PURS Partido Unido de la Revoluciòn Socialista [Partidul Unit al Revoluţiei Socialiste (din Cuba, *înf.* în 1963; în 1965 schimbă denumirea în Partidul Comunist din Cuba)].
PUU Partidul Unionist din Ulster [*înf.* în 1905 în Marea Brit.].
P.V. Proces Verbal.
PV Partidul Vanuaaku [*înf.* în 1972 în Republica Vanuatu].
PVC Policlorură de vinil; v. şi: *PCV*
PVH pseudonim al lui Petre V. Haneş, istoric literar român [1879-1966].
PVOR precision very high frequency omnidirectional range [sistem radiotehnic circular de mare precizie în banda de înaltă frecvenţă].
PVP polivinil-pirolidonă / polivinilpirolidină [înlocuitor de plasmă], *chim.*
PW Prisoner of War.
PWM lectină.
PWR Pressurised Water Reactor [Reactor cu apă sub presiune].
pwt pennyweight [măsură de greutate de 1,55 g].
pxt *v. pinx*
PYX Pyxis nauticus [Cconstelaţia Busola].
PZI Protaminzinc-insulină

PZM Polski Zwiazek Motorrwy [club automobilistic din Polonia].
P.Z.T. *v. PZT*
PZT photographic zenith telescope [telescop fotografic zenital]/ Photographic Zenital Tube [tub zenital fotografic].

Q

q 1. gren [în notaţia Beaufort; *mar.*]. **2.** quintal [1 q = 100 000 g].
q. 1. quart [cart; unitate de măsură pentru lichide şi pulverizante. În MB = 1,136 l; SUA = 0,946 l pentru lichide şi 1,101 l, pentru pulverizante]. **2.** quintal [chintal; în sistem metric = 100 kg; în MB = 50,8 kg; în SUA = 45,36 kg].
Q 1. *v. QUI.* **2.** *v. QUA*
Q. 1. quintal [chintal; în sistemul metric = 100 kg; în MB = 50,8 kg, iar în SUA = 45,36 kg]. **2. Q.** quarter [unitate de măsură egală cu 12,7 kg; *scris* şi: qt., qtr, quar, Qur].
QARL [abreviere numismatică, folosită pe emisiunile monetare de aur şi argint romane, bătute la Arelate (Arles)].
QBI vizibilitate scăzută (*meteo*).
Q. Cr. coeficient de creativitate.
q.e.d. *v. QED*
QED Quod erat demonstrandum [ceea ce era de demonstrat; formulă folosită de Euclid la sfârşitul unei demonstraţii, pusă în circulaţie prin traducerea latină], *lat.*
Q-factor factor de calitate [de merit; *tele.*].
Q.I. Cotient intelectual [intelligence quotient (IQ) - coeficientul intelectual, noţiune introdusă în psihologie de W. Stern, în 1912, completând conceptul de vârstă mintală emis de A. Binet], v. şi: *C.I.* (*psih.*).
QID Quater in die [de patru ori pe zi; pe reţete medicale].
ql *v. q.*
Q.LIB. quantus libet [cantitate oricât de mare doreşti sau după dorinţă; pe reţete medicale].
qm metric quintal [chintal metric = 100 kg].
QNA [Agenţie de informaţii din Liban].
qr *v. Q*
q.s. Quantum satis [cantitatea necesară; *med.*, *lat.*]
QSG Quasi Stellar Gallaxy [quasag, obiect/ galaxie cvasistelar(ă)].
QSO Quasi Stellar Object [obiect cvasistelar].
QSP Quantum satis pro... [cantitatea necesară pentru...; pe reţete medicale].
QSR Quasi Stellar Radio Source [quasar, obiect cvasistelar care emite intens radiounde], v. şi: QSS

QSS *v. QSR*
qt Quart [1qt = 2 pints = 1,136 l; unitate engleză; pentru mărfuri lichide].
Qt. Quarter [1Qt = 12,699 kg].
Qt quart; v. şi: *qt., q*
q.t. Quartina „un sfert” [*med*., *lat.*].
QTLS quintals [chintale].
qu. *v. q*
QUA Quartidi [a patra zi a decadei republicane în Franţa], v. şi: *Q*
quar. quarter [unitate de măsură engleză egală cu 12,7 kg], v. şi: *Qt, Q, qr*
QUI Quintidi [a cincea zi a decadei republicane în Franţa], v. şi: *Q*
QUIR Quirites [cetăţeni, în timp de pace].
Qur *v. qt*
q.v. quantum vis [in beliebiger Menge; *lat.*].

R

r ploaie [în notaţia Beaufort; *mar.*].
r. 1. [în] rezervă. **2.** rod [prăjină; unitate de măsură pentru lungimi egală cu 4,86 m]. **3.** râu.
R 1. röntgen [unitate specială pentru exprimarea expunerii radiaţiilor X sau Y, menţinută temporar împreună cu SI; 1 R = $2{,}58 \times 10^{-4}$ C/kg]. **2.** simbol pentru mulţimea numerelor reale (*mat.*). **3.** rood [unitate de măsură pentru suprafeţe egală cu 1012 m^2]. **4. R** ploaie moderată (*meteo*). **5. R+** ploaie puternică (*meteo*). **6. R-** ploaie slabă (*meteo*).
ºR 1. simbol pentru grad Réaumur (*metr., fiz.*). **2.** degree of Rankine [grad Rankine].
3R recuperare, recondiţionare, refolosire.
Ra radiu (*el. chim.*).
RA 1. reacţia aglutinării (*med.*). **2.** Revista arhivelor.
RA-4,5 remorcă amestecătoare.
Ra A radium A [izotop A al radiului].
RAA reumatism articular acut.
Ra-Ac radioactinium [actiniu radioactiv; radioactiniu; *chim.*].
Ra B radium B [radiu B; izotop radioactiv Pb^{214}].
RABO pseudonim al lui Radu Boureanu, poet, pictor şi actor român [*n.* 1906].
Ra C radium C [radiu C; izotop radioactiv Bi^{214}].
Ra C' radium C' [radiu C'; izotop radioactiv Po^{214}].
Ra C'' radium C" [radiu C"; izotop radioactiv Tl^{210}].
RACE Real Automóvil Club de Espagna [club automobilistic din Spania].
racon *v. RACON*
RACON Radar Beacon [radiofar/ far de radiolocaţie/ baliză echipată cu un emiţător radio care este acordat pe frecvenţa radiolocatorului navei şi care este declanşat de impulsul acestuia].
Ra D radium D [radiu D; izotop radioactiv Pb^{210}].
rad 1. Radiation absorbed dose [doza de radiaţii echivalentă cu o energie de 100 ergi, absorbită de 1 g de substanţă iradiată; notat şi *rd*, pentru a nu se confunda cu radianul; *rad*, unitate specială folosită pentru a exprima doza absorbită de radiaţii ionizante, menţinută temporar împreună cu SI]. **2.** radian [unitate SI suplimentară pentru mărimea *unghi plan*].
R. Adm. Rear-Admiral [contraamiral].

rad/s radiani pe secundă [unitate SI derivată pentru mărimea *viteză unghiulară*], *mat.*
rad/s^2 radiani pe secundă la pătrat [unitate SI derivată pentru mărimea *acceleraţie unghiulară*].
Rad. radio.
RAD 1. Radix [rădăcină; pe reţete *med.*]. **2.** Reglare automată a dimensiunilor (*telev.*). **3.** radiofonie. **4.** Radiatus [nori; *meteor.*]. **5.** radiation absorbtion dosage [dozarea radiaţiei absorbite].
RADAR Radio Detection and Ranging [radar, radiolocator; *mar.*].
Radcat Radar Calibration Target [satelit militar american – USAF - pentru calibrarea radiolocatoarelor cu acţiune îndepărtată, din sistemul de supraveghere strategică].
radn radian (*mat.*).
Radom *v. RADOM*
RADOM Radar Dome (ra[dar] + dome „cupolă"), dispozitiv/ cupolă din material plastic, pentru protejarea antenei radiolocatorului de unde scurte ori antena radiosextantului împotriva agenţilor atmosferici].
radom(e) radar dome [în SUA: instalaţie radar în formă de cupolă, la avioane detectoare; cupolă de protecţie pentru antenă directivă; *tele.*, *milit.]*.
RADOR [Agenţia] Orient-Radio [Agenţie de presă din România, *înf.* în iunie 1921. În 1926 devine agenţia oficială a guvernului, încetându-şi activitatea în anul 1949].
RADP Republica Algeriană Democratică şi Populară.
R.A.D.S. Republica Arabă Democratică Sahariană [proclamată la 27 februarie 1976 de Frontul POLISARIO din Sahara Occidentală].
Ra E radium E [radiu E; izotp radioactiv Bi^{210}].
R.A.E. rural automatic exchange [staţie telefonică automată rurală].
RAE Radio Astronomy Explorer [program american de cercetări radioastronomice].
RAE Republica Arabă Egipt; v. şi: *JAM*
Ra-Em radium emanation [emanaţie de radiu, radon; *chim.*, *fiz.*].
R. Ae S Royal Aeronautical Society [Societatea Regală de Aeronautică, din *M. Brit.*].
Ra F Radium F [radiu F; izotop radioactiv Po^{210}].
R.A.F. *v. RAF*
RAF 1. Reglarea automată a frecvenţei (*telev.*). **2.** Royal Air Force [Aviaţia militară britanică, denumire dată, după 1918, armatei engleze a aerului].
R.A.F.R. Royal Air Force Reserve [Rezerva aviaţiei militare; MB].
Ra G Radium G [radiu G; izotop radioactiv Pb^{206}].
RAI Radio Italiana.
RAI-TV Radiotelevisione Italiana.

rall. ralletando [rărind progresiv mişcarea; *muz.*].
ram. ramură.
RAM Revue d'Ascétique et de Mystique [Toulouse; *rel.*].
RAMARK Radar Mark [reper de radiolocaţie; baliză cu emiţător pe frecvenţa radiolocatorului care emite continuu şi circular].
R.A.N. Royal Australian Navy [marina militară australiană].
RAOB radiosonde observation [observaţie cu ajutorul radiosondei; *meteo.*].
RAP Reglarea automată a fazei (*telev.*).
RAPM Asociaţia Muzicienilor Proletari din Rusia.
RAR radio acoustic ranging [determinarea distanţei cu mijloace radioacustice].
rARN acid ribonucleic ribozomal (*med.*).
R.A.S. *v. RAS*
RAS 1. Republic of South Africa [Republiek van Suid-Afrika; Republica Africa de Sud]. **2.** Regatul Arabiei Saudite [sau: *MAS*]. **3.** Republica Arabă Siria.
RAST testul radioalergoadsorbentului (*imun.*).
R.A.T.A. Regia Autonomă de Transporturi cu Autovehicule [prin 1948].
Ra-Th radiothorium [radiotoriu; *chim.*].
RATO rocket assitsted take-off [decolare cu ajutorul rachetelor acceleratoare; *astron.*].
RATP Régie Autonome des Transports Parisiens.
raţ. raţionament.
RAU Republica Arabă Unită [Egiptul, Siria şi Yemenul, între 1958 - 1961].
RAV Republica Arabă Unită [proclamată la 1 februarie 1958, prin unirea Siriei cu Egiptul].
R.A.X. rural automatic exchange [centrală automată rurală/ staţie telefonică automată rurală; *tele.*].
R.A.Y. *v. RAY*
RAY Republica Arabă Yemen [sau: *JAY*].
Rb. rubidium [rubidiu; *el. chim.*].
R.B. Republica Belau [Palau].
RBS Return Beam Vidicon [cameră cu 3 canale pe satel. LANDSAT (ERTS)].
Rc. recipe [man nehme; *lat.*].
R.C. Rabat Comercial.
RC 1. radio code [cod radio]. **2.** radiobeacon station [staţie radiofar; *tele.*].
R.C.A. *v. RCA*
RCA 1. Radio Corporation of America [Societatea Americană de Radiodifuziune]. **2.**
Republica Centrafricană [în codificaţia automobilistică internaţională].

RCB Republica Populară Congo [în codificaţia automobilistică internaţională].
RCC Regulator Central de Circulaţie [Căile Ferate].
R.C.D. *v. RCD*
RCD 1. Regional Cooperation for Development [Organizaţia de Cooperare Regională pentru Dezvoltare; grupare interguvernamentală regională, cu sediul la Teheran, *înf.* în 1964, de Iran, Pakistan şi Turcia], v. şi: *OCRD*. **2.** ROM Control Data.
RCDS Ring Christlich-Demokratischer Studenten.
RCF Republica Coasta de Fildeş [sau: *RCI*].
RCG Republica Cooperativistă Guyana [sau: *CRG*].
RCH Chile [în codificaţia automobilistică internaţională].
RCI République de Côte d'Ivoire [Republica Coasta de Fildeş], v. şi: *RCF*
RCM 1. radio counter-measures [măsuri de contraacţiune radio]. **2.** reflexe cutaneo-musculare (*psih.*).
RCR Regulator de circulaţie regional [căile ferate].
RCS República de Costa Rica [Republica Costa Rica].
RCT Centrul internaţional de reabilitate a victimelor torturii.
RCTV Radio Caracas Televisión [*înf.* 1958 în Venezuela; post R.T.V. particular].
RCU-4 remorcă-cisternă pentru [împrăştiat] urină (*agr.*).
RCV República do Cabo Verde [Republica Capul Verde].
rd rutherford [rutherford - unitate pentru activitatea radioactivă -10^6 dezintegrări pe secundă].
rd *v. R.*
Rd Ac radioactinium [radioactiniu; izotop radioactiv Th^{227}].
rd. 1. rod [prăjină; unitate de măsură pentru lungimi egală cu 4,86 m]. **2.** rood [unitate de măsură pentru suprafeţe; 1 = 012 m^2].
rd. *v. r.*
rd. *v. rad.*
R.D.A. *v. RDA*
RDA 1. Rassemblement Démocratique Africain [Uniunea Democratică Africană]. **2.**
Republica Democratică Afghanistan.
R'dam Rotterdam [Olanda].
RDD Reacţie de degenerescenţă (*med.*).
RDE Receptor destroying enzyme [Enzima vibrionului holeric].
RDG Republica Democrată Germană [sau: *DDR*].
RDM 1.République Démocratique de Madagascar [Republica Democratică Madagascar]. **2.** Ring Deutscher Makler.
RDP Radiodifusão Portuguesa [soc. radio, *înf.* în 1975].

RDPL République Démocratique Populaire Lao; v. şi: *RPDL*
R.D.P.Y. *v. RDPY*
RDPY Republica Democrată Populară Yemen/ a Yemenului; v. şi: *RYDP*
RDRG Republica Democrată Revoluţionară Guineea.
Rd. Rl. radioreleu (*milit.*).
R.D.S. rural delivery service [serviciul poştal rural].
RDS 1. Republica Democratică Somalia [sau: *JDS*]. **2.** Republica Democratică Sudan [*J.D.S.*].
RdTh radiothorium [radiotoriu: izotop radioactiv Th^{228}].
R.D.V. *v. RDV*
RDV Republica Democrată Vietnam [proclamată la 2 septembrie 1945; între 1945 - 1976], v. şi: *RSV*
RDX ciclonită [substanţă explozivă].
Re rhenium [reniu; *el. chim.*].
Ré Réaumur [scara/ scala de temperatură Réaumur, 0 - 80 grade].
RE raport energetic (*agr.*).
Reb. L. pseudonim al scriitorului Liviu Rebreanu [1885 - 1944].
REB 1. Rebecca Eureka Beacon [sistem „întrebare-răspuns" pentru recunoaştere; *av.*]. **2.** Revue des Études Byzantines.
rec. 1. recenzie. **2.** recomandat[ă].
RECAM *Re*ţeaua de *ca*lculatoare a ministerelor Constructoare de *M*aşini (fucţionează în cadrul M.I.E.E.I, în colaborare cu M.I.C.M, M.P.Tc. şi Ministerul Transporturilor).
RECOM Reclama comercială.
rect. rectificatum [rectificat].
red. redactare, redactor, redacţie.
RED Roentgen equivalent dose [doza de substanţe chimice care produce acelaşi număr de mutaţii genice şi cromozomiale ca o doză echivalentă de raze X; *genet.*].
redox reacţie „reducere şi oxidare" (*chim.*).
REF Revista de Etnografie şi Folclor.
reg. 1. [cuvânt] regional. **2.** regiune.
RÉG Revue des Études Grecques [Paris].
REIE Revue des études indo-européennes [Bukarest, 1938].
R.E.L. Radio Europa Liberă.
rem. 1. rem [unitate specială folosită în protecţia contra radiaţiilor pentru a exprima echivalentul dozei absorbite, menţinută temporar împreună cu SI]. **2.** roentgen-equivalent-man [echivalent roentgen-om/ uman].
REM 1. rapid eye mouvements (*psih.*). **2.** *v. Rem 2*
ren. renovavit [hat es erneuert; *lat.*].
RENAMO Rezistenţa Naţională din Mozambic/ Mozambicană.

RENGC Federaţia niponă a sindicatelor muncitorilor companiilor particulare.
rep. repetatur [„se repetă”; *med., lat.*].
Rep. 1. republică. **2.** *v. rep.*
Rep. Roentgen-equivalent-physical [echivalent fizic-roentgen; *fiz.*].
REP 1. Radar Evaluation Pod [Little Coquin; mic satelit american lansat la 21 august 1965, legat de nava Gemini-5]. **2.** Robert Esnault-Pelterie [inginer francez care a construit tipul de avion REP, denumire provenită de la iniţialele numelui său].
RER 1. Reseau Energetique Rapide. **2.** rough endoplasmic reticulum [reticul endoplasmic; *genet.*].
res. resursă.
rés. fr. résumé en français.
R.E.S. *v. RES*
RES 1. Rezonanţă electronică de spin (*fiz.*). **2.** Revista Economică – Supliment. **3.** República El Salvador. **4.** *RÉS*: Revue des Études Slaves [Paris, 1921].
resp. respectiv; respective (*lat.*).
reşed. reşedinţă.
RET 1. Reticulum [Constelaţia Reticulul]. **2.** Regulamentul de exploatare tehnică [Căile Ferate]. **3.** terapia raţional-emotivă [introdusă de A. Ellis în 1950].
rev. revistă.
REXS [Denpa] Radio Explorer Satellite [satelit geofizic japonez, lansat la 19 august 1972].
rez. rezervă, rezervat.
Rez. 1. rezină [răşină; pe reţete medicale]. **2.** Rezistenţa materialelor (*mat., fiz.*).
R.F. radio frequence [frecvenţă radio; *tele.*].
RF 1. releasing factors [factori hipofizotropi de stimulare]. **2.** République Française. **3.** Revista Forum.
R.F.A. radio frequency amplifier [amplificator de înaltă frecvenţă].
RFB República Federativa do Brasil [Republica Federativă a Braziliei].
R.F.C. *v. RFC*
RFC reacţia de fixare a complementului [introdusă de Alexandru C. Cincă, în 1929, în diagnosticul febrei aftoase], *med.*
RFG Republica Federală Germania [v. şi: *BRD*].
RFI Radio Frequency Interference [experienţă de bruiaj pe radiofrecvenţe].
RFN Republica Federală Nigeria [v. şi: *FRN*].
R.F.N.A. red fuming nitric acid [acid azotic roşu fumigen; *chim.*].
RFT radio frequency transformer [transformator de înaltă frecvenţă; *tele.*].

RFZ Rinforzando [întărind; *muz.*].
RGB República de Guiné Bissau [Republica Guineea Bissau].
RGE República de Guinea Ecuatorial [Republica Guineea Ecuatorială].
rgt. regiment.
R/h roentgeni pe oră.
Rh 1. rhodium [rodiu; *el. chim.*]. **2.** *Rh-Faktor*: Rhesus-Faktor, factorul Rhesus [descoperit de imunologul austriac Karl Landsteiner şi de hematologul american Alexander Solomon Wiener, în anul 1940].
RHE Revue d'Histoire Ecclésiastique [Louvain; *rel.*].
RHI Regatul Hashimit al Iordaniei [v. şi: *MHU*].
RHIZ rhizoma [rădăcină, rizom] [pe reţete *med.*].
Rhld. Rheinland.
RHM roentgen per hour at one metre [un roentgen pe oră la distanţa de un metru].
RHPC rapid hardening Portland cement [ciment Portland cu priză/ întărire rapidă].
RHPR Revue d'Histoire et de Philosophie Religieuses [Strasbourg; *rel.*].
r/hr roentgens per hour [roentgeni pe oră].
RHR Revue de l'Histoire des Religions [Paris; *rel.*].
RIAS 1. Radio Station in American Sector/ Rundfunksender im amerikanischen Sektor [staţie radio în sectorul american din Berlinul Occidental].
RIBA Royal Institute of British Architects [Institutul Regal al Arhitecţilor Britanici].
RIC Regolamento Internazionale Carrozze [Regulamentul Internaţional al Vagoanelor de Călători; Calea Ferată Italiană].
RIDP Republica Iraqiană Democratică şi Populară [sau: *JIDS*].
RIEB Revue Internationale des Études Balkaniques [Belgrad, 1934].
RII Republica Islamică Iran.
RIM République Islamique de Mauritanie [Republica Islamică Mauritania], v. şi: *JMM*
RIN Royal Institute of Navigation [Institutul Regal de Navigaţie; *M.B.*].
R.I.N.A. Royal Institution of Naval Architects [Institutul Regal al Constructorilor Navali; *M. Brit.*].
rinf. rinforzando [stärker werdend].
RIO 1. Regia Instalaţiilor Olimpice [Montreal]. **2.** Restructurarea ordinii internaţionale.
R.I.P. requiescat in pace [er ruhe in Frieden; *lat.*].
RIPA [metoda] radio-imuno-precipitarea.
RISA Radioiodinated serum albumin [serumalbumină marcată cu radioiod sau iod radioactiv; *med.*].

RIST radioimmunosorbent test [test cu radioimunoadsorbent; *imun.*].
rit ritenuto [reţinând, încetinind mişcarea; *muz.*].
rit. ritardando.
RIT Rail Inclusive-Tour [Sistem Tarifar Feroviar Internaţional].
riten. ritenuto [zögernd, zurükgehalten].
RITL Revista de Istorie şi Teorie Literară.
RIV Regolamento Internazionale Veicoli [Regulamentul Internaţional al Vagoanelor de cale ferat, pentru transportul animalelor şi mărfurilor în Italia].
RJCF Royal Jordan Chess Federation [Federaţia de şah din Iordania].
R.L. România Literară [publicaţie săptămânală].
RLD Resultant Linear Density.
RLR Revue de Linguistique Romane.
RLSS Royal Life-Saving Society [„salvamarul" din *M. Brit.*]; Societatea regală de salvare – salvama; *mar.*].
RLV Rauscher leucosis virus.
Rlwy railway [cale ferată], v. şi: *RLy.*
Rly Stn railway station [staţie de cale ferată].
RLy *v. Rlwy.*
RMA reacţia de microaglutinare (*med.*).
RMAL reacţia de microaglutinare lizã (*med.*).
RMB Renminbi [sau: Ren Min Bi; unitate monetară în R.P. Chineză].
RMC Radio Monte Carlo [societate Radio din Monaco].
RMI radio magnetic indicator [indicator rediomagnetic].
RMIL Romániai Magyar Irodalmi Lexikon.
R.M.L.I. Royal Marine Light Infantry [Infanterie Marină Uşoară; *M. Brit.*].
R.M.S. 1. Royal Mail Service [Serviciu poştal; în *M.B.*]. **2.** Regia Monopolurilor Statului.
R.M.S. value root-mean square value [valoare efectivă (eficace)/ medie pătratică; *el.*].
RMM 1. Republica Mali [în codificaţia automobilistică internaţională]. **2.** Revista Muzeelor şi Monumentelor.
RMN Rezonanţă magnetică nucleară (*fiz.*).
RMS 1. Railway Mail Service [Serviciul de Poştă Feroviară, în *M.B.*]. **2.** Radiation, Meteoroid Satellite [satelit militar american, pentru elaborarea de metode şi mijloace noi spaţiale; lansat la 9 noiembrie 1970].
Rn Radon, emanaţie de radiu (*el. chim.*).
R.N. Rezistenţa Nicaraguană.
RN reacţie de neutralizare (*chim.*).
RNA ribonucleic acids [acidul ribonucleic, în terminologia anglosaxonă], v. şi: *ARN*

R.N.A.S. Royal Naval Air Service [M. Brit., *av. marit.*, *milit.*].
RNE Radio Nacional de España [post radio guvernamental din Spania].
R.N.E.C. Royal Naval Engineering College [Colegiul Regal Tehnic al Marinei Militare; *M. Brit.*].
RNHD Royal Naval Hydrographic Department [Direcţia hidrografică a marinei militare; *M. Brit.*].
RNII Institutul de cercetări ştiinţifice în probleme de propulsie prin rachete [instituţie sovietică creată în anul 1933 prin fuzionarea *Laboratorului de dinamica gazelor* şi GIRD].
R.N.L.B. Royal Navy life-boat [şalupă militară de salvare; *M. Brit.*].
RNPS Royal Navy Patrol Service [Serviciul de Patrulare al Marinei Militare; *M. Brit.*].
R.N.R. Registrul Naval Român [societate de clasificare română].
R.N.S.C. Royal Naval Staff College [Colegiul Regal de Stat Major al Marinei Militare; *M. Brit.*].
RNVR Royal Naval Volunteer Reserve [Rezerva Voluntară a Marinei Militare (britanice)].
RNWC Royal Naval War College [Colegiul Regal al Marinei Militare; *M. Brit.*].
Rnwy runway [pistă de decolare şi aterizare; *av.*], v. şi: *Rny*.
Rny *v. Rnwy*.
RNY Republica Malawi [Nyasaland] [în codificaţia automobilistică internaţională].
ro. *v. r.*
Ro-Ro Roll on-Roll off [navă destinată transportului vehiculelor cu roţi sau şenile etc, încărcate cu mărfuri].
RO Roczuik Oryentalistyazny [Krakau, 1914].
ROC Revue de l'Orient Chrètien [Paris; *rel.*].
ROI Regulament de Ordine Interioară.
rom. român[ă], românesc.
ROM Read Only Memories [program/ maşină de lectură cu memorizator; *tele.*].
ROMINVENT Oficiul român de brevete şi mărci.
Roseau Radioobservation par Satellite Excentrique à Automatisme Unique [satelit magnetosferic pentru studierea sistematică a câmpului geomagnetic].
rot. rotaţional (*fiz.*).
ROT reflexe asteotendinoase (*psih.*).
ROU 1. República Oriental del Uruguay [Republica Orientală Uruguay]. **2.** v. şi: *Roum*
Roum. Roumania [România].
Rp. recipe [man nehme; *lat.*].

R.P. reverendus pater [Titel katholischer Geistlicher; *lat.*].
RP 1. reacţia de precipitare (*chim.*). **2.** réponse payée [Rückantwort bezaht; *fr.*].
RPA República Popular do Angola [Republica Populară Angola].
RPB 1. Republica Populară Bangladesh [sau: *GPB*, *PRB*]. **2.** Republica Populară Bulgaria [sau: *NRB*]. **3.** République Populaire du Benin [Republica Populară Benin].
RPC 1. Republica Populară Chineză [sau: *ZRG*]. **2.** République Populaire du Congo [Republica Populară Congo].
R.P.D.C. *v. RPDC*
RPDC Republica Populară Democrată Coreeană [Choson Minchu-Chui Inmin Kongwa-Guk; proclamată prin constituţia adoptată la 9 septembrie 1948], v. şi: *CMIK*
RPDL Republica Populară Democrată Laos [sau: *RDPL*].
RPF Rassemblement du Peuple Français.
r.p.h. revolutions/ rotations per hour [rotaţii pe oră].
rpi revolutions per inch [rotaţii pe un ţol de transmisie].
R.P.K. Republica Populară Kampuchia.
r.p.m. revolution per minute [rotaţii pe minut; scris şi: *R.P.M.*].
RPM 1. Republica Populară Mongolă. **2.** República Popular do Moçambique [Republica Populară Mozambic].
R.P.O. Railway Post Office Oficiu Poştal de Cale Ferată; în *M.B.*].
RPP Republica Populară Polonă [sau: *PRL*].
R.P.R. *v. RPR*
RPR 1. Republica Populară Română [între 30 decembrie 1947 - 21 august 1965], v. şi: *RSR*. **2.** Adunarea pentru Republică [Franţa].
r.p.s. revolutions per second [rotaţii/ turaţii pe secundă; scris şi: *R.P.S.*].
RPSA Republica Populară Socialistă Albania; v. şi: *RPSS*
RPSS Republika Popullore Socialiste e Shqipërisë; v. şi: *RPSA*
RPU Republica Populară Ungară.
RQ ploaie cu furtună moderată **(***meteo*).
RQ+ ploaie cu furtună puternică (*meteo*).
RQ- ploaie cu furtună slabă (*meteo*).
RQH Revue des Questions Historiques [Paris].
RR Ricerche Religiose [Roma; *rel.*].
RRD Revista Română de Drept.
RRH Revue Roumaine d'Histoire.
RRI Radio Republik Indonesia [post de radio din Indonezia, *înf.* în 1945].
R.R.-ti pseudonim al publicistului Radu D. Rosetti [1820 - 1868].
rs rain with snow [ploaie cu zăpadă; lapoviţă; în notaţia Beaufort; *mar., meteo*].

RS Rocznik Slawistyczny [Revista de Slavistică; Krakau, 1908].
RSA 1. Republic of South Africa/ Republiek van Suid-Afrika [Republica Sud-Africană]. **2.** Rivista Storica dell' Antichita [Bologna].
RSC Republica Socialistă Cehoslovacă [sau: ČSR].
RSFI Republica Socialistă Federativă Iugoslavia; v. şi: *SFRJ*
R.S.F.S.R. Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă.
R.S.G.B. Radio Society of Great Britain [Societatea de Radio din Marea Britanie].
RSL Radio Saint Lucia [post radio guvernamental din Saint Lucia].
RSL Republic of Sierra Leone [Republica Sierra Leone].
RSLR Rivista di Storia e Letteratura Religiosa [Firenze; *rel.*].
RSM Republica di San Marino [Republica San Marino].
RSO Rivista dégli Studi Orientali [Roma].
R.S.S. *v. RSS*
RSR 1. Recherches de Science Religieuse [Paris; *rel.*]. **2.** Republica Socialistă România [din 21 august 1965], v. şi: *RPR* **3.**
RSS Rastriya Samachar Samiti/ Rastriya Sambad Samiti [*înf.* în 1962 în Nepal; agenţie oficială de presă].
R.S.S.M. Republica Sovietică Socialistă Moldovenească.
R.S.S. value rot-sum-square value [valoare medie pătratică; tehnică].
RSSA *v. ASSR*
RSSAM Republica Sovietică Socialistă Autonomă Moldovenească.
RSV 1. Republica Socialistă Vietnam. **2.** Respirator syncitial virus [agent patogen viral al unor afecţiuni ale aparatului respirator; *med.*].
RTA Radiodiffusion Télévision Algérienne [*înf.* în 1962].
RTAM Recherches de Théologie Ancienne et Médiévale [Louvain; *rel.*].
RTCC Real Time Computing/ Computer Complex [Complex calculator al Timpului Real; Complex de calcul în timp real al activităţilor şi corecţiilor la bordul navelor spaţiale şi în centrele de control al zborului, instalat la Houston Manned Spacecraft Center; *astron.*].
R.T.F. *v. RTF*
RTF 1. Radiodiffusion-Télévision Française. **2.** resistence transfer factor [factorul de transfer al rezistenţei; *genet.*].
RTM Radio-Télévision Malagasy [post guvernamental din Madagascar, *înf.* în 1931].
R.T.P.B. Radio Technical Planning Board [Comitetul de Planificare a Dezvoltării şi Aplicării Radiotehnicii; *M. Brit.*].
RTPI Royal Town Planning Institute [Institutul Regal pentru Sistematizarea Oraşelor; *M. Brit.*].
RTR Radioteleviziunea Română.

RTRI Railway Technical Research Institute [Institutul de Cercetări Tehnice în domeniul Căilor Ferate; *M. Brit.*].
RTS Radio Television Seychelles [post RTV guvernamental, *înf.* în 1941].
RTTY radioteletype [radioteletip, radiotelex].
RTV Radioteleviziune.
RTVE Radiotelevisión Española.
RTVRL Radio Televiziunea Română Liberă.
Ru ruteniu (*el. chim.*).
rubr. rubrica.
RUC République Unie du Cameroun [Republica Unită Camerun], v. şi: *URC*
RUH Frontul Popular Ucrainean.
RUT Republica Unită Tanzania; v. şi: *URT, JMT*
RVHP Rada vzájemné hospodářské pomoci [Consiliul de Ajutor Economic Reciproc; în limba cehă].
RVI roşu-verde-indigo [sistem tricromatic, folosit în colorimetrie; *fiz.*].
RVS 1. Regulator de vagoane de secţie [Căile Ferate]. **2.** Republica Vietnamul de Sud.
RW+ averse puternice de ploaie (*meteo*).
RW- averse slabe de ploaie (*meteo*).
RWA Rwanda [în codificaţia automobilistică internaţională].
RWC Royal War College [Colegiul Regal de Război; *M.B.*].
RYDP Republica Yemen Democratică şi Populară; v. şi: *RDPY.*
RyGD Railway Grand Division [regională de Cale ferată; *M.B.*].
RZ [soluri] rendzine (*agr.*).

S

s 1. secundă [unitate SI fundamentală pentru mărimea *timp*]. **2.** zăpadă [în not. Beaufort; *mar.*].
s^{-1} 1 pe secundă [secundă la puterea minus unu, unitate SI derivată pentru *activitate*, a unei surse radioactive].
S 1. superior air mass [mase superioare de aer; *meteo*]. **2.** ninsoare moderată (*meteo*). **3.** Siemens [unitate SI derivată pentru mărimea *conductanţa electrică*, egală cu conductanţa unui conducător a cărui rezistenţă este de un ohm]. **4.** sulf (*el. chim.*). **5.** Sud. **6.** *v. Sb* (*agr.*).
S. suprafaţă...
S+ ninsoare intensă (*meteo*).
S- ninsoare slabă (*meteo*).
s.a. sine anno (*lat.*).
Sa. summa (*lat.*).
SA 1. Société anonyme (*fr.*). **2.** Sturmabteilungen [detaşamente de asalt în Germania fascistă].
SAAFA [Banca] Fondul de Asistenţă Arabă Specială pentru Africa [*înf.* în 1972].
S.A.A.R.C. Asociaţia Asiei de Sud pentru Cooperare Regională [probleme meteorologice].
SAB Sitzungsberichte der Berliner Akademie.
SABENA Société Anonyme Belge d'Exploitation de la Navigation Aérienne [*belg.*: Luftlinien].
S.A.C.C. Consiliul sud-african al bisericilor din Johannesburg.
SACEUR Comandamentul suprem N.A.T.O. din Europa.
SACF 1. South African Chess Federation [Federaţia de Şah din Republica Africa de Sud]. **2.** Syrian Arab Chess Federationn [Federaţia de Şah din Siria].
SACLANT Comandamentul suprem N.A.T.O. al Oceanului Atlantic.
SACP Partidul Comunist Sud-African.
S.A.C.R. Societatea de Antropologie Culturală din România.
S.A.D. *v. SAD*
SAD 1. Shiromani Akali Dal [partid al comunităţii sikh; India]. **2.** Seasonal Affective Disorder [sindrom].
S.A.D.C.C. *v. SADCC*

SADCC Southern African Development Coordination Conference [Conferinţa de Coordonare pentru Dezvoltarea Sudului Africii; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 22 iulie 1979; îşi începe activitatea în 1980; sediu: Gaborone].
S.A.E. *v. SAE*
SAE Society of Automotive Engineers [Societatea inginerilor automobilişti/ Asociaţia Inginerilor de Automobile din S.U.A.].
SAGE (AEM-B) Stratospheric Aerosol and Gas Experiment [program american – NASA/ satelit american lansat cu racheta purtătoare *Scout*, la 18 februarie 1979, pentru studierea poluării atmosferice].
S.A.I. *v. SAI*
SAI 1. Società Asiatica Italiana. **2.** Sectorul Agricol - Ilfov.
SAIC Science Application International Corp.
SAL Soumen Autoliito [club automobilistic din Finlanda].
S.A.L.T. *v. SALT*
SALT Strategic Arms Limitation Talk [Tratative pentru limitarea armamentelor strategice; tratative duse între URSS şi SUA pentru limitarea şi reducerea sistemelor strategice ofensive şi defensive transp. la ţintă şi a sistemelor de apărare împotriva rachetelor balistice].
SAM-2 Stratospheric and Aerosol Measurement [fotometru monocanal pentru măsurarea conc. şi proprietăţilor optice ale aerosolilor din stratosferă].
SAMBO Simultaneous Auroral Multi Ballons Observations [experienţă franco-sovietică pentru studierea fenomenelor aurorale, cu baloane lansate din baza suedeză de la Kiruna, în perioada 15 ianuarie-15 februarie 1974].
SAMF factorul de armare specifică a macrofagului (*imun.*).
Samos Satellite and Missile Observation System [program american de cercetări militare din cosmos].
SAMS Stratospheric and Mesospheric Sounder [radiometru pentru explorări în IR pe satelitul american NIMBUS-7 , pentru studierea structurii atmosferei şi măsurarea conţinutului de gaze între 30-130 km; *astron.*].
S.A.N. *v. SAN*
SAN 1. Srpska Akademija Nauka [Beograd]. **2.** Substanţe azotate neproteice (*chim.*). **3.** Sistemul Apărării Naţionale. **4.** substanţe azotate neproteice.
SANA Syrian Arab News Agency.
SANS Ships Acoustic Navigation System [Sistem de Navigaţie Acustică pentru Nave].
SAO Smithsonian Astrophysical Observatory.
SAOS Space Astronomy Orbiting Satellite [proiect american (1982) de telescop orbital cu oglinzi multiple, posibil de asamblat în spaţiu; *astron.*].

s.ap. scruple apothecary [unitate de măsură farmaceutică egală cu 0,5906 g].
SAR raport de absorţie a sodiului (*agr.*).
SARL [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare bătute la Arelate, în vremea împăratului roman Constantinus I].
SARN acid ribonucleic solubil (*med.*).
sARN *v. SARN*
SAS 1. Scandinavian Airlines System [compania aeriană scandinavă]. **2.** Small Astronomy Satellite [sateliţi *Explorer* pentru cercetarea surselor de radiaţii X din Galaxie şi efectuarea de observaţii astronomice UV şi IR].
SAT Sine Aceto Thymonucleic [„fără DNA"; *genet.*].
Satnav Navy Navigation Satellite System-Transit [sistem tehnic de navigaţie maritimă prin sateliţi].
SATR schedule air transport rating [**1.** table de calcul al transporturilor aeriene. **2.** îndreptar tarifar pentru transporturi aeriene].
SATS Short-achting thyroid stimulator.
SAV Slovenská Akadémie Vied [Bratislava].
sawn sawn timber per standard [cherestea standardizată].
SAZU Slovenska Akademija Znanosti in Umetnosti [Ljubljana].
Sb. stilb [unitate CGS, adoptată în 1948; 1 sb = 1 cd/cm^2 = 10^4 cd/m^2, pentru măsurarea strălucirii unei surse de lumină, în sistemul CGS].

Sb 1. antimoniu [stibiu; *el. chim.*]. **2.** suma bazelor schimbabile (*agr.*). **3.** *v. Sb.*
SB 1. Sibiu. **2.** [poliţia secretă din Polonia]. **3.** baze schimbabile (*agr.*). **4.** Stânga Bască [Euskadiko Ezkerra; Spania; în 1981 s-a unit cu Partidul Comunist Basc].
S.B.A. firmă belgiană.
SBAC Society of British Aircraft Constructors [Societatea constructorilor de avioane britanici].
SBAS standard beam approach system [sistem standardizat cu acţiune radială pentru apropiere şi aterizare pe aerodrom; *av.*].
SBB Schweizerische Bundesbahnen [Căile ferate federale elveţiene].
SBC Singapore Broadcasting Co [post radio guvernamental din Singapore *înf.* în 1981].
S.B.G. Societatea Bancară Elveţiană.
SBN Studi Bizantini i Neoellenici.
SBS Satellite Business Systems [primul satelit american de comunicaţii domestice în banda K (12/14 GHz), lansat în octombrie 1980].

SBUV/ TOMS Solar Backscalter Ultraviolet/ Total Ozone Mapping System [benzi spectrale pentru măsurători în stratul de ozon, în vederea evaluării întinderii şi variaţiilor sale sezoniere].
s.c. subcutanat (*med.*).
sc. 1. scruple [greutate, unitate de măsură egală cu 1,296 g]. **2.** scheci. **3.** sculpsit [hat es gestochen; *lat.*]. **4.** scilicet [nämlich; *lat.*].
Sc 1. strato-cumulus [norii strato cumulus; *meteo*]. **2.** scandium [scandiu; *el. chim.*].
SC Sport-Club.
SCA Staţiune de Cercetări Agricole (*agr.*).
scand. scandinav[ă].
S.C.A.R. *v. SCAR*
SCAR 1. Scientific Committee on Antarctic Research [Comitetul Ştiinţific de Cercetare a Antarcticii/ al Cercetărilor Antarctice [*înf.* în 1958]. **2.** Societatea Colecţionarilor de Artă din România [*înf.* în februarie 1990].
SCAS Staţiunea Centrală de Apicultură şi Sericicultură [Bucureşti – Băneasa].
SCATHA Spacecraft charging at High Altitudes [satelit ştiinţific militar american, lansat la 30 ianuarie 1979].
SCB Studenţimea comunistă braşoveană.
SCIAP Studii şi Cercetări de Istoria Artei [Seria: artă plastică].
SCIAT Studii şi Cercetări de Istoria Artei [Seria: teatru, muzică, cinematografie].
scin scintillation counter [contor de scintilaţii].
SCIVA Studii şi Cercetări de Istorie Veche şi Arheologie.
SCJ Studii şi Cercetări Juridice.
SCL 1. Studii şi Cercetări Lingvistice. **2.** Sculptor [Constelaţia Atelierul sculptorului].
SCMR Surface Composition Mapping Radiometer [Radiometru cartografic pe satelitul american Nimbus-5 destinat obţinerii de date geologice; *astron., aeronaut.*).
SCNA Sudden Cosmic Noise Absortion [absorţie bruscă a zgomotelor radio cosmice datorită unor perturbaţii ionosferice; *astron.*].
SCNS Self-Contained Navigation System [a) sistem de navigaţie cu comandă automată; b) sistem de autolocalizare a sateliţilor ATS, prin reperarea a 3 bile de oţel expulzate de la bord].
SCO Scorpius [Constelaţia Scorpionul].
SCOR Scientific Committee on Oceanic Research [Comitetul Ştiinţific pentru Cercetări Oceanografice].
S.C.P. Standard Commercial Products [firmă din Maisach, R.F.G.].
S.C.P.P. Staţiunea de Cercetare şi Producţie Pomicolă.

scr *v. sc.*
S.C.R. *v. SCR*
SCR 1. Scanning Radiometer [radiometru selectiv]. **2.** Signal Corps Radio [Staţie Radio Militară]. **3.** Societatea de Cruce Roşie [din R.S. România].
SCS Sea Control Ship.
SCT Scutum Sobiescianum [Constelaţia Scutul lui Sobieski].
SCUPAD The Salzburg Congress for Urban Planning and Development.
SCV Cetatea Vaticanului [în codificaţia automobilistică internaţională].
SD 1. segregation distorter (*genet.*). **2.** Sicherheitsdienst [serviciu de securitate în Germania fascistă]. **3.** Stronnictwo Demokratyczne [partid democratic în Polonia]. **4.** Stânga Democratică [în Republica Ecuador].
SDA Schweizer(ische) Depeschen Agentur [Agenţia Telegrafică Elveţiană, *înf.* în 1894].
SDAW Sitzungberichte der Deutschen Akademie der Wissenschaften.
S.D.I. Iniţiativa de Apărare Strategică [proiect militar].
SDIO Organizaţia pentru Iniţiativa de apărare strategică *S.D.I.*
SDN Société des Nations.
SDP 1. Agenţia principală maritimă sovietică. **2.** Salutem dicit plurimam [Trimite foarte multe salutări; *abr. lat.*].
SDRN Short Distance Radio Navigation [Sistem de Radionavigaţie cu Rază de Acţiune Mică].
S.D.R.P. [Partidul] Social-Democraţia Republicii Polonia/ Poloneze.
S.D.S. *v. SDS*
SDS 1. Sozialistischer Deutscher Studentenbund. **2.** Societas Divini Salvatoris [Salvatorianerorden; *lat.*]. **3.** Space Defence System [program militar american vizând perfecţionarea tehnică a aparaturii pentru sateliţi de supraveghere şi luptă]. **4.** Alianţa Democraţilor Liberi [formaţiune de opoziţie, ungară].
SDV scule-dispozitive-verificatoare.
s.e. salvo errore [Irrtum vorbehalten; *lat.*].
SE 1. Sud-Est. **2.** Solar Explorer [sateliţi geofizici americani].
SE la E Sud-Est la Est.
SE la S Sud-Est la Sud.
SEA South-Eastern Asia [Asia de Sud-Est].
SEAC Standards Eastern Automatic Computer [maşină de calcul electronică; SUA].
S.E.A.T.O. *v. SEATO*
SEATO South-East Asia Treaty Organization Organizaţia Tratatului Asiei de Sud-Est [organizaţie militară constituită prin *Tratatul de la Manila* din 8 septembrie 1954, în scopul dezvoltării capacităţii de apărare individuală şi culturală a statelor membre. Membrii fondatori – Australia, Filipine, Franţa,

Marea Britanie, Noua Zeelandă, Pakistan, SUA – hotărăsc, prin Consiliul miniştrilor afacerilor externe al S.E.A.T.O, desfiinţarea, în 1975, a acestui pact; sediu: Bangkok].
SEbE south-east by east [sud-est cart la est; *mar.*].
SEbS south-east by south [sud-est cart la sud; *mar.*].
s.e.c. salvo errore calculi [Rechenfehler vorbehalten; *lat.*].
sec. 1. secol. **2.** secundă.
SECAM Séquentiel à Mémoire [sistem de televiziune în culori, inventat în 1959 de c[tre inginerul francez Henri de France şi dat în folosinţă în Franţa în 1967].
sec-ft second-foot [picior-secundă].
sech secantă hiperbolică [hyperbolic secant; *mat.*].
Secor Sequential Collation of Range [satelit geodezic american].
SED Sozialistische Einheitspartei Deutschlands.
SEE South-Eastern Europe [Europa de Sud-Est].
SEEG stereoelectroencefalografie (*neur.*).
SEEJ The Slavic and East European Journal.
SEEO salvo errore et omisione [cu respectarea erorii şi omisiunii].
SEER The Slavic and East European Review.
SEG sonoencefalografia.
SEJM Adunarea Naţională din R.P. Polonă.
S.E.L.A. *v. SELA*
SELA Sistema Económico Latinoamericano [Sistemul Economic Latino-American; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 18 octombrie 1975, prin Convenţia de la Ciudad de Panama; sediu: Caracas].
SELF self-inductanţă [coeficient de autoinducţie; *fiz.*].
sels selsyn [Selsin; maşină electrică specială de urmărire sincronă; *el.*].
sem. 1. semen [sămânţă]. **2.** sempre [mereu, tot timpul; *muz.*, *ital.*]. **3.** semantem (lingv.).
SEM Space Environment Monitoring [aparatură pentru măsurători ale fluxurilor de protoni şi electroni, razelor X solare, câmpurilor magnetice, detectarea erupţiilor solare; *aeronaut.*].
S.E.M.O.-12 tip de semănătoare.
semp sempre [mereu, întotdeauna, tot timpul; *muz.*].
SEMS Space Environment Monitoring System [detector pentru supravegherea Soarelui şi pentru avertizări în circulaţia aeriană şi telecomunicaţii].
SEO Satellite for Earth Observation [Bhaskara]; satelit indian geofizic şi de teledetecţie, lansat la 7 iunie 1979, din URSS].
SEOCS Sun-Earth Observation and Climatology Satellite [satelit vest-european pentru observarea Soarelui şi efectuarea de studii climatice].

SEPM Staţiunea Experimentală de Preparate Microbiologice.
SEPS 1. Space Experiment Support Program [Program american militar de lansare a 9 sateliţi, cu o rachetă *Atlas,* de la cosmodromul Vandenberg, 7 august 1971]. **2.** Solar Electric Propulsion System [proiect de sistem american de propulsie electrică solară pentru rachete; *astron.*].
sept. septembrie.
SEQ sequens, sequentes, sequentia [următorul, următoarea, urmarea].
Ser serină [aminoacid].
SER 1. Serpens [Constelaţia Şarpele]. **2.** smooth endoplasmic reticulum [reticul endoplasmic lipsit de ribozomi; *genet.*].
SERD [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare bătute la Serdica - azi, *Sofia*, în R.P. Bulgaria -, începând cu Aurelian şi terminând cu Diocleţian].
serg. sergent (*milit.*).
SERI Solar Energy Research Institute [Institutul de Cercetări pentru Energia Solară din SUA].
SERT Space Electric Rocket Test [satelit american lansat la 4 februarie 1970 cu racheta Thorad Agena D.].
S.E.R.U.N. Secţia de exploatare şi reparaţii utilaje navale [Agigea].
SESP Space Experiment Support Program [program american militar - USAF - de cercetări ştiinţifice satelitare, lansat la 7 august 1971].
SETI Search for Extra Terrestrial Intelligence [program american de cercetare a spaţiului cosmic pentru stabilirea de contacte cu alte fiinţe inteligente din univers].
SEV Sovet Ekonomiceskoi Vzaimopomoşcii; v. şi: *CAER*
SEX Sextans [Constelaţia Sextantul].
SFA Sudden Field Strength Anomalies [anomalii bruşte ale intensităţii câmpului magnetic].
S.F.I. Societatea Financiară Internaţională [instituţie financiară, constituită în iulie 1956, la Washington].
SFIC Section française de l'internationale communiste [denumirea P.C. Francez, între 1920/ 1943].
SFIO Section Française de l'Internationale Ouvrière [secţie franceză a Internaţionalei muncitoreşti, care a desemnat Partidul Socialist Unit Francez, *înf.* în 1905].
S.F.M. Statele Federate ale Microneziei.
SFMŢR Sindicatul Fraternitatea Muncitorilor şi Ţăranilor din România [Timişoara, 1990].
SFRY Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija; v. şi: *RSFI*

SFXP Solar Flare X-ray Polarimeter [polarimetru pentru studierea radiaţiilor X solare la erupţiile cromosferice, folosit la misiunea STS-3 a navetei spaţiale americane „Columbia"; *astron.*].
Sfz. Sforzando [atacând cu putere; apăsat, accentuat, forţat; *muz.*, *ital.*].
sg. singular.
SGDG sans garantie du gouvernement [fără garanţia guvernământului; menţiune pe brevete de invenţie în Franţa].
SGE Sagitta [Constelaţia Săgeata].
S.G.L. Sectorul de Gospodărie Locativă.
SGP Singapore [în codificaţia automobilistică internaţională].
S.G.P.C. Sistemul global de preferinţe comerciale între ţările în curs de dezvoltare.
SGR Sagittarius [Constelaţia Săgetătorul].
S.H. Seine Hoheit.
SHAPE Supreme Headquarters of the Allied Powers in Europe/
Supreme Headquarters of Atlantic Powers in Europe [Statul Major al Comandamentului Suprem al Forţelor Armate Unite Atlantice din Europa].
SHF Super High Frequencies [unde radioelectrice cu frecvenţă între 3-30 GHz; frecvenţă ultraînaltă/ super înaltă frecvenţă].
SHFR Societatea Handicapaţilor Fizic din România [*înf.* în martie 1990, în Bucureşti].
S.H.L. Societatea Handicapaţilor Locomotor [din România; constituită la 9 martie 1990].
SHORAN Short Range Navigation [procedeu de navigaţie hiperbolică pentru distanţe mici, cu mare precizie; sistem de radionavigaţie cu bătaie mică].
S.H.L.R. Societatea Handicapaţilor Locomotori din România.
SHS Serbia, Croaţia, Slovenia [vechea denumire a R.S.F. Iugoslavia, între 1918 - 1945].
SHT v. *sh.tn.*
sh t short ton [unitate de măsură americană pentru greutate;1 sh t = 907,185 kg].
sh tn short ton [tonă scurtă; 1 sh tn = 907,185 kg].
sh.tn short ton [tonă mică = 907,2 kg], v. şi: *sh t.*
SHX Sinus hiperbolic de X (*mat.*).
Si silicium [siliciu; *chim.*].
SI International System of Units [Sistemul internaţional de unităţi, adoptat la cea de-a 10-a întrunire a CGPM (1954) – la baza căruia stătea sistemul MKS; capătă această denumire la cea de-a 11-a CGPM, din anul 1960. România – membră a Convenţiei Metrului din 1883 – adoptă SI în 30

august 1961 prin MCM nr. 550 (31 august 1961) ca *singurul sistem de unităţi de măsură legal şi cu utilizare abligatorie în ţara noastră*].
SIA Société Internationale Arthurienne.
sic 1. siccum [sec, uscat; *lat.*]. **2.** Sunete-Idei-Culori [revistă franceză de avangardă şi luptă, apărută între 1916-1919].
SICA [Simpozionul de] sisteme de comandă şi acţionare [pentru maşini unelte, roboţi industriali şi celule flexibile].
SICREPT Simpozionul Creativitate în Poştă şi Telecomunicaţii.
S.I.D. *v. SID*
SID 1. Sudden Ionospheric Disturbances [sinonim cu „perturbaţii ionosferice instantanee"]. **2.** pseudonim al scriitoarei române Sidonia Drăguşanu [1907 - 1971]. **3.** Serviciul Italian de Apărare.
SIDA *v. AIDS*, *SIDA*, *SIDD*
SIDA 1. Acquired Immune Deficiency Syndrome [Sindromul Imunodeficienţei Dobândite/ sindromul de deficienţă imunitară/ sindromul imunodeficitar dobândit]. **2.** [poziţia] sacro-iliacă dreaptă anterioară/ poziţie de angajare în prezentaţiile pelviene; în obstetrică].
SIDD Acquired Immune Deficiency Syndrome; v. şi: *SIDA*
SIDP [poziţia] sacro-iliacă dreaptă posterioară [poziţie de angajare în prezentaţiile pelviene; în obstetrică].
SIDT [poziţia] sacro-iliacă dreaptă transversă [poziţia de angajare în prezentaţiile pelviene; în obstetrică].
S.I.E.C.A. *v. SIECA*
SIECA Secretariatul (permanent) pentru integrare economică centroamericană/ a Americii Centrale.
S.I.E.R. Societatea Inginerilor Energeticieni din România [Bucureşti, *înf.* în mai 1990].
SIES Sisteme Informatice Economice şi Sociale [colectiv de cercetare şi proiectare de pe lângă *ICI*].
S.I.F.O. Institutul Suedez de Demoscopie.
silcrom oţel cu conţinut mare de crom şi siliciu.
silumin aliaj de aluminiu cu circa 13% siliciu.
Silv. silvicultură.
sim. 1. simile [asemănător, asemenea, analog, la fel ca mai înainte; *abr. muz.*]. **2.** similar.
SIMD Single Instruction Multiple Data stream [sistem cu un singur flux de instrucţiuni şi multiflux de date].
S.I.M.R. Sindicatul Independent al Medicilor din România.
sin. 1. sinus. **2.** sinonim.
sing. singular.
sin.h. sinus hiperbolic [hyperbolic sine; scris şi: *sinh.*; *mat.*].

Sin. D. pseudonim al scriitoarei Sidonia Drăguşanu [1907-1971].
SINS Shipboard Inertial Navigation System [Sistem de bord pentru navigaţia inerţială - pentru submarinele atomice].
SINTEC Societatea Inginerilor Tehnicieni Cadastrali [prin 1937].
SIO Studioul pentru forme industriale [din Zagreb].
S.I.P.B.L. Institutul de la Stockholm pentru cercetări în problemele păcii.
Sipo Sicherheitspolizei.
S.I.P.R. Sindicatul cadrelor didactice preuniversitare.
S.I.P.R.I. *v. SIPRI*
SIPRI Institutul Internaţional pentru Studierea/ Cercetarea Păcii/ Problemelor Păcii [*înf.* în 1966, la Stockholm].
SIPT-1968 Scara Internaţională Practică de Temperatură [din 1968, adoptată în 1967, îmbunătăţită în 1975].
S.I.R. *v. SIR*
SIR *v. SYR*
SIR 1. sirupus [sirop; pe reţete *med.*]. **2.** Shuttle Imaging Radar. **3.** Societatea Inventatorilor din România.
SIRE Satellite Infra Red Experiment [program militar american pentru dezvoltări tehnice şi tehnologice; *astron.*].
Sirio Satelliti Italiano Ricerca Industriale Orientata [satelit italian de cercetări ştiinţifice orientate; primul satelit italian de telecomunicaţii, geostaţionar].
SIRM [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare bătute la SIRMIUM - azi, Sremska Mitrovica, în Iugoslavia -, în epoca constantiniană].
SIRS soluble immune response suppresor factor [factor solubil supresor al răspunsului imun; *imun.*].
S.I.S. *v. SIS*
SIS 1. Special Investigation Service [Serviciul Special de Urmărire]. **2.** Special Intelligence Service.
SISA [poziţia] sacro-iliacă stângă anterioară [poziţie de angajare a fătului în prezentaţia pelviană; în obstetrică].
SISD Single Instruction Single Date [stream] [sistem cu un singur flux de instrucţiuni şi un singur flux de date].
SISP [poziţia] sacro-iliacă stânga posterioară [poziţie de angajare a fătului în prezentaţie pelviană; în obstetrică].
SIST [poziţia] sacro-iliacă stângă-transversă [poziţie de angajare a fătului în prezentaţie pelviană; în obstetrică].
sit. situaţie.
SIT-90 Scara internaţională de temperatură [valabilă cu începere de la 1 ianuarie 1990].

SITA 1. Société Internationale de Télécommunications Aéronautiques. **2.** Student's International Travel Association [Asociaţia Internaţională pentru Turism în rândul studenţilor].
SITC Standard International Trade Classification [Clasificaţie Comercială Internaţională Standard].
SITE Satellite Instructional Television Experiment [Experienţă de teledifuziune directă pentru educaţie şi sănătate cu sateliţii ATS-6 şi Symphonie-1, pentru India].
S.J. (SJ) Societas Jesu [jesuitenorden].
SJ Sălaj.
sk 1. speak [vorbiţi! transmiteţi!; *tele.*]. **2.** sack [unitate de măsură; 76,2 kg pentru orez; 127 kg pentru făină; 101,6 kg, pentru cărbuni].
SK [cauciuc sintetic sovietic obţinut în 1930/ 31].
SKC cer senin [*meteo*].
SKDL Uniunea Democratică a Poporului Finlandez.
SKF Aktiebolaget Svenska Kullagerfabriken [companie suedeză *f.* de Göteborg în 1907, primul producător mondial de rulmenţi cu bile şi rulouri].
SKV Siebenbürgische Karpathenverein [Societatea carpatină ardeleană a turiştilor, care a activat peste 60 de ani, cu începere din anul 1880].
S la E Sud la Est.
S la W Sud la West; v. şi: *W.*
s.l. sine loco [fără loc; ohne Angabe des Druckorts; *lat.*].
SLAST Suplimentul Literar Artistic „Scânteia Tineretului".
SLBM rachete balistice intercontinentale cu baza pe submarine.
SLCM rachete de croazieră cu rază lungă de acţiune amplasate la bordul navelor de suprafaţă şi mai ales la bordul submarinelor.
SLD Self Limiting Disease [termeni prin care se defineşte autolimitarea unei boli, fără intervenţie terapeutică; *med.*].
SLE encefalită de St. Louis (*med.*).
S.L.F.P. Sri Lanka Freedom Party/ Partidul Libertăţii din Sri Lanka.
S.L.I. *v. SLI*
SLI 1. stimularea luminoasă intermitentă (*psih.*). **2.** Sindicatul Liber din Învăţământ.
S.L.I.P. Sindicatul Liber din Învăţământul Preuniversitar.
SLOM [rachete „Cruise" lansate de pe submarine].
S.L.O.M.R. *v. SLOMR*
SLOMR Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din România [*înf.* în 1978].
SLR Société de Linguistique Romane.
S.L.S. *v. SLS*
SLS 1. Safety of Life at Sea [salvarea vieţii pe mare]. **2.** Sindicatul Liber Studenţesc.

SLST sea level static thrust [tracţiune la sol/ la nivelul mării; *av.*].
Slt. Sublocotenent.
sm. scurt-metraj.
Sm samarium [samariu; *el. chim.*].
SM Satu Mare.
SMA Staţiune pentru Mecanizarea Agriculturii [tip de unitate economică socialistă de stat, în agricultura României, bazată pe gestiunea economică, organizată la nivel judeţean în IMA, în 1970], v. şi: *SMT*
S.M.C. 1. Strategia Mondială a Conservării [lansată în martie 1980, Nairobi]. **2.** Spitalul Militar Central.
SMDS [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare romane bătute la Serdica (azi, Sofia, în R.P. Bulgaria) în timpul tetrarhiei].
SME detector de particule încărcate, emise de Soare (*aeronaut.*).
S.M.G.C.L. Secţia Mixtă de Gospodărie Comunală Locală.
SMGS Convenţia privind traficul feroviar internaţional de mărfuri.
SMKA [abreviere numismatică pe emisiunile monetare romane bătute la Cartagina, în vremea împăratului Constantinus I şi a succesorilor săi], v. şi: *SMKS*
SMKS *v. SMKA*
sml statute mile [milă engleză/ terestră egală cu 1 609 m].
SMM Solar Maximum Mission [satelit astronomic american pentru studierea erupţiilor solare, lansat la 14 februarie 1980].
SMMR Scanning Multicanal Microwave Radiometer [radiometru în microunde pe 5 canale, pe satelitul meteo american Nimbus-7 pentru măsurători de temperatură, vânt şi compoziţie a atmosferei; *astron.*].
SMN *v. SMNC*
SMNC [abreviere numismatică folosită pe emisiunile monetare romane bătute la Nicomedia - azi, Izmir, în Turcia asiatică -, în vremea împăratului Constantinus I], v. şi: *SMN*
SMPTE Society of Motion Picture and Television Engineers [Societatea inginerilor din Cinematografie şi Televiziune].
S.M.R. 1. Serviciul Maritim Român [prima societate română de stat pentru navigaţie, *înf.* în 1895, iar în 1896 este transferată, ca direcţie specială, în Direcţia Generală C.F.R.].
S.M.R.E. Safety of Mines Research Establishment [centrul de cercetare în domeniul (tehnicii) securităţii miniere; *M. Brit.*].
s.m.s. statute miles per second [mile engleze pe secundă].
SMS 1. Synchronous Meteorological Satellite [sateliţi geosincroni americani]. **2.** Satelit Meteorologic Staţionar [american].
S.M.T. *v. SMT*

SMT Staţiunea de Maşini şi Tractoare [prima unitate de stat pentru mecanizarea agriculturii din România a fost creată în 1948; în 1970, S.M.T.-urile se transformă în S.M.A.-uri].
SMUD Sacramento Municipal Utility District.
SMZ siliciu-mangan-zirconiu [feroaliaj folosit la dezoxidarea unor oţeluri în metalurgie].
s.n. sine nomine (*lat.*).
Sn stannum [staniu; *el. chim.*].
SNA Sudan News Agency.
SNAP Systems for Nuclear Auxiliary Power [system energetic american, cu sursă radioizotopică - plutoniu, pentru antrenarea unui agregat turbină de mici dimensiuni = generator termoelectric de mică putere cu aplicaţii spaţiale, folosind energia nucleară; primul generator termoelectric bazat pe încălzirea termocuplurilor de căldura degajată prin dezintegrarea materiei prime radioactive, realizat în 1959, în SUA], *fiz. nucl.*].
s.n.c. single needle code (*engl*).
SNC sistemul nervos central.
SNCB Société Nationale des Chemins de fer Belges [Societate Naţională a Căilor Ferate Belgiene].
SNCF Société Nationale des Chemins de fer Français [Societate Naţională a Căilor Ferate Franceze].
S.N.H.F. Societatea Naţională a Handicapaţilor Fizici [constituită în România la 4 martie 1990].
S.N.H.F.R. Societatea Naţională a Handicapaţilor Fizic din România.
SNIM Societatea Naţională Industrială şi Minieră [din R.I. Mauritania].
S.N.L. substanţe nocive lichide (*mar.*).
S.N.R. Serviciul Navigaţiei Fluviale Române; v. şi: *N.F.R.*
SNSE Society of Nuclear Scientists and Engineers [Societatea Oamenilor de Ştiinţă şi a Inginerilor Specialişti în Fizica Nucleară; *M. Brit.*].
SNV Sistemul Neurovegetativ.
s.o. sine obligo [ohne Gewähr; *lat.*].
SO saloane oficiale.
soc. societatea...
S.O.C. Standard Oil Company [Companie petrolieră americană].
SOCOMEX [Societate mixtă libanezo-română cu sediul la Beirut, *înf.* în 1968].
S.O.E *v. SOE*
SOE Special Operations Executive/ Executive des Operationes Speciales [conducător al operaţiilor speciale].
SOEP Solar Oriented Experiment Package [bloc cu aparate ştiinţifice la bordul sateliţilor OGO].

SOFAR Sound Fixing and Ranging/ Sound Finding and Ranging [hidroacusticometrie;
metodă de a face punctul şi a măsura distanţa, având la bază propagarea undelor sonore în apă; *mar.*].
SOHYO Consiliul General al Sindicatelor [Japonia].
sol. solutio [soluţie; pe reţete *med.*].
SOLAS Safety of Life at Sea [denumire prescurtată a Convenţiei internaţionale pentru (securitatea) siguranţa vieţii umane pe mare; *mar.*].
sold. soldat (*milit.*).
SOLRAD (GREB) Solar Radiation; Galactic Radiation and Background [sateliţi militari americani pentru supravegherea Soarelui].
SOMERA Société Monégasque d'exploitation et d'études de Radiodiffusion [Monaco].
s.o.m.m. sistem om-maşină-mediu.
sonar sound navigation and ranging [hidrolocator; radiolocator ultrasonic sub apă; scris şi SONAR].
SONNA Somali National News Agency [agenţie de presă naţională somaleză].
Soopren nume de fabrică pentru un cauciuc sintetic fabricat în URSS.
SOPECAM Société de Presse et d'Edition du Cameroun [societate de presă din Camerun, *înf.* în 1977 în locul Agence Camerounaise de Presse].
sord. „(con) sordino" [cu surdină; *muz.*].
SOS si opus sit [dacă este necesar; pe reţete *med.*].
S.O.S. 1. save our souls [salvaţi sufletele noastre; semn convenţional radiotelegrafic de salvare, introdus în 1906, în navigaţia oceanică şi maritimă; "Semnalul a fost ales datorită simetriei sale în alfabetul Morse: trei puncte, trei linii, trei puncte"; *mar.*]. **2.** Serviciul Operativ de Salvare.
sost. sostenuto [susţinut; *muz.*].
soul. soulful [plin de suflet; *muz.*].
sp. spaniol[ă].
SPA 1. Sudden Phase Anomalies [Anomalii bruşte de fază; perturbaţii ionosferice]. **2.** Staţie de Pompare pentru Alimentare (*agr.*).
SPAF Societatea Poeţilor şi Artiştilor din Franţa.
SPAG Spacelab Payload Advisori Group [grup vest-european pentru avizarea încărcăturii utile de îmbarcat pe laboratorul orbital *Spacelab*; *astron.*].
SPAR Super Precision Aproach Radar [staţie de radiolocaţie de înaltă precizie pentru dirijarea avioanelor spre aerodrom].
SPAS Shuttle Pallet Satellite [misiune „numai palete" cu naveta spaţială (proiect vest-german de sateliţi modulari, polivalenţi, utilizaţi şi pentru recuperarea unor sateliţi; *astron.*].

SPB Staţie de Pompare de Bază (*agr.*).
SPC 1. South Pacific Commission [Comisia Pacificului de Sud; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* în februarie 1947; îşi începe activitatea în iulie 1948; sediu: Nouméa - Noua Caledonie]. **2.** Sfatul Popular al Capitalei.
SPCK Society for Promoting Christian Knowledge [London; *rel.*].
SPD Sozialdemokratische Partei Deutschlands.
Spdl spindle [unitate de măsură pentru filatură = 13825,6 m sau 15120 iarzi fire de bumbac; pentru fire de lână = 14400 iarzi].
SPE staţie de pompare pentru evacuare (*agr.*).
Spec. Special Purpose Electronic Computer [maşină electronică de calcul cu destinaţie specială].
SPEC 1. South Pacific Bureau for Economic Co-operation [Biroul Pacificului de Sud pentru Cooperare Economică; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 17 aprilie 1973. Sediu: Suva]. **2.** Forumul Pacificului de Sud.
SPED Supersonic Planetary Entry Delecerator [paraşută pentru sonde marţiene – NASA; *astron.*].
SPEFS Societatea Profesorilor de Educaţie Fizică şi Sport [*înf.* în 5 ianuarie 1990].
SPF Specified Pathogen Free [Lipsit de germeni patogeni specifici].
SPH subretinal humor.
Sphinx Space Plasma High Voltage Interaction Experiment [satelit ştiinţific american - NASA].
s.p.i. strokes per inch [curse pe ţol].
SPICE Scientific Personal Integrated Computing Environment [calculator personal de capacitate mare].
SPIO Spitzenorganisation der Deutschen Filmindustrie.
Spit. Spitfire plane [avion de vânătoare englez „Spitfire”].
SPJ Secţia de Proiectare Judeţeană.
spk *v. sk.*
spl. simplex (*lat.*).
S.P.L.A. *v. SPLA*
SPLA Armata de Eliberare [a Poporului] din Sudan.
s.p.m. strokes per minute [lovituri pe minut; (la piston) curse pe minut].
SPM Staţie Poştală Militară.
SPOB Sfatul Popular al Oraşului Bucureşti.
SPOT Systeme Probatoire d’Observation de la Terre [satelit vest-european de teledetecţie].
SPP staţie de pompare de punere sub presiune (*agr.*).
SPPE staţie de pompare de prepompare (*agr.*).
SPÖ Sozialistische Partei Österreichs.

SPQR Senatus Populusque Romanus [senatul şi poporul roman; organele puterii statului roman].
sq. square [unitate de măsură pentru suprafeţe egală cu 100 picioare pătrare = 9,29 m^2].
sq. ch. square chain [unitate de măsură engleză pentru suprafaţă = 404,7 m^2].
sq. ft. square foot [picior pătrat].
sq. in. square inch [ţol pătrat].
sq. km. square kilometre [kilometru pătrat].
sq. m square metre [metru pătrat].
sq. m. *v. sq. mi.*
sq. mi. square mile [milă pătrată].
sq. mm square millimetre [milimetru pătrat].
sq. r *v. sq. rd.*
sq. r. square rod [unitate de măsură pentru suprafeţe = 23,3 m^2], v. şi: *sq.rd.*
sq. rd. square rod [unitate de măsură engleză pentru suprafaţă; 23,3 m^2], v. şi: *S.Q.R.*
sq. rd. *v. sq.r*
sq. yd. square yard [yard pătrat].
sq. yds square yards [yarzi pătraţi].
SQ viscol uşor/ moderat (*meteo*).
SQ+ viscol puternic (*meteo*).
SQ- viscol slab (*meteo*).
SQL Structured Query Language [limbaj; *inf.*].
sqr *v. sq.*
sr steradian [unitate SI suplimentară pentru mărimea *unghi solid*].
Sr strontium [stronţiu; *el. chim.*].
SR *v. SRAD, STR*
S.R. Substanţe Radioactive (*milit.*).
S.R. 114 autotun de stins incendii.
SRA sulfo-ricinoleic acid [acid sulforicinoleic].
SRA The Minnesota Spatial Relations Test.
SRAA sistemul reticular activator ascendent (*med.*).
srad. steradian [unitate de măsură a unghiurilor spaţiale; *mat.*], v. şi: *SR, STR*
SRATS Taiyo Solar Radiation and Thermospheric Satellite [satelit geofizic japonez, lansat de la Kagoshima, la 24 februarie 1975, cu racheta japoneză Mu-3C], v. şi: *Taiyo SRATS*
S.R.C. *v. SRC*

SRC 1. Stânga Republicană a Cataloniei [*f.* 1931, Spania]. **2.** Science Research Council [Marea Britanie].
SRCE Sveučilišni računski centar [Centrul de calcul al Universităţii din Zagreb].
S.R.D. Serviciul Român Dunărean [societate anonimă română de navigaţie pe Dunăre, *înf.* în 1914, cu sediul la Galaţi].
SRET Satellite de Recherches et d'Etudes Technologique [sateliţi ştiinţifici şi tehnologici francezi].
SRFD sistem reticular facilitator descendent (*med.*).
S.R.I. *v. SRI*
SRI 1. Staţie Radio Intermediară (*transm.*). **2.** Societatea Română de Informatică [cu sediul la I.P.B, Facultatea de Automatică şi Calculatoare]. **3.** Societatea Română de Inginerie Clinică şi Medicină Computerizată [Bucureşti]. **4.** Serviciul Român de Informaţii.
S.R.I.C. Secţia Română a Internaţionalei Comuniste.
S.R.I.C.M.C. Societatea Română de Inginerie Clinică şi Medicină Computerizată.
S.R.I.M.I. Societatea Română de Inginerie şi Management Industrial.
srl. serial.
S.R.L. Societate cu Răspundere Limitată.
SRLS Societatea Română de Lingvistică Romanică.
SRMA Secţia de Reparaţii Motoare Auto.
SRRI staţie radioreleu intermediară (*transm.*).
SRSAA Societatea Română de Studii Anglicanistice şi Americanistice [*înf.* în februarie 1990].
SRSC Societatea pentru răspândirea ştiinţei şi culturii.
S.R.T. 1. Societatea Română a Termotehnicienilor. **2.** Staţie Radiolocaţie de Tragere (*milit.*).
SS *S*chutz*s*taffeln [detaşamente de pază, în Germania fascistă].
SS-12 rachete cu rază scurtă de acţiune din clasa OTR-22 [în terminologia occidentală].
SSA Seismological Society of America [Societatea Seismologică din America].
SSB sergent de serviciu pe batalion.
SSC 1. Sudden Storm Commencement [Furtună geomagnetică cu început brusc]. **2.** Societatea de Studii Clasice [din R.S.R.]. **3.** sergent de serviciu pe companie.
SSCC Spion Scan Cloud Camera [cameră TV pe sateliţii ATS; *astron.*].
S.S.E. south-southeast [Sud-Sud-Est].
SSF Societatea de Ştiinţe Filologice [din R.S.R.].
SSFC Societatea de Ştiinţe Fizice şi Chimice.

SSG Societatea de Ştiinţe Geografice.
SSIA Shuttle Spacelab Induced Atmosphere [Experienţă a navetei americane „Columbia" vizând studierea microatmosferei de particule în suspensie generate prin acţionarea propulsoarelor şi a diferitelor instalaţii şi care învăluie naveta pe orbită; *astron.*].
s.s.m.d. societatea socialistă multilateral dezvoltată.
SSME Space Shuttle Main Engine [Motorul Navei Spaţiale cu Hidrogen/ oxigen lichid; *astron.*].
SSNG Societatea de Ştiinţe Naturale şi Geografie.
SSOS Severe Storm Observing Satellite [Satelit geostaţionar meteo american specializat în detectarea şi urmărirea evoluţiei ciclonilor; proiect], v. şi: *STORMSAT*
SSPS Space Solar Power Satellite [proiecte de centrală solară orbitală de mari dimensiuni - NASA; *astron.*].
S.S.R. *v. SSR*
SSR 1. Sindicatul Şoferilor din România. **2.** Societatea Scriitorilor Români.
SSS 1. Small Scientific Satellite [satelit ştiinţific american, destinat cercetării geomagnetosferei; lansat la 15 noiembrie 1971]. **2.** Satellite System Survivability [program militar american complimentar programului SDS].
SSSA Soil Science Society of America [Societatea Americană de Pedologie, pentru Ştiinţa Solului].
SSSI [3 6000 de] locuri de interes ştiinţific special [*M. Brit.*].
SSSR Sojuz Sovetskih Socialisticeskih Respublik [Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste], v. şi: *URSS*
SST somatostatină.
SSTO Single Stage to Orbit Vehicle [Navetă Spaţială americană, succesoare a lui *Space Shuttle*, proiect pentru anul 1990].
SSTV Satellite Sulescription Television System [proiect de reţea domestică americană de sateliţi geostaţionari pentru transmiterea a 2-6 programe TV suplimentare; *astron.*].
SSU detector stratosferic [britanic] (*aeronaut.*).
SSUps. Studia Slavica Upsaliensa [Göteborg-Stockholm, 1960].
SSUS Spinning Solid Upper Stage [etaj propulsor cu pulbere pentru lansarea de obiecte cosmice de pe *Space Shuttle*; *astron.*], v. şi: *PAM*
SSW south-south-west [Sud-Sud-Vest].
SŞB Societatea de Ştiinţe Biologice.
st ster [unitate de măsură pentru volume, egală cu un metru cub, folosită pentru cubajul, inclusiv golurile, al lemnelor de foc aşezate în stive cu dimensiunile de 1 m lungime, 1 m lăţime şi 1 m înălţime].

s.t. 1. short ton [tonă mică = 907,2 kg]. **2.** sine tempore [punctual, ohne akademisches Viertel; *lat.*].
st. statul...
s.t.c. sub titlul comun.
St stokes [unitate de măsură pentru vâscozitatea cinematică în sistemul CGS; unitate CGS; 1 St = 1 $cm^2/s = 10^{-4}$ m^2/s].
St. stone [unitate de măsură pentru greutăţi = 6,33 kg].
S.T. salvo titulo [anstatt des Titels; *lat.*].
stab. stabilizat [pe reţete *med.*].
STABEX stabilizarea exportului [sistem de stabilizare a încasărilor din export între ţările membre C.E.E. şi alte ţări în curs de dezvoltare din A.C.P.].
sta.mi. statute mile (milă terestră/ engleză = 1 609,3 m].
STAR specialized training and reassignment [pregătire specializată şi reinstruire/ refacere].
Starlette Satelite de Taille Adaptée avec Reflecteurs Laser, pour l'Etude de la Terre [satelit geodezic francez pasiv lansat la 6 februarie 1975].
START [acordul de reducere a armamentelor strategice].
STAS Standard[ele] de Stat [Româneşti].
STASI [poliţia secretă din R.D.G.].
stat. *v. sta. mi.*
statu-quo in statu quo ante [situaţie în care se află lucrurile sau se găseau într-o anumită perioadă; *lat.*].
STB Societatea de Tramvaie din Bucureşti [prima societate; din 1948: ITB], v. şi: *ITB*
STC Suomi Touring Club [club auto din Finlanda].
St.-Cu [norii] strato-cumulus (*meteor.*).
St.C.F. Staţie de Cale Ferată (*milit.*).
STD Skin test dosis [doză minimă eritrogenă scarlatinoasă care, introdusă intradermic la om, determină o reacţie eritematoasă cu un diametru de 10 mm; *med.*].
steg. sterling [liră sterlină], v. şi: *stlg.*
STEG Staatseisenbahngesellschaft [Societate de cale ferată de stat; societate austriacă *înf.* în Transilvania, în 1854, pentru exploatarea fierului în jurul localităţilor Oraviţa şi Bocşa Montană].
stej. stânjen [în vechile acte româneşti].
Stella Satellite Transmission Experiment Linking Laboratories [sistem vest-european de transmitere de date ştiinţifice cu mare viteză şi eroare nesemnificativă].
STEP Symphonie Telecomunications Experimental Project [program indian cu sateliţii Symphonie; 1977/ 1979].

STF 1. Svenska Turistföreningen [club automobilistic din Suedia]. **2.** Staţie Telefonică Finală (*transm.*).
stg. stâng.
STH hormonul somatotrop/ somatotrophipofizar [sau somatotropină, al glandei hipofize; *fiziol.*].
S.T.I. *v. STI*
STI 1. Staţie Telefonică Intermediară (*transm.*). **2.** Special Traffic Instruction [Instrucţiuni Speciale pentru Trafic (Radio)].
STICEROM Sticlărie şi Ceramică Românească.
S.T.I.E.R. Societatea de Turism Internaţional Esperantist Român [*înf.* în 1990 la Ploieşti].
STIPO Sticlă-porţelan [Întreprinderea de sticlărie şi porţelan Dorohoi].
stk stack [unitate de măsură pentru volum = 3,5 m^3].
Stkm. Stockholm.
S.T.L. Substanţe toxice de luptă (*milit.*).
StLit Studia Liturgica [Rotterdam; *rel.*].
stn *v. St.*
STND Spaceflight Tracking and Data Network Stadan [Reţea americană (NASA) de staţii terestre de urmărire, control şi comandă a obiectelor cosmice; *astron.*].
STOL Short Take-off and Landing [Sistem de decolare-aterizare pe verticală, echivalent cu ADAC], v. şi: *ADAC*
Stomat. stomatologie.
Stormsat Severe Storm Observing Satellite [satelit geostaţionar meteo american specializat în detectarea şi urmărirea evoluţiei ciclonilor], v. şi: *SSOS*
STP 1. Space Technology Program [sateliţi militari americani pentru elaborări tehnologice]. **2.** Space Test Program [program militar american]. **3.** Substanţe Toxice Persistente (*milit.*).
str. 1. stradă. **2.** strâmtoare. **3.** Stratiformis. **4.** steradian [unitate de măsură a unghiurilor solide/ spaţiale, egală cu unghiul spaţial la centru, care taie pe o sferă o arie egală cu pătratul razei sferei]; v. şi: *SR*
S.T.R. *v. STR*
STR *v. SR, SRAD*
STR 1. Societatea pentru fond de teatru român în Ardeal. **2.** Societatea Turiştilor din România [între 1903-1931].
STS 1. pseudonim al poetului român Sandu Al. Tzigara Samurcaş [*n.* 1903]. **2.** Substanţe Toxice Speciale (*milit.*).
STT [tip de satelit canadian de telecomunicaţii].
STT - FNB Oy Suomen Tietotoimisto - Finska Notis-byrån Ab [agenţie de presă finlandeză – particulară, *înf.* în 1887].

STTF Solar Thermal Test Facility.
StTh Studia Theologica [Oslo; *rel.*].
STTL Sit tibi terra levis [Să-ţi fie ţărâna uşoară; inscripţie latină pe morminte].
Stud Studebaker [marcă de automobil].
stud. student.
STVBEEV Si tu vales, bene est. Ego valeo.
STVS Surinaamse Televisie Stichting [postul de TV din Republica Surinam].
s.u. substanţă uscată (*agr.*), v. şi: *S.U.*
S.U. substanţă uscată (*zoot.*), v. şi: *s.u.*
SU 1. Stânga Unită [1980, Peru]. **2.** sămânţa utilă (*agr.*).
SUA Statele Unite ale Americii [sau: *USA*].
subafl. subafluent.
subcap. subcapitol
subm. submarin (*mar.*).
subst. substantiv.
subt. Subtilis [fin, fină; pe reţete *med.*].
SUCT Staţia de Utilaje (pentru) Construcţii şi Transporturi [Bucureşti].
Suet. Suetonius [istoric roman, c. 70-c. 150 e.n.].
suf. 1. sufix. **2.** suficient.
Sum. Summitates [pe reţete *med.*].
SUM Statele Unite Mexicane [sau: *EUM*].
SUNA *v. SUNNA*
SUNFED Special United Nations Fund for Economic Development [Fondul Special al Naţiunilor Unite pentru Dezvoltare Economică].
SUNNA Sudan National News Agency [Agenţia naţională de presă din R.D. Sudan, *înf.* în 1971].
sup. supremum (*mat.*).
super. superi/or, -oară.
SUPO Super Power Water Boiler [reactor tip „boiler" de mare putere].
supr. suprafaţă.
Surcal Surveillance Calibration-Surcalibration [Sateliţi militari americani pentru etalonarea instrumentelor de observare cosmică de la sol din sistemul *Spasur* - Space *Surveillance*].
SURV [vehicul de explorare submarină; *mar.*].
s.v. 1. salve venia [mit Verlaub!; *lat.*]. **2.** sub voce, sub verbo (*lat.*).
s.v.v. sit venia verbo [mit Verlaub gesagt; *lat.*].
Sv sievert [unitate SI derivată pentru mărimile: *echivalentul dozei absorbite*, *indicele echivalentului dozei absorbite.*].
SV Suceava.

s.w. *v. S.W.*
S.W. sent wrong [trimis greşit; *tele.]*.
SW 1. stock width [ploaie cu zăpadă moderată; *meteo*]. **2. SW**$^{+}$ ploaie cu zăpadă puternică (*meteo*). **3. SW**$^{-}$ ploaie cu zăpadă slabă (*meteo*). **4.** snow showers [averse de zăpadă; *meteo*]. **5.** Sud-West; v. şi: *W*
SW la S Sud-Vest la Sud; v. şi: *W*
SW la W Sud West la West; v. şi: *W*
SWA *v. ASV*
SWA Namibia [în codificaţia automobilistică internaţională].
S.W.A.P.O. *v. SWAPO*
SWAPO South West African People's Organization [Organizaţia Poporului din Africa de Sud-Vest, constituită la 26 august 1966 - Namibia].
SWbS southwest by south [sud-vest cart la sud; *mar.*].
SWbW southwest by west [sud-vest cart la vest; *mar.*].
SWD-Z [tip de ciment antiacid].
SWF Short Wave Radio Fade-out [perturbaţie ionosferică constând din „întreruperea transmisiunilor radio pe unde scurte"].
Swissair Swiss Air Transport Company [Companie Elveţiană de Transporturi Aeriene].
Swit. *v. Swtz*, *Switz.*
Swtz Switzerland [Elveţia].
sx sacks [unitate de măsură pentru greutăţi; orez: 76,2 kg; făină: 127 kg; cărbuni: 101,6 kg].
s.y. square yard [yard pătrat].
SYLDA systéme de lancement double Ariane [sistem de lansare dublă; *aeronaut.*].
Syncom Synchronous Communications [sateliţi experimentali americani de telecomunicaţii, plasaţi pe orbite de tip sincron].
Syr. Syria [Siria, în codificaţia automobilistică internaţională].
SYR Syrupus [sirop; pe reţete *med.*], v. şi: *SIR*
SZDSZ Alianţa Democraţilor Liberi [„Democraţii Liberi", R.P. Ungară].
SZIM [Grup industrial pentru construcţii de maşini-unelte din Budapesta - R.P. Ungară].

Ş

şt. ştiinţific.
ştiinţ. ştiinţific[ă].

T

t 1. tonă [unitate pentru masă folosită împreună cu SI; 1 t = 1 000 000 g]. **2.** tunet [în notaţia Beaufort; *mar.*].
T 1. simbolul prefixului „tera" care, aflat în faţa unei unităţi de măsură, indică un multiplu de 10^{12} al măsurii respective. Ex: 1 terawattore = 10^{12} wattore = 10^{9} kilowatt-ore = un miliard de kilowattore]. **2.** tesla [unitate SI derivată pentru mărimea: *inducţia magnetică*; *metr.*]. **3.** temperatură termodinamică [exprimată în kelvini; în afară de T se foloseşte şi *temperatura Celsius* (simbol t), definită prin ecuaţia $t = T-T_0$, în care T_0 = 273,15 K prin definiţie]. **4.** telefon; *v. Tel.* **5.** furtună moderată (*meteo*).
T$^+$ furtună puternică (*meteo*).
T$^-$ furtună slabă (*meteo*).
T. troy [greutate monetară = 373,2418 g].
T. Com. Telecomunicaţii (*milit.*).
T. REX [formaţie rock nord-americană].
Ta tantal (*el. chim.*).
T.A.A. *v. TAA*
TAA 1. Trentino-Alto Adige [*abr.* oficială în Italia pentru această regiune]. **2.** Teritoriul Antarctic Australian [Australian Antarctic Territory].
tab. tabel.
TAB Vaccinul antitifo-paratific.
T.A.A.F. *v. TAAF*
TAAF Terres Australes et Antarctiques Françaises [Teritoriile Australe şi Antarctice Franceze].
TAB transportor autoblindat.
Tacsat-1 Tactical Communications Satellite [satelit militar american, pentru telecomunicaţii guvernamentale; lansat: 9 februarie 1979].
TAD Thrust Augmented Delta [versiune a rachetei purtătoare americane *Thor Delta*].
T.A.G.C.I. Trustul Antrepriză Generală de Construcţii Industriale.
T.A.G.C.M. Trustul Antrepriză Generală de Construcţii Montaj.
T.A.G.L.H.S. Trustul-Antrepriză Generală de Lucrări Hidrotehnice Speciale.
TAGMUCB Trustul Antrepriză Generală de Montaj Utilaj Chimic Bucureşti.
T.A.I. *v. TAI*

TAI 1. Timpul Atomic Internaţional [diferenţa *UTC*; TAI a devenit egală cu -22 s la 1 ianuarie 1985]. **2.** test analitic de inteligenţă.
TAID Thrust Augmented Improved Delta [tip de rachetă purtătoare americană (*Delta*) cu tracţiunea mărită (două trepte); *astron.*].
Taiyo SRATS Solar Radiation and Thermospheric Satellite [satelit geofizic japonez, lansat de la Kagoshima, la 24 februarie 1975, cu racheta japoneză Mu-3C], v. şi: *SRATS Taiyo*
TAL talis [astfel; pe reţete medicale].
TAME [Companie de transporturi aeriene ecuadoriene].
tang. tangentă.
tanh tangenta hiperbolică [hyperbolic tangent; *mat.*].
TANIUG Novinska Agencija Taniug (în ex-Iugoslavia).
T.A.N.U. *v. TANU*
TANU 1. Tanganyika African National Union [partid politic; Uniunea Naţională Africană din Tanganica/ Tanganyika; *înf.* la 7 iulie 1954, în în Tanzania, şi condus de Julius Nyerere]. **2.** Tribunalul administrativ al O.N.U. [organ jurisdicţional instituit pentru a judeca litigii referitoare la situaţia funcţionarilor organizaţiei; *înf.* în 1949].
T.A.P. *v. TAP*
TAP 1. Transportes Aéreos Portuguêses [Companie aeriană portugheză]. **2.** Tunis Afrique Presse [agenţie oficială de presă tunisiană, *înf.* în 1961].
TAPhA Transactions of the American Philological Association [Hartford, 1871].
TAPL Trustul de Alimentaţie Publică Locală.
TAR sindrom~ [trombocitopenie şi aplazia radiusului; *genet.*].
TARL [*abr.* numismatică folosită pe emisiunile monetare bătute la Arelate, pe vremea împăratului roman Constantinus I].
TARN Acid ribonucleic de transfer (*med.*).
tARN *v. TARN*
TAROM Transporturile Aeriene Române.
T.A.S.S. *v. TASS*
T.A.S.S. Telegrafnoe Agenstvo Sovetskogo Soiuza [Agenţia Telegrafică a Uniunii Sovietice; *f.* în 1918 sub denumirea de „Rosta", până în 10 iulie 1925, când capătă noua denumire].
T.A.T. *v. TAT*
TAT Teste de Apercepţie Tematică/ testul tematic de apercepţie [H.A. Murray; *psih.*].
TAU Taurus [Constelaţia Taurul].
TAVS Trustul de Amenajări şi Valorificări Stuficole [din Deltă].
taxi taximetru.
TAXI PARTI Taxiuri Particulare.

Tb terbium [terbiu; *el. chim.*].
TBC Tuberculoză.
TBCS Tipografia Bibliotecii Centrale de Stat.
TBCUB Tipografia Bibliotecii Centrale Universitare din Bucureşti.
TBG tiroyd-bindingglobulin.
tbl. tabletă [pe reţete medicale], v. şi: *TABL*
t.c. titlu comun.
Tc technetium [tehneţiu; *el. chim.*].
TC-114 [avion turbopropulsor care în 1959 parcurge distanţa de 8 000 km dintre Moscova-New York].
tcc tonă combustibil convenţional (*agr.*).
TCB 1. Tenis Club Bucureşti. **2.** Touring Club Royal de Belgique [club automobilistic din Belgia]. **3.** Cracarea catalitică. **4.** Trustul de construcţii Carpaţi.
TCCF Trustul de construcţii căi ferate.
TCDD Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollari [Căile Ferate ale Statului Republicii Turce].
TCF Touring-Club de France [Club automobilistic din Franţa].
TCH Trustul de Construcţii Hidroenergetice.
TCI Trustul de Construcţii Ilfov.
TCIF Trustul de Construcţii pentru Îmbunătăţiri Funciare.
TCLC Travaux du Cercle Linguistique de Copenhague.
TCLP Travaux du Cercle Linguistique de Prague.
TCLR Trustul local de cofetării şi răcoritoare.
T.C.M. Tehnologia Construcţiilor de Maşini.
TCMM Trustul de construcţii montaje miniere.
TCNQ tetracianochinodimetan (*chim.*).
TCR Turing Clubul României [cea mai puternică organizaţie românească de turism antebelică, între 1925-1947].
TCS 1. transplant de celule şuşe. **2.** [pseudonimul lui T. C. Stan, scriitor şi ziarist român; 1907-1940]. **3.** Touring Club Suisse [club automobilistic din Elveţia].
tct. tinctură [sau: *tra*, *tinct.*; pe reţete *med.*].
T.C.W.&I.B. Transcontinental Weighing and Inspection Bureau [Biroul Intercontinental pentru Greutăţi şi Verificări].
Td tod [unitate de măsură pentru lână/ = 12,7 kg].
Td tabes dorsalis [Rückenmarkschwindsucht; *lat.*].
TD 1. Partidul Telegu Desam [*înf.* în 1982 în India]. **2.** Dilatometry.
TDN Total Digestibil Nutriens [unitate de apreciere şi exprimare a valorii nutriţionale a furajelor şi raţiilor pe baza conţinutului în substanţe digestibile; sau: TSD; *med. vet.*].

TDP titlul/titluri de proprietar.
TDRS [satelit de telecomunicaţie plasat pe o orbită circumterestră la 4 aprilie 1983, cu ajutorul navetei spaţiale americane „Challenger"].
TDS 1. time-distance-speed [timp-distanţă-viteză]. **2.** tulburări de dinamică sexuală (*psih.*).
TDV Test dispozitiv periferic [informaţiune maşină a limbajului de programare ASSIRIS; *inform.*].
tdw tonă deadweight [unitate de măsură pentru capacitatea totală de încărcare a unei nave comerciale, egală cu o tonă; *metr.*].
TDW tonă-deadweight [unitate de măsură pentru capacitate totală de încărcare a unei nave comerciale, egală cu o tonă; *metr.*].
Te tellurium [telur; *el. chim.*].
TEA Partidul Te E'a Api [Partidul Frontului Unit; în Polinezia Franceză].
TEC tonă-echivalent-cărbune [unitate de cantitate de energie întrebuinţată în ştiinţele economice pentru a exprima, într-o unitate identică, cantităţile de energie provenind din petrol, gaze naturale, electricitate; 1 TEC = 7 000 kcal = 27 000 BTU].
TEE Trans-Europ-Express.
tehn. tehnică; tehnologie.
Tel. Telefon *v. T.*
TEL Telescopium [Constelaţia Telescopul].
TELCON telephone conversation [convorbire telefonică].
Telec. telecomunicaţii.
Telev. televiziune.
Telex exchange (*tele.*).
t.e.m. tensiune forţă electromotoare (*el.*); v. şi: *e. m. f.*
TEM 1. Trustul Electromontaj [Bucureşti]. **2.** Trietilenamină/ triethylene melamine/ melamină trietilenică, *abr. farm.*
TEM-2U [tip de locomotive diesel, produse în Uniunea Sovietică].
TEMN Trustul de Explorări pentru Minereuri Neferoase.
temp. temperatură.
Ten. Tenuto [respectând exact valorile şi cu intensitate egală; *muz.*].
TEND [*abr.* folosită în codul *meteor.* internaţional pentru mesajele ce cuprind aprecierea evoluţiei condiţiilor meteo la decolare-aterizare în următoarele 2 ore, în comparaţie cu condiţiile prevăzute în mesajul tip METAR; *av.*].
TENN Tennessee [stat component al SUA].
TEO [unităţi de] teritoriu ecologic omogen (*agr.*).
TEP pirofosfat tetraetilic [insecticid], v. şi*: TEPP*
TEPP tetraethyl pyrophosphate [tetraetil pirofosfat], v. şi: *TEP*
terit. teritoriu; teritorial.

term. techn. (*lat.*: terminus technicus).
TERS Tropical Earth Resources Satellite [proiect olandez de satelit de teledetecţie pentru Indonezia, destinat pentru supravegherea recoltelor şi apelor, precum şi pentru cartografie; *astron.*].
TES Teatrul Evreiesc de Stat [din Bucureşti].
TESP [*abr.* numismatică folosită pe emisiunile monetare de argint bătute la atelierul monetar de la Tessalonic pe timpul împăratului roman Valentinian şi al urmaşilor săi].
TETD Disulfură de tetraetil-tiuran; medicament folosit în tratamentul alcoolismului [sau: Antabuse; *chim.*, *biol.*].
TETR [satelit tehnologic american de 20 kg], v. şi: *TTS*
TETT Természet.Ember.Tudomány.Technika [Natură. Om. Ştiinţă. Tehnică].
text. textil[ă].
TFF Telegrafie Fără Fir.
TFS [soluţie] tampon fosfat salin.
tg. târg.
TG Thermogravimetry.
TGBBG Türkish Gymnastics and Bodybuilding Federation.
TGO Transaminază glutamo-oxalacetică.
TGP Transaminază glutamico-piruvică.
T.G.S. Teoria Generală a Sistemelor.
TGV-001 Train Grande Vitesse [tren francez cu turbină de gaze].
Th thorium [toriu; *el. chim.*].
Th A thorium A [toriu A, izotop radioactiv Po^{216}].
Th B thorium B [toriu B, izotop radioactiv Pb^{212}].
Th C thorium C [toriu C, izotop radioactiv Bi^{212}].
Th C' thorium C' [toriu C', izotop radioactiv Po^{212}].
Th C'' thorium C'' [toriu C'', izotop radioactiv Tl^{208}].
Th D thorium D [toriu D, izotop radioactiv Pb^{208}].
Th X thorium X [toriu X, izotop radioactiv Ra^{224}].
TH Partidul Tahoeraa Huiraatira [*înf.* în 1958, în Polinezia Franceză].
THC tetrahidrocanabinol/ tetra-hidro-canabinolul (*psih.*).
THIR Temperature Humidity Infrared Radiometer [radiometru de referinţă IR pe satelitul meteo american *Nimbus-5,* pentru măsurarea temperaturii mării, uscatului şi a norilor, a umidităţii relative a atmosferei, a compoziţiei norilor de foarte mare înălţime şi a emisiei IR a Terrei, noaptea şi ziua].
ThLZ Theologische Literaturzeitung [Leipzig, Berlin; *rel.*].
Thr Treonină [aminoacid].
ThZ Theologische Zeitschrift [Basel; *rel.*].
Ti Titan (*el. chim.*).

T.I.A.R. Tratatul interamerican de asistenţă reciprocă [sau: Tratatul de la Rio, încheiat la conferinţa interamericană de la Rio de Janeiro la 7 decembrie 1948].
TIB 1. Tiberius (*lat.*). **2.** Târgul Internaţional Bucureşti.
TIBCO Târgul Internaţional [de Primăvară] al bunurilor de consum.
TIC Touring Club Italiano [club automobilistic din Italia].
TID Ter in die [trei pe zi; pe reţetele *med.*].
TIH-445 tractor încărcător hidraulic autopropulsat de 45 C.P. (*agr.*).
TIH-552 tip de tractor [Craiova].
TIMESZ [organizaţie a tinerilor maghiari din Timişoara].
TIN Ter in nocte [trei pe noapte; pe reţete *med.*].
tinct. *v. tct*, *tra.*
tip. tipografie.
TIR 1. Transport Internaţional. **2.** Transports Internationaux sur Routes.
TIREC Tiros Ice Reconnaisance [proiect elaborat în comun de specialiştii americani şi canadieni, pentru cercetarea gheţarilor şi gheţurilor din mările polare cu sateliţi meteorologici TIROS].
TIROS Television and Infrared Observation Satellite [Sateliţi meteo americani de defilare, între 1 aprilie 1960-2 iunie 1965].
TIT Testul de Imobilizare a Treponemiei [testul Nelson]/ Testul Nelson-Mayer sau „reacţia de imobilizare a treponemelor" [test de referinţă în serodiagnosticul sifilisului], v. şi: *TPI*
T. J. Tribunalul Judeţean.
TJHC Theology, Journal of Historic Christianity [London; *rel.*].
TK timidin-kinaza (*genet.*).
Tl thallium [taliu; *el. chim.*].
TL Tulcea.
TLCM Trustul de Lucrări de Construcţii Montaj.
TLCR Trustul Local de Cofetării şi Răcoritoare.
T.L.R. Teatrul Liber din România.
tlr thunderstorm with rain [în not. Beaufort; *mar.* „furtună cu tunete şi ploaie", *meteo*].
tls thunderstorm with snow [furtună cu tunete şi zăpadă; *meteo*].
TLSB Teatrul Lucia Sturdza Bulandra.
T.L.S.I.T. *v. TLSIT*
TLSIT Trustul Antrepriză Generală de Lucrări Speciale şi Izolaţii Tehnologice [Bucureşti].
tlz furtună cu zăpadă [în notaţia Beaufort; *mar.*].
Tm thulium [tuliu; *el. chim.*].
TM Timiş.

TM-waves transverse magnetic waves [unde transversale magnetice; *el.*].
TMA timoanaleptice [antidepresive; *med.*].
TMAM teatrul maritim de acţiuni militare (*mar.*).
TMB Tribunalul Municipiului Bucureşti.
TM-CP trimetilciclopentan (*chim.*).
TMDF tetrametilfenilendiamină (*chim.*).
TML timoleptice [antidepresive; *med.*].
T.M.S. transmission measuring set [hipsometru; indicator de nivel; *tele.*].
TMTD tetra metil tiuram disulfura.
T.M.U.Ch. Trustul Antrepriză Generală de Montaj Utilaj Chimic [Bucureşti].
TNB trinitrobenzen (*chim.*).
TNF factor de necrozare a tumorilor.
TNP trinitro-phenol [trinitrofenol; *chim.*].
TNP Théâtre National Populaire [Teatrul Naţional Popular; Franţa].
TNT Trinitrotoluen [trotil; *chim.*].
TNX trinitroxilen (*chim*).
top. toponim, toponimic.
torp. torpilă.
TOS Tiros Operational System [Sistemul operaţional TIROS; primul sistem cosmic meteo global american, cu sateliţi ESSA. A fost urmat de sistemul *ITOS*], v. şi: *ESSA*
tov. tovarăş.
TOVC top of overcast [plafon superior al nebulozităţii; *meteor.*].
TOZ [întovărăşire pentru cultivarea în comun a pământului, la începutul cooperativizării agricole din URSS].
TP Partidul Taatiraa Polynesia [*f.* 1976, în Polinezia Franceză].
t.p.i. teeth per inch [la ferăstrău: dinţi pe ţol].
tpi tons per inch [tone/ ţol].
TPHA testul de hemaglutinare a treponemei pallidum
TPN triphosphopyridine nucleotide [Trifosfopiridin nucleotid; coenzimă cu rol deosebit în procesele de dehidrogenare; *chim*., *biol.*].
TPNH coenzima trifosfopiridinnucleotidei [TPN] reduse (*chim*., *biol.*).
T.P.R. Tempo primo (*muz.*).
Tr terbium [terbiu; *chim.*].
TR Teleorman.
tra. *v. tct, tinct.*
TRA Triangulum australe [Constelaţia triunghiul austral].
TRAC Text Reckoner And Compiler [Macroprocesor universal care permite elaborarea comodă a unor programe de prelucrare numerică].

TRAAC Transit Research and Atitude Control [satelit militar american, tehnologic, experimental, lansat la 15 noiembrie 1961].
TRACE Trans Regional Academic Mobility and Credential Evaluation Information Network.
trad. 1. tradiţie; tradiţional[ă]. **2.** traducere, tradus, traducător.
Trafo transformator, *germ*.
Trans. Transilvania.
transp. transport.
TRAPOL Trajectographie des Poles [campanie geodezică spaţială franceză, cu participare americană].
t.r.b. 1. tonă registru brut (*nav.*). **2.** trombon (*muz.*).
TRC tranchilizante.
TRCB Trustul Regional de Construcţii Bucureşti.
TRDRE Tracking and Data Relay Experiments [experienţe de urmărire a sateliţilor şi reemisii de date].
TRDSS Tracking Data Relay Satellite System [sateliţi de retranslaţie cu importanţă militară].
trem. tremolo [tremurător; *muz.*].
TRF Factorul hipotalamic de liberare a hormonului tireotrop [factor care stimulează specific hipofiza anterioară].
TRH tireotrop releasing hormon [tireoliberina/ tireotropină].
TRI Triangulum [Constelaţia Triunghiul].
Trib. Supr. Tribunalul Suprem.
trig. trigonometric.
trim. trimestru.
trit. tritus [triturat, mărunţit sub formă de praf; pe reţete *med.*].
tr.mk. trade-mark [marca fabricii/ înregistrată].
trp. trompetă (*muz.*).
Trp Triptofan [aminoacid].
Tr.S.M. triple-screw motor ship [navă cu trei elice; *mar.*].
TRSP transport seaplane [hidroavion de transport; *av.*].
Tr.S.S. triple-screw steamer [navă cu trei elice; *mar.*].
TRT Türkiye Radio Televizyon Kurumu [studiou RTV guvernamental din Turcia, *înf.* în 1964].
TRT Türkiye Radyo Televizyon [în Cipru].
TrThZ Trierer theologische Zeitschrift [Trier; *rel.*].
TRUC Transfrontier Regional University Co-operation.
TRW Technical Research Works [instalaţie de hidrogenare continuă pentru solidificarea uleiurilor vegetale; *tehn.*].
T.S.A. Tineretul Socialist din Austria.
TSCD tract spino-cerebelos dorsal (*med.*).

TSCV tract spino-cerebelos ventral (*med.*).
TSE Tribuna studentului comunist [Bucureşti, ASE].
TSF Télégraphie/ téléphonie sans fil [telegrafie/ telefonie fără fir].
TSGA-702 tractorul de sudat grinzi în regim automat [sub strat de flux].
TSH Thyroid Stimulating Hormone [tireostimulin-hormon/ tireostimulina hipofizei anterioare /hormonul tireostimulant/ hormonul tireotrop hipofizar/ hormonul de stimulare a tiroidei, *genet.*], v. şi: *TTH*
TST-W test wire [cablu de experimentare; *telec.*].
TTB pseudonim al lui Tudor Teodorescu-Branişte [scriitor şi ziarist român; 1899 - 1969].
TTBR pseudonim al lui Tudor Teodorescu-Branişte [1899 - 1969].
TTCA Trinidad-Tobago Chess Associations [Asociaţiile de şah din Trinidad-Tobago].
TTD Tetraetil-tiurandi-sulfură [substanţă utilizată pentru dezintoxicare în alcoolismul aronic; *med.*].
TTH *v. TSH*
TTOK Türkiye Turing ve Otomobil Kürümu [club automobilistic din Turcia].
TTS *v. TETT*
TTTM total traffic ton-miles [trafic total în tone/ mile].
TTTR two track tape recorder [magnetofon cu două piste].
Tu tuliu (*chim.*).
TU thermal unit [calorie, unitate de căldură = 0,252 kcal].
TU-114 [avion turbopropulsor sovietic de pasageri, prezentat în 28 iunie 1959, după un zbor de 8 000 km fără escală, între Moscova-New York, în 11 h şi 6', la Expoziţia sovietică de ştiinţă, tehnică şi cultură deschisă la N.Y.].
TUB Tipografia Universităţii din Bucureşti.
T.U.C *v. TUC*
TUC 1. Tucuna [Constelaţia tucanul]. **2.** Congresul Sindicatelor Britanice.
TUCN Tipografia Universităţii „Baleş-Bolyai" din Cluj-Napoca.
TUI Tipografia Universităţii „Al. I. Cuza" din Iaşi.
TUL Työväen Urheiluliitto [Uniunea Sportivă Muncitorească; Finlanda].
T.U.N.T. Tineretul Universitar Naţional Ţărănesc.
TUT Tipografia Universităţii din Timişoara.
TV Televiziunea.
TV-104 [bireactor de pasageri, realizat în 1956 de Andrei Nikolaevici Tupolev].
T.V.A. Taxa pe valoare adăugată [impozit general pe consum perceput la fiecare stadiu al circulaţiei, dar nu la întreaga valoare a mărfii, ci la valoarea nou adăugată].

TVE Televisão Experimental [post TV guvernamental, *înf.* în 1981, în Mozambic].
TVOR terminal very high frequency omnirange [sistem telemetric de foarte înaltă frecvenţă pentru aerodromuri finale; *av.*].
TVR Televiziunea Română.
TVRL Televiziunea Română Liberă.
TVRO Television Receiver Only [staţie de sol cu antenă de mici dimensiuni pentru recepţia programelor de televiziune transmise prin sateliţi artificiali ai Pământului; *astron.*].
TWA Trans World Air Lines [companie americană de transporturi aeriene, creată în 1930].
TWh Terawattoră [1 TWh = 10^{12} Wh = 10^{9} kWh].
Typp thousands of yards per pound [mii de yarzi pe funt].
Tyr Tirozină [aminoacid].

U

u 1. aer amenințător [în notația Beaufort; *mar.*].
U Uraniu [element chimic].
U.A. Uniunea Arhitecților.
UA umiditate accesibilă (*agr.*).
U.A.E.R. *v. UAER*
UAER Uniunea Asociațiilor de Elevi din România [1945-1948/ 1949?].
U.A.I. *v. UAI*
UAI 1. Uniunea Astronomică Internațională (*f.* în 1919), v. și: *IAU.* **2.** Uniunea Academică Internațională [creată la Paris, în 1919].
UAL unitatea aritmetico-logică.
UAM Union des Artistes Modernes [Uniunea Artiștilor Moderni (din Franța)].
U.A.M.-215 E utilaj automotor multifuncțional de 215 cai-putere [pentru lucrări de electrificare].
U.A.M.-215 P utilaj automotor multifuncțional de 215 cai-putere cu platformă.
U.A.M.-215 MB utilaj automotor multifuncțional de 215 cai-putere [cu macara și benă].
U.A.M.-215 S5 utilaj automotor multifuncțional de 215 cai-putere [cu instalație de scos și introdus traverse].
ÚAMK Ústředni Automotoclub [Automotoclub Central din R.S. Cehoslovacă].
U.A.P. *v. UAP*
UAP 1. Uzina de Automobile/ Autoturisme din Pitești [inaugurată la 20 aug. 1968]. **2.** Uniunea Artiștilor Plastici.
U.A.R. Uniunea Armenilor din România.
UARS Upper Atmosphere Research Satellite [proiect de satelit geofizic american; după 1981].
U.A.S. Uniunea Alternativă Socialistă [fracțiune în cadrul P.C. Bulgar].
U.A.S.C. *v. UASCR*
U.A.S.C.R. *v. UASCR*
UASCR Uniunea Asociațiilor Studenților Comuniști din România [*înf.* în 1957 sub denumirea de Uniunea Asociațiilor Studenților din România - denumire păstrată până în 1973; anterior lui 1973 s-a numit UASR; formă

specifică de organizare, cu statut propriu a activităţii UTC în rândul studenţilor], v. şi: *UASR*

U.A.S.P. Uniunea Asociaţiilor Sovietice de Prietenie cu Străinătatea.

UASR Uniunea Asociaţiilor Studenţeşti din România [*înf.* în 1957; din 1973 devine: *UASCR*], *vezi şi: UASCR*

U.A.T.I. Uniunea Asociaţiilor Tehnice Internaţionale [*înf.* la 2 martie 1951, la Paris].

U.A.X. unit automatic exchange [centrală automată rurală; staţie telefonică automată raională; *tele.*].

U.A.X. working - telefonie automată rurală (*tele.*).

UB Universitatea din Bucureşti.

UBA Ulusal Basin Ajansi [agenţie particulară de presă din Turcia].

UBr Universitatea din Braşov.

UC 1. Uniunea Civică [*înf.* în 1971, în Uruguay]. **2.** Uniunea Constituţională [partid în Maroc, *înf.* în 1982].

U.C.A. Uniunea Cooperativelor Agricole.

U.C.D. *v. UCD*

UCD 1. Uniunea Creştin Democrată [*înf.* în 1945, în Berlinul Occidental]. **2.** Uniunea Centrului Democratic [fondată în 1977, în Spania, ca alianţă electorală a 12 partide; se autodezmembrează în 1983].

UCECOM Uniunea Centrală a Cooperativelor Meşteşugăreşti [*înf.* la Bucureşti în 1951].

UCFS Uniunea de Cultură Fizică şi Sport [*înf.* în 1957; din toamna lui 1967 este înlocuită cu C.N.E.F.S.].

U.C.I. *v. UCI*

UCI 1. Union Cycliste Internationale [Uniunea Ciclistă Internaţională]. **2.** Uniunea Comuniştilor din Iugoslavia [*înf.* în aprilie 1919; noua denumire, din 1952, a Partidului Comunist din Iugoslavia].

UCIN Uniunea Cineaştilor.

UCLA Universitatea California din Los Angeles.

UCM Uniunea Compozitorilor şi Muzicologilor.

UCMB Uniunea Cooperativelor Meşteşugăreşti din Bucureşti.

UCMR Uzina de Construcţii de Maşini Reşiţa.

UCN 1. Uniunea Centrului Naţional [*înf.* în 1983, în Guatemala]. **2.** Universitatea "Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca.

UCr Universitatea din Craiova.

UCR 1. Uzinele Chimice Române. **2.** Uniunea Civică Radicală [partid de guvernământ în Republica Argentina, *înf.* în 1957].

UCRL University of California Research Laboratory [Laboratorul de Cercetări al Universităţii din California].

UCS Uniunea Creştin Socială [*înf.* în 1945, în R.F.G].

U.C.T.A.D. Conferinţă O.N.U. pentru Comerţ şi Dezvoltare.
U.D.C. *v. UDC*
UDC 1. Universal Decimal Classification [system]; *v. CDU.* **2.** Uniunea Democrat Creştină [Bucureşti, 1990]. **3.** Universal decimal classification [clasificarea zecimală a universală].
U.D.E.A.C. *v. UDEAC*
UDEAC Union Douanière et Économique de l'Africaque Centrale [Uniunea Vamală şi Economică a Africii Centrale; grupare integraționistă creată în decembrie 1964, prin semnarea Tratatului de la Brazaville, intrat în vigoare la 1 ianuarie 1966].
U.D.F. *v. UDF*
UDF 1. Uniunea pentru Democraţia Franceză [fondată în 1979, în Guyana Franceză]. **2.** Uniunea pentru Democraţia Franceză [în Guadelupa]. **3.** Uniunea pentru Democraţia Franceză [în Marion]. **4.** Frontul Democratic Unit [aripa internă a ANC - din *R.S.A.*]. **5.** Frontul Unit Democratic [Africa de Sud]. **6.** Uniunea Forţelor Democratice [Bulgaria].
UDH Uniunea Democratică Hunedoreană.
U.D.L. Uniunea Democraţilor Liberi [Ungaria].
U.D.M. Uniunea Democrată Mongolă [*înf.* în decembrie 1989].
U.D.M.R. Uniunea Democrată Maghiară/ a Maghiarilor din România.
UDP 1. Uniunea Democratică Populară [1978, Peru; alianţă electorală]. **2.** Uniunea Democratică Populară [în Bolivia].
UDPF Uniunea Democratică a Poporului Finlandez [*înf.* în 1944].
UDPG uridine-diphosphate glucose [uredin-difosfat glucoză; *chim.*].
UDPM Uniunea Democrată a Poporului Malian [partid *înf.* în 1976 în Republica Mali].
UDRM Uniunea Democratică pentru Respectul Muncii [*înf.* în 1978, în Belgia].
U.D.R. v. UDR
UDR 1. Union des Démocrates pour la République [Uniunea Democraţilor pentru Republică; Franţa]. **2.** Uniunea Democrată a Romilor.
U.D.R.R. Uniunea Democrată a Romilor din România [*înf.* la 18 februarie 1990, la Bucureşti].
U.D.R.U. Uniunea Democratică a Românilor din Ungaria.
UDSR Union Démocratique et Socialiste de la Résistance [partid format în Franţa în iunie 1945].
UDT Uniunea Democratică a Timorului de Est [în Timorul de Est].
UEA Universala Esperanto Asocio [Asociaţia Mondială de Esperanto].
U.E.A. Uniunea Emiratelor Arabe [Emiratele Arabe Unite].
UEBL l'Union économique belgo-luxembourgeoise [din BENELUX].
UEF Union Européenne des Fédéralistes.

UEFA 1. Union Européenne de Football-Associations. **2.** Uniunea Europeană de Fotbal Amator [*înf.* în 1955].
U.E.M. Uniunea Economică şi Monetară.
U.E.O. v. UEO
UEO 1. Uniunea Europei Occidentale [organizaţie internaţională guvernamentală, politică-militară, de pe lângă NATO, f. în 6 mai 1955, pe baza Acordurilor de la Bruxelles – 1948 - şi Paris – 1954, sediu: Londra], v. şi: *W.E.U.*
U.E.P. Uniunea Europeană de Plăţi [sistem de plăţi stabilit în 1950 între ţările membre ale OECE; a înlocuit *A.P.I.E.*].
UER *v. EBU*
U.E.R. *v. UER*
UER 1. Union Européenne de Radiodiffusion [Uniunea Europeană de Radiodifuziune]. **2.** Uniunea Evreilor Pământeni [*înf.* în noiembrie 1909. Preşedinte: Dr. Wilhelm Filderman. Presă: "Egalitatea", "Curierul Israelit"; din 1919: *UER*].
UF [tipologie psihologică: orientat spre loialitate şi cooperare în grup].
UFA Universum-Film-Aktiengesellschaft [consorţiu cinematografic vest-german].
U.F.A.R. Uniunea Femeilor Antifasciste din România [*înf.* în 1945].
U.F.D. Uniunea Forţelor Democratice [Sofia].
UFI Union Française d'Information [agenţie de informaţii].
Ufo unknown flying object.
UFO Unidentified Flying Object [Obiecte Zburătoare Neindentificate], v. şi: *OZN, O.Z.N.*
UFDR Uniunea Femeilor Democrate din România [organizaţie *înf.* în februarie 1948; din martie 1958 devine: Consiliul Naţional al Femeilor din RSR].
UFSR Uniunea Federaţiilor Sportive din România [organ antebelic].
UFT Ultrafioletnii Telescop.
UGAA Uniunea Generală Arabă de Asigurări.
U.G.B. Unite gros betail [unitate de vită mare], v. şi: *U.V.M.*
U.G.G.I. Uniunea Geodezică şi Geofizică Internaţională [fondată în 1919; sediul: la Toronto, Canada].
U.G.I.R. **1.** Uniunea Generală a Industriaşilor din România. **2.** Uniunea Generală a Inginerilor din România.
U.G.M. Uniunea Generală a Muncitorilor [Spania].
UGS Uniunea Generală a Sindicatelor; *v. UGSR*
UGSR Uniunea Generală a Sindicatelor din [R.S.] România [organizaţie sindicală unică, alcătuită prin afilierea uniunilor sindicatelor pe ramuri de producţie; continuă activitatea CGM - Confederaţiei Generale a Muncii

(1945-1953) şi a Consiliului Central al Sindicatelor (1953-1966). Denumirea datează din mai 1966 până la Revoluţie], v. şi: *C.G.M., CCS*
UGSR *v. UGS*
U.G.S.R. *v. UGSR*
U.G.P.R. 1. Uniunea Generală a Pensionarilor din România [*înf.* în februarie 1990]. **2.** undergroung railroad [cale ferată subterană].
UHF Ultra High Frequency/Frequencies [unde radioelectrice a căror frecvenţă este ultraînaltă, cuprinsă între 300-3000 MHz, *el.*], v. şi: *UÎF*
u.i. ut infra [vie unten; *lat.*].
U.I. *v. UI*
UI 1. Universitatea "Al. I. Cuza" din Iaşi. **2.** Uniunea Interparlamentară [organizaţie internaţională neguvernamentală, *înf.* în 1889].
U.I.A. Uniunea Internaţională a Arhitecţilor [organizaţie neguvernamentală, cu sediul la Paris, *înf.* în iunie 1948].
UIAA Union Ìnternationale des Associations d'Alpinisme [Uniunea Internaţională a Asociaţiilor de Alpinişti].
U.I.C. Uniunea Internaţională a Căilor Ferate [*înf.* în 1922; sediul: la Paris].
UICN Uniunea Internaţională pentru Conservarea Naturii [şi a resurselor sale] [*înf.* în 1948, cu sediul la Morges, în Elveţia].
UICPA Uniunea Internaţională de Chimie Pură şi Aplicată; *v. IUPAC.*
UIFPA Uniunea Internaţională de Fizică Pură şi Aplicată; *v. IUPAP*
UIGG Uniunea Internaţională de Geodezie şi Geofizică.
U.I.I.G. Uniunea Internaţională a Industriei Gazului [*înf.* la 2 iunie 1931, la Londra].
U.I.O.O.T. Uniunea Internaţională a Organismelor Oficiale de Turism [*înf.* în 1925 la Haga], v. şi: *OMT*
U.I.P.M. *v. UIPM*
UIPM 1. Uniunea Internaţională a Presei Medicale [*înf.* la 4 oct. 1952, la Veneţia, având sediul la Paris; în 1966 U.S.S.M. din R.S.R. se afiliază la *UIPM*]. **2.** Uniunea Internaţională de Pentatlon Modern.
UIPMB Union Internationale de Pentathlon Moderne et Biathlon.
U.I.P.T.V. Uniunea Internaţională pentru Publicarea Tarifelor Vamale [*înf.* prin Convenţia semnată la Bruxelles la 5 iulie 1890, intrată în vigoare la 1 aprilie 1891].
U.I.S. *v. UIS*
UIS Uniunea Internaţională a Studenţilor [organizaţie democratică, internaţională a studenţilor, creată în august 1946, cu prilejul primului Congres Internaţional al Studenţilor, ţinut la Praga, unde se află şi sediul; România aderă în 1948].
U.I.T. *v. UIT*

UIT 1. Union Internationale de Tir [Uniunea Internaţională de Tir]. **2.** Uniunea Internaţională a Telecomunicaţiilor [cea mai veche organizaţie internaţională guvernamentală, *înf.* în 17 mai 1865 – Paris, pentru asigurarea colaborării dintre state în vederea îmbunătăţirii telecomunicaţiilor şi promovării progresului tehnic. Până în 1932 s-a chemat Uniunea Telegrafică Internaţională; în 1947 devine instituţie specializată a Naţiunilor Unite; România este afiliată în 1865; sediu: Geneva], v. şi: *I.T.U.*, *ITU*
UÎF Ultra Înaltă Frecvenţă (*rad.*, *telev.*); v. şi: *UHF*
U.J.C.A.P. Uniunea Judeţeană a Cooperativelor Agricole de Producţie.
UJCM Uniunea Judeţeană a Cooperativelor Meşteşugăreşti.
UJECOOP Uniunea Judeţeană a Cooperativelor de Producţie.
U.J.D.R. Uniunea Juriştilor Democraţi din România.
UKMO United Kingdon Meteorological Office [Oficiul Meterorologic din Marea Britanie].
UKW Ultra-Kurz-Welle.
ULF ultra-low frequency [frecvenţă ultrajoasă; *el.*].
U.L.F. Unsere liebe Frau (*germ.*).
u.m. undermentioned [mai jos menţionat].
U.M. 1. unităţi motorii (*psih.*); v. şi: *E.M.G.* **2.** Unitatea Militară.
UMA Ursa Major [Constelaţia Ursa Mare].
UMB 1. Uniunea Medicală Balcanică. **2.** Uzina de Medicamente Bucureşti.
UMEB Uzina de Maşini Electrice Bucureşti.
UMFB Uzina de Mecanică Fină Bucureşti.
UMG Uniunea Muncitorilor Guyanezi [în Guyana Franceză].
UMGB Uzina de Maşini Grele Bucureşti.
UMI Ursa Minor [Constelaţia Ursa Mică].
UMNO Organizaţia Naţională Unită din Malaya [partid al Malaysiei].
U.M.O.A. Uniunea Monetară Vest-Africană [*înf.* la 12 mai 1962].
UMP uridine-monophosphate [uridin-monofosfat; *chim.*].
UMPK uridin-monofosfat = kinază [*genet.*].
U.M.R.L. Uniunea Mondială a Românilor Liberi.
UMT Uzinele Mecanice Timişoara.
UMTS Uzinele Mecanice Turnu-Severin.
UMVC Uzina Mecanică de Utilaj Chimic.
UMWA United Mine Workers of America [Asociaţia Muncitorilor Mineri din America].
U.N. unităţi nutritive (*zoot.*).
UN United Nations [Naţiunile Unite], v. şi: *ONU, UNO*
UNA Uniunea pentru Noua Alternativă [alianţa electorală din Venezuela, *înf.* în 1982].

UNAEC United Nations Atomic Energy Communittee [Comisie ONU pentru energie atomică].
UNAR Uniunea Naţională din Rwanda [partid politic, *înf.* în 1959].
UNAVEM Misiunea Naţiunilor Unite de Verificare în Angola [*înf.* cu aprobarea Consiliului de Securitate al O.N.U.].
UNC Uniunea Naţională Camerunеză [*înf.* în 1966].
U.N.C.A.P. *v. UNCAP*
UNCAP Uniunea Naţională a Cooperativelor Agricole de Producţie [organizaţie democratică, reprezentativă a C.A.P.-urilor şi a ţărănimii din R.S.R, constituită prin asocierea CAP-urilor; *f.* la Bucureşti, în 1966].
UNCITRAL United Nations Commission on International Trade Law [Comisia Naţiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internaţional; organ al Adunării Generale a O.N.U, creat în 1966. România este membră în intervalul 1966-1976].
UNCM Union Nationale des Centres de Montagne [instituţie tehnică franceză de schi şi alpinism].
U.N.C.T.A.D. *v. UNCTAD*
UNCTAD United Nations Conference on Trade Development [Conferinţa Naţiunilor Unite pentru Comerţ şi Dezvoltare; organ permanent, specializat, al Adunării Generale a ONU, fondat la 30 decembrie 1964 - în scopul extinderii comerţului internaţional şi accelerării dezvoltării economice - după organizarea primei sesiuni a Conferinţei de la Geneva, între 23 martie – 16 iunie 1964; sediul: Geneva].
UND 1. [norii] Undulatus (*meteor.*). **2.** Uniunea Naţională Democratică [*înf.* în 1962 în Monaco]. **3.** Uniunea Naţională Democratică [în El Salvador].
U.N.D.O.F. Forţele ONU de observare a dezangajării militare pe Înălţimile Golan.
U.N.D.P. *v. UNDP*
UNDP United Nations Development Programme [organ subsidiar al ONU, *înf.* în 1966], v. şi: *PNUD, P.N.V.D.*
U.N.D.R.O. *v. UNDRO*
UNDRO Office of the United Nations Disaster Relief Coordination [Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Ajutor/ Ajutoare în caz de Catastrofă; *înf.* în 1972; sediul: la Geneva].
UNECE United Nations Economic Commission for Europe.
UNEF 1. United Nations Emergency Force [Forţe de urgenţă/ intervenţie ale ONU]. **2.** l'Union Nationale des Étudiants de France.
UNEFID Uniunea Naţională din Franţa a Studenţilor Independenţi şi Democraţi [definită şi: *U.N.E.F. - I.D.* = Uniunea Studenţilor Francezi – Independentă şi Democratică]**.**
U.N.E.P. *v. UNEP*

UNEP United Nations Environment Programme [Programul Naţiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător; elaborat la propunerea Confederaţiei Naţiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător, la Stockholm, între 5 – 16 iunie 1972; organ subsidiar al Adunării Generale a ONU de asistenţă multilaterală, *f.* la 14 decembrie 1972; sediul: Nairobi].
UNEPTA United Nations Expanded Programme of Technical Assistance [Programul lărgit al ONU pentru acordarea ajutorului tehnic].
UNESCO United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization [Organizaţia Naţiunilor Unite pentru Educaţie, Ştiinţă şi Cultură; organizaţie internaţională guvernamentală, cu sediul la Paris, creată în 16 noiembrie 1945; îşi începe activitatea în 4 noiembrie 1946, în vederea colaborării intelectuale între state prin educaţie, ştiinţă şi cultură; România este membră din 1956].
UNF [tipologie psihologică: orientat spre autoritate autocritică].
UNFAO United Nations Food and Agriculture Organization [Organizaţiea Naţiunilor Unite pentru Alimentaţie şi Agricultură].
UNFDAC United Nations Fund for Drug Abuse Control.
UNFICYP Forţele Naţiunilor Unite din Cipru.
UNFP Uniunea Naţională a Forţelor Populare [*înf.* în 1959, în Maroc].
U.N.F.P.A. *v. UNFPA*
UNFPA United Nations Fund for Population Activities [Fondul ONU pentru Activităţi în domeniul Populaţiei].
ung. unguentum [unguent].
UNGOMAP Misiunea de bune oficii a O.N.U. în Afganistan şi Pakistan [*înf.* în 14 aprilie 1989, desfiinţată la 16 martie 1990].
ungt. unguentum [unguent, alifie], v. şi: *ung., unqt*.
ungv. ungvent (*med.*, *farm.*).
U.N.H.C.R. *v. Î.C.R.*
U.N.H.C.R. Înaltul Comisar al Naţiunilor Unite pentru Refugiaţi sau Î.C.R.
UNI United News of India [agenţie de presă din India, *înf.* în 1961].
UNIATEC Union Internationale des Associations Technique Cinématografique.
UNIC United Nations Information Centre [Centrul de Informaţii al O.N.U.].
U.N.I.C.A. *v. UNICA*
UNICA Union Internationale du Cinéma d'Amateurs [Uniunea Internaţională a Cineamatorilor].
U.N.I.C.E.F. *v. UNICEF*
UNICEF United Nations International Children's Emergency Fund [Fondul Internaţional al Naţiunilor Unite în Situaţii de Urgenţă pentru Copii; organizaţie internaţională din custodia Naţiunilor Unite, *f.* la 11.12.1946, de

către Adunarea Generală a ONU; în 1956 i se decernează Premiul Nobel, pentru contribuţii deosebite aduse la ameliorarea condiţiilor de viaţă ale copiilor; Sediul: la New York].
UNIDO United Nations Industrial Development Organization; *v. ONUDI, O.N.U.D.I.*
U.N.I.F..I.L. *v. UNIFIL*
UNIFIL Forţa interimară [de pace] a O.N.U. în Liban [*înf.* în 1978; cuprindea (în 1990) 5876 militari din 9 ţări: Fidji, Finlanda, Franţa, Ghana, Irlanda, Italia, Nepal, Norvegia şi Suedia].
U.N.I.D.I.R. Institutul O.N.U. pentru Cercetări în Domeniul Dezarmării de la Geneva.
UNIDROIT Institutul Internaţional pentru Unificarea Dreptului Privat [creat la Roma la 20 aprilie 1926 şi inaugurat la 30 mai 1928].
UNIMA Union Internationaile des Marionettes.
U.N.I.I.M.O.G. *v. UNIIMOG*
UNIIMOG Grupul de Observatori Militari ai Naţiunilor Unite pentru Iran şi Irak.
UNIP Partidul Unit al Independenţei Naţionale [*înf.* în Zambia, în 1959].
UNIR Uniunea Naţională pentru Independenţă şi Revoluţie [*înf.* în iunie 1984, partid politic din Ciad].
unis. unisono [sunet unic; *muz.*].
U.N.I.S. *v. UNIS*
UNIS 1. United Nations Interregional Seminar [Seminarul Interregional al ONU]. **2.** Uniunea Naţională Independentă a Studenţilor.
unit. unitate.
UNITA Uniunea Naţională pentru Independenţă Totală a Angolei.
UNITAR United Nations Institute for Training and Research [Institutul Naţiunilor Unite pentru Formare şi Cercetare; organizaţie internaţională din sistemul Naţiunilor Unite, fondat la 11 decembrie 1963; îşi începe activitatea în 1965; sediul: New York].
U.N.I.T.A.R. *v. UNITAR*
UNITER Uniunea Teatrală din România.
univ. 1. universitar. **2.** universitate.
UNIVAC Universal Automatic Computer [maşină de calcul electronică; calculator/ computer automat, universal; SUA].
U.N.O. Uniunea Naţională a Opoziţiei [Nicaragua].
UNO United Nations Organization [Organizaţia Naţiunilor Unite], v. şi: *ONU, UN*
UNOAEC United Nations Organization Atomic Energy Commission [Comisia O.N.U. pentru energie atomică].

UNPA United Nations Postal Administration [Administraţia Poştală a O.N.U.].
unqt unquentum [unguent, alifie; *farm.*].
unqt *v. ungt*
UNR l'Union pour la Nouvelle République [Uniunea pentru Noua Republică; grupare politică formată în 1958 pentru susţinerea politicii generalului de Gaulle].
UNRISD United Nations Research Institute for Social Development [Institutul de Cercetare al Naţiunilor Unite pentru Dezvoltarea Socială; organizaţie internaţională din custodia Naţiunilor Unite, *f.* în 1963; îşi începe activitatea la 01.07.1964; sediu: Geneva].
UNRRA United Nations Relief and Rehabilitation Administration [1943 – 1947].
U.N.R.R.A. Administraţia O.N.U. pentru Ajutorare şi Reconstrucţie [între 9 noiembrie 1943 - 31 martie 1949].
U.N.R.W.A. *v. UNRWA*
UNRWA United Nations Relief and Works Agency [Agenţia Naţiunilor Unite pentru Ajutor şi Reconstrucţie; *înf.* în 1949 în scopul de a asigura mijloace de existenţă pentru refugiaţii arabi din Palestina în Orientul Mijlociu (în Iordania, Gaza, Liban, care - după înfiinţarea statului Israel - nu puteau fi repatriaţi ori stabiliţi în alte zone].
UNSC United Nations Seminar of Cadastre [Seminarul O.N.U. pentru probleme de cadastru].
UNSCC United Nations Standards Co-ordination Committee [Comitetul ONU pentru coordonarea standardelor].
UNSCED United Nations Seminar on Cartography for Economic Development [Seminarul O.N.U. pentru probleme de cartografie aplicată la dezvoltatea economică].
UNSR Uniunea Naţională a Studenţilor din România [organizaţie de masă democratică, studenţească, creată în 1947, ca o continuatoare a FDU; a activat până în 1949, când s-a unificat cu celelalte organizaţii de tineret în cadrul U.T.M.].
UNTA United Nations Technical Assistance [ONU].
UNTAA United Nations Technical Asistance Administration [Administraţie ONU pentru Asistenţă Tehnică].
UNTAG Grupul de Asistenţă al ONU pentru Perioada de Tranziţie.
UNTS 1. Undergraduate Navigator Training System [Sistem de pregătire a studenţilor de la facultăţile de navigaţie]. **2.** Unitatea Naţională a Oamenilor Muncii Salvadorieni.
UNWCC United Nations War Crimes Commission.
U.P. *v. UP*

UP 1. Uniunea Patrioţilor [organizaţie de masă cu caracter antifascist, *înf.* în 19 noiembrie 1942, la iniţiativa PCR, ca organizaţie de rezistenţă împotriva dictaturii militaro-fasciste şi a ocupaţiei hitleriste. A editat în ilegalitate ziarul "România Liberă". În 1946 se transformă în Partidul Naţional Popular], v. şi: *PNP*. **2.** Uniunea Patristică [partid de guvernământ din Liechtenstein]. **3.** orientat spre succes social [tipologie psihologică]. **4.** United Press [Agenţie telegrafică americană; amerik. Nachrichtenbüro]. **5.** Uniunea Poporului [în Belgia].
U.P.A. Uniunea Parlamentelor Africane [organizaţie internaţională neguvernamentală, *înf.* la 13 februarie 1976; sediul: la Abidjan, în Coasta de Fildeş].
U.P.A.B. *v. UPAB*
UPAB Uniunea Populară Agrariană/ Agrară Bulgară [*înf.* în 1899].
UPB 1. Uniunea Progresistă din Bonaire [în Antilele Olandeze]. **2.** Universitatea Populară Bucureşti.
U.P.C. *v. UPC*
UPC 1. Universitatea de Partid şi de Conducere. **2.** Universidad Politécnica de Catalunya [Manresa, Spania]. **3.** Universal Pictures Corporation [Studiourile cinematografice americane "Universal"].
UPF tipologie psihologică [orientat spre solidaritate şi progres social].
UPGA Marea alianţă progresistă unită [una din principalele coaliţii politice din Nigeria; după 1963].
U.P.I. *v. UPI*
UPI 1. United Press International [agenţie de presă internaţională din SUA, cu sediul la New York, creată în 1907, extinsă în 1958].
UPM Uniunea Partidelor Moderate [*înf.* în 1963 în Republica Vanuatu].
UPP United Press of Pakistan [agenţie de presă, *înf.* în 1949].
UPPN Uniunea persoanelor persecutate de nazişti [din R.F.G.].
UPRONA Uniunea pentru Progres Naţional [*înf.* în 1958 în Burundi].
UPU Universal Postal Union [Uniunea Poştală Universală; organizaţie internaţională guvernamentală, *f.* la 9 octombrie 1874; îşi începe activitatea la 1 iulie 1875, sub denumirea Uniunea Poştală Generală - până în 1878, activitatea acesteia fiind coordonată de ECOSOC; România este membră din 1874; sediu: Berna].
U.P.U. *v. UPU*
Ur. Uruguay.
URA Uzina de Reparaţii Auto.
URAC Uniunea Republicilor din Africa Centrală.
URC United Republic of Cameroon [Republica Unită Camerun], v. şi: *RUC*
URCC Uniunea Regională a Cooperativelor de Consum.
URD Uniunea Republicană Democrată [1964, Venezuela].

URDC Uzina de Reparaţii Dudeşti-Cioplea.
UREMOAS Uzina de Radiatoare, Echipament Metalic, Obiecte şi Armături Sanitare [Bucureşti].
URF Union des services routiers des chemins de fer européens [Uniunea serviciilor rutiere ale căilor ferate europene].
U.R.L. Uniunea Românilor Liberi.
urm. următoarele.
URSI Union Radio-Scientifique International [Uniunea Radio-Ştiinţifică Internaţională].
URSS Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste; *v. SSSR*
URT United Republic of Tanzania [Republica Unită Tanzania], v. şi: *RUT, IMT*
U.R.T.A.E. Uzina de reparaţii transformatoare şi aparataj electric [Roman].
U.R.T.I. Universitatea Radiofonică şi Televizuală Internaţională.
U.R.T.M. Uniunea Revoluţionară a Tineretului Mongol.
u.s. ut supra [wie obeu; *lat.*].
US Uniunea Socialisă [Siria].
US *v. USA*
USA United States of America [Statele Unite ale Americii], v. şi: *SUA*
USAF United States Air Force [Forţele Aeriene ale Statelor Unite; aviaţia militară a SUA; *av. milit.*].
USAFA United States Air Force Academy [Academia Asociaţiei Militare a SUA].
USAFE United States Airforce in Europe.
USAG United States Army Group [Grupare de Armate a S.U.A.].
USAID Agenţia SUA pentru ajutor de dezvoltare.
U.S.A.P. Uniunea Partidelor Africane din Sud.
USAR United States Army [Armata de Uscat a S.U.A.].
USAR EUR United States Army Europe [Armata de uscat a SUA din Europa].
USAS 1. Uniunea Socialistă Arabă Siriană [fondată în 1964, Siria]. **2.** United States Air Services [Serviciile Aviaţiei Militare a S.U.A.].
USAT United States Army Transport [Serviciile de Transport ale Armatei S.U.A.].
USBC United States Bureau of the Census [Biroul de recensământ al SUA].
U.S.B.M. United States Bureau of Mines [Biroul pentru Industrie Minieră a SUA].
U.S.B.S. United States Bureau of Standards [Biroul de Standarde al SUA].
U.S.C. Comitetul de Subvenţii Universitare [Marea Britanie].
USCC United States Commercial Company [Companie Comercială a SUA].

USCF The United States Chess Federation [Federaţia de Şah din SUA].
USCG United States Coast Guard [Garda/ Paza de Coastă a SUA].
USDA U.S. Department of Agriculture [Departamentul/ Ministerul Agriculturii al S.U.A.].
U.S.D.A. *v. USDA*
USEG ultrasonoencefalografie.
USFP Uniunea Socialistă a Forţelor Populare [*înf.* în 1959, în Maroc, ca secţia UNFP din Rabat].
USFS United States Forest Service [Serviciul de Pază a Pădurilor din SUA].
U.S.G. Uniunea Socială Germană [R.D.G.].
USGE United General Electric [companie americană de electricitate; *electrotehnică*].
USGF United States Ground Forces [Trupele Terestre ale SUA].
USGS United States Geological Survey [Direcţia Geologică a SUA].
U.S.I.A. *v. USIA*
USIA United States Information Agency [Agenţia pentru informaţii a Statelor Unite ale Americii].
USIC Union Sportive Internationale des Cheminots.
USIS United States Information Service [serviciu de informaţii, SUA].
USISC Uniunea Sindicatelor din Învăţământ, Ştiinţă şi Cultură.
USIT 1. Uniunea Sindicală a Interpreţilor şi Traducătorilor [*înf.* în Bucureşti în februarie 1990]. **2.** University-based Critical Mass System for Information Technology.
USITA United States Independent Telephone Association [Asociaţia Independentă a Telefoanelor din SUA].
USL United States Lines [Companie americană de transporturi pe apă].
USLA Unitatea Specială de Luptă Antiteroristă.
USLG Uniunea Sindicatelor Libere Germane [din R.D.G.].
U.S.M. Uniunea Studenţilor Mongoli.
USMA 1. United States Maritime Administration [Administraţia Maritimă a SUA]. **2.** United States Military Academy [Academia Militară a SUA].
USMC United States Marine Corps [Corpul de Infanterie Marină al SUA].
USNA United States Naval Academy [Academia Navală a SUA].
USNG United States National Guard [Garda Naţională a SUA].
USNO United States Naval Observatory [Observatorul Naval al SUA].
USNS United States Naval Ships [Navă Militară a SUA].
USNT United States Navy Transport [Navă de Transport a Marinei Militare a SUA].
U.S.P.A. Uniunea Sindicală Panafricană [*înf.* în 1961, la Conferinţa de la Casablanca, unde îşi are sediul].
USPF United States Pacific Fleet [Flota SUA din Oceanul Pacific].

USPO 1. United States Patent Office [Oficiul de Patente al SUA]. **2.** United States Post Office [Oficiu Poştal al SUA].
USR Uniunea Stângii Revoluţionare [1979, Peru].
USRA United States Regular Army [Armata Regulată a SUA].
USS United States Standard [standard SUA].
USSG United States Standard Gauge [calibru standard pentru sârmă al SUA].
USSM Uniunea Societăţilor de Ştiinţe Medicale [din R.S.R.].
U.S.S.R. Union of Soviet Socialist Republics [Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste], v. şi: *URSS.*
USSS United States steam-ship [navă - cu vapori - a SUA].
U.S.T. Uniunea Socialistă a Tineretului [din Cehoslovacia].
USTS United States Travel Service.
USTT Uniunea Sindicală a Muncitorilor din Tunis.
USW ultra-short waves [unde ultrascurte].
USWA United Steel Workers of America [Federaţia Sindicală a Oţelarilor Americani/ Sindicatul Unit al Oţelarilor Americani].
USWB United States Weather Bureau [Biroul Meteorologic al SUA].
UT Universitatea din Timişoara.
UTA Uzinele Textile Arad.
UTB Uzina "Tractorul" Braşov.
U.T.C. *v. UTC*
UTC 1. Timp Universal Coordonat [sistem care stă la baza timpului civil, recomandat în 1975]. **2.** Uniunea Tineretului Comunist din R.S. România [*înf.* în 1922 cu sprijinul şi sub conducerea P.C.R.], v. şi: *U.T.S.*
UTCL Uniunea Tineretului Comunist Leninist [din URSS], v. şi: *VLKSM*
U.T.I. Uniunea Târgurilor Internaţionale [*înf.* în 1925; sediul: la Paris].
UTM Uniunea Tineretului Muncitor [fosta denumire a UTC între 1949-1965], v. şi: *UTC, UTS*
U.T.S. *v. UTS*
UTS 1. Uniunea Tineretului Socialist [denumire care în 1923 schimba pe cea anterioară, *Mişcarea Tineretului Socialist*; funcţionează până în 1947-1949, când fuzionează cu U.T.C. şi cu celelalte organizaţii democratice de tineret în U.T.M., în România]. **2.** Ulpia Traiana Sarmizegetusa [Colonia Ulpia Traiana Augusta Dacica Sarmizegetusa].
U.T.T. *v. UTT*
UTT 1. utilaj de transport tehnologic intern. **2.** Uniunea Internaţională a Telecomunicaţiilor [instituţie interguvernamentală cu activitate coordonată de ECOSOC].
UTWA United Textile Workers of America [Sindicatul Muncitorilor Textilişti din America].

UUÅ Uppsala Universitets Årsskrift.
UUMR Uzina de Utilaj Minier şi Reparaţii [din Baia Mare].
UUS Unde Ultrascurte (*fiz.*).
U.V.M. *v. U.G.B.*
U.V.M./ ha unitate vită mare la hectar [unitate pentru exprimarea capacităţii de păşunat; *agr.*].
UVN unitate vită mare (*zootehn.*).
U.V.R. Uniunea „Vatra Românească".
UX unitatea x [unitate de măsură pentru lungimi, egală cu 10^{-3} adică 10^{-11} cm, folosită în spectroscopia radiaţiei x].
uz uzuală.

V

v. 1. vezi. **2.** vizibilitate excepţională [în notaţia Beaufort; *mar., meteo*].
V 1. vanadiu (*el. chim.*). **2.** volt [unitate de măsură a tensiunii electromotoare şi a tensiunii electrice - a diferenţei de potenţial -, în sistemul MKSA; unitate SI derivată pentru mărimile: *diferenţă de potenţial electric*, *tensiune electrică*, *tensiune electromotoare* - şi *forţă electromotoare*]. **3.** simbol pentru cifra romană cu valoarea 5.
V% grad de saturaţie cu baze (*agr.*).
va volt-amper [unitate de măsură pentru puterea aparentă, în sistemul MKSA].
V.A. Vocea Americii [post de radio].
V. Adm Vice-Admiral; viceamiral.
VAF Vindrovere autopropulsate pentru recoltat furaje (*agr.*).
V.A.K.A. Comitetul flamand de acţiune împotriva armelor atomice [Belgia].
Val Valină [aminoacid].
VAOR visual-aural omnidirectional range [sistem audiovizual omnidirecţional pentru navigaţie].
var. variantă; varietate.
VAr. Voltamper reactiv [unitate de putere reactivă în sistemul MKSA; un *var* este egal cu puterea reactivă în cazul în care tensiunea este de un volt, intensitatea de un amper, iar tensiunea şi intensitatea sunt în cuadratură].
VAR reactive volt-ampere [voltamper reactiv; unitate de măsură pentru puterea reactivă; scris şi: *var*, *var*, *VAR*; *el.*].
var h varoră (*el.*).
var s varsecundă (*el.*).
VASRR Verlag der Akademie der Sozialistischen Republik Rumänien [EARSR = Editura Academiei Republicii Socialiste România].
vb. verb.
VC 1. volt-coulomb [volt-coulomb]. **2.** Vigiliae Christianal [Amsterdam; *rel.*].
VCAP Vehicle Charging and Potential [experienţă a navetei „Columbia” pentru aprecierea diferenţei de potenţial ce apare în spaţiu între diferite puncte ale vehiculului *Orbiter*; *astron.*].
v.c.f. vivat, crescat, floreat; *lat.* [möge leben, Wachsen und blühen].
Vd vanadium [vanadiu; *chim.*].

VDF very high frequency direction-finding station [staţie de radiogoniometrare de foarte înaltă frecvenţă].
VDM Vasodepressor material.
VDP Verband Deutscher Presse.
V.D.R. *v. VDR*
VDR 1. Verband der Deutschen in Rumänien [Grupul Etnic German; organizaţie nazistă a popoarelor de naţionalitate germană din România în care au intrat foste elemente ale partidului politic de orientare nazistă (National Sozialistische Selbsthilfebewegung der Deutschen in Rumänien, *înf.* în 1932, interzis în 1934); V.D.R. îşi încetează activitatea ca organizaţie odată cu victoria insurecţiei din august 1944]. **2.** Voltage dependant resistor [*sin.* cu „Varistance"; *electrotehnică*].
VDRL Venereal Diseases Research Laboratory [Reacţie pentru serodiagnosticul sifilisului; o variantă a testului KAHN, numit şi test cu *citochol*, folosit pentru microtestare serologică orientativă de punere în evidenţă a anticorpilor specifici în sifilis; este mai puţin sensibil decât reacţia Wassermann; *imun.*].
vdt. vidit [hat gesehen; *lat.*].
VEB Vehicle Assembly Building [„o clădire înaltă de 156 m. situată pe insula MERITT – Florida - din apropierea capului Canaveral, făcând parte din complexul de lansare american KSFC - Kennedy Space Flight Center, destinat lansărilor de rachete de tip Saturn din cadrul programului Apollo"].
VEE encefalită ecvină de Venezuela (*med.*).
VEGA Venera Galley/ Halley [program sovieto-francez de explorare, atât a planetei Venus, cât şi a cometei Halley, în cadrul unei misiuni cu două staţii interplanetare de tipul *Venus*, lansate în decembrie 1984; *astron.*].
VEL [constelaţia] Vela [Velele].
VEM Vasoexcitator material.
VEMPA Véhicules d'Essais des Moteurs de Périgée et d'Apogée [4 rachete franceze *Diamant B* destinate experimentării sistemului motor de perigeu-apogeu PAS/ EUDO].
VEMS Volum expirator maxim pe secundă (*med.*).
VENPRES agenţia venezueleană de presă.
VERS versed sine [sinus versus; *mat.*].
vert. vertatur [bitte wenden!; *lat.*].
vf. vârf.
V.F. voice frequency [frecvenţă vocală/ joasă; *autom.*, *tele.*].
V.F. ringer dispozitiv de apel în audiofrecvenţă (*tele.*).
V.F.O. variable-frequency oscillator [oscilator cu frecvenţă variabilă].
VFR 1. Visual Flight Rule(s) [regulă(i) de zbor la vedere/ vizual; *av.*]. **2.** volum foarte redus (*agr.*).

v.g. verbi gratia [zum Beispiel; *lat.*].
V.G.I.K. *v. VGIK*
VGIK Institutul Unional de Stat pentru Cinematografie [Moscova].
VHF Very High Frequency [Frecvenţă Foarte Înaltă - de la 30 000 kHz la 300 MHz; *engl.*, *tele.*], v. şi: *FÎF*.
VHRR Very High Resolution Radiometer [Radiometru de Foarte Înaltă Rezoluţie] [utilizat pe sateliţii meteo americani ITOS/ NOAA şi Nimbus; *astron.*].
viad. viaduct.
vice. vicepreşedinte.
vid. videatur [siehe; *lat.*].
VIMS Volum inspirator maxim pe secundă (*med.*).
VIP 1. very important person. **2.** peptidul intestinal vasoactiv.
V.I.R. *v. VIR*
VIR [constelaţia] VIRGO [Fecioara].
V.I.R. cable vulcanized-insulated-rubber [cablu izolat cu cauciuc].
V.I.R. wire vulcanized-insulated-rubber [fir/ sârmă cu izolaţie de cauciuc; *el.*, *tele.*].
VISSR Visible Infrared Spin-Scan Radiometer [radiometru echipat cu un telescop de 40,6 cm deschiderea, cu mai mulţi detectori, pentru imagini simultane ale suprafeţei Terrei şi norilor; *meteor.*, *aeronaut.*].
VIT Vagon pentru încălzirea trenurilor.
viv. vivace (*muz.*).
VKTM [maşini de tricotat].
VL Vâlcea.
vla. viola (*muz.*).
VLA very low altitude [altitudine foarte mică/ joasă].
VLCC Very Large Crude Oil Carrier [Petrolier foarte mare pentru ţiţei brut; *mar.*].
v-le viole (*muz.*).
VLF very low frequency [frecvenţă foarte joasă - până la 30 kHz; scris şi: *v.l.f.*; *tele.*].
VLKSM Vsesoiuznîi Leninskii Kommunisticeskii Soiuz Molodioji; v. şi: *UTCL*
VLOF Lift of speed [indică viteza de desprindere a avionului de la sol; *av.*].
VLR pseudonim al lui Valeriu Branişte, scriitor şi ziarist român [1869-1928].
V/m volt pe metru [unitate SI derivată pentru mărimea: *intensitatea câmpului magnetic;* volts per metre [volţi pe metru; unitate de măsură a intensităţii câmpului electric în sistemul MKSA].
V.M. vârsta mintală (*psih.*).

VMA [acid] vanililmandelic.
VMT Virusul mozaicului tutunului.
VN Vrancea.
V.N.A. *v. VNA*
VNA Vietnam News Agency [Viêt-Nam Thong Tan Xa; agenţia de presă oficială din Vietnam, *f.* în 1945].
VNIIM Camera centrală de măsuri şi greutăţi [*înf.* în 1893 în Rusia, al cărei prim conducător a fost D.I. Mendeleev].
VNM pseudonim al lui Virgil N. Madgearu, prof. universitar şi economist român [1887-1940].
VNV Vest-Nord-Vest; v. şi: *WNW*
VOIR Venus Orbital Imaging Radar [proiect american de staţie automată pentru explorarea planetei Venus din orbită de satelit artificial al planetei la 35 km - orbită circulară polară; *astron.*].
vol. volumen (*lat.*), volum.
VOL [constelaţia] Volans [Peştele zburător].
V.O.M. volt-ohmmeter [volt-ohmmetru; *el.*].
VONJY (Partidul) Elanul Popular pentru Unitatea Naţională [*înf.* în 1973, în Madagascar].
VOR Very High Frequency Omnidirectional [Radio] Range [sistem de radionavigaţie aeriană, care dă poziţia unui mobil în raport cu un punct reper fix, prin compararea a trei emisiuni efectuate la punctul fix; radiofar omnidirecţional de foarte înaltă frecvenţă].
Vpm volts per mil [volţi pe o miime - 0,02539 mm; scris şi: *vpm*].
VR 1. Viaţa Românească. **2.** volum redus (*agr.*).
V.R.C. Viala-Răducanu-Calderon [Liga de prietenie şi cooperare cultural-intelectuală româno-franceză; *înf.* în 24 ianuarie 1990].
VRE Volum de rezervă expiratorie (*med.*).
VRI Volum de rezervă inspiratorie (*med.*).
v.s. vide supra [siehe oben; *lat.*].
VS Vaslui.
V.S. 43 [televizoare româneşti în producţie de serie obţinute cu începere din 1961 la „Electronica" – Bucureşti].
VSD Vendredi-Samedi-Dimanche [Vineri-Sâmbătă-Duminică; săptămânal francez].
VSH viteza de sedimentare a hematiilor/ sângelui (*med.*).
VSOP very superior old product [produs superior foarte vechi; pe etichetele sticlelor de coniac cu o vechime între 15-30 de ani].
VSW very short waves [unde foarte scurte, unde ultrascurte].
V.S.W.R. voltage standing wave ratio [coeficient al undei staţionare a tensiunii; *telec.*, *radiotehn.*].

VT vedetă torpiloare (*mar.*).
VTOL vertical take-off and landing [decolare şi aterizare verticală; desemnează toate aeronavele cu decolaj vertical; *av.*].
VTPR Vertical Temperature Profile Radiometer [radiometru pe sateliţii meteo americani ITOS/ NOAA, Nimbus ş.a. pentru determinarea profilului vertical termic al atmosferei între suprafaţa Pământului şi vârful norilor; *astron.*].
VTPR Vertical Temperature Profile Radiometer [radiometru pentru relevarea temperaturii atmosferice în profil vertical].
V.T.V.M. vacuum tube voltmeter [voltmetru cu lămpi/ cu tuburi electronice; voltmetru electronic; *el.*].
VUL [constelaţia] Vulpecula [Vulpea mică].
VUR volum ultraredus (*agr.*).
v.v. vice versa (*lat.*).
V.V.N. Liga Antifascistă din R.F.G.
VWD [Agenţie de presă particulară din R.F.G.].
VZT [uzină de televizoare din Varşovia].

W

w rouă [în notaţia Beaufort; *mar.*].
W 1. Wolfram (*chim.*). **2.** watt [unitate de măsură pentru putere în sistemul MKSA, egală cu puterea care dezvoltă, în mod uniform, o energie de un joule pe secundă; unitate SI derivată pentru mărimile: *putere*, *flux energetic*; metr.]. **3.** West [notat cu *W* în *mar.*, pentru a evita confuzii cu alte prescurtări].
W la N West la Nord.
W la S West la Sud.
W/m^2 watt pe metru pătrat [unitate SI derivată pentru mărimile: *flux termic superficial*, *iluminare energetică*].
W/(m·K) watt pe metru-Kelvin [unitate SI derivată pentru mărimea: *conductivitate termică*].
W·m^{-2}·sr^{-1} watt pe metru pătrat-steradian [unitate SI derivată pentru mărimea: *luminanţă energetică*].
W/sr watt pe steradian [unitate SI derivată pentru mărimea: *intensitate energetică*].
WAIS Wechsler Adult Intelligence Scale [test în *psih.*].
WAFA [agenţie palestiniană de presă].
W.A.L. *v. WAL*
WAL 1. Western Air Lines [companie americană de transporturi aeriene]. **2.** Sierra Leone [în codificaţia automobilistică internaţională].
WAM [Agenţie oficială de presă din Emiratele Arabe Unite, *înf.* în 1977].
WAMLA West African Modern Languages Association.
WASHN Washington.
Wb (*metr.*) weber [unitate SI derivată pentru mărimea: *fluxul de inducţie magnetică*; unitate de măsură pentru fluxul de inducţie magnetică, în sistemul MKSA; unitate de măsurat fluxul magnetic în SI].
WBA Asociaţia Boxului Mondial.
WBC Consiliul Mondial al Boxului.
Wb/ m^2 weber pe metru pătrat.
WBNS water boiler neutron source [reactor tip „boiler cu apă” cu neutroni].
WbS west by south [vest cart la sud; *mar.*].
WBVTR Wide Band Video Tape Recorder [memorie pe satel. LANDSAT (ERTS)].
W.C. water cooled [răcit cu apă].

WC water-closet.
WCC 1. World Council of Churches. **2.** World Council of Craft [Consiliul Mondial al Meseriilor].
WCT Campionatul Mondial de dublu la Tenis.
WEC Western Electric Company [Societatea Electrotehnică „Western Electric" SUA].
W.E.D. Walt E. Disney.
WEFAX Weather Facsimile.
WET West European time [ora/ timpul Europei Occidentale].
W.E.U. Western European Union; v. şi: *U.E.O.*
WEV Wissenschaftlicher und Enzyklopädischer Verlagm [Bucureşti].
WFC 1. Wallops Flight Centre [complex de lansare american - NASA - situat în regiunea insulelor Wallops, de lângă coasta atlantică a statului Virginia, la SE de oraşul Sallsbury]. **2.** World Food Council [Consiliul Mondial al Alimentaţiei; organizaţie internaţională guvernamentală din sistemul Naţiunilor Unite, *f.* la 17 decembrie 1974; sediu: Roma].
WFNA white fuming nitric acid [acid azotic pur fumigen].
W.F.P. *v. WFP*
WFP World Food Programme; v. şi: *PAM, P.A.M.*
WFTU World Federation of Trade Unions.
WFUNA World Federation of United Associations; v. şi: *FMANU*
W.G.F. Western Greenwich Time [timpul/ ora de la vest de Greenwich].
WH watt-hour [wattoră - unitate de energie; *el.]*.
WHO World Health Organization [Organizaţia Mondială a Sănătăţii], v. şi: *OMS*, *O.M.S.*
whr. wattoră [unitate de energie; *el.]*.
whr m watt-hourmeter [wattorămetru, contor; aparat de înregistrat energia electrică consumată; *el.*].
WINS Western Integrated Navigation System [Sistem de Navigaţie Integrat pentru zone de Vest; *mar.*].
WIPO World Intellectual Property Organization; v. şi: *O.M.P.I.*, *OMPI*
WIS [statul] Wisconsin [din S.U.A.].
WISC Wechsler Intelligence Scale for Children [test, *psih.*].
WKB [metoda] Wentzel-Kramers-Brillouin (*fiz.*).
Wm wattmeter [watt-metru].
WMA Wikalat al-Maghreb al Arabi [agenţie de presă oficială din Maroc, *înf.* în 1959, sub denumirea *Maghreb Arabe Presse*].
WMO World Meteorological Organization [Organizaţia Meteorologică Mondială, *înf.* la 11 octombrie 1947], v. şi: *OMM*, *O.M.M.*, *OMI*
WMW Volkseigene Betriebe für Werkzeugmaschinen und Werkzeuge [R.D.G.].

WNW West-northwest [vest-nord-vest].
W.O.M.A.N. World Organization of Mothers of All Nations.
w.p.a. with particular average [Teilschaden ersetzt Versicherer].
w.p.c. watt per candle [wat/ candelă].
WPCF Water Pollution Control Federation [Federaţia pentru Controlul Poluării Apei].
WRESAT Weapons Research Establishment Satellite [satelit ştiinţific australian, lansat la 29 noiembrie 1967, realizat cu NASA].
WSC World Security Committee.
WSl Die Welt der Slaven [Wiesbaden, 1956].
WSlJb Viener Slavistisches Jahrbuch [Wien, 1950].
WSW West-southwest [vest-sud-vest], v. şi: *W*
WTO World Tourism Organization; v. şi: *OMT, O.M.T.*
wt per ft weight per foot [greutatea pe picior de lungime].
Wth watt [unitate de putere în cazul energiei de natură sau origine termică].
WTR Western Test Range [Vandenberg; complex de lansare american situat la Point Arquello, la N de Los Angeles].
W.U.T.C. Western Union Telegraph Company [Companie telegrafică americană].
WVA [Statul] West Virginia [SUA].
WW factorul Stewart (*zoot.*).
WWF Fondul Mondial pentru Protecţia Naturii [cu sediul în localitatea elveţiană Morges].
WWW World Weather Watch.
WYO [Statul] Wyoming [SUA].
WZKM Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes [Wien, 1887].

X

x. brumă [în notaţia Beaufort; *mar.*].
X unitate X [unitate specială, nerecomandată şi neinclusă în SI, folosită pentru a exprima lungimile de undă ale radiaţiilor X; 1 unitate X = $1{,}002 \times 10^{-4}$ nm, aproximativ].
Xe Xenon [element chimic].
X-rays radiaţii X [Roentgen].
X's paraziţi atmosferici (*tele.*).
XINHUA Noua Agenţie Chineză de Ştiri [*înf.* în 1937].
Xmas Christmas.
XMIT transmitter [emiţător], v. şi: *XMTR, XMTT*
XMTR *v. XMIT*, *XMTT*
XMTT *v. XMIT*, *XMTR*
XRFS X Ray Fluorescence Spectrometer [aparat din complexul de detectori de viaţă pe roboţii Lander în misiunea *Viking*, pe planeta Marte (1976-1977); *astron.*].
XX bancnotă de 20 dolari [în SUA].

Y

y 1. cer uscat [în notaţia Beaufort; *mar.*]. **2.** yenul japonez. **3.** microgram [1 y = 0,000 001 g].
Y 1. [aer uscat/ umiditatea relativă sub 60 %; *meteo*]. **2.** iod (*chim.*).
Y. yard [yard; 91,44 cm].
Yb Yterbiu (*chim.*).
YCF Yacht Club de France.
yd Yard [iard; 1 Yard = 3 feet = 91,44 cm].
yd *v. v.y.*
yd^2 square yard [iard pătrat; 1 yd^2 = 0,836 m^2].
yd^3 cubic yard [1 yd^3 = 27 cubic feet = 0,764 m^3].
Y-gun [aruncător de bombe antisubmarine; *mar.*].
YMCA Young Men's Christian Association [Asociaţia Tinerilor Creştini; asociaţia protestantă din lumea anglo-saxonă, *f.* la Londra în 1844 de George Williams, care, în timpul celor două războaie mondiale, a desfăşurat o imensă acţiune generoasă în favoarea prizonierilor de război şi a persoanelor strămutate].
YSR Siria [în codificaţia automobilistică internaţională].
Yt. yttrium [itriu; *chim.*].
YUN [provincia] Yunnan [R.P. Chineză].
YWCA Young Women's Christian Association.

Z

Z 1. simbol pentru mulţimea numerelor întregi (*mat.*). **2.** pâclă cu praf [în notaţie Beaufort; *mar.*, *meteo*].
Z. vreme ceţoasă (*meteo*).
ŽA Živa Antica [Skopje, 1951].
ZANA Zambia News Agency [agenţie de presă oficială din Zambia].
ZANU Uniunea Naţională Africană Zimbabwe [mişcare de eliberare naţională din Rhodesia de Sud, *înf.* în 1963 şi condusă de Robert Mugabe, devenită după eliberare (1980), în republica Zimbabwe, partid politic].
ZANU – PF Zimbabwe African National Union – Patriotic Front.
Z.A.P.U. *v. ZAPU*
ZAPU Zimbabwe African People's Union [Uniunea Poporului African Zimbabwe; *înf.* în 1961/ 1962; mişcare de eliberare naţională în Rhodesia de Sud, condusă de Joshua Nkomo; devenită după eliberare (1980), în Republica Zimbabwe, partid politic].
z.B. zum Beispiel [spre exemplu; *germ.*].
Z.C.P. Zona Canalului Panamá.
ZDA Zeitschrift für Deutsches Aetertum [Leipzig/ Berlin, 1841].
ZDMG Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft.
ZDW Zeitschrift der Deutsche Wortforschung [Strassburg, 1901].
ZEEP zero energy experimental pile [Reactor experimental de putere „zero"; terminologie uzitată în Canada].
ZfceltPh Zeitschrift für celtische Philologie.
ZfdPh Zeitschrift für deutsche Philologie.
ZfromPh Zeitschrift für romanische Philologie.
Zfs Zeitschrift für Slavistik.
ZfslPh Zeitschrift für slavische Philologie.
ZIANA Zimbabwe Inter-African News Agency [agenţie de presă din Zimbabwe, *f.* în 1980].
ZII Zeitschrift für Indologie und Iranistik [Leipzig, 1922].
ZIPA Armata Populară Zimbabwe [mişcare de eliberare naţională din Rhodesia].
ZKG Zeitschrift für Kirchengeschichte [Stuttgart; *rel.*].
ZKTh Zeitschrift für Katholische Theologie [Insbruck; *rel.*]
ZL zloată de forţă medie (*meteo*).
ZL$^+$ zloată puternică (*meteo*).

ZL^{-} zloată slabă (*meteo*).
Zn zinc [element chimic].
ZNF Zeitschrift für Namenforschung [Berlin].
ZONF Zeitschrift für Ortsnamenforschung.
Zool. zoologie.
zoot. zootehnie.
Zr zirconium [Zirconiu; element chimic; *lat.*].
ZR ploaie cu zloată *(meteo*).
ZR^{+} ploaie cu zloată puternică (*meteo*).
ZR^{-} ploaie cu zloată slabă (*meteo*).
ZRG Zhongua Renmin Gongheguo [Republica Populară Chineză], *v. și RPC*
ZrPh Zeitschrift für Romanische Philologie [Halle/ Tübingen, 1877].
ZSl Zeitschrift für Slawistik [Berlin, 1956].
Z.S.T. zone standard time [timp standard al zonei/ fusului].
ZUP Zonă de urbanizare cu prioritate.
ZWTh Zeitschrift für Wissenschaftliche Theologie (*rel.*).

Gheorghe Sarău * Maria Sarău *
Daniel Samuel Petrilă

DICȚIONAR DE ABREVIERI ROMÂNEȘTI ȘI STRĂINE

EDITURA NICO

Dicţionarul de abrevieri româneşti şi străine **cuprinde abrevieri utilizate ori apărute în tipărituri din România, în general, până în anii 1990 - 1991. În urmă cu treizeci de ani, doi tineri absolvenţi filologi ai Universităţii bucureştene, *Gheorghe* şi *Maria Sarău*, au purces la consemnarea unor abrevieri pe fişe şi la colectarea lor, în vederea elaborării unui dicţionar de abrevieri, acestora alăturându-li-se, cu doi ani în urmă, şi tânărul masterand *Daniel Samuel Petrilă.* Poate că reînnoirea ideii de a se publica această contribuţie lexicografică i se datorează celui din urmă, care a stăruit pe lângă profesorul său, *Gheorghe Sarău*, să nu arunce fişele deja îngălbenite, căci merită, spunea el, un mic efort de a le verifica, completa şi culege. În felul acesta, echipa s-a moblizat şi, iată, autorii pot oferi o imagine a abrevierilor utilizate în spaţiul geografic românesc până spre anii menţionaţi.**